

ალასანია დამოუკიდებელი საკრებოდელო კანდიდატი ხდება?

„რეალურია, რომ ალასანია სესიაშვილმა ჩაანაცვლოს. მიიხრეს, რომ ეს ცვლილება პრეზიდენტის არჩევნებამდე მოხდებოდა“

ვინ ჩაანაცვლებს თავდაცვის მინისტრს

სახელმწიფო ჯარების მთავარი სერჟანტი „პრაიმაიმს“ თავდაცვის უწყებაში არსებულ კორუფციულ სქემას უშიშრავს **EXCLUSIVE**

ელენე ხოშტარია:
„პრორუსული პოლიტიკა არის ანტისახელმწიფოებრივი პოლიტიკა... ნინო გურჯინაძე ასრულებს კონკრეტულ დავალებას. ის ერთ-ერთი ნაღვია“

EXCLUSIVE

ექსკლუზიური ინტერვიუ კოტე კუბლაშვილთან

„რამდენიმე კანდიდატი ამგონდა: თუ მე ამირჩევთ, ხელფასები მოგაგაბათ, რადგან კავშირები მაქვს მოქმედ ხელისუფლებასთან“

EXCLUSIVE

შსს ჩამორთმეულ მანქანებს მისაკუთრებებს უბრუნებს

რა ინიციატივით მიმართა პარლამენტს ირაკლი ღარიბაშვილმა?

EXCLUSIVE

სკანდალური ექსკლუზივი

ლევან კორტავას მკვლელის სკანდალური ვერსია

EXCLUSIVE

„სუბარდან დაწყებული, ყველაზე აღქმან სჯამე. თუ არადა, ამოვთხარი ჩემს შვილს და მივუყვან ივანიშვილს მის რეზიდენციასთან...“

„სადისტურად სცემეს, სამკუთხედი თავი ჩავაყოლე მინაში ბიჭს. მარჯვენა მხარეს თავის ქალა არ უჩანდა, ფეკილივით იყო. ხერხემლის ფუძეც ფეკილივით იყო. სხეულის ნაწილი არ აქვს დარჩენილი, რომ დაზიანება არ ჰქონდეს“

EXCLUSIVE

სააკაშვილი გადადგება, ივანიშვილი პრეზიდენტობის კანდიდატი გახდება

„ეს ცვლილება უკვე ბიძინა ივანიშვილს მისცემს საშუალებას, თვითონ გახდეს პრეზიდენტობის კანდიდატი“

ნანა კაკაბაძის იჭირენ?

EXCLUSIVE

„არც ერთი ქალოვანი უწყებისთვის არ მიმიმართავს, რადგან თავად მითვალთვალებდნენ...“

საშურში ჩატარებული სპეცოპერაციის დეტალები

სამართალდამცველებმა მკვლელის ბრალდებული უღუმბოს მონასტარში აიყვანეს

ფილარეტ გალჩევის გასაიდუმლოებული ვიზიტი საქართველოში

my View
მირიან ბოქოლიძე

26 მაისს ნალკის რაიონის სოფელ ტორსონში საზეიმო განწყობა სუფევდა... იყო სიმღერები, ფორევერკები, საღვთო-ეგვიპტელები და ა.შ. არადა დამოუკიდებლობის დღეს ნამდვილად არ აღნიშნავდნენ. საქმე ის გახლავთ, რომ სრულიად მოულოდნელად სოფელს რუსეთში მოღვაწე ცნობილი მილიარდერი ფილარეტ გალჩევი ესტუმრა. მისი ვიზიტი მედიისთვის გასაიდუმლოებული გახლდათ, თუმცა ადგილობრივებს მაღალი კლასის ავტომობილების გადაადგილება მხედველობიდან არ გამოჰპარვიათ. „პრაიმტიმის“ ინფორმაციით, ფილარეტ გალჩევი ნალკას 50 წლის იუბილეს აღსანიშნავად სტუმრობდა. ეროვნებით ბერძენი მილიარდერი წარმოშობით სწორედ ნალკის რაიონის სოფელ ტორსონიდან გახლავთ, სამუალო განათლება მან ნალკაში მიიღო. ის სოფელ ტორსონში 1963 წლის 26 მაისს დაიბადა. როგორც ჩანს, ფილარეტ გალჩევი 50 წლის იუბილეს აღნიშნავდა ორიგინალურად, მშობლიურ სოფელში გადამწყობა. თუმცა, როგორც ადგილობრივები ამბობენ, სახლი, სადაც ილია გალჩევი (მილიარდერის მამა) წლების წინათ ოჯახთან ერთად ცხოვრობდა, პრაქტიკულად აღარ არსებობს. გალჩევის ნასახლარზე ცოტა ხნის წინ ერთ-ერთმა კომპანიამ სამშენებლო სამუშაოები წამოიწყო, თუმცა მშენებლები მკაცრად გაფრთხილებულნი არიან, რომ ადგილობრივებთან კონტაქტი არ იქონიონ. შესაბამისად, ამ დრომდე უცნობი იყო, რა მშენებლობა მიმდინარეობდა სოფელ ტორსონში მილიარდერის ნასახლარზე. 26 მაისის მოულოდნელი ვიზიტის შემდეგ ნალკელები დარწმუნდნენ, რომ მშობლიურ მხარეში საკუთარი რეზიდენციის მშენებლობას ფილარეტ გალჩევი ანარმობდა.

7 მილიარდამდე კაპიტალის მფლობელი რეზიდენციას იკონებს

ურ სოფელს?
- მე არ მაქვს ამ თემაზე საუბრის უფლება. უკაცრავად. მსოფლიოს ერთ-ერთი უმდიდრესი ადამიანის გასაიდუმლოებული ვიზიტის შესახებ ინფორმაცია საბერძნეთის სათვისტომოში დაგვიდასტურეს. სათვისტომოს თავმჯდომარე ფოტი ჩიტლიდესი „პრაიმტიმთან“ საუბრისას ამბობს, რომ ვიზიტი შედგა, თუმცა წარმოშობით ბერძენმა მილიარდერმა საბერძნეთის სათვისტომოს წარმომადგენლებთან შეხვედრა არ ისურვა.
ფოტი ჩიტლიდესი, საქართველოში ბერძნული სათვისტომოს თავმჯდომარე:
- ჩვენ ფილარეტ გალჩევს არ შევხვედრივართ, თუმცა ვიცით, რომ ის ნამდვილად იმყოფებოდა საქართველოში. როგორც ჩანს,

დაბადების დღეს და რა შემადგენლობით ჩამოვიდა მისი დელეგაცია. ფაქტია, რომ ეს იყო გასაიდუმლოებული ვიზიტი. მანამდე სამშენებლო ფირმა მუშაობდა იმ სოფელში, სადაც ის დაიბადა და გაიზარდა.
როგორც „პრაიმტიმის“ წყარო ყვება, ფილარეტ გალჩევის იუბილეს მინეველი იყო პრემიერ-მინისტრი ბიძინა ივანიშვილიც, რომელმაც, გალჩევის მსგავსად, მილიარდობით კაპიტალი რუსეთში დააგროვა. ესწრებოდა თუ არა ივანიშვილი ნალკაში გამართულ ღონისძიებას? ამის გადასამოწმებლად ჩვენ პრემიერ-მინისტრის პრესსამსახურს დაუკავშირდით, სადაც განგვიმარტეს, რომ „26 მაისს პრემიერმა ბაზალეთში დამოუკიდებლობის დღისადმი მიძღვნილ ღონისძიებას უმასპინძლა, შესაბამისად, ის ფილარეტ გალჩევის იუბილეს ვერანაირად ვერ დაესწრებოდა“.

P.S. „ფორბსის“ ბოლო, 2013 წლის მონაცემებით, ფილარეტ გალჩევის კაპიტალი 6,9 მილიარდ დოლარს აღწევს და უმდიდრესი ადამიანების რეიტინგში საქართველოს მოქმედ პრემიერ-მინისტრს დაახლოებით 1 მილიარდი დოლარით უსწრებს. გალჩევის ბიზნესის აყვავება 90-იან წლებში კრასნოდარის მხარეში დაიწყო, სადაც ის ქვანახშირის ბიზნესში იყო ჩართული. მის პოლინგში შედის კომპანია „ევროცემენტის“, რომელიც რუსეთის სამშენებლო ბაზრის 50 პროცენტს ამარაგებს. პოლინგი მოიცავს 14 სამშენებლო ქარხანას და აქტიურად ოპერირებს ევროპაშიც.

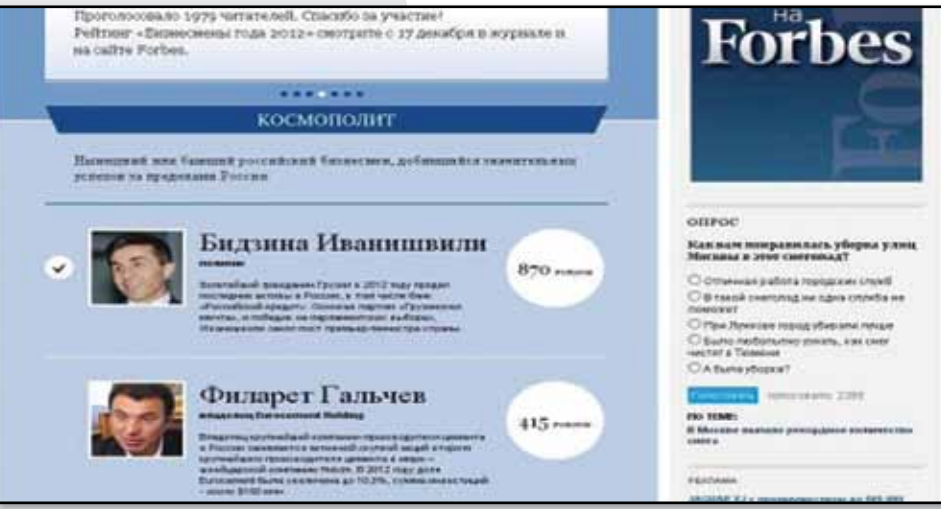
ირაკლი ალასანია და

ნინო დათაშვილი
ირაკლი ალასანია შეიძლება გადადგეს ან გადააყენონ, მის ადგილს კი ირაკლი სესიაშვილი დაიკავებს. ასეთი ინფორმაცია კულისებში რამდენიმე დღის წინ გავრცელდა. თუკი ასეთი საკადრო ცვლილება არჩევნებამდე ნამდვილად განხორციელდება, მაშინ ირაკლი ალასანია აუცილებლად იყრის კენჭს საპრეზიდენტო არჩევნებზე. ის გიორგი მარგველაშვილს დაუპირისპირდება. ყველა სოციოლოგიურ კვლევაში ირაკლი ალასანია ერთ-ერთი ლიდერია, ის სხვა მინისტრებსაც კი უსწრებს რეიტინგებში. ყველა სოციოლოგიური კვლევის მიხედვით კი, გიორგი მარგველაშვილი, რომელიც ბიძინა ივანიშვილმა უკვე წამოაყენა, ბოლო ადგილს იკავებს. USD-ის კვლევებშიც გიორგი მარგველაშვილი წარმატებულ მინისტრებში მეათე ადგილზე იყო, ირაკლი ალასანია კი პირველი პოზიციებს იკავებდა. თუმცა, ბიძინა ივანიშვილმა, როგორც იტყვიან, ყველა სოციოლოგიური კვლევის თავზე გაიარა და კანდიდატად მარგველაშვილი დაასახელა.

მინისტრის სამინისტროშიც ესტუმრა, ლიდ თბილისი ფრაზებიც გაცვალეს და თითქოს ამით დასრულდა... მაგრამ მოგვიანებით ცნობილი ხდება თავდაცვის მინისტრის არასაპარლამენტო პარტიებთან კავშირების შესახებ. მათ რიცხვში არიან გიორგი თარგამაძე და კახა კუკავა. ეს სწორედ ის პარტიებია, რომლებიც ჯერჯერობით გაცხადებულ არც ერთ საპრეზიდენტო კანდიდატს მხარს არ უჭერენ და ძიებში არიან. ლევან ვასაძის შემდეგ ისინი საპრეზიდენტო მხარათონზე უკვე ირაკლი ალასანიას ასვლას ელიან. გიორგი თარგამაძე ლიდ დაჯდა ვასაძის თემებზე. ევროპა და დასავლეთი მისთვის თითქოს უკვე ერთსულოანი ქორწინების სიმბოლოდ იქცა. ადრე ნინო ბურჯანაძესთან კოალიციაზეც თანახმა იყო, მისი პროპუტინური ორიენტაციის მიუხედავად, მაგრამ „სდელკა“ ჩაიშალა. როგორც ჩანს, მოლოდინი ვილკის მიმართ დარჩა. და ეს ვილკ ალასანია იქნება, თუკი ინფორმაცია მისი გადაყენების შესახებ მართალია. ამ ინფორმაციას პარლამენტში არ ადასტურებენ, არასაპარლამენტო ოპოზიციას კი მოლოდინი აქვს.

ირაკლი სესიაშვილი, პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე:
- საერთოდ, მსგავსი ქორებზე კომენტარის გაკეთება არ მიყვარს. ეს სრული სისულელეა. ბატონი ირაკლი არის ერთ-ერთი საუკეთესო მინისტრი. მის პროფესიონალიზმში ეჭვი არავის ეპარება. ასე რომ, მსგავსი ინფორმაცია არ გამოვიდა და ამაზე კომენტარის გაკეთება არ მინდა.

კახა კუკავა, „თავისუფალი საქართველოს“ ლიდერი:
- ბოლო ერთი თვის განმავლობაში ვისმენ მსგავს ინფორმაციას. შესაძლოა და რეალურია, რომ ალასანია სესიაშვილმა ჩაანაცვლოს. ადრე თუ გვიან, ასეც მოხდება. მითხრეს, რომ ეს ცვლილება პრეზიდენტის არჩევნებამდე მოხდებოდა. ზუსტ დროს ვერ გეტყვით.
- ეს ხომ არ ნიშნავს, რომ შესაძლოა, ალასანიამ საპრეზიდენტო არჩევნებში ცალკე კანდიდატად იყაროს კენჭი?
- კარგი იქნება, თუ ალასანია ასეთ განწყვეტილებას მიიღებს. მე მივესალმები ამას. ვფიქრობ, ერთი სერიოზული საპრეზიდენტო კანდიდატი მაინც გვეყოლება.
გიორგი თავდგირიძე, ექსპერტი სა-მხედრო საკითხებში:

ჩვენთვის ცნობილი გახდა, რომ გალჩევის 50 წლის იუბილესადმი მიძღვნილი სპეციალური ფილმის გადაღებაც იგეგმებოდა, რომელშიც ტელეკომპანია „მირის“ საქართველოს ფილიალის ხელმძღვანელი, ბადრი ნაჭყებია გახლდათ ჩართული. „პრაიმტიმის“ ინფორმაციის გადასამოწმებლად ნაჭყებიას დაუკავშირდა.
- ბატონო ბადრი, გავიგეთ, ფილარეტ გალჩევი იყო საქართველოში ჩამოსული და თქვენ მისი 50 წლის იუბილესადმი მიძღვნილი ფილმის მომზადებაში ჩაერთეთ...
- მოდით, ამყამად ამ საკითხზე საუბრისგან თავს შევიკავებ.
- ისე, შეგიძლიათ, დაგვიდასტუროთ, რომ მილიარდერი ნამდვილად სტუმრობდა მშობლი-

სათვისტომოს წარმომადგენლებთან შეხვედრა არ მოისურვა.
- თქვენი ინფორმაციით, რა მიზნით იყო ჩამოსული ცნობილი მილიარდერი?
- 50 წლის იუბილეს გადანიშნავდა საკუთარ სოფელში, თუმცა ვერ გეტყვით, კონკრეტულად ვინ ესწრებოდა

რა მიზნით სტუმრობდა ნალკას რუსეთში მოღვაწე მილიარდერი და შეხვდა თუ არა ის ბიძინა ივანიშვილს?

„როდესაც ხელისუფლებაში ამბიციური გეგმებით მოდიხარ, ნაბიჯებიც ამბიციური და წონადი უნდა იყოს“

ბა არც იყო შეცდომა, მაგრამ არანაირი გათვლები ამას არ მოჰყოლია. მინისტრი არ ამბობდა, რაზე ან ვისზე დაყრდნობით იღებდა ამ გადაწყვეტილებას, ან საზოგადოებას რატომ ამზადებდა ამ ცვლილებისთვის ისე, რომ კონსულტაცია არ ჰქონდა არავისთან გავლილი. ეს ყველაფერი, რა თქმა უნდა, პრობლემურია. ერთია, რომ ირაკლი ალასანიას მოსვლის შემდეგ შეწყდა არასანსონო ურთიერთობა ჯარისკაცების, რიგითებისა და კაპრალების მიმართ, მაგრამ ეს არ არის საკმარისი. როდესაც ხელისუფლებაში ამბიციური გეგმებით მოდიხარ, ნაბიჯებიც ამბიციური და წონადი უნდა იყოს.

ერთ-ერთი ინფორმაციის თანახმად, პოსტის დატოვების სურვილი გამოთქვა იუსტიციის მინისტრმა. როგორც მიანიშნებენ, თეა წულუკიანმა გადადგომის შესახებ განცხადება დაწერა და პრემიერსაც მოუტანა. მოტივი, ალბათ, გასაგებია – ომახიანი მუქარები კოტე კუბლაშვილის წინააღმდეგ არ შედგა, წულუკიანის ეგრეთწოდებული სასამართლო რეფორმა ჩავარდა. რეალურ-

ინფორმაციას უარყოფენ, მაგრამ ყველა – არა. პირად საუბრებში ისეთებიც არიან, ვინც ზუსტად იცის, რომ ივანიშვილი მას მალე გადააყენებს. „პრაიმტი-აიმი“ ექსპერტ სოსო ცინცაძეს დაუკავშირდა.

სოსო ცინცაძე, ექსპერტი:
– კარგი ელჩი ჯერ კიდევ არ ნიშნავს კარგ მინისტრს. ვისაც ვიცნობ ერთი ნოდარ ხადურია, კარგი ელჩი და ბრწყინვალე მენეჯერი. დანარჩენი ვერავისზე ვერაფერს გეტყვით, რადგანაც აქ სხვა მონაცემებია საჭირო. ჩვენ არ უნდა ვიმეორებდეთ იმ შეცდომებს, რასაც კომუნისტები უშვებდნენ თავის დროზე. ჩვენ თუ გვჭირდება პროფესიონალი მინისტრი, გვჭირდება ორ-სამ სფეროში. პირველი, ეს არის ფინანსთა მინისტრი, მეორე – საგარეო საქმეთა მინისტრი და მესამე, ეს არის სოფლის მეურნეობის მინისტრი. სხვათა შორის, ასეთი საუბარი სამი-ოთხი თვის წინაც იყო, მაშინ უკვე ასახელებდნენ შემცველს – ირაკლი მენაღარიშვილს. რაც შეეხება იუსტიციის მინისტრს, ის უმაღლესი პროფესიონალია.

„ვფიქრობ, ერთი სერიოზული საპრეზიდენტო კანდიდატი მაინც გვყოლება“

– ის შეცდომები, რაც თავდაცვის სამინისტროში თავდაცვის მინისტრმა დაუშვა, ალბათ, მოითხოვს რეაგირებას. შეიძლება თუ არა, ეს იყოს მინისტრის ცვლილება, ეს სხვა თემაა. ყოველ შემთხვევაში ამ ცვლილებებს ყველა ელოდება. შეცდომებში იგულისხმება, მაგალითად, გაურკვეველი საკადრო პოლიტიკა. მიუხედავად იმისა, რომ შეიცვალა პოლიტიკური ხელისუფლება, მნიშვნელოვანი საკადრო გადაადგილებები და ცვლილებები, რომელიც შეიარაღებულ ძალებში ახალ აქტიურობებს გამოიწვევდა, არ მომხდარა. ვეტერანთა საკითხი კვლავ ჰაერშია გამოკიდებული. რამდენიმე შეცდომა ჩვენს უმთავრეს მისიაში, ავღანეთში... გარკვეულწილად არასწორმა შეფასებებმა გარკვეული მსხვერპლი მოგვიტანა. პლუს ამას, შეიძლება თუ არა და ცვლილებების არანაირი პაკეტი, რომელიც საზოგადოების მიერ აღქმული იქნება, როგორც სერიოზული ცვლილება თავდაცვის სისტემაში, მომზადებული არ არის. უბრალოდ, დეკლარირებული იყო რამდენიმე იდეა, რომელსაც ძალიან საეჭო ხარისხი აქვს. საუბარი მაქვს სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გაუქმებაზე, ანუ შეიარაღებული ძალები უნდა ყოფილიყო მხოლოდ პროფესიული არმია. ამ ლამაზი სიტყვების უკან იმალება ის, რომ ეს იყო ქვეყნისთვის დაქირავებული არმიის იმედოდ ყოფნა. ეს იყო შეცდომა. შეიძლე-

ია, რომ წულუკიანს ეკითხა საკუთარი თავისთვის, თუ ბიძინასთვის არა: ვინ უფრო მნიშვნელოვანია „ქართული ოცნებისთვის“ – წულუკიანი თუ კუბლაშვილი?

საგარეოდ, ამ შეკითხვაზე პრემიერს პასუხი აქვს. ანუ ორივე მათგანს თავისი ადგილი უკავია და ისინი ერთმანეთს ვერ გადაკვეთენ. ამიტომაც პრემიერმა ამ განცხადებას ხელი არ მოაწერა. არც ვერტიკალზე ადასტურებენ ამ ინფორმაციას, არასაპარლამენტო ოპოზიცია კი ირწმუნება, რომ ყველაფერი ზუსტად ასეა.

გადადგომას უწინასწარმეტყველებენ საგარეო საქმეთა მინისტრს მაია ფანჯიკიძესაც. მისი კრიტიკა დიდი ხანია დაიწყო. ხმები მისი გადაყენების შესახებ დღეს გავრცელდა, თუმცა, ჯერ არ გამართლებულა. „ქართული ოცნებაში“ ამ

ჩემი სტუდენტი იყო წულუკიანი, მას, დიპლომატიური აკადემიის გარდა, სხვა სასწავლებლებიც აქვს უცხოეთში დამთავრებული. მე მაგის პრინციპულობა ვიცი და ის თავის ნებით განცხადებას არ დანერს. მაგრამ „წყალქვეშა დინებები“ ძალიან სწრაფია ქართულ პოლიტიკაში და ამიტომაც გამოირიცხული არაფერი არ არის. ძალიან ბევრს შურს მაგის! როცა პროფესიონალი და პრინციპული ხარ, გავლენა სხვანაირი გაქვს!

როგორ განვითარდება მოვლენები, ჯერ ძნელი სათქმელია. ფაქტია, რომ ყველა რალაცის მოლოდინშია. ივანიშვილმა ისევ „პრაიმტი-აიმი“ საუბარში განმარტა, რომ ის ცვლილებებს არ აპირებს. თუმცა, პოლიტიკა ცვალებადი რამ არის და ხშირად იძულებული ხდები, გააკეთო ის, რასაც ადრე არ გეგმავდი.

„რეალურია, რომ ალასანია სესიაშვილმა ნანაცვლოს. მითხრას, რომ ეს ცვლილება პრეზიდენტის არჩევნებამდე მოხდა“

ოლეგი და მარეხი ერთმანეთს სასამართლოში შეხვდებიან

ნინო ჩიხობავა

რამდენიმე დღეში კასპის მუნიციპალიტეტის გამგებელი ოლეგი იაძე მარეხს წამებულობის პირისპირ შეხვდება. 2012 წლის არჩევნების შემდეგ ამ ორი პიროვნების მიერ ერთმანეთზე გავრცელებულ ფრთხილ უკვე სასამართლოში იმსჯელებენ. მარეხს წამებულობის კასპის მუნიციპალიტეტის გამგებელს მორალური ზიანის მიყენებაში ადანაშაულებს და მისგან საჯაროდ ბოდიშის მოხდას მოითხოვს. მარეხს წამებულობის საჩივარი სასამართლომ წარმოებში მიიღო. ამის შესახებ „დაზარალებულმა“ მხარემ „პრაიმტიმს“ ექსკლუზიურად უამბო.

მარეხს წამებულობის „ადმინისტრაციული ხესით შევიტანეთ სარჩელი. ერთხელ და სამუდამოდ ოლეგი იაძე უნდა დაასრულოს ჩვენი ლაბილა და სისამართოების თქმა ჩვენს მიმართ. კასპის რაიონის სოფელ ქვემოქალაში ვართ აქტიური ქალები, რომელთა მიმართაც დღემდე ოლეგი იაძე შეურაცხყოფელ სიტყვებს არ იშურებს. ის, რაც მასობრივი საშუალებებით გადიოდა, ეს ერთია და რასაც ცალკე გვაძახებდა კიდევ მეორე. ცუდი ხარისხის მქონეობა, არასწორი ცხოვრებით მცხოვრებლები, სუსტი ჭკუის ქალები და ა.შ. მოვიტხოვოთ, რომ ბოდიში ისევე მასმედის საშუალებით მოგვიხადოს. მე პირადად ინდივიდუალური სარჩელი შევიტანე, რადგან სოციალურად დაუცველი ვარ და ბაჟს არ ვიხდი, ისე, ქვემოქალაქის ქალებს კოლექტიური სარჩელის შეტანა გვექონდა გადაწყვეტილი“.

ოლეგი იაძე 10 დღის განმავლობაში სარჩელის შინაარსს გაეცნო და შესაგებელიც მოამზადა, რომლის მიხედვით ოლეგი იაძე ფიქრობს, რომ მარეხს წამებულობის სარჩელი ზღუდავს მისი აზრის გამოხატვის თავისუფლებას.

„სადაც დებატები გვექონდა (არა სატელევიზიო) მაშინ მე არ ვასრულებდი სამსახურებრივ მოვალეობას და შესაბამისად, ჩვეულებრივი მოქალაქე ვიყავი. ამდენად, ყველა მოქალაქეს აქვს უფლება თავისი აზრი გამოთქვას“. - წერია ოლეგი იაძის მიხედვით წერილში, რომელიც სასამართლოს გაუგზავნა.

სასამართლო პროცესი 19 ივნისს გაიმართება. მარეხს წამებულობის მოთხოვნის დაუწყაფიცილებლობის შემთხვევაში აპირებს, რომ ზემდგომ ინსტანციას მიმართოს.

ქეთი ხატიაშვილი

პარლამენტში მორიგი საკონსტიტუციო ცვლილებები შევიდა. კონსტიტუციიდან 29-ე მუხლის პირველი პრიმა პუნქტის ამოღებას გარკვეული პოლიტიკური შეფასებებიც მოჰყვა. „საქართველოს პრეზიდენტის, პრემიერ-მინისტრის, პარლამენტის თავმჯდომარის თანამდებობა არ შეიძლება ეკავოს საქართველოს იმ მოქალაქეს, რომელიც იმავდროულად უცხო ქვეყნის მოქალაქეა“ - ამ ნორმის გაუქმება 72 დეპუტატის მიერ არის ინიცირებული. დეპუტატების განმარტებით, ორმაგი მოქალაქეობა არ შეიძლება გახდეს დამატებითი ფაქტორი ზემოთ ჩამოთვლილი პირებისთვის, რადგან ეს უთანასწორობას იწვევს.

რა სქემა იმიჯდება ამ ცვლილებების მიღება და რამდენად რეალურია, რომ ამ ცვლილებების უკან სერიოზული პოლიტიკური პროცესები იმალება, ისეთი, როგორც სააკაშვილის ვადაზე ადრე გადადგომა და ბიძინა ივანიშვილის გაპრეზიდენტება. ამ საკითხზე „პრაიმტიმს“ სამართალმცოდნე და ექსპერტი ლევან ალფიშვილი ესაუბრა:

საკონსტიტუციო ცვლილებების ინიცირების აუცილებლობა ამჯერად არ არსებობდა. ამის აუცილებლობა რომ დამდგარიყო, საკონსტიტუციო ცვლილებები ერთხელ უკვე განხორციელდა მმართველმა გუნდმა და მაშინ შეეძლო ამაზე ფიქრიც.

პრეზიდენტს დარჩა დაახლოებით 45-47 დღე მორიგი საპრეზიდენტო არჩევნების გამოცხადებამდე. ამ ვადაში პრეზიდენტს შეუძლია ორი მიმართულებით გადაწყვეტილებების მიღება და სცენარების განვითარება.

პირველი მიმართულება: სააკაშვილი მიდის პოსტიდან და პირველ აგვისტომდე საპრეზიდენტო არჩევნებს ნიშნავს... საბოლოო ჯამში კი, ძალიან ცუდად ამთავრებს პოლიტიკურ კარიერას იმ ასაკში, რომელიც პოლიტიკური თვალსაზრისით აქტიურია. ამავე დროს ვიცით მისი ნატურა, ქარიზმა თუ პოპულისტური ქმედებები. ძნელი საგარაუდო არ უნდა იყოს, რომ მას პოლიტიკაში დარჩენის სურვილი ექნება. ასე რომ, ეს პირველი ვარიანტი შესაძლოა, მისი მიზნებისთვის ოპტიმალური სულაც არ იყოს.

მეორე სცენარი: 1-ელ აგვისტომდე სააკაშვილი მიიღებს გადადგომის გადაწყვეტილებას, რითაც არსებითად ცვლის უახლოესი ხუთი-ათი წლის განმავლობაში პოლიტიკურ მიმართულებას.

ლსაც ერთი პრობლემა აქვს - ის კონსტიტუციის შეცვლას ვეღარ ასწრებს. სააკაშვილის გადადგომის შემთხვევაში გადადგული საპრეზიდენტო არჩევნები 45 დღეში უნდა დაინიშნოს.

სწორედ ამ სცენარის საინალმდეგოდ შემოიტანეს, ალბათ, მოულოდნელი ცვლილება, რომელიც მოქალაქეობის პრობლემას ხსნის პრეზიდენტისთვის, პრემიერისთვის და პარლამენტის თავმჯდომარისთვის. ანუ ამ თანამდებობებზე შეიძლება არჩეულნი იქნან ორმაგი მოქალაქეობის მქონე პირები. ეს ცვლილება უკვე ბიძინა ივანიშვილის მისცემს საშუალებას, თვითონ გახდეს პრეზიდენტობის კანდიდატი.

რა აქვს ნათქვამი საფრანგეთის მოქალაქეობაზე, დავა, რამდენადაც ვიცი, სასამართლოშია. ეს მან თვითონ განაცხადა ერთ-ერთ მედიაპრეზენტთან. შესაბამისად, კონსტიტუცია მას უპირობო გზას ვერ უხსნის პრეზიდენტობის კანდიდატურისკენ, თუკი ამჯერად ინიცირებული საკონსტიტუციო ცვლილებები არ განხორციელდება. 29-ე პირველი პრიმა მუხლის შეცვლა პრემიერს აძლევს საშუალებას, თვითონ იყოს საპრეზიდენტო კანდიდატი.

ამ სცენარის შემთხვევაში შენარჩუნდება პოლიტიკური ერთობაც, კოალიცია, მაგრამ საკმაოდ რთული საფრთხის მატარებელი პოლიტიკური

ირაკლი ალასანი. ეს ერთი და მეორე, „რესპუბლიკური პარტია“ და სხვები შეეცდებიან არსებული მოდელის შენარჩუნებას.

თუ ბიძინა ივანიშვილმა თავისი კანდიდატურა დააყენა, რა, სააკაშვილი ვერ გადადგება?

მმართველი კოალიცია ერთ-ერთ ვერსიად უშვებს, რომ შესაძლებელია, გადადგეს პრეზიდენტი და ამ სცენარისთვის ემზადება. თავისუფლება ამ შემთხვევაში პრეზიდენტის მხარეს უფროა, რადგან ის ვადაში შეზღუდული არ არის. თუმცა მმართველი კოალიცია ამ სცენარისთვის რომ მზად იყოს, საკონსტიტუციო ცვლილება უნდა მო-

„ეს ცვლილება უკვე ბიძინა ივანიშვილს მისცემს საშუალებას, თვითონ გახდეს პრეზიდენტობის კანდიდატი“

გადადგება და იტყვის: მე კიდევ ერთხელ ავიღე პასუხისმგებლობა და გავეცალე პოლიტიკურ პროცესს, დავუთმე ახალ გუნდს ასარეზი და მივეცი მათ საშუალება არჩევნების გზით აერჩიათ ახალი პრეზიდენტი და რაც მთავარია - მე წავიდე, ვადაზე ადრე დავამთავრე ჩემი მოღვაწეობა.

ამ სცენარის განვითარების შემთხვევაში არ გამოვიცხავ, რომ მის ირგვლივ ნელ-ნელა გარკვეული პოლიტიკური სუბიექტების გაერთიანება მოხდება. შეიძლება ახალი გაერთიანებებიც ვიხილოთ. აქ უმთავრესი არის სხვა რამ: პრეზიდენტის ვადამდე გადადგომის შემთხვევაში, კონსტიტუციის ის მოდელი, რომელიც საშემოდგომოდ უნდა ამოქმედდეს - შევცვლილი უფლებები პრეზიდენტს და განვიხილო უფლებები პრემიერს - არასოდეს აღარ ამოქმედდება.

ასეთი დასკვნის საფუძველს რა იძლევა?

კონსტიტუციაში წერია ძალიან მკაფიო და კონკრეტული თარიღი, რომელიც ინტერპრეტაციების საშუალებებსაც არ იძლევა. ყველა მუხლში არის ასეთი მითითება: ეს ნორმა ამოქმედდეს 2013 წლის ოქტომბრის არჩევნების შემდეგ არჩეული პრეზიდენტის მიერ ფიცის დადების დღეს. რაც ნიშნავს, რომ, თუ ეს ორი პირობა ერთად არ შესრულდა, ახალი კონსტიტუციური მოდელი არასდროს ამოქმედდება. პრეზიდენტის გადადგომის შემთხვევაში ჩატარდება რიგგარეშე არჩევნები, ეს ერთი და მეორე, 2013 წლის ოქტომბერი ვერანაირად ვერ იქნება 2013 წლის ივნისი, ივლისი, აგვისტო ან სექტემბერი.

რა მოცემულობას ვიღებთ ამ შემთხვევაში? სუპერუფლებამოსილების მქონე პრეზიდენტს და მოქმედ პრემიერს, რომე-

ასეთი ცვლილებები აუცილებელი ხდება, რადგან ძალიან ალბათობით იზრდება შანსები, რომ საკუთარი კანდიდატურა ირაკლი ალასანიამ წამოაყენოს. თუკი ბიძინა ივანიშვილს ექნება კონსტიტუციური უფლება, პრეზიდენტობის კანდიდატი თავად გახდეს, მაშინ ის შეინარჩუნებს კოალიციას.

ვიცით, რომ ბიძინა ივანიშვილს უა-

ირაკლი ალასანია

სიტუაცია შეიძლება ჩამოყალიბდეს. წარმოიდგინეთ, ერთი ადამიანის ხელში აღმოჩნდება სუპერუფლებამოსილების მქონე პრეზიდენტის პოსტი და პრაქტიკულად მოქარბებული ფინანსური თუ სხვა პოლიტიკური რესურსები. ეს შეიძლება იყოს საფრთხის მატარებელი. აქ საჭირო იქნება საზოგადოებისა და უცხოელი პარტნიორების აქტიურობა.

გამისაჯალი: საპრეზიდენტო კანდიდატად წარდგენისთანავე პრემიერმა უნდა წარადგინოს კონსტიტუციის ის მოდელი, რომლითაც თვითონვე წარმოადგინებს საარჩევნო კამპანიას და იქნება გაცხადებული ე.წ. დაბალანსებული მოდელი.

საკაშვილის გადადგომის მიზეზი რა შეიძლება გახდეს?

უპირობოდ შეუძლია მას გადადგომა. გააჩნია, პოლიტიკური რიტორიკა რას დაუდებს საფუძვლად. ბევრი რამ შეიძლება გახდეს მიზეზი.

უპირობო გადადგომა ნაკლებად წარმომიდგენია

გეთანხმებით...

ირაკლი ალასანია ასხენით, შეიძლება ისე განვითარდეს მოვლენები, რომ პროდესავლურმა ძალებმა შექმნას ცალკე კოალიცია და „ქართული ოცნება“ ცალკე იყოს, რადიკალური პრორუსული ძალები კი - ცალკე?

თუკი ალასანიას კანდიდატურა დასახელებულია რიგგარეშე საპრეზიდენტო არჩევნებისთვის, დიდი ალბათობაა, რომ კოალიციის ნაწილი მას მხარს დაუჭერს. რადგან ამ შემთხვევაში წარმართველი ხდება

ესწროს. ამისთვის მათაც ცოტა დრო რჩებათ პირველ აგვისტომდე.

ვარაუდობთ, რომ ალასანიას კანდიდატურას ნაციონალურმა და უჭირბოროტმა მხარეებმა?

ამ სცენარში „ნაციონალური მოძრაობის“, როგორც მოთამაშის, მნიშვნელობა და გავლენა არაგადამწყვეტი იქნება.

არ აქვს მნიშვნელობა, თუ მაინტერესებს, შესაძლებელია მე არა, რომ „ნაციონალურმა მოძრაობამ“ არ დააყენოს თავისი კანდიდატი და ალასანიას დაუჭიროს მხარე?

არ მგონია, რომ ამ კონტექსტით წარმართოს. მით უმეტეს, ვინც არ უნდა დასახელდეს მათი მხრიდან, ალასანიასთვის კონკურენტის გამწევი ვერ იქნება. გარდა ამისა, ნინო ბურჯანაძისა და შალვა ნათელაშვილის კანდიდატურა დასახელებული და რეალურად თამაში ნაფიქრ ტურზე, სადაც უპირობოა, რომ ალასანია უპირატესულ მდგომარეობაშია.

ვერ მიხვდით, სააკაშვილი რატომ უნდა გადადგეს?

თავისი პოლიტიკური მომავლისთვის.

რამდენად ცხდები, ეს არის სცენარი, რომელიც ალასანიას უფრო აწყობს. გამოდის, რომ „ნაციონალური“ ალასანიას გაუხსნიან გზას?

რა თქმა უნდა, მაგრამ „ნაციონალური მოძრაობა“, ასევე, შეინარჩუნებს თავის პერსპექტივასაც.

ანუ, სააკაშვილი თავისი გადადგომით გზას ალასანიას გაუხსნის, ეს უკანასკნელი კი ნაციონალურ პოლიტიკაში დარჩენის გზას დაუტოვებს?

შესაძლებელია, თუმცა „ნაციონალური მოძრაობის“ რალაც ნაწილის გადაარჩენა არ ნიშნავს, რომ ისინი, ვერ ერთი, ჩაერთვებიან რიგგარეშე

სააკაშვილი გადადგება, ივანიშვილი პრეზიდენტობის კანდიდატი გახდება, ღარიბაშვილი - პრემიერ-მინისტრი

სააკაშვილი გადადგება და იტყვის: „მი გავცალე პოლიტიკურ პროცესს, დავუთმე ახალ გუნდს ასპარეზი და რაც მთავარია – მი ნავედი“

ებს რაიმე დაპირისპირებაზე რესპუბლიკელებსა და აღმასრულებელ ხელისუფლებას შორის?

– მე ვფიქრობ, კი. დაგაბრუნებთ ნინასარჩევანო პერიოდში და გაგახსენებთ გამოქვეყნებულ ფარულ ჩანაწერებს, თინა ხიდაშელთან არადადებით კონტექსტში მოსაუბრე ორი ფიგურანტი დღეს ქვეყნის მმართველ ტოპ-მენეჯერებშია. თემდგომ მთავარმა პროკურორმა ამ ჩანაწერებზე საკმაოდ ბუნდოვანი განცხადება გააკეთა. მან თქვა, რომ ამ ჩანაწერებს ექსპერტიზას არ ვუკეთებთ იმიტომ, რომ მათ მიმართ ინტერესი დავკარგეთო. ანუ ვერაინ იტყვის, რომ ეს ჩანაწერები ნამდვილი არ არის, და სანამ ეს არ დადასტურებულია, ჩანაწერი ნამდვილია. ამის შემდგომ ბათუმის ინციდენტს გაგახსენებთ. სხვათა შორის, მაშინ „რესპუბლიკურმა პარტიამ“ და თინა ხიდაშელმა პოლიტიკური მიზანშეწონილობით ფრთხილი განცხადებები აკეთეს. შემდგომ უკვე მივიღეთ საგარეჯოს ინციდენტი.

ქტორი, რის გამოც შესაძლებელია ეს ყველაფერი არ მოხდეს, არის ის, რომ პრემიერმა თვითონ იყაროს კენჭი საპრეზიდენტო კანდიდატად, რადგან მარგველაშვილის პერსპექტივები რიგგარეშე არჩევნებში ძალიან მცირეა.

– აქედან გამომდინარე, შესაძლებელია, პარლამენტში ძალთა ბალანსი შეიცვალოს?

– აუცილებლად შეიცვლება. მნიშვნელოვნად შეიცვლება. ალასანიას გუნდს ჰყავთ ფრაქციები, შემდგომ „ნაციონალური მოძრაობიდან“ გამოყოფილი ფრაქციები მიემატა ამას და საკმაოდ ფრაგმენტირებულ პარლამენტს შექმნის.

ის მოდელი ამოქმედდებოდა, რომელიც შემოდგომაზე უნდა ამოქმედდეს. ეს პროცესი ბუნებრივად წავა.

მახსოვს, როდესაც „ქართულმა ოცნებამ“ მარგველაშვილის კანდიდატურა წამოაყენა, მაშინ „ნაციონალურმა მოძრაობამ“ თქვა, ის იმდენად სუსტი კანდიდატია, სავარაუდოდ, ივანიშვილი შეცვლისო, მინიმუმები ბიძინა ივანიშვილზეც გაკეთდა...

მაშინ ეს მეც ვთქვი. ამ სცენარშიც კი ბიძინა ივანიშვილისთვის პრობლემად რჩებოდა მოქალაქეობა. მოვლენების ჩვეულებრივი განვითარების პირობებში რატომ არ მოხდა ინიცირება და ამ ტიპის კონსტიტუციური ნორმის ამოღება. ვფიქრობ იყო გათვლა, რომ იქნებ მოიძებნოს კიდევ სხვა ვინმე. მოხდა ცვლილების ინიცირება, რადგან ერთადერთი ადამიანი, ვისაც მოქალაქეობის პრობლემა აქვს, არის პრემიერი.

„ღიას, არ გამოვრიცხავ, რომ ღარიბაშვილი გახდეს პრემიერ-მინისტრი“

საპრეზიდენტო არჩევნებში და მეორე, იქნებინა ხარმატებული. მიმას წასვლის შემთხვევაში, არ ვარ დარწმუნებული, რომ შეგინთაც არ შეექმნებათ პრობლემები. ამიტომ ვამბობ, რომ ყველაზე სუსტად ამ სცენარში მათი მონაწილეობა წარმომიდგენია, თუმცა შესაძლებელია იყოს, რაიმე შეთანხმების საგანი. ვფიქრობ, პრეზიდენტის გადადგომის შემთხვევაში ეს ვგუფი დაიძლევა.

– ხომ არ ფიქრობთ, რომ იურისტებს შორის დაინყება დავა იმაზე, რომ სააკაშვილის გადადგომა შეაფერხებს ახალი კონსტიტუციის ამოქმედებას...

– არა. ეგ უპირობოდ უდავოა. პოლიტოლოგმა, წარსულში პოლიტიკოსმა, რესპუბლიკელმა და ახლა ექსპერტმა ვახტანგ ნადირაძემაც ბრძანა ეს, დღეს მოქმედებს პოლიტიკოსმა თინა ხიდაშელმა თქვა, ეს კონსტიტუცია არ ამოქმედდება...

– თუკი 29-ე მუხლის შეცვლა შეიძლება, რატომ არ შეიძლება ამ ჩანაწერის შეცვლა?

– ეს სხვადასხვა რამეა. ჩანაწერის შესაცვლელი კანონპროექტის ინიცირება მმართველ გუნდს არ მოუხდენია. „ნაციონალური მოძრაობა“ კონსტიტუციური ვაჭრობის დროს, გაზაფხულზე, სთავაზობდა მმართველ კოალიციას, რომ ოთხ თვეში რაც უნდა ამოქმედდეს, თანახმა ვარ, დღესვე ავაიმქმედოთო. მაშინ „ოცნება“ არ ნავედა ამაზე. ეს ჩანაწერები ამ შემთხვევაში კონსტიტუციის მოსცილდებოდა და სხვა წესით ამოქმედდებოდა. თუმცა დღეს გვაქვს ეს ჩანაწერი და იმათი შესაცვლელი კონსტიტუციური კანონპროექტის ინიცირებაც ვეღარ ესწრება.

– ფიქრობთ, რომ მოვლენების ასე განვითარებას არ მოჰყვება ვადამდელი საპარლამენტო არჩევნები?

– ვადამდელი საპარლამენტო არჩევნები ძნელად წარმომიდგენია, რადგან ამ შემთხვევაში ვილატამ უნდა დაითხოვოს, ან ვადა უნდა შეინდეს გასული. თვითდათხოვნის მექანიზმი ჩვენთან არ არსებობს.

– ამის მოთხოვნა არსებობს არასაპარლამენტო პარტიებშიც...

– გეთანხმებით, არა მხოლოდ არასაპარლამენტოში, მმართველ კოალიციაშიც ბევრჯერ მოგვისმინია ეს. ვიცე-სპიკერსა და პრემიერსაც აქვს საჯაროდ განცხადებული, რომ ოთხი წელი ძნელი იქნება ამ პარლამენტის გაძლება და ვფიქრობთ, როგორ შეიცვალოს ესო, მაგრამ კონსტიტუციის გვერდის ავლით ამას ვერ გააკეთებენ.

– ინციდენტი, რომელიც საგარეჯოში მოხდა – იქ გამგებელი და გამგებების წევრები დააკავეს, ეს მიუთითებს თანახმა ვარ, დღესვე ავაიმქმედოთო. მაშინ „ოცნება“ არ ნავედა ამაზე. ეს ჩანაწერები ამ შემთხვევაში კონსტიტუციის მოსცილდებოდა და სხვა წესით ამოქმედდებოდა. თუმცა დღეს გვაქვს ეს ჩანაწერი და იმათი შესაცვლელი კონსტიტუციური კანონპროექტის ინიცირებაც ვეღარ ესწრება.

– ეს უკვე ტენდენციაა?

– ჩემი აზრით, კი. სხვათა შორის, კიდევ ერთი. განათლების ახალ კანონპროექტს „რესპუბლიკური პარტიის“ ძირითადმა ბირთვმა მხარი არ დაუჭირა. ეს ყველაფერი შიდა დაპირისპირებისთვის სერიოზულ მესიჯად შეიძლება იყოს აღქმული.

– პარალელურად ვხედავთ ალასანიას წინააღმდეგაც კულუარულ ბრძოლებს. აქედან გამომდინარე, რამდენად სავარაუდოა, რომ რესპუბლიკელები მეორე სცენარის მიხედვით, რომელზეც თქვენ საუბრობდით და რომელიც სააკაშვილის გადადგომას ითვალისწინებს, რესპუბლიკელები ალასანიას მიემხრობიან...

– ალასანია და რესპუბლიკელები იქნებიან გადაწყვეტი და მნიშვნელოვანი ფაქტორი კოალიციის ერთიანობის დაშლისა. თუკი კონსტიტუციის ამ მოდელში დაერჩით, ალასანია გავიდა და დაასახელა საპრეზიდენტო კანდიდატი და მას არ დაუჭირა კოალიციამ მხარი, რესპუბლიკელები პრინციპულად არ იქნებიან მომხრე ამ საპრეზიდენტო მოდელში, ამ კოალიციის ფარგლებში განაგრძონ ხუთწლიანი ცხოვრება. ფა-

ენტს მივიღებთ, სადაც პოლიტიკური პროცესები ასე იოლად ვეღარ წარიმართება.

– ხშირად იყო საუბარი ივანიშვილისგან და ხუხაშვილისგან, რომ ოპოზიცია შეიქმნა კოალიციის შიგნით, ხუხაშვილმა ერთხელ ლიად დაასახელა, რომ ეს რესპუბლიკელები იქნებიან. რამდენად შეიძლება, რომ პარტიების დამოუკიდებლობის ხარისხი ოპოზიციაში იყოს მაღალი და ისინი არ იქნებიან თამაშის ნაწილი?

– ეს შეფასება სწორი იქნებოდა, თუ

– და პრემიერის მოვალეობას შეასრულებს მარგველაშვილი?

– თუ პრემიერი დასახელდა საპრეზიდენტო კანდიდატად, მის მოვალეობას ასრულებს პირველი ვიცე-პრემიერი, კახი კალაძე.

– საერთო ჯამში, პრემიერ-მინისტრი ვინ გახდება?

– ვფიქრობ, რომ პირველი სიმპათია გამოხატულია და პრემიერის მხარდაჭერა აქვს კალაძეს, ღარიბაშვილს, პიროვნული მხარდაჭერა აქვს მარგველაშვილსაც. არ გამოვრიცხავ, რომ ირაკლი ღარიბაშვილი საპრეზიდენტო კანდიდატურადაც მოიაზრებოდა. ერთმა გარემოებამ შეუშალა ხელი – ეს არის ასაკი. არ გამოვრიცხავ, რომ პრემიერი წავიდოდა იმაზეც, რომ კოალიცია დაშლილიყო, რადგან ივანიშვილის მხარდაჭერის ღარიბაშვილი მაინც მოიგებდა რიგგარეშესაც, უბრალოდ, ისეთი კანდიდატი არ ჰყავს, რომელსაც სრულად ენდობა.

– პრემიერ-მინისტრს ხომ არ აქვს ასაკობრივი შეზღუდვა...

– დიას, დიას, არ გამოვრიცხავ, რომ ღარიბაშვილი გახდეს პრემიერ-მინისტრი. კახი კალაძე არ მგონია, ბევრი ფაქტორის გამო. პირველ რიგში, პიროვნულის გამო. მგონია, უფრო ღარიბაშვილისკენ გადაიხრება, თუ თავისი კანდიდატურა საპრეზიდენტო კანდიდატად წარმოადგინა.

დავით ზურაბიშვილი: „ვილაცას ჰქონდეს იმედი, რომ კოალიციური შემოვა, თანაც რესპუბლიკელების გაბდების ხარჯზე – ეს არ გამოუვა“

ხათუნა მაგლობლიშვილი

„ოცნების“ საპრეზიდენტო კანდიდატის რეიტინგი სოციალური ქსელების კვლევების მიხედვით დაბალია. თუმცა „ქართული ოცნება“ ამაზე რატომღაც არ დარდობს. აცხადებენ, რომ ნამდვილი გამოკითხვები ჯერ არ ჩატარებულა და როცა ის დაიდება, პროცენტები სხვაგვარი იქნება. თუმცა შესაძლოა, უდარდლობის მიზეზი სულაც სხვა იყოს. კოალიციაში ყველამ კარგად იცის, რომ მარგველაშვილს მხარს ისევ და ისევ ბიძინა ივანიშვილის ხათრით დაუჭერენ. ახლა მთავარია, თავად ივანიშვილის რეიტინგმა არ დაიწყოს ვარდნა. აი, ამაზე კი კოალიციაში ზრუნავენ. თუმცა ვინ როგორ... რეალობას ყველაზე სწორად განათლების მინისტრის მოადგილე, დავით ზურაბიშვილი აღიქვამს. „რესპუბლიკური პარტიის“ წევრი მიჩნევს, რომ ხალხისთვის რაღაც უნდა გაკეთდეს, თორემ ნაციონალების ლანძღვა მათ კარგს არაფერს მოუტანს...

დავით ზურაბიშვილი, განათლების მინისტრის მოადგილე:

– ის რეიტინგები, რაც ინტერნეტში იდება, არაფერს ნიშნავს. ეს ცხადყო თუნდაც შუალედურმა არჩევნებმა, რომელიც ნაძალადევის ჩატარდა. თავიდან იყო მოსაზრება, რომ სხვა სურათი ისაბტებოდა და შედეგი სულ სხვა დადებ. იმაში, რომ არჩევნები წესიერად და სამართლიანად ჩატარდა, ეჭვი არავის შეჰპარვია. სხვათა შორის, კითხვები არც ნაგებულს გასჩენია. ასე რომ, ეს ძალიან სპეციფიკური საკითხია. რეალური გამოკითხვები ჯერჯერობით არ ჩატარებულა. როცა ჩატარდება, დარწმუნებული ვარ, აბსოლუტურად სხვა სურათი დაიდება. რაც შეეხება წინასწარჩვენო კამპანიას, ის მას შემდეგ დაიწყება, როცა საპრეზიდენტო არჩევნები გამოცხადდება. ჯერჯერობით არ გამოცხადებულა. ვიცით, რომ არჩევნები ოქტომბერში უნდა ჩატარდეს, მაგრამ ეს პირველ ოქტომბერს იქნება, თუ 31 ოქტომბერს, არ ვიცით. ამას კი დიდი მნიშვნელობა აქვს.

– როცა საპრეზიდენტო არჩევნებზე საუბარი, ამბობენ, რომ ამომრჩეველი ხმას მისცემს ბიძინა ივანიშვილს და არა გიორგი მარგველაშვილს. შეიძლება, რომ გუნდის ნაკლები ინტერესი მარგველაშვილის რეიტინგის მიმართ სწორედ ამით იყოს გამოწვეული?

– ის, რომ გიორგი მარგველაშვილის კანდიდატურა მხარდაჭერილია ბიძინა ივანიშვილის მხრიდან, რა თქმა უნდა, სერიოზული ფაქტორია. ეს დიდწილად განაპირობებს მის გამარჯვებას. ვინც არ უნდა ყოფილიყო მარგველაშვილის მაგივრად, იგივე სურათი იქნებოდა, თუმცა რეიტინგი, ბუნებრივია, თავად მარგველაშვილის პიროვნებიდან იქნება გამომდინარე. ყველამ ვიცით, რომ ახალპრეზიდენტს განსხვავებული ფუნქციები ექნება, ეს არ იქნება ის, რაც მივიღო სააკაშვილს ჰქონდა. პრეზიდენტობის ახალ მოდელს კი ძალიან კარგად ესადაგება მარგველაშვილის პერსონა. ბუნებრივია, თავად კანდიდატიც იაქტიურებს. როცა საარჩევნო კამპანია დაიწყება, გამოვა, ილაპარაკებს და ამომრჩეველს თავს მოაწონებს.

– ივანიშვილმა განაცხადა, რომ შესაძლოა, საპრეზიდენტო არჩევნებში მეორე ადგილი ბურჯანაძემ აი-

„რეალური გამოკითხვები ჯერჯერობით არ ჩატარებულა. როცა ჩატარდება, დარწმუნებული ვარ, აბსოლუტურად სხვა სურათი დაიდება“

„ჩემი აზრით, ამ არჩევნებზე ბრძოლა მეორე ადგილისთვის უფრო იქნება. რეალური ბრძოლა გაიმართება იმისთვის, რომ რომელიღაც ძალამ თავი დააფიქსიროს მეორე ძალად – მთავარ ალტერნატიულ პოლიტიკურ გუნდად“

ცა სააკაშვილი მოვიდა, შევარდნაძეზე აპელირებას საკმაოდ დიდხანს ახდენდა. ამბობდა, აი, ჩვენ ეს გაეკეთეთ, რაც არ იყო შევარდნაძის დროს... მაგრამ საბოლოოდ ამან არ უშველა. ასევე იქნება ჩვენ შემთხვევაშიც, თუ ხალხმა სერიოზული ცვლილებები არ იგრძნო, ნაციონალებზე ცუდის ლაპარაკი ვერ გვიშველის. მართლა უნდა გაეკეთათ რაღაც. ვადადელი არჩევნების საჭიროება შეიძლება დადგეს მაშინ, თუ პოლიტიკური კრიზისი იქნება, ან მმართველი გუნდი დაუშვებს შეცდომას. არ არის ამის საჭიროება, დამიჯერეთ. მე ისიც არ მგონია, რომ ეს არჩევნები რაიმე განსაკუთრებულ ცვლილებას მოიტანს. ერთადერთი შედეგი, რაც შეიძლება მოიტანოს, იქნება ის, რომ „ქართული ოცნებას“ ბევრად მეტი დეპუტატი ეყოლება პარლამენტში, „ნაციონალურებს“ კი – ნაკლები.

– ანუ სხვა ძალების შესვლას გამოიცხადებ?

– სხვა ძალები ან მოხვედებიან, ან არა. დიდი-დიდი ორი-სამი კაცი გაიყვანონ და ამაზე მეტი ცვლილება არ იქნება.

– ანუ მეორე ძალად ნაციონალებს აღიარებთ?

– არ ვიცი, მეორე ძალა ნაციონალები თუ კიდევ სხვა, მაგრამ ვადადელი არჩევნებით „ქართული ოცნება“ შეიძლება საერთოდც სამი-მეოთხედით შევიდეთ. არ ვთვლი, რომ ვიღაც პარტიებს აქვთ რეალური ძალა და არ არიან წარმოდგენილები პარლამენტში. ამას არავის რეიტინგი არ ადასტურებს. მეორე როგორ შეიცვლება სიტუაცია, ვნახათ...

– რესპუბლიკელების წინააღმდეგ კამპანია კიდევ მიმდინარეობს?

– ისეთი შთაბეჭდილება მრჩება, რომ ვიღაცებს ჰქონდათ ილუზია, ან უნდოდათ, რომ კოალიციის შიგნით მოხვედროლიყვნენ. მათი სამიზნე ძირითადად რესპუბლიკელები იყვნენ. ივანიშვილს ურჩევდნენ, მოდი, ესენი გაყარე და ჩვენ მიგვიღე, ჩვენ უფრო კარგი ტიპები ვართო... ეს ხალხი დარწმუნდა, რომ ივანიშვილმა არჩევანი ისევ იმ ძალებზე შეაჩერა, ვინც თავიდანვე დაიყენა გვერდით: რესპუბლიკელები და თავისუფალი დემოკრატები. პოლიტიკური ძალები, რომლებიც გვეგბოდნენ, დარწმუნდნენ, რომ ივანიშვილის ჩვენთან ურთიერთობა საკმაოდ სერიოზული და ღრმაა და მგონი, განზრახვაზე, რომ ბიძინა ივანიშვილი ჩვენ მალე გაგვადგებს კოალიციიდან, ხელი აიღეს. ნაკლებადლა აქვთ ამის იმედი და უფრო რაციონალურ პოზიციაზე დგანან. ახლა უკვე ცდილობენ, რომ ოპონირება გაგვინიონ. ეს, სხვათა შორის, სწორი გადამწყვეტილებაა. ბიძინა ივანიშვილი არ არის ის ტიპი, რომელიც შეიძლება შენს ტყუაზე ატრიალო. როცა პარტიორებად დაგვასახელა, ეს მან სრულიად შეგნებულად გააკეთა. ის აფასებდა ჩვენი პარტიების საქმიანობას. ჩვენ ერთად ვიქნებით და არ ვაპირებთ დაცილებას. ბუნებრივია, მრავალპარტიული კოალიცია სხვადასხვა სახის ინტერესებს მოიცავს, მაგრამ ვიღაცას ჰქონდეს იმედი, რომ კოალიციაში შემოვა, თანაც რესპუბლიკელებს გაგდების ხარჯზე – ეს არ გამოუვა.

„თუ ხალხმა სერიოზული ცვლილებები არ იგრძნო, ნაციონალებზე ცუდის ლაპარაკი ვერ გვიშველის“

„პოლიტიკური ძალები, რომლებიც გვეგბოდნენ, დარწმუნდნენ, რომ ივანიშვილის ჩვენთან ურთიერთობა საკმაოდ სერიოზული და ღრმაა და მგონი, განზრახვაზე, რომ ბიძინა ივანიშვილი ჩვენ მალე გაგვადგებს კოალიციიდან, ხელი აიღეს“

ლოს. ფიქრობთ, რომ „დემოკრატიული მოძრაობის“ ლიდერს ამის შანსი აქვს?

– არ ვიცი, ვინ გავა მეორე ადგილზე... ჩემი აზრით, ამ არჩევნებზე ბრძოლა მეორე ადგილისთვის უფრო იქნება. რეალური ბრძოლა გაიმართება იმისთვის, რომ რომელიღაც ძალამ თავი დააფიქსიროს მეორე ძალად – მთავარ ალტერნატიულ პოლიტიკურ გუნდად.

– როცა ამბობთ, რომ არ იცით, ვინ გავა მეორე ადგილზე, ამ ნაბიჯით ნაციონალებს და მათ რეიტინგს ნინო ბურჯანაძესთან ათანასწორებთ?

– არავის არავისთან არ ვათანასწორებ, საერთოდ არ ვიცი, ვინ აიღებს მეორე ადგილს. ეს არ არის ჩემი გასარჩევნი.

– თუმცა ცნობილია, რომ ბაქრაძეს ბევრად მაღალი რეიტინგი აქვს, ვიდრე ნინო ბურჯანაძეს...

– არ ვიცი, ვის როგორი რეიტინგი აქვს, ამას არჩევნები გამოაჩენს.

– არასაპარლამენტო ოპოზიციაც ემზადება არჩევნებისთვის. ისინი ცდილობენ, ერთიანი კანდიდატით წარდგინდნენ და ამბობენ, რომ ამ შემთხვევაში სერიოზულ კონკურენციას გაგვნივენ...

– მათი გადასახვევითა. მე რატომ უნდა ვიფიქრო მათზე? თვითონ უნდა გადაწყვიტონ, როგორ გაერთიანდებიან და ვის წარადგინენ კანდიდატად.

– მეორე ტურს გამოიცხადებ?

– მეორე ტურს აბსოლუტურად გამოვიცხადებ.

– მესამე ძალა ვადადელს საპარლამენტო არჩევნებს ითხოვს და რეფერენდუმის ჩატარებასაც გეგმავენ...

– ვერანაირ საჭიროებას ვერ ვხედავ ვადადელს არჩევნებისა. რატომ უნდა ჩატარდეს?

– მათი არგუმენტი არის ის, რომ დღევანდელი პარლამენტი არ ასახავს ქართული საზოგადოების ინტერესებს. ითქვას ისიც, რომ უმრავლესობას ოპონენტად ნაციონალები ურჩევნია...

– იცით, რა? რამდენი წამოსაძახებელიც არ უნდა გვექონდეს ნაციონალებზე, საბოლოოდ ამომრჩეველი შეგვაფასებს იმით, რა გავაკეთეთ ქვეყნისთვის. თავიდან, რო-

შსს ჩამორთვეულ მანქანებს მისაკუთრებებს უბრუნებს

რა ინიციატივით მიგართა პარლამენტს ირაკლი ღარიბაშვილი?

მირიან ბოქლოშვილი

რამდენიმე დღის წინ პარლამენტში შინაგან საქმეთა მინისტრის ინიციატივა დარეგისტრირდა, რომლის საფუძველზეც ასობით დაზარალებულ მოქალაქეს საკუთრების უფლების აღდგენა შეეძლება. საუბარია უცხოეთიდან შემოყვანილ ავტომობილებზე, რომელიც შეცვლილი საიდენტიფიკაციო მონაცემების გამო მისაკუთრებებს ერთმეოდათ და შინაგან საქმეთა სამინისტროს ბალანსზე ირიცხებოდა. კონკრეტულად რას ითვალისწინებს მინისტრის ინი-

ციატივა? ამის გასარკვევად „პრაიმტიმის“ შსს-ს დაუკავშირდა, სადაც განგვიმარტეს, რომ წლების განმავლობაში საქართველოს უამრავ მოქალაქეს ექმნებოდა მნიშვნელოვანი პრობლემები უცხოეთიდან შემოყვანილი ავტომანქანების გაფორმებისა და რეგისტრაციის კუთხით. კერძოდ, საქართველოში შემოყვანილი ავტომანქანის რეგისტრაციის პროცესში დგინდებოდა საიდენტიფიკაციო კო-

დის (VIN) შეცვლის ფაქტი, რაც გამოიძიების უპირობოდ დაწყების საფუძველი იყო. „სისხლის სამართლის საქმეზე გამოძიების დაწყების პარალელურად ხდებოდა ავტომანქანების ჩამორთმევა და 3 თვის ვადით ე.წ. „საჯარიმო სადგომზე“ გადაყვანა. საბოლოო ჯამში, ჩამორთმეული ავტომანქანები მიექცეოდა სახელმწიფო საკუთრებაში ან გადაეცემოდა მათ მისაკუთრებებს, რის გამოც, პირველ რიგში, ზიანი ადგებოდა იმ პირებს, რომლებმაც ნამდვილად შეიძინეს ავტომანქანები და შექმნის მომენტისათვის არ იყვნენ

ნის მომენტისთვის არ იყვნენ ინფორმირებული ავტომანქანასთან დაკავშირებით ჩადენილი დანაშაულის შესახებ. აღნიშნული წესი არ მოქმედებს იმ შემთხვევაში, თუ ავტომანქანა უკვე მიქცეულია სახელმწიფო საკუთრებაში ან მისი წაყვანა უზრუნველყო ავტომანქანის კანონიერმა მესაკუთრემ. მინისტრის ინიციატივა პარლამენტში ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტის თავმჯდომარემ, ეკა ბესელიამ დაარეგისტრირა. „პრაიმტიმთან“ საუბრისას ბესელია ამბობს, რომ აღნიშნული საკანონმდებლო

უფლებების აღდგენას, საუბარია იმ პირებზე, ვისაც საკანონმდებლო ხარვეზის გამო არ ჰქონდათ შესაძლებლობა, კუთვნილი ავტომობილი დაებრუნებინათ. პირებს, რომლებსაც სხვადასხვა მიზეზით ჩამოერთვათ ავტომობილი, ახლა ვაძლევთ შესაძლებლობას, კანონიერი პროცედურების გავლით დაიბრუნონ საკუთრება. ეს ეხება იმ მესაკუთრეებს, რომლებმაც შექმნის მომენტში არ იცოდნენ, რომ ეს მანქანა დანაშაულებრივი გზით იყო გასხვისებული, ან არ იცოდნენ, რომ აღნიშნული მანქანით რაიმე უკანონო იქნა ჩა-

„სამწუხაროდ, წინა ხელისუფლებამ არა თუ ვერ შეძლო აღნიშნული პრობლემის მოგვარება, არამედ გარკვეულწილად წაახალისა კიდევ აღნიშნული პრაქტიკა“

ინფორმირებული ავტომანქანასთან დაკავშირებით ჩადენილი დანაშაულის შესახებ. ასეთი შემთხვევები საკმაოდ ბევრია. სამწუხაროდ, წინა ხელისუფლებამ არა თუ ვერ შეძლო აღნიშნული პრობლემის მოგვარება, არამედ გარკვეულწილად წაახალისა კიდევ აღნიშნული პრაქტიკა. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრომ შეისწავლა ზემოაღნიშნული პრობლემები, გააანალიზა მოქმედი საკანონმდებლო ბაზა და ავტომანქანების მისაკუთრებთა, აგრეთვე, მათ შემძენ პირთა ინტერესების გათვალისწინებით, მოამზადა საკანონმდებლო ცვლილებების პროექტი, რომლის მიხედვითაც ერთიანად მოგვარდება წლების განმავლობაში ავტომანქანების ჩამორთმევისათვის დაკავშირებული პრობლემები, - განმარტავენ შსს-ში.

ირაკლი ღარიბაშვილის საკანონმდებლო ინიციატივის თანახმად, ავტომანქანები გამოძიებულის დადგენილებით ან მოსამართლის განჩინებით დაუბრუნდება იმ პირებს, რომლებმაც ნამდვილად შეიძინეს აღნიშნული ავტომანქანები და შექმ-

ცვლილება 2013 წლის პირველ ივლისამდე ჩამორთმეული ავტომობილის მფლობელებს საშუალებას აძლევს, საკუთრების უფლება აღიდგინონ.

ეკა ბესელია, ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტის თავმჯდომარე:

- დიახ, ახალი საკანონმდებლო ინიციატივა, რომელიც ეკუთვნის შინაგან საქმეთა მინისტრს, პირადად მე უკვე დავარეგისტრირე პარლამენტში. ეს ცვლილება მიზნად ისახავს კანონიერი და კეთილსინდისიერი მესაკუთრეების

დენილი. ოფიციალური ინფორმაციით, ზემოხსენებული მიზეზით ჩამორთმეული ავტომობილების რაოდენობა 300-ს აჭარბებს, თუმცა არაოფიციალურად ეს ციფრი გაცილებით დიდია. საკანონმდებლო ცვლილებები, რომელსაც 300-ზე მეტი ავტომობილის მძღოლი მოუთმენლად ელის, უახლოეს ხანში შევა ძალაში. შინაგან საქმეთა მინისტრის ინიციატივის საკომიტეტო განხილვა პარლამენტში მომავალ სასესიო კვირას იწყება.

ეკა ბესელია: „ცვლილება მიზნად ისახავს კანონიერი და კეთილსინდისიერი მესაკუთრეების უფლებების აღდგენას, საუბარია იმ პირებზე, ვისაც საკანონმდებლო ხარვეზის გამო არ ჰქონდათ შესაძლებლობა, კუთვნილი ავტომობილი დაებრუნებინათ“

my View მირიან გომოლივიძე

კონსტანტინე კუბლაშვილი კმაყოფილია, თუა ნულუკიანი – იმედგაცრუებული... როგორც ჩანს, იუსტიციის მინისტრის მოსამართლეთა კონფერენციის შედეგებით უკმაყოფილოა, თუმცა თავადაც ალიარა, რომ იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს არჩევნები თავისუფალ გარემოში ჩატარდა. მოსამართლეთა კონფერენციამ, რომელიც სასამართლო ხელისუფლების თვითმმართველი ორგანოა, საკუთარი რიგებიდან შვიდი წევრი აირჩია იუსტიციის უმაღლეს საბჭოში – ორგანოში, რომელიც სასამართლო სისტემას კურირებს და რომელსაც მოსამართლეების დანიშნვისა და განთავისუფლების, ასევე, მოსამართლეების წინააღმდეგ დისციპლინარული ღონისძიებების დაწესება გააჩნია.

როგორ აფასებს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე მოსამართლეთა კონფერენციის? რაზე ესაუბრა კონფერენციის ბიძინა ივანიშვილს? რა ცვლილებებს საჭიროებს სასამართლო ხელისუფლება სრულ დამოუკიდებლობამდე?

ამ თემებზე „პრაიმტაიმი“ უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარეს, კონსტანტინე კუბლაშვილს ესაუბრა:

– პირველი, რაც შემიძლია გითხრა, როგორც მოსამართლეები პროცესი, ისე თავად კონფერენცია ჩატარდა საჯაროდ და ძალიან გამჭვირვალედ, რითაც, ცხადია, კმაყოფილი ვარ. მოსამართლეებმა მართლაც თავისუფლად, ყოველგვარი ჩარევების გარეშე მიიღეს გადაწყვეტილება, ამით ყველა ადამიანი კმაყოფილი უნდა იყოს. მეორე საკითხია, თვითონ გადაწყვეტილების შინაარსი. ზოგს შეიძლება მოეწონოს, ზოგს – არა, თუმცა ვფიქრობ, ყველამ პატივი უნდა სცეს იმას, რომ მოსამართლეებმა საკმაოდ დიდი უმრავლესობით აირჩიეს თავისივე კოლეგები მნიშვნელოვან თანამდებობებზე და მხარი დაუჭირეს რეგლამენტში ცვლილებებს. შეგახსენებთ, რომ იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს სამი წევრი აირჩიეს სხდომაზე დამსწრეთა (237 მოსამართლე) ორ მესამედზე მეტით, ყველა დანარჩენი – სრული შემადგენლობის უმრავლესობით. ასე რომ, კარგად გამოჩნდა, რამდენად ერთიანია მოსამართლეთა კორპუსი. ბუნებრივია, არსებობდნენ მოსამართლეები, რომლებიც სხვა კანდიდატს უჭერდნენ მხარს, მაგრამ მთავარი არის ის, რომ ყველას შეეძლო, საკუთარი აზრი გამოეხატა.

– თუმცა პროცედურებთან დაკავშირებით კონფერენციაზევე გამოითქვა გარკვეული ტიპის პრობლემები... ბევრისთვის გაუგებარი დარჩა, რატომ შეიქმნა კანდიდატებისთვის კითხვის დასმის პრობლემა?

– ჩემი აზრით, ეს პრობლემა არ შექმნილა. ერთი საათის განმავლობაში ჩვენ ვისმენდით კანდიდატების გამოსვლებს. შეგვეძლო, ამ დროსვე დაგვესვა კითხვები, მაგრამ თვითონ მოსამართლეებმა გადაწყვიტეს, რომ მოესმინათ გამოსვლები და გაერკვიათ, ვინ რის გაკეთებას აპირებდა. კითხვები ერთმანეთთან კონფერენციამდე თვე-ნახევრით ადრე ჰქონდათ დასმული მოსამართლეებს. თქვენ იცით, რომ ეს არ გახლდათ მხოლოდ ერთი დღის პროცესი. ადამიანები, რომლებიც კენჭისყრას აპირებდნენ, ძალიან აქტიურობდნენ ამ თვე-ნახევრის განმავლობაში, ზოგმა თითქმის მთელი საქართველო შემოიარა და ყველა მოსამართლესთან წინასწარვე ჰქონდა კომუნიკაცია და ყველას შეეძლო, მისთვის აქტუალური კითხვებზე პასუხი წინა კამპანიის დროს მიეღო. ამ კამპანიას ძალიან დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა. იყვნენ მოსამართლეები, რომლებიც ჯგუფად დადიოდნენ რეგიონებში და ენობდნენ კამპანიას, რათა თვითონ მოსაზრებები კოლეგებამდე

მიეტანათ. ის, რომ კონფერენციაზე კიდევ დამატებითი კითხვები დასმულიყო, ამის აუცილებლობა თავად მოსამართლეებმა ვერ დაინახეს. იყვნენ ისეთები, რომლებიც ამბობდნენ, კიდევ დავუსვით კითხვები, მაგრამ უმრავლესობამ, რომელმაც ყველაფერი ისედაც ხუთი თითივით იცოდა, ეს საჭიროება ვერ დაინახა.

– იუსტიციის მინისტრმა შეაფასა მოსამართლეთა კონფერენცია და აღნიშნა, რომ ეს არჩევნები თავისუფალი იყო, თუმცა მოსამართლეებმა უცნაური გადაწყვეტილება მიიღეს და პირველივე ჯერზე იუსტიციის უმაღლეს საბჭოში ოდიოზური ფიგურა აირჩიეს. როგორ ფიქრობთ, რატომ ეუცნაურება თუა ნულუკიანს მოსამართლეთა გადაწყვეტილება?

– მე მას ვეთანხმები, რომ ეს მართლაც თავისუფალი არჩევნები იყო. რაც შეეხება მისი მოსაზრებების მეორე ნაწილს, როდესაც მოსამართლეების უმრავლესობის მიერ არჩეულ კანდიდატზე ამბობს, რომ ის არის ოდიოზური, ეს არის შეურაცხყოფა არა მხოლოდ კონკრეტული კანდიდატის, არამედ მთელი მოსამართლეთა კორპუსის. თუა ნულუკიანი საუბრობდა ზაზა მეიშვილზე, რომელიც მთელ სისტემაში გამოირჩევა თავისი პროფესიონალიზმით. შეფასება ყოველთვის სუბიექტურია, თუმცა ჩვენთვის ეს მიუღებელი და დაუმკვიდრებელია.

– რაც შეეხება ზაზა მეიშვილს, მის მიმართ იყო კითხვები სულხან მოლაშვილის საქმესთან დაკავშირებით, ასევე კითხვები გაჩნდა კიდევ ერთ კანდიდატთან, რომელიც ასევე იქნა არჩეული და რომელმაც უშუალოდ გამოიტანა ბიძინა ივანიშვილისთვის ქონებრივი საწესდებისა და მოქალაქეობის ჩამორთმევის გადაწყვეტილება... ეს კონკრეტული ქეისები არ იყო საკმარისი საფუძველი, რომ იუსტიციის უმაღლეს საბჭოში მათი კანდიდატურები არ გასულიყო?

– ვილაყამ შეიძლება ეს კითხვები დასვას, ვილაყა შეიძლება არ დაეთანხმოს მოსამართლის გადაწყვეტილებას, მაგრამ ძალიან ბევრ კოლეგას კარგად ესმის, რომ ეს მოსამართლეები, რომლებიც აირჩიეს, სისტემაში ყოველთვის იყვნენ გამორჩეულები თავისი მაღალი პროფესიონალიზმითა და ნესიერებით. ნებისმიერ გადაწყვეტილებას მოსამართლე იღებს განურჩევლად.

„ნულუკიანის განცხადება შეურაცხყოფაა არა მხოლოდ კონკრეტული კანდიდატის, არამედ მთელი მოსამართლეთა კორპუსის“

„პრაიმტაიმი“
დახაჯითებით
თქვა ჩემთან
საუბარში,
რომ ის მისი
მთავრობიდან
არავის მისცემს
უფლებას,
სასამართლო
ხელისუფლების
აუზარაობი
ჩაერიოს

ველად იმისა, თუ რას ფიქრობს საზოგადოება, ის ხელმძღვანელობს კანონმდებლობით. მართლმსაჯულება არ მოქმედებს საზოგადოების განწყობებზე, მოსამართლემ არ უნდა მიაქციოს ყურადღება იმას, რომ საზოგადოების რაღაც ჯგუფს შეიძლება მისი გადაწყვეტილება არ მოეწონოს. იგივე იყო ახლაც, მოსამართლეებმა ჩათვალეს, ბატონი ზაზა მეიშვილიც და სხვა არჩეული პირებიც დაიცვენ სასამართლოს ინტერესებს. ასევე, ღია და გახსნილი იქნებოდა ყველასთან, თუ ეს არ იქნება სასამართლო სისტემის წინააღმდეგო ქმედება.

– ყოფილი მოსამართლის მერაბ ტურავას ინტერვიუს ვკითხულობდი, სადაც ის სწორედ სასამართლოს ინტერესების დაცვაზე საუბრობს... მისი თქმით, იგივე სულხან მოლაშვილის საქმეზე მოსამართლე ზაზა მეიშვილმა, სასამართლოს დამოუკიდებლობის დაცვის ნაცვლად, პირდაპირ პროკურატურის, კერძოდ კი, ზურაბ ადვიშვილის მითითება შეასრულა...

– არასოდეს ასეთ განცხადებებს არ აღვიქვამ სერიოზულად, მით უმეტეს, როცა ამას ამბობს ყოფილი მოსამართლე, რომელსაც პირადი წყნა აქვს და შურისძიების მოტივი იკითხება მის შეფასებაში. თუ ვინმეს აინტერესებს კონკრეტული საქმე, ჩაიხედოს, როგორ იყო დასაბუთებული და რა მოხდა რეალურად. კიდევ ერთხელ ვამბობ, ბატონი ზაზა აირჩია თითქმის მთელმა მოსამართლეთა კორპუსმა და ერთი ყოფილი მოსამართლის აზრი ნაკლებად საინტერესოა, ამ შემთხვევაში.

– იყო ასევე მოსაზრება, რომ მოსამართლეთა თქვენი შეხვედრების დროს იყო დაპირება, რომ, თუ იუსტიციის საბჭო არსებული შემადგენლობით დაკომპლექტდებოდა, მოსამართლეებს გაეზრდებოდათ ხელფასები, პენსია და დაწესდებოდა მთელი რიგი შეღავათები... გარდა ამისა,

იუ კოტე კუხლავაშვილი

„ეს ხელისუფლება მართლა დარჩება ისტორიაში, თუკი ამას მივაღწევთ“

მათ მიერ პრაქტიკაში ჩადენილი გადაცდომები თუ დარღვევები არ იქნებოდა დასჯილი... რეალურად თუ იძლეოდით ასეთ დაპირებებს?

პირიქით, ამას რამდენიმე კანდიდატი ამბობდა: თუ მე ამირჩევთ, ხელფასები მოგემატებათ, რადგან კავშირები მაქვს მოქმედ ხელისუფლებასთანო. იურიდიულ ენაზე, ამას ამომრჩევლის მოსყიდვა ჰქვია. რაც შეეხება ჩემთან შეხვედრებს, მე მათ ყოველთვის ვესაუბრებოდი, რომ აქეთ ძალიან ბევრი გარანტია, მაგრამ დარჩენილი გარანტიების მიხედვით, რადგან დღის მდგომარეობა უვადოდ დანიშნა, ჩვენ თვითონ უნდა ვიბრძოლოთ. იმისთვის, რომ ხელფასმა მომიმატოს, წინასწარ კი არ უნდა ვიყოთ ხელისუფლებასთან გარიგებულნი, არამედ პრინციპულად უნდა მოვითხოვოთ ერთად ეს საკითხი. დიას, ხელფასმა უნდა მომიმატოს, რადგან დღის მდგომარეობით არსებული ხელფასი უკვე არაადეკვატურია, განსაკუთრებით პირველ ინსტანციაში, სადაც აუარეუბანი საქმე შედის. ყოველ წუთს უნდა დავაყენოთ საკითხი, რომ მოხდეს მოსამართლეების უვადოდ დანიშვნა და მოქმედი მოსამართლეები გადაინიშნონ უვადოდ. ზოგიერთი ამას აფასებს ისე, თითქოს მოსამართლეების ანკესზე წამოგება ხდებოდა ხმის მიცემის სანაცვლოდ. რა არის უვადოდ დანიშვნის პრინციპი? როდესაც ეს მოხდება, მოსამართლე უფრო დაცული გახდება, დამოუკიდებელი იქნება ჩემგანაც, თქვენგანაც, ხელისუფლებისგანაც და ოპოზიციისგანაც. როდესაც მოსამართლეები უვადოდ დანიშნებიან, მათთვის უკვე სულერთი იქნება, მე ვიქნები უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე, ივანიშვილი იქნება პრემიერ-მინისტრი თუ სააკაშვილი პრეზიდენტი. ეს არის უზარმაზარი სტაბილურობისა და გარანტიის საფუძველი. თუ

ვთანხმდებით იმაზე, რომ სასამართლო იყოს დამოუკიდებელი, ეს პრობლემა აუცილებლად უნდა გადაწყდეს.

საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ სხვა რამდენიმე თანამდებობის პირთან ერთად აქტიურად განიხილებოდა თქვენი იმპიჩმენტის საკითხი... ბოლო პერიოდში ეს საუბარი შეწყდა, ძირითადად მას შემდეგ, რაც პრემიერ-მინისტრს შეხვედით და ივანიშვილმა პოზიტიური განცხადებები გააკეთა თქვენი მისამართით... რით მოინადირეთ ივანიშვილის გული? საინტერესოა, რაზე ისაუბრეთ დახურულ შეხვედრაზე?

ზუსტად იგივე ვუთხარი მას, რაც თქვენ. აუცილებელია, რომ უვადოდ დანიშნონ მოსამართლეები-მეთქი. გარდა ამისა, საუბარი იყო ხელფასის მომატებაზე. მე ყველას ვაჩვენებ, მათ შორის პრემიერ-მინისტრსაც, რომ ჩემი აქ ყოფნის მიზანი მართლაც დამოუკიდებელი სასამართლოს შექმნაა. შეიძლება ბევრი ხარვეზით, მაგრამ აქეთკენ მოვდივართ. მოქმედი ხელისუფლების ისტორიული შანსია, რომ ამ პროცესს ხელი შეუწყოს. ეს ხელისუფლება მართლა დარჩება ისტორიაში, თუკი მივაღწევთ იმას, რომ ყველა გარე ფაქტორი ჩამოსცილდება სასამართლოს. ძირითადი პრინციპები აისახება კონსტიტუციასა და კანონებში. ამიტომ ახლა საჭიროა, არაბაირი წამოახილები ალარ იყოს - ვაიმე, იუსტიციის საბჭოში ეს კანდიდატები რომ აირჩიეს, რეფორმა ჩაგვივარდა. ესე იგი, ეს რას ნიშნავს? ვილაც სხვები რომ აგვერჩია, აღმასრულებელი ხელისუფლება განახორციელებდა რეფორმას და ეს უკეთესი იქნებოდა? არა, რეფორმა შეთანხმებული უნდა იყოს სასამართლო ხელისუფლებასთან. აღმასრულებელი ხელისუფლებისგან წამოსული წინადადებებიდან ბევრი შეიძლება მისაღები იყოს, მაგრამ ბევრიც - მიუღებელი, რადგან ჩვენი ხედვით ეს შეიძლება ხელს უშლიდეს სასამართლო სისტემის დამოუკიდებლობას. პრემიერის დამოკიდებულებას ვაფასებ. მან რამდენჯერმე დაბეჯითებით თქვა ჩემთან საუბარში, რომ ის მისი მთავრობიდან არავის მისცემს უფლებას, სასამართლო ხელისუფლების მუშაობაში ჩაეროს.

იურისტთა ასოციაციის თავმჯდომარე ზაზა ხატიაშვილი გამოთქვამს ეჭვს, რომ თქვენსა და ბიძინა ივანიშვილს შორის მოხდა გარიგება, რომელიც პირდაპირ კავშირშია ვანო მერაბიშვილის დაპატიმრებასთან...

ეს ცოტა სასაცილოა. რომელ გარიგებაზე შეიძლება იყოს საუბარი, არ მესმის. ბატონი ხატიაშვილი რომ დარწმუნდეს, რა უნდა ვქნათ ახლა ჩვენ? „ნაციონალური მოძრაობის“ კიდევ ერთი ლიდერი დააკავონ და შემდეგ ჩვენ გავათავისუფლოთ? თავისთავად არასერიოზულია ასეთი მიდგომა.

სასამართლო რეფორმის ფონზე, რამდენად სწორად მიგაჩნიათ იუსტიციის სამინისტროსთან მართლმსაჯულების ხარვეზების დამდგენი კომისიის შექმნა?

დიდი ხანია, ამ საკითხზე მუშაობს იუსტიციის სამინისტრო, ამჟამად პროექტი ვენეციის კომისიაშია გადაგზავნილი. პირველ ვარიანტთან შედარებით, ბოლო ვარიანტში

ბევრი ცვლილება შევიდა და საკმაოდ გადახალისდა პროექტი, თუმცა ერთ-ერთი შეხვედრისას მე იუსტიციის მინისტრთან დავაფიქსირე ჩემი დამოკიდებულება, რომ არ მოხდეს სასამართლოს პარალელური ორგანიზაციის შექმნა

„დიას, ხელფასმა უნდა მოიმატოს, რადგან დღის მდგომარეობით არსებული ხელფასი უკვე არაადეკვატურია, განსაკუთრებით პირველ ინსტანციაში“

მიზნით ახალი პალატის შექმნა კონსტიტუციას ეწინააღმდეგება. გარდა ამისა, პრინციპული საკითხია, რომ არავითარ შემთხვევაში არ დადგეს კონკრეტული მოსამართლის პასუხისმგებლობის საკითხი. ამას ალტერნატივა არ აქვს.

ამაზეც მიდის მსჯელობა? - ლიად საუბარი ამაზე არ ხდება, მაგრამ შემიძლია გითხრათ, რომ ვილაცები ამაზე ფიქრობენ, ანუ თუ ჩაითვალა, რომ გადაწყვეტილებაში რაღაც ხარვეზები იყო, ამას მოჰყვება მოსამართლის პასუხისმგებლობაც, რაც თანამედროვე ცივილიზებული სამყაროსთვის მიუღებელია.

დაბოლოს... თუ გაქვთ ინფორმაცია, რა ეტაპზეა მოსამართლის თანამშენის საქმე, რომელსაც, გავრცელებული ინფორმაციით, სამართალდამცველები პირადი ცხოვრების გასაჯაროებით ამანტაჟებდნენ...

ეს არის ძალიან პრინციპული და მნიშვნელოვანი საკითხი პირადად ჩემთვის და მთლიანად სასამართლო სისტემისთვის. ვიცი, რომ გამოიძიება დანებებულია, თუმცა, სამწუხაროდ, შედეგი არ გვაქვს. გარკვეული პერიოდის წინ შევხვებთან მთავარ პროკურორს. კბილაშვილმა მითხრა, რომ ვინც მოსამართლის თანამშენს ამოიციო, ის პიროვნება საქართველოში არ იმყოფებოდა, ამიტომ საქმე გარკვეულწილად გაჩიანურდაო. ჩემი აზრით, ამის დადგენა არ იყო განსაკუთრებულ პრობლემებთან დაკავშირებული. მე ველოდები, როგორ განვითარდება მოვლენები ამ საქმეზე, თუმცა ჯერჯერობით არავინ შემომხმინებია.

„მოსამართლამ არ უნდა მიაქციოს ყურადღება იმას, რომ საზოგადოების რაღაც ჯგუფს შეიძლება მისი გადაწყვეტილება არ მოეწონოს“

მარიამ ნადირაძე

უკანასკნელ ხანს თვალმისაცემი გახდა გახშირებული თავდასხმები ოჯახის წევრებზე და ამ ნიადაგზე მკვლელობები. „პრაიმტიმმა“ სტატისტიკისთვის შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიმართა, მაგრამ აღმოჩნდა, რომ ამ უწყებას ასეთი ტიპის დანაშაულთა ცალკე სტატისტიკა არ ჰქონია. ამიტომ ჩვენს მკითხველს ჩვენ მიერ მოძიებულ ინფორმაციებს შევთავაზებთ საერთო სურათის დასანახად:

● დანით მოკლა მეუღლე და 4 წლის ქალიშვილი...

● ქმარმა ცოლი ეჭვიანობის ნიადაგზე საკუთარ ნვტომანქანაში დანით მოკლა...

● 65 წლის კაცმა ნაჯახით მოკლა მეუღლე...

● მამამ ერთი თვის შვილი ღმერთს შესწირა...

● 20 წლის გოგო მეხუთე სართულიდან გადაოხტა...

● 16 წლის გოგონამ თავი მოიკლა...

● ჯარისკაცმა თავი მოიკლა...

● პატიმარმა თავი მოიკლა...

რატომ იმატა სუიციდის შემთხვევებმა საქართველოში?

11 ივნისი

სოფელ დილოში ქმარმა დანით მოკლა მეუღლე და 4 წლის ქალიშვილი, რომელიც ტრაგედიის დროს ლოგინში იწვა. ამის შემდეგ გომა ფარცვანიამ თვითმკვლელობა სცადა და ყელი გამოიჭრა. თბილისის მთავარი სამმართველოს დეტექტივების სამმართველოს თანამშრომლებმა 1980 წელს დაბადებული გომა ფარცვანი ოჯახის წევრების მკვლელობის ფაქტზე, მომხდარიდან რამდენიმე წუთში, შემთხვევის ადგილზე დააკავეს. მკვლელობის მოტივი ჯერჯერობით უცნობია. ექვმიტანილის წინააღმდეგ სისხლის სამართლის საქმე 108-ე მუხლით აღიძრა, რაც განზრახ მკვლელობას გულისხმობს.

როგორც ოჯახის მეზობლები აცხადებენ, ოჯახი 5 წელია, აღნიშნულ მისამართზე ცხოვრობს. მათივე თქმით, მათ „ნორმალურ ოჯახად“ იცნობდნენ. მოკლული ბავშვის გარდა, მამაკაცს დარჩა კიდევ ორი შვილი. მეზობლებს იცხადებენ, ფარცვანმა მანამდე „სპეცნაზში“ მუშაობდა და სამსახურიდან წამოსვლის შემდეგ ჰქონდა ფსიქიკური პრობლემები.

20 მარტი

ორხევის ხიდის მიმდებარე ტერიტორიაზე ქმარმა ცოლი ეჭვიანობის ნიადაგზე საკუთარ ავტომანქანაში დანით მოკლა. მოგვიანებით, ამავე მანქანით, ცხედრიანად მივიდა პოლიციაში და სამართალდამცველებს ჩაბარდა. მათ ოთხი შვილი ჰყავთ.

მოკლული თბილისის მე-3 ბაგაბაღში აღმზრდელად მუშაობდა...

2 თებერვალი

იმერეთის, რაჭა-ლეჩხუმისა და სვანეთის სამხარეო სამმართველოსა და ჭიათურის რაიონული სამმართველოს თანამშრომლებმა მიერ ჩატარებული ოპერატიული და საგამოძიებო მოქმედებების შედეგად დაკავებულია მოქალაქე, რომელმაც ურთიერთშელაპარაკების შედეგად ჭიათურის რაიონის სოფელ ვაჭევი, ნაჯახის გა-

მოყენებით მოკლა მეუღლე. საქმეზე მიმდინარეობს გამოძიება 108-ე მუხლით. მეუღლის მკვლელობაში ეჭვმიტანილი 65 წლის მამაკაცი ბარძაყის მოტეხილობით ზესტაფონის სამედიცინო ცენტრში შოკურ მდგომარეობაში მიიყვანეს.

25 მაისი

ქალაქ რუსთავეში 1978 წელს დაბადებულმა ფსიქიკურად დაავადებულმა გივი ჩიქობავამ საცხოვრებელი სახლის მეორე სართულის ფანჯრიდან შვილი, ერთი თვის ლადო ჩიქობავა გადმოაგდო. ჩვილი ადგილზე გარდაიცვალა. როგორც გაირკვა, გარდაცვლილის დედაც, მეუღლის მსგავსად, ფსიქიკურად დაავადებულია. თვითმხილველთა თქმით, როდესაც მამამ შვილი ფანჯრიდან გადააგდო, ჩაილაპარაკა: „ღმერთს შევნიშნო“.

ამ ძალადობის კვალიდან მატულობს სუიციდის შემთხვევებიც

ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ ოზურგეთის მცხოვრებმა ა.ფ.მა სიცოცხლე თვითმკვლელობით დაასრულა.

პოლიციის ცნობით, თვითმკვლელობა განხორციელდა ცეცხლსასროლი, ავტომატური იარაღის გამოყენებით. როგორც ახლობლები აღნიშნავენ, თვითმკვლელობის მიზეზი შესაძლოა, მძიმე სოციალური პირობები გამხდარიყო.

აღსანიშნავია, რომ ბოლო ერთი თვის განმავლობაში მომხდარი 10 თვითმკვლელობიდან, 9 მძიმე დეპრესიის ფონზე მოხდა. დეპრესია კი, თავის მხრივ, მძიმე სოციალური პირობებით იყო განპირობებული.

7 ივნისს თბილისში ჭავჭავაძის #24-

ში მეხუთე სართულიდან 20 წლის გოგონა, ნანა ჩოხტაური გადმოხტა. ის „თავისუფალი უნივერსიტეტის“ სტუდენტი იყო...

13 მაისი

სიღნაღის რაიონის სოფელ ნუკრიაში 16 წლის გოგონამ სანადირო თოფით თავი მოიკლა. დაჭრილი წნორის სამედიცინო ცენტრში ოპერაციის დრ-

25 მაისი

„საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო მწუხარებას გამოთქვამს საქართველოს შეიარაღებული ძალების მეორე ქვეითი ბრიგადის ჯარისკაცის, რიგითი მამუკა გეგეჭკორის გარდაცვალებასთან დაკავშირებით.

საქმეს საქართველოს შეიარაღებული ძალების სამხედრო პოლიციის დეპარტამენტი იძიებს. საქმე აღძრულია სისხლის სამართლის კოდექსის თვითმკვლელობაზე მიყვანის მუხლით“, – აღნიშნულია თავდაცვის სამინისტროს განცხადებაში.

1 მაისი

„ქუთაისის #2 პატიმრობისა და დახურული ტიპის თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებაში მსჯავრდებული კ.ა. გარდაიცვალა. კ.ა. სასჯელს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლით იხდიდა. როგორც სასჯელალსრულების, პრობაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურისთვის გახდა ცნობილი, 2013 წლის 1-ელ მაისს მსჯავრდებულმა კუჭის ტკივილი მოიმიზეზა და სეირნობაზე უარი განაცხადა. სეირნობიდან დაბრუნებულმა თანასაკნელებმა მსჯავრდებული კ.ა. გარდაცვლილი იპოვეს. საგამოძიებო სამსახურის პირველი ვერსიით, ადგილი ჰქონდა თვითმკვლელობას. (საკუთარი ზუნრის გამოყენებით – ასე ფიქსია)“, – ნათქვამია სამინისტროს განცხადებაში.

საქმეს სასჯელალსრულების, პრობაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახური იძიებს.

ბუნებრივია, მოსახლეობაში მსგავსმა ფაქტებმა შიში გააჩინა. ბევრი მიიჩნევს, რომ საერთო ფსიქიკური ფონი

ქვეყანაში გაუმართავი ფსიქიატრიული ჯანმრთელობის სისტემის ბრალია.

„პრაიმტიმი“ საქართველოს ფსიქიკური ჯანმრთელობის ასოციაციის გამგეობის თავმჯდომარეს, მანანა შარაშიძეს ესაუბრა:

– კიდევ კარგი, ეს არ არის მარტო ჩვენი ქვეყნის პრობლემა. ეს არის მთელი დედამიწის პრობლემა. კვლევა გვიჩვენებს, რომ აგრესიულობის კოეფიციენტი ჯანმრთელებს უფრო მეტი აქვთ, ვიდრე ფსიქიკური აშლილობის მქონე ადამიანებს, რადგან მათში ადამიანური ენერგეტიკული პოტენციალის ვარდნა ხდება. მათ არც აქვთ დანაშაულის ჩადენის თავი, თუ არ მოხდა პროვოცირება. უფრო მეტად პიროვნული აშლილობის მქონე ადამიანები სწაღიან დანაშაულს, ვიდრე მიზოფრენიით დაავადებულები. ამ ბოლო პერიოდში რამდენმა ჯანმრთელმა მოკლა ადამიანი? მაგრამ თქვენ გაამახვილეთ ყურადღება იმაზე, რომ მამაკაცმა მოკლა ცოლი და 5 წლის შვილი. ანუ სახეზეა ფსიქიკური აშლილობა.

– ამას გარდა, მამამ ერთი თვის შვილი შეწირა თურმე ღმერთს. რასთან გვაქვს საქმე და როგორ შეიძლება საზოგადოებისგან ასეთი ადამიანების იზოლირება? არის თუ არა ეს სისტემა ანტიპატიმრობის საკითხი?

– ადრე „ფაშისტები“ ფიქრობდნენ, რომ ფსიქიკურად დაავადებული ადამიანი უსარგებლოა და რა გენეტიკა უნდა მისცენ მათ ქვეყანას. ჯერ ახდენდნენ მათ კასტრაციას და შემდეგ გაზის კამერებში უშვებდნენ. იმდღია, ამას კაცობრიობა აღარასდროს გაიმეორებს. ავტორიტარულ ქვეყნებში ნაკლებად იცით, რატომ ხდებოდა ასეთი დანაშაულები? ყველა ავადმყოფი აუცილებლად იზოლირებული იყო და გარდა ამისა, რეჟიმისთვის არასასურველი ხალხი ფსიქიატრიულში ჰყავდათ გამოკეტილები. დანარჩენები კი „კაგებეს“ ლუპის ქვეშ იყვნენ. მაგრამ ჩვენ ხომ არ გვინდა ეს ავტორიტარული სისტემა? ჩვენ გვინდა ვიცხოვროთ ქვეყანაში, სადაც ფსიქიკურად აშლილი ადამიანების ინტეგრაცია

რასი იმატებს ფულს ჯანდაცვის სამინისტრო და რა ხდება ფსიქიატრიულ ცენტრებში?

ოს დაიღუპა. რა გახდა გოგონას თვითმკვლელობის მიზეზი, ამ ეტაპზე უცნობია.

„ინციდენტის დროს გოგონა სახლში მარტო იმყოფებოდა. ხმაურზე სახლში მეზობლები შევიდნენ და დაჭრილი გოგონა საავადმყოფოში წაიყვანეს, თუმცა ექიმებმა მისი გადარჩენა ვეღარ შეძლეს. გოგონამ სახლში წერილიც დატოვა.

ია მოხდება საზოგადოებაში და არა მათი იზოლაცია.

– მაგრამ ამ ინტეგრაციის ემინია ხალხს. იმ ადამიანმა, რომელმაც შვილი ფანჯრიდან გადაადგო, 15 წუთის წინ შეიძლება თქვენ გაგიარათ გვერდით. შეიძლება მხარი გაგვეკრათ და პოტენციური მსხვერპლი გამხდარიყავით...

– იცით, რა? ინტეგრაციის სჭირდება ერთგვარი კულტურა, ტოლერანტობა. სამწუხაროდ, ჩვენ ასეთები ვერ ვართ. მე უკვე გითხარით, რომ ჯანმრთელი უფრო მეტად სწადის დანაშაულს და თანაც ანგარებით, ვიდრე ფსიქიკურად აშლილი. თუ ასეთი მაინც სწადის დანაშაულს, მას ხშირ შემთხვევაში ან იყენებენ, ან თავად არის ძალადობის მსხვერპლი. იმისთვის, რომ პროფილაქტიკა მოვახდინოთ, ყველა ჯანმრთელ ადამიანს ხომ არ ჩავსვამთ ციხეში?

– მაგრამ აქ „ჯანმრთელი“ პირობითი სიტყვაა, რადგან ჯანმრთელად ითვლება ყველა ის, ვისაც ფსიქიატრიული დახმარებისთვის არ მიუმართავს...

– სწორედ ეს არის საქმე. როცა ინტეგრაციაზე ვსაუბრობთ, ეს ჯერჯერობით მხოლოდ სიტყვებია. იმ ადამიანს, რომელმაც 5 წლის მძინარე შვილი მოკლა, ჰქონდა ფსიქიკური აშლილობა, მაგრამ მას საერთოდ არ მიუმართავს ფსიქიატრიული სამსახურებისთვის. არსებობს სხვადასხვა მიზეზი. ბევრმა არ იცის, რა არის ფსიქიატრიული აშლილობა. რა არის მისი სიმპტომები. როდესაც ოჯახის წევრი ხდება ავად, სხვა წევრები ვერ ხვდებიან, მას რა სჭირს. მაგალითად, ჰგონიათ, რომ უბრალოდ, გაზარდაცა, ჭირვეულობს, როდესაც ხედავს, რომ ლოგინში წევს და დღეები არ დგება... პირველ რიგში, ოჯახის წევრს მიჰყავს პაციენტი ფსიქიატრთან. თუ ის ვერ აცნობიერებს ამას, მით უმეტეს ვერ გააცნობიერებს ავადმყოფი, რომ ის ავად არის. მეორე: ადამიანს ემინია ექიმთან მისვლა, რომ მას დიაგნოზი არ დაუსვან. უფრო ხშირად, ყველას ჰგონია, რომ ფსიქიატრი შიზოფრენიის დიაგნოზს დაუსვამს. კიდევ უფრო მეტად ემინია საზოგადოების – „ჩემმა მეზობელმა რომ გაიგოს, რომ ფსიქიატრთან ვიყავი, ჩემს ოჯახზე იტყვიან, რომ მას გიჟი ჰყავს სახლში“. ხშირად ოჯახის წევრებიც ძალიან დაუნდობლები არიან. ამას წინათ იყო შემთხვევა, ქმარმა მიმართა ფსიქიატრს, რომელმაც დაუსვა დიაგნოზი: ბიპოლარული აშლილობა, მანიაკალური დეპრესია და როდესაც ჩვეულებრივი კონფლიქტი მოხდა ოჯახში, ცოლმა უთხრა, შენ ფსიქიატრთან დადიხარ, მანიაკი ხარო. მაგრამ მანიაკალური აშლილობა მანიაკობას სულაც არ ნიშნავს. არის ოჯახის წევრებისგან გარიყვა – ქმარი ფსიქიკურად დაავადებულ ცოლს ვერ უძლებს, გარბის, ტოვებს. როდესაც ოჯახს შეეძინება გონებრივად შეფერხებული შვილი, მამაკაცი ძალიან ხშირად გარბის...

– ასეთი შემთხვევების მატებას უკანასკნელი წლების განმავლობაში დაგროვილ აგრესიასაც აბრალებენ, რომელიც ჯინივით გადის ბოთლიდან... ამბობენ, რომ ამიტომაც არის სუიციდის და ოჯახის წევრთა მკვლელობის განხორციელება შემთხვევა.

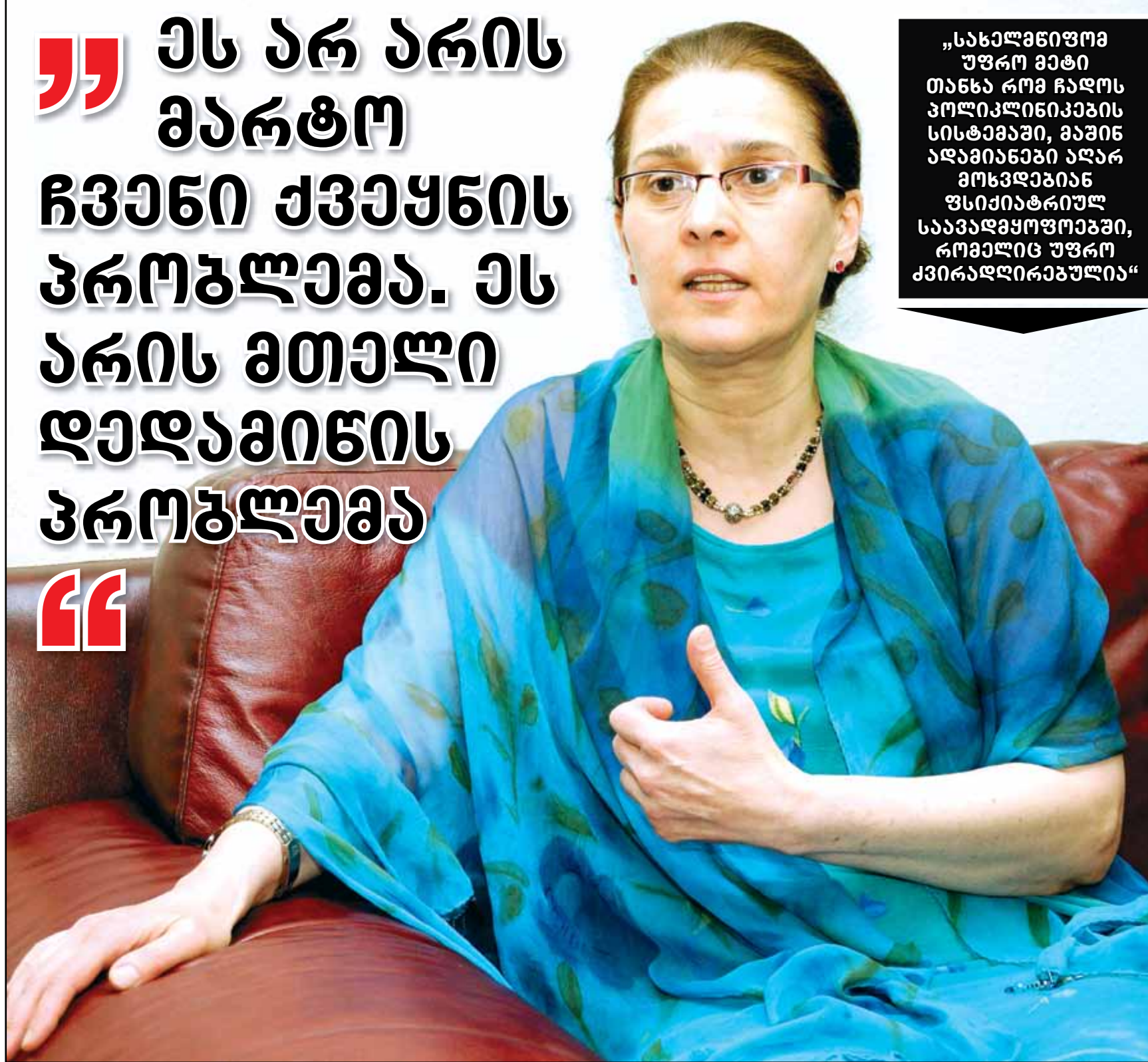
– არის ამაში რაციონალური მარცვალი. როცა ვამბობთ, რომ მოიმატა სუიციდობა, ნამდვილად მოიმატა იმასთან შედარებით, რაც იყო, ვთქვათ, 10-15 წლის წინათ. მაგრამ ჩვენ მაინც ბოლო ადგილზე ვართ თვითმკვლელობების მიხედვით პოსტსაბჭოთა სივრცეში. პირველზეა ლიტვა, მეორეზე – რუსეთი, მესამეზე ესტონეთი... კვლევებმა, რომელიც პოსტსაბჭოთა და სხვა სოციალისტურ ქვეყნებში ჩატარდა, აჩვენა, რომ პოლიტიკურმა რყევებმა მოიტანა ფსიქიკურ აშლილობათა გახშირება, სტრესთან ასოცირებული. შეიცვალა ადამიანთა სოციალური სტრატუსი. განსაკუთრებით მამაკაცები განიცდიან სოციალურ კიბეზე ჩამოქვეითებას. თვითაგრესიამ, მოიმატა თამაშზე დამოკიდებულებამ... ალკოჰოლიზმმა, ნარკომანიამ, სუიციდმა. საქართველოში ასეთი კვლევა არ არის ჩატარებული, მაგრამ კვლევის გარეშე ჩანს, რომ თვითმკვლელობებმა მოიმატა. მაგრამ არა ისე, როგორც სხვაგან, რადგან ჩვენს ფსიქიკას თავისებურად იცავს სოციალური კონტაქტები და დიდი ოჯახები.

– თქვით, რომ ოჯახის წევრს სიმპტომები ოჯახმა უნდა შეამჩნიოს. მერე როგორ უნდა მოიქცეს? სად წავიდეს?

– გარდამავალ ქვეყნებში ფსიქიატრიული სამსახური არ აღმოჩნდა მზად, რომ მოსახლეობის გაზრდილი მოთხოვნილება დააკმაყოფილოს. ფსიქიატრიული სამსახური ჩვენთანაც ძალიან ნაკლებად არის განვითარებული. მაგრამ ჩვენს ოჯახში არის ადამიანები, რომლებიც შეუძლებელია არ იყოს მათი დახმარება. მაგრამ ეს უნდა იყოს მხოლოდ დროებითი დახმარება. მათ უნდა მიმართონ პროფესიონალს.

„ეს არ არის მარტო“

ჩვენი ქვეყნის პრობლემა. ეს არის მთელი დედამინის პრობლემა

„სახელმწიფომ უფრო მეტი თანხა რომ ჩადოს პოლიკლინიკების სისტემაში, მაშინ ადამიანები აღარ მოხვდებიან ფსიქიატრიულ საავადმყოფოებში, რომელიც უფრო ძვირადღირებულია“

ოული სამსახური ჩვენთანაც ძალიან სუსტია. რაც იყო საბჭოთა კავშირში, ჯერ მოიშალა. მხოლოდ ახლა, 2011-ში გარემონტდა რამდენიმე ფსიქიატრიული საავადმყოფო და შეიქმნა სამი ფსიქიატრიული განყოფილება საერთო პროფილის კლინიკებში. მაგრამ რაც ყველაზე მთავარი იყო, ამბულატორიული დახმარება დაკნინდა. საქართველოში იყო 19 ფსიქონერვოლოგიური დისპანსერი და აქედან რამდენიმე დაიხურა. ფსიქიატრიული სისტემა დასავლეთში რამდენიმე რეგიონისგან შედგება. ეს არის: პოსტალური, ძალიან მწვავე მდგომარეობისთვის. მერე არის დღის ცენტრი, კრიზისული ინტერვენციის ცენტრი, სოციალური რეაბილიტაციის ცენტრი, პოლიკლინიკები. საერთო პროფილის პოლიკლინიკაში მიდიხარ ოჯახის ექიმთან. თუ უძილობა გაქვს, ის ექსტრაინი ტრენინგის საფუძველზე შეძლებს თქვენს განკურნებას, მაგრამ თუ არის ბოლო და მას იწვევება, რომ ვილაკ უთვალთვალეს და დასდევს, მიმართავს ფსიქიატრს. ანუ შენ არ მიდიხარ ფსიქიატრიულ დაწესებულებაში, რომელიც არის სტიგმატიზებული და საგეჟოს ეძახიან. გადავიღებთ ექიმთან მისვლა. ჩვენთან ამა სისტემის აგება დაიწყო უკანდა.

– მოდი, უფრო დავკონკრეტოთ. ვთქვათ, ოჯახს გაუჩნდა მსგავსი პრობლემა. სანამ საქმე დანაშაულამდე მივა, ვის უნდა მიმართო?

– უნდა მიიყვანონ ფსიქონერვოლოგიურ დისპანსერში, რომელიც ვერ

მუშაობს გამართულად. თბილისში იყო სამი ფსიქონერვოლოგიური დისპანსერი და ახლა დარჩა ორი. ერთ-ერთი, რომელიც მთელ თბილისს, მილიონანუგურიან ქალაქს ემსახურება, ქავთარაძის ქუჩაზეა. იქ მეორედ მისვლა არ მოგიწევს. არის სივნიროვე, არის ჩახუთული დერეფანი. დაცული არ არის ანონიმურობა. ფსიქიკურ აშლილობას მარტო ფსიქიატრი არ კურნავს. ამისთვის ფსიქოთერაპევტიც საჭიროა და სოციალური მუშაკიც, რადგან დარღვეულია სოციალური კონტაქტები, დასაქმების თერაპევტიც საჭიროა. ეს არის ბიოფსიქოსოციალური მიდგომა. რომელიც ჩვენს ქვეყანაში მძიმედ ინერგება, რადგან ღარიბი ქვეყანა ვართ, ჯანდაცვა არასდროს ყოფილა პროორიტი.

– ხშირად ავადმყოფი ვერ ხვდება, რომ ავად არის. ხდება მისი იძულებითი პოსტალურიზაცია?

– ამას არეგულირებს კანონი ფსიქიატრიული დახმარების შესახებ. თუ ადამიანს აქვს სოციალურად საშიშროების კრიტერიუმები, მხოლოდ იმ დროს გაქვს უფლება, რომ ის ძალით დანანიო.

– ეს კრიტერიუმები როგორ გამოინახება?

– თუ ეს ადამიანი ერჩის საკუთარ თავს, ან ახლობლებს... მაგრამ ეს უნდა დადასტუროს. ამას ხვდება ფსიქიატრი. სასწრაფო დახმარების ექიმები ასკენიან, რომ ამა თუ იმ ადამიანს სოციალური საშიშროების კრიტერიუმები არ აქვს. მაგრამ იქ რომ ფსიქიატრი იყოს, მიხვდება,

რომ ეს ადამიანი ახლა გატრიალდება და თავს მიიკლავს. ანუ ჩვენს შემთხვევაში მიდის სასწრაფო და თუ გადაწყვეტენ დაწვენას, მერე მიდის პატრულიც. მაგრამ ჩვენს სასწრაფოს არც ალტერნატივა აქვს და არც სათანადო ცოდნა. როცა ადამიანი არის სოციალურად საშიში, მხოლოდ მაშინ მოხდება მისი იძულებითი პოსტალურიზაცია. შემდეგ 24 საათის განმავლობაში ტარდება სასამართლო იმის დასადგენად, ხომ არ არის ეს ადამიანი მიზანმიმართულად წაყვანილი. მაგრამ სამი ფსიქიატრი სვამს დიაგნოზს. და შემდეგ ხდება სტაციონარში იზოლირება.

– ანუ, ე.წ. ასათიანი ისევე ფუნქციონირებს?

– არა. ეს ტერიტორია გაიყიდა, მაგრამ შეიქმნა სამი განყოფილება ლუდუშაურში, რეფერალური საავადმყოფოს ტერიტორიაზე და მესუთეში, ბავშვთა განყოფილება. იაშუბოში არის ბავშვთა დღის ცენტრი და ქავთარაძის ქუჩაზე ფსიქიატრიული ჯანმრთელობისა და ნარკოზიის პრევენციის ცენტრი, სადაც არის 30 მწვავე სანოღა და 30 სანოღო ქრონიკული აშლილობისთვის. იქვე არის ის დისპანსერი, რომლის შესახებაც უკვე გითხარით და რომელსაც აქვს მძიმე სამუშაო პირობები. ასევე, არის გლდენის ფსიქიატრიული საავადმყოფო.

– ევროპულ ქვეყნებში როგორ ხდება?

– მაგალითად, ბალტიისპირეთში არის მობილური ჯგუფი, ეს არის ერთგვარი სასწრაფო დახმარება. როგორც წესი, ფსიქიკური აშლილობის მქონე ადამიანი აგრესიას იჩენს ოჯახის წევრების მიმართ. მიდის ბრიგადა, სადაც არის ფსიქიატრი, ფსიქოთერაპევტი, ნარკოლოგი, ფსიქოლოგი... ფსიქიკურად აშლილი აგრესიას განსაკუთრებით მაშინ გამოხატავს, როდესაც დაავადება გართულებულია ნარკოტიკით. ნარკომანია არის ფსიქიკური აშლილობა. მობილური ბრიგადა არ არსებობს საქართველოში და ეს არის ძალიან დიდი ნაკლი ჩვენი ფსიქიატრიული სამსახურის. ამჟამად ერთი ასეთი ბრიგადა, რომელსაც აფინანსებს სოროსის

ფონდი, ისიც პერიოდულად. ევროპაში კი, ვთქვათ, კონფლიქტია ოჯახში, ეს ბრიგადა აგვარებს ამას. ჯერ ერთი, ოჯახის წევრებს ასწავლის, როგორ უნდა მოექცნენ ამ პიროვნებას, თავად დაავადებულს ასწავლის, როგორ უნდა მოიქცეს. თუ ის სოციალურად საშიშია, მისი დაწვენა ხდება. მაგრამ ავადმყოფმა იცის, რომ ამას არ დასჭირდება დიდი დრო. მხოლოდ 2-3 კვირა. ის ბრუნდება სახლში, მაგრამ ამის შემდეგ დღის ცენტრში უნდა განაგრძოს მკურნალობა, რომელიც თბილისში ერთია, მთელ საქართველოში – სამი.

– არსებობს კიდევ დაფინანსების პრობლემა. ამბობენ, რომ ოჯახის ჯიბეს ურტყამს ასეთი ტიპის ავადმყოფი მკურნალობა და ეს სახელმწიფო პროგრამაში არ ზის...

– სახელმწიფომ ვალდებულია აიღოს ფსიქიკური ჯანმრთელობის დაფინანსების, მაგრამ ფინანსდება მხოლოდ ფსიქოზური რეგისტრის აშლილობები, რომელიც ქრონიკული მიმდინარეობის არის მიდრეკილი. რაც მთავარია, არ ფინანსდება პიროვნული აშლილობა, რის დროსაც ყველაზე მეტად ხდება აგრესიის გამოვლინება. სახელმწიფომ უფრო მეტი რომ ჩადოს პოლიკლინიკების სისტემაში, მაშინ ადამიანები აღარ მოხვდებიან საავადმყოფოებში, რომელიც უფრო ძვირადღირებულია. თუ ჩვენ ისე ვუმკურნალებთ, რომ ადამიანი საავადმყოფოში არ მოხვდეს, ეს უფრო ჰუმანურიც არის და უფრო იაფიც დაჯდება. დაფინანსება უნდა მოხდეს ფუნქციის და არა დიაგნოზის მიხედვით. ადამიანს შეიძლება ასეთი მძიმე ნერვოზი ჰქონდეს, რომ ის სახლიდანაც ვერ გამოდის. ასეთს სჭირდება სახელმწიფოს მიხედვა.

ერთი სიტყვით, პრობლემა მართლაც მწვავეა და ჩვენი მკითხველი, ალბათ, იმამიც დაგვეთანხმება, რომ ამ განხორციელებული მოკისმომგვრელი მკვლელობებისა და თვითმკვლელობების ფონზე, ალბათ, ღირს, ჯანდაცვის სამინისტროში უფრო სერიოზულად დაფიქრდნენ ფსიქიკური ჯანმრთელობის სისტემის გამართვაზე.

„უფრო მეტად პიროვნული აშლილობის მქონე ადამიანები სჩადიან დანაშაულს, ვიდრე შიზოფრენიით დაავადებულები“

ელენე სოხტარია: „თეორიულად, საქართველოს სხვა მანსს, ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენისა და სამომავლოდ უსაფრთხოების გარანტიის მოპოვებისა, უბრალოდ, ვერ ვხედავ“

ქეთი ხატიაშვილი

როგორია ახალი ხელისუფლების საგარეო პოლიტიკა, დაკარგავს თუ არა საქართველო ოკუპირებულ ტერიტორიებს ნატოში გაწევრიანებით, როგორია რეალური სქემა ერთიანობის აღდგენის და რატომ არის ნინო ბურჯანაძე ანტისახელმწიფოებრივი მოვლენა? ამ და სხვა საკითხებზე „პრაიმტაიმს“ ექსპერტი ელენე ხოშტარია ესაუბრება.

– ელენე, უცხოელი დიპლომატები ხშირად ამბობენ, რომ მათ არ გააჩნიათ კითხვები ახალი ხელისუფლების საგარეო ორიენტაციასთან დაკავშირებით და ისინი მიიჩნევენ, რომ ივანიშვილი ნამდვილად მიდის ნატოსკენ... მაშინ როდესაც ქვეყანაში მთავარი ოპოზიციური ძალა – „ნაციონალური მოძრაობა“ ამბობს, რომ საგარეო ვექტორი შეიცვალა. რატომ ხდება ასეთი აცდენა შეფასებაში?

– ის, რომ ნატოში ინტეგრაცია დღევანდელი მთავრობის დღის წესრიგში დგას, ამაზე ორი აზრი არ არსებობს. ამაზე მეტყველებს საქართველოში ჩრდილოატლანტიკური საბჭოს ჩამოსვლა, ნატოს კვირეული, განცხადებები, რომელიც პრემიერ-მინისტრმა გააკეთა მაშინ და 2014 წლის სამიტთან დაკავშირებით. მნიშვნელოვანია, რომ სწორედ პრემიერისგან იყო ნატოს მიმართული საუბარი, განსაკუთრებით რუსეთთან მიმდინარე მოვლენების ფონზე – არავის არ უნდა შეეშინას შთაბეჭდილება, რომ რუსეთთან დათმობას ვცდილობთ... კოალიციაში არის დიდი გუნდი, რომელთა პროდასავლურობაში ეჭვი არ მეპარება და რუტინული სამუშაოც კეთდება ვილნიუსის სამიტისთვის, რაც ცხადყოფს, რომ ეს მიმართულება დღის წესრიგში რჩება.

პრობლემა იმ მხრივ, რამდენად ნარმატიული ტაქტიკური თუ პოლიტიკური გეგმა აქვს ახალ ხელისუფლებას ამ მიზნის მისაღწევად. ის შეთანხმებები რუსეთთან, რომელიც უკვე სამი სტადიაშია გადასული, არის ის საფრთხე, რომელმაც

შეიძლება, უბრალოდ, ჩაჩეხოს დასავლეთში ინტეგრაციის კურსი. რუსეთთანაც დავარეგულირებთ ურთიერთობას და ნატოშიც შევალთ – ეს არის აპრიორი გამოცხადებული ამოცანა, რადგან რუსეთის ერთ-ერთი სტრატეგიული ინტერესია, არ გაუშვას საქართველო დასავლურ სტრუქტურებში. არა იმიტომ, რომ ნატო არ უყვარს, არამედ იმიტომ, რომ ეს იქნება მუქუქევადად ჩვენი უსაფრთხოების უზრუნველყოფა და ეს იქნება მუქუქევადად ჩვენზე გავლენის დაკარგვა. რუსეთის მთავარი ამოცანა მთელ ამ რეგიონში გავლენების დაბრუნებაა, მათ შორის ერთ-ერთ ცენტრალური ქვეყანაში, საქართველოში. ამიტომ ლაპარაკი იმაზე, რომ ჩვენ კრემლში ცეკვით, „ბორჯომის“ გემითი ან რაღაცით რუსეთის ეს სტრატეგიული ინტერესი შევცვალთ, ნარმოუდგენელია.

პრობლემა რომ მხოლოდ რიტორიკა ყოფილიყო, მაშინ სხვა საუბარი იქნებოდა. ამიტომ ამ მთავრობას არ აქვს ნარმოდგენილი მწყობრი ხედვა. არის მხოლოდ დეკლარაცია, რომ თან ურთიერთობას დავათბობთ და თან ნატოში შევალთ, იმის იქით როგორ ხედავენ ამ გზას, არ ჩანს. ეს არის ყველაზე დიდი საფრთხე, რომ რუსეთთან ამ გაურკვეველმა პოლიტიკამ და შეცდომებმა საგარეო კურსზეც იმოქმედოს.

მე არც ერთ შემთხვევაში არ ვგულისხმობ, რომ პრემიერ-მინისტრი პუტინის კაცია, ან ვილაჯ ძალით აფუჭებს რამეს, არავითარ შემთხვევაში არ ვამბობ ამას. თუმცა შეცდომებმა და ნაღმებმა, რაც ამ გზაზე დევს, შეიძლება ჩვენი დასავლური ინტეგრაცია აფეთქოს. ნაღმებია ჩვენი განცხადებები იმის შესახებ, რომ ჩვენ დავინყებთ 2008 წელს საომარი მოქმედებები, ასევე პრემიერის განცხადებები, მით უმეტეს გამოძიების გარეშე, რომ ჩვენ ვამზადებდით ტერორისტებს. ასევე, არასწორი შეფასება გაკეთდა დივის ინციდენტზე, სადაც ჩვენ, ფაქტობრივად, ამ მოვლენის შეფასება შევარბილეთ. როდესაც ამბობ, რომ ეს ცუდია, ეს არ არის შეფასების სრული პაკეტი. შეფასების სრულ პაკეტს

სჭირდება, თქვა, რას ნიშნავს ეს ცუდი... რას ნიშნავს ცუდის ნაწილი კი პრემიერმა თქვა, რომ ამას არა კრემლი, არამედ ადგილობრივი აკეთებს. ეს არბილვებს მოვლენის მნიშვნელობას, რაც იწვევს დასავლური ზენოლის შესუსტებას. ჩემთვის ნაღმი და შეცდომა იყო აბაშიძე-კარასინის სრულად არაადე-

საბამისად, ეს არის მთავარი საფრთხე და არა ის, რომ ივანიშვილი გამოვა და იტყვის, რომ უნდა ნატო.

– რამდენად მოსალოდნელია, რომ სოჭის ოლიმპიადამდე რუსეთს საქართველო ხავერდოვანი ზენოლის ფაზაში ჰყავდეს, ოლიმპიადის შემდეგ კი სიტუაცია დაიძაბოს და რუსეთი

„მე არც ერთ შემთხვევაში არ ვგულისხმობ, რომ პრემიერ-მინისტრი პუტინის კაცია“

კვატორი შეხვედრა, სადაც ლაპარაკობენ, რომ ეს ცუდია და შეისწავლიან. ვინ შეისწავლის? ადამიანი, რომელიც წინა დღეს გამოვიდა და თქვა, ამას ჩვენ ვაკეთებთ? ეს არის თამაში ცუდი ხესებით. კარასინი გამოვიდა და თქვა, ოკუპაციის კანონი უნდა გაუქმდესო, შემდეგ პუტინი გამოვიდა და ძალიან ბევრი საფრთხის შემცველი განცხადება გააკეთა. ახლა რუსეთი თანმიმდევრულ შეტევაზე გადმოვა, რომ ჩვენი დასავლური ინტეგრაცია შეაფერხოს და ჩვენი მომავალი ჩაიგდოს ხელში. შე-

რადიკალური გახდეს თავის მოთხოვნებში?

– დღეს რუსეთს რადიკალურობა არ სჭირდება. რუსეთი, როცა მოქმედებს, როგორც ყველა პრაგმატული და თანმიმდევრული ქვეყანა, წინასწარ საზღვრავს, რა პოლიტიკური ფასი დაუფდება ეს. დღეს რომ რუსეთმა ტანკი დაქოქოს და საქართველოზე გამოუშვას, ეს მას ძალიან ძვირი დაუფდება და არც სჭირდება. ამ პროცესს, რაც ახლა ხდება, იმიტომ ჰქვია მცოცავი ოკუპაცია, რომ პოლიტიკა ასეთი: ნელ-ნელა, სხვადა-

სხვა ბერკეტების გამოყენებით, ისინი ეცდებიან ჩვენს საგარეო პოლიტიკაზე ზენოლას.

რუსეთის მთავარი მიზანია ჩვენი ეკონომიკური კავშირი შესვლა, მაგრამ მოკლევადიანი და ძალიან მნიშვნელოვანი მიზანია საერთაშორისო მხარდაჭერის იმ ძაფების ჩანყვეტა, რომელიც დღემდე ჩამოყალიბდა. შედეგობაში მაქვს დასავლეთის რეაქციები რუსეთის მოვლენებზე, ანუ ის, რომ დასავლეთში ყოველთვის დღის წესრიგში იდგა საქართველოს ურთიერთობა რუსეთთან. შედეგობაში მაქვს იგივე შეხვედრის ფორმატის შესუსტება. ფაქტია, რომ დღეს შესაბამისი რეაგირება არ მოხდა. ეს იყო ერთი პრეცედენტი, ამას შეიძლება მოჰყვეს მეორე, მესამე და ეს უკვე ტენდენცია იქნება. ამ ტენდენციის შემოტრიალება კი ძალიან რთული აღმოჩნდება.

– შეიძლება, რომ ბიძინა ივანიშვილმა შევარდნაძის ტაქტიკა აირჩიოს – დისტანცირება ორივესგან?

– არის გარკვეული მსგავსებები მაშინდელ პოლიტიკასთან. პრინციპში, დეკლარირებულად რასაც ამბობს პრემიერი, ეს არის ნატოც და რუსეთიც. ეფექტობ, რომ პრემიერის ჰგონია, რომ შესაძლებელია რუსეთსა და დასავლეთს შორის ლავირება. ბოლომდე ვერ შევასახებ, რადგან არ მიმუშავია ამ ადამიანთან. თუმცა ჩემი შთაბეჭდილებით, მას ნამდვილად სწამს, რომ სტრატეგიულად საქართველოს პოლიტიკა უნდა იყოს ლავირება დასავლეთსა და რუსეთს შორის, რაც ჩვენს შემთხვევაში დამლუპველი იქნება, რადგან რუსეთი ლავირების საშუალებას არ დაგვიტოვებს იმ ბერკეტებით, რაც მას აქვს. ამიტომ, თუ პრემიერის ხედვა ასეთია, ჩემი ხედვა მისგან ფუნდამენტურად განსხვავდება, რადგან, ჩემი აზრით, საქართველოს მომავლის უზრუნველყოფის ერთადერთი საშუალება დასავლეთში ინტეგრაციაა. ეს ყველა პრობლემას გამოკვანძავს, რაც რუსეთთან საუკუნეების განმავლობაში დაგვიტოვდა. ამ ლავირების გზით დასავლურ მანსს დავკარგავთ და უნებლიეთ ნამოვლებით იმ ნაღმებს, რასაც რუსეთი დაგვიდებს.

– ამ შემთხვევაში ყოველთვის დგას აფხაზეთისა და ცხინვალის საკითხი. ნარმოვიდგინოთ, რომ საქართველო შედის ნატოში. როგორ მოხდება ეს – საერთაშორისოდ აღიარებული ტერიტორიების ფარგლებში?

– ბუნებრივია. აქ არანაირი პრობლემა არ არსებობს. ჩვენ საერთაშორისო სამართლებრივად აღიარებული ტერიტორიების ფარგლებში ვარსებობთ და დე იურე ამ ტერიტორიებით შევალთ ნატოში. შეიძლება ტექნიკურად ისეთი გადანაცვლებების მოფიქრება, რომ რა-

„გონია, რომ ქართულ საზოგადოებაში არ მოინახება უმრავლესობა, რომელიც ანტისახელმწიფოებრივ პარტიას დაუჭირს მხარს“

“ალოდ, როგორც ჩვენი საფრთხე, ქრება”

„პრორუსული ვაჟების მოხმობა იმას, რასაც ბურჯანაძე აკეთებს და არა რუსეთთან ურთიერთობის დარაგებების სურვილს“

ლაც დროით არ გაგრძელდეს ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მუხუთე მუხლი. ეს საკითხი რაღაცნაირად უნდა დაფარავლით, ამის მოტივები არსებობს. რატომ არის ჩვენი ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის ერთადერთი საშუალება ნატოში შესვლა? ერთი, ნატოში შესვლით სამომავლოდ ვუკუტავთ კარს რუსეთის ამბიციებს. ანუ ნატოში შესვლისთანავე, რუსეთი, უბრალოდ, როგორც ჩვენი საფრთხე, ქრება. რუსეთს ვერასდროს ვეღარ ექნება ამბიციის, საქართველოზე გავლენა მოიპოვოს და ვერაზიულ კავშირში შეათრის. ნატოში შესვლით ეს საკითხი მთავრდება.

გარდა ამისა, რატომ მეჩვენება ტერიტორიების პრობლემის გადაჭრა ნატოში შესვლის გზით ყველაზე ოპტიმალურად? ნატოში შესვლით რუსეთს ეცლება მთავარი მოტივაცია, რატომაც აქვს ეს ტერიტორიები დღეს ოკუპირებული. მას იმიტომ არ აქვს ეს ტერიტორია ოკუპირებული, რომ კიდევ ერთი სოფელი უნდა. ზოგადად, ამ ოკუპაციის მთავარი მიზანია არა მიწა, არამედ – ჩვენზე გავლენის მოპოვების მცდელობა. ნატოში შესვლით რუსეთს ეს მთავარი მოტივაცია ეცლება და ცხინვალის და აფხაზეთის რუსეთისთვის, ფაქტობრივად, ტვირთად რჩება. ნატოში შესული საქართველოს საერთაშორისო მხარდაჭერა ასევე უფრო ძლიერი იქნება, ვიდრე ეს დღეს არის. ნატოში შესული საქართველოსთვის, ნატოს წევრი ქვეყნებისგან რუსეთზე ზეობა არის ასევე უფრო ძლიერი და შესაბამისად, რუსეთის ინტერესებში იქნება, რომ ეს ტერიტორიები მისთვის უფრო ღირებულ და ღირსეულ რაღაცაზე გაცვალოს. რა თქმა უნდა, ეს მთელი პროცესია და ასე მარტივი არ არის, როგორც მე ამას ვყვები. მაგრამ თეორიულად, საქართველოს სხვა შანსს, ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენისა და სამომავლოდ უსაფრთხოების გარანტიის მოპოვებისა, უბრალოდ, ვერ ვხედავ. ახალმა მთავრობამ ვერ მოახერხა, ახსნა, სხვა რა გზით შეიძლება ამ ყველაფრის მიღწევა, რადგან რუსეთთან ურთიერთობების დათბობა არ არის პასუხი.

არც ერთ მსხვერპლზე საკითხი, რომ საქართველო ნატოში ტერიტორიების გარეშე უნდა შევიდეს, არანაირი განხილვის საგანი არ ყოფილა. ყველაზე მნიშვნელოვანი ნატოსთან ურთიერთობაში არის ის, რომ ისინი, რუსეთისგან განსხვავებით, არასდროს გადაზობენ ისეთ გადაწყვეტილებას, რომელიც შენს ინტერესებს ეწინააღმდეგება. ეს არის ფასეულობებზე, დემოკრატიასა და სამართლიანობის პრინციპებზე დაფუძნებული ქვეყნები და ორგანიზაციები. შესაბამისად, შეიძლება ყოველთვის არ გვესიამოვნოს, რასაც ისინი გვეუბნებიან, მაგრამ ისინი ძალიან არ გკარნახობენ ისეთ გადაწყვეტილებებს, რომელიც შენს ინტერესებს არღვევს.

– რამდენიმე დღის წინ ნინო ბურჯანაძემ განაცხადა, რომ ჩვენ შეიძლება ოკუპირებულ ტერიტორიებს დროებით დაკავებულნი და არა ოკუპირებულნი ტერიტორიები ვუწოდოთ. იგივე დიკის შეფასებისას მან განაცხადა, რომ რუსეთმა ეს ტერიტორია დაიკავა...

– დიდი იმედი მაქვს, რომ ნინო ბურჯ-

ანადის პოლიტიკურ შეხედულებებს საზოგადოებაში არანაირი რეალური საფუძველი არ გააჩნია, რადგან ეს გაცხადებული პრორუსული შეხედულებაა. უფრო ზუსტად ეს პრორუსული კი არა, ანტისახელმწიფოებრივი შეხედულებაა, რადგანაც პრორუსული ნიშნავს საკუთარი ქვეყნის სუვერენიტეტზე უარის თქმას, სწორედ ეს არის ის, რასაც შენ რუსეთი გთავაზობს. შესაბამისად, პრორუსულსა და ანტი-სახელმწიფოებრივს შორის ტოლობის ნიშანი უნდა გაივლოს. პრორუსულში ვგულისხმობ იმას, რასაც ბურჯანაძე აკეთებს და არა რუსეთთან ურთიერთობის დარაგებების სურვილს. ეს სურვილი ნორმალურია. ორიენტაციულად პრორუსული პოლიტიკა არის ანტი-სახელმწიფოებრივი პოლიტიკა და ამ პოლიტიკის გამზიარებელი ქალბატონი ნინო ბურჯანაძე. ის ასრულებს კონკრეტულ დავალებას. ის ერთ-ერთი ნაღბია.

რუსეთის მოკლევადიანი ამოცანა არის ის, რომ საერთაშორისო მხარდაჭერის მექანიზმები, რაც საქართველოს გარშემო შეიქმნა, აღარ არსებობდეს. ბუნებრივია, ტერმინ ოკუპაცია და ოკუპაციის კანონის გაუქმება იქნება ამ მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯი. მეგონია, რომ ქართულ საზოგადოებაში არ მოინახება უმრავლესობა, რომელიც ანტი-სახელმწიფოებრივ პარტიას დაუჭერს მხარს.

– ამ ეტაპზე ჩვენთვის მთავარია, ჩატარდეს დემოკრატიულად საპრეზიდენტო არჩევნები და არ ჩატარდეს ვადამდელი არჩევნები?

– ვადამდელ არჩევნებსა და დემოკრატიულ ხარვეზებზე ლაპარაკი არ არის. როგორც მინიმუმ, ჩვენ მდგომარეობა არ უნდა გავაუარესოთ, უნდა გავაუმჯობესოთ. მე ვსაუბრობ საგარეო საფრთხეზე.

– ნინო ბურჯანაძემ როგორც თქვა, თუ ის გაიმარჯვებს...

– თუ ნინო ბურჯანაძე გაიმარჯვებს, საერთოდ უნდა დავივიწყოთ ნატოზე საუბარი. სხვა პრობლემები გვექმნება უკვე იმედს ვიტოვებ, რომ საქართველოში არ არის ამ იდეოლოგიის მხარდაჭერა. მოდით, ნუ დაკავდებით მარჩიელობით და რეალურ კონიექტურაზე ვისაუბროთ. რეალური კონიექტურა არის ის, რომ, სავარაუდოდ, გაიმარჯვებს „ოცნების“ კანდიდატი. მნიშვნელოვანია, რამდენს აიღებს „ოცნების“ კანდიდატი და ეს იქნება პოლიტიკური ინდიკატორი ჩვენი ცხოვრების; რამდენს აიღებს ოპოზიციური ძალები და რამდენს აიღებს ნინო ბურჯანაძე. ეს განსაზღვრავს შემდგომ პოლიტიკურ ცხოვრებას. მნიშვნელოვანია, მათ შორის არ იყოს დისტანცია და დაფიქსირდეს სწორი ბალანსი.

არც კი განვიხილავ სერიოზულად პარლამენტის ვადამდელ დამსას, რადგან ეს არის პოლიტიკური პროცესების მორგება რომელიმე პოლიტიკურ ძალაზე, რაც ჩვენი დემოკრატიული ინსტიტუტებისთვის დამანგრეველი იქნება. ამას არც განვიხილავ, როგორი გავლენა ექნება ნატოში ინტეგრაციაზე. მნიშვნელოვანია, რომ იგივე დაკავებები, რასაც სამართლიანობის აღდგენას ეძახიან, ამ ნიშნით არ გავრძელდეს. მიუხედავად იმისა, რომ ნინა ხელისუფლებაში იყო ბევრი შეცდომა და მათ შორის – დანაშაულებიც, რომელიც ყველამ ვნახეთ, იქნება ეს ციხეების კადრი, გირგვლიანის

საქმე, 7 ნოემბერსა და 26 მაისს ძალის გადამეტება და ასე შემდეგ, მაგრამ მთავრობის ამოცანა უნდა იყოს ამ დანაშაულების გახსნა. თუ ოპონენტების მასობრივი დაჭერის პროცესი დაიწყო, ბუნებრივია, ეს ცუდად აისახება დასავლურ პერსპექტივაზე. დასავლეთი სიმაღლის დადგენას არ ეწინააღმდეგება, მაგრამ სიმაღლეთ არ იყოფა პარტიული ნიშნით. მივესალმე ხვედელიძის მოხსნას, მაგრამ უსიამოვნოა, როდესაც სამართლიანობაზე ამხელა პრეტენზიის მქონე მთავრობა მას საზღვარგარეთ უშვებს.

– დაბოლოს, სააკაშვილის ხელისუფლებას ჰქონდა ის პლუსი, რომ მისი გუნდი ერთმნიშვნელოვნად პროდასავლური იყო და ერთიანი ხედვა ჰქონდა. შესაბამისად, მათი დამოკიდებულება ყველა მოვლენისადმი ერთიანი გახლდათ, რასაც ბიძინა ივანიშვილთან ვერ ვხედავთ. მას ჰყავს როგორც მკვეთრად პროდასავლური ძალები,

ისე პრორუსულიც. რამდენად დადგება ბიძინა ივანიშვილი არჩევნის წინაშე?

– რა თქმა უნდა, კოალიციას ეს პრობლემა აქვს. ამ პრობლემას ჩვენ ძალიან ხშირად ვხედავთ. აქ არ არის საუბარი იმაზე, რომ ყველამ უნდა იმისთვის გამოთქმის მრავალფეროვნება ნამდვილად გაუმჯობესებულია, ვიდრე ეს იყო ნინა ხელისუფლების დროს. თუმცა აქ არის პრობლემა კონკრეტულად მიდგომების თვალსაზრისით. მაგალითად, როდესაც 17 მაისის მოვლენებზე საგანგებო განცხადება აბსოლუტურად ეწინააღმდეგებოდა პრემიერის განცხადებას. აღარ ვსაუბრობ საგარეო პოლიტიკაზე, სადაც, ჩემი აზრით, ზაქარეიძის პოლიტიკა აბსოლუტურად განსხვავებულია იმისგან, რასაც უსუფაშვილისგან ვისმენთ. არის ეს აზრთა სხვადასხვაობა. ეს საკითხი მოსაგვარებელია, რადგან გაურკვეველობა მთავრობის გზავნილებში ჩვენი ქვეყნისთვის პრობლემებს ქმნის. ჩვენ უნდა გვექნოდეს მკაფიო ორიენტირი და მცდარი ინტერპრეტაციის საშუალება არაფერს არ უნდა მივცეთ.

„ღღეს რომ რუსეთმა ტანკი დაქოქოს და საქართველოზე გამოუშვას, ეს მას კალიან კვირი დაუჯდება“

„პრორუსული პოლიტიკა არის ანტი-სახელმწიფოებრივი პოლიტიკა და ამ პოლიტიკის გამზიარებელი არის ქალბატონი ნინო ბურჯანაძე. ის ასრულებს კონკრეტულ დავალებას. ის ერთ-ერთი ნაღბია“

უნივერსიტეტს დაეოჟა

„არ მიიღოთ კანონი ჩვენზე უჩვენოთ“ – ეს ჯერ მხოლოდ თხოვნაა. მაგრამ დიდი ალბათობით მოთხოვნაში გადაიზრდება. უნივერსიტეტის სტუდენტები და ლექტორები არ აპირებენ საპროტესტო აქციების შეწყვეტას. ისინი პარლამენტისგან „უმალესი განათლების შესახებ“ კანონში შესატანი ცვლილების განხილვის გადადებას ითხოვენ, განათლების სამინისტროსგან კი ცვლილებების რეგულირების შეცვლას. „ოცნების“ პრეზიდენტობის კანდიდატი ჯერ განათლების მოქმედი მინისტრია. მსგავსი ცვლილებების ავტორობა მხოლოდ და მხოლოდ მის სანადალმდეგოდ მოქმედებს.

ცვლილებების თანახმად უნივერსიტეტის რექტორი გარდამავალ ეტაპზე განათლების მინისტრის წარდგენით პრემიერ-მინისტრის მიერ დაინიშნება. რექტორებისთვის და კათედრის გამგეებისთვის კი აკადემიური ხარისხი სავალდებულო ხდება. ცვლილებების პროექტი იმდენად არადემოკრატიულია, რომ მას თვითონ უმრავლესობის წევრებიც კი ეწინააღმდეგებიან. ლევან ბერძენიშვილის გაფრთხილებას, რომ მას მხარს არ დაუჭერდნენ, კონკრეტული ნაბიჯები მოჰყვა. სხდომა, რომელზეც განათლების შესახებ კანონში ცვლილებების კენჭისყრა უნდა მომხდარიყო, რატომღაც მანანა კობახიძეს მიჰყავდა. უშუალოდ ცვლილებების განხილვის პროცესის დროს პარლამენტის თავმჯდომარე, დავით უსუფაშვილი დარბაზში არ იმყოფებოდა. კენჭისყრისას კი მისი ხმა წინააღმდეგთა სიაში დაფიქსირდა.

ლევან ბერძენიშვილი, უმრავლესობის წევრი:

ჩემთვის პრინციპულად მიუღებელია ის პუნქტი, რომელიც განსაკუთრებულ შემთხვევებში პრემიერის მიერ უნივერსიტეტების რექტორის მოვალეობის შემსრულებლის დანიშვნას ითვალისწინებს. არ მიმაჩნია სწორად, თუნდაც დროებით შეიზღუდოს სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებული უნივერსიტეტების ავტონომია. მიიჩნევია, უნივერსიტეტის საბჭომ აირჩიოს არასწორი, ჩვენი ან ვინმეს წარმოდგენით რექტორი, ვიდრე ჩვენ დაფინანსოთ ის.

საზოგადოებაში გაჩნდა მოსაზრება, რომ ახალი ხელისუფლება უნივერსიტეტის დამორჩილებას სწორედ პოლიტიკური გათვლებით ცდილობს. რა ძალა აქვს სტუდენტობას ეს პოლიტიკოსებმა ყველაზე უკეთ იციან. შესაბამისად, პრემიერის და გენერალის განათლების ჯერ კიდევ მოქმედი მინისტრის მიზნებიც მარტივი გასაშიფრი უნდა იყოს – კარს მომდგარი საპრეზიდენტო არჩევნების პოლიტიკური ტემპერატურა უფრო და უფრო მატულობს. თავის დროზე ოპოზიცია ხელისუფლებას არჩევნების მოგების ერთ-ერთ მთავარ ძალად სწორედ სტუდენტებს უთვლიდა.

თათა ცოფურაშვილი, ილიას უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი:

ბუნებრივია, ჩნდება აბსოლუტურად გონივრული ეჭვი იმისა, რომ ეს

ემსახურება მხოლოდ და მხოლოდ იმას, რომ ახალმა პოლიტიკურმა ძალამ თავისი პოლიტიკური კონიუნქტურის ქვეშ მოაქციოს უნივერსიტეტი, ანუ გააკეთოს ის, რასაც წლების განმავლობაში ის საყვედურობდა წინამორბედ პოლიტიკურ ძალა. უნივერსიტეტსა და ხელისუფლებას შორის დაპირისპირება ყოველთვის იყო. თუცა ყველაზე მწვავედ და ლიად ეს 2006 წლის ივნისში დაფიქსირდა. მაშინ, როდესაც უნივერსიტეტის პროფესორ-

ლევან ბერძენიშვილი:
„მირჩევნია, უნივერსიტეტის საბჭომ აირჩიოს არასწორი, ჩვენი ან ვინმეს წარმოდგენით რექტორი, ვიდრე ჩვენ დაფინანსოთ ის“

მასწავლებლების ნაწილმა მაშინდელი რექტორის, გია ხუბუას გადადგომა მოითხოვეს. მიზეზად ხუბუას მიერ ხელისუფლების ინტერესების გატარება დასახელდა. დაპირისპირება ასევე დაიწყო და პროტესტის გამოხატვას იქ აგრძელებდნენ. თუმცა, როგორც ამბობენ, ხუბუას მითითებით უნივერსიტეტის დაცვამ მათ საპირფარეოსკენ მიმავალი გზაც კი გადაუკეტა და შენობას წყალიც გაუთიშეს. გათვალისწინებული იყო: დაუმორჩილებელი ნაწილისთვის ისეთი პირობები უნდა შეექმნათ, რომ უნივერსიტეტი ნებით დაეტოვებინათ. გოგი გოგოლაშვილი მაშინდელი დაპირისპირების ერთ-ერთი მთავარი მონაწილეა. დღევანდელი ცვლილებებს ის საუკეთესო გამოსავლად აფასებს და ძველ დაპირისპირებასაც იხსენებს.

კიდევ უფროს ართმევენ

გიორგი გოგოლაშვილი: „რა თქმა უნდა, ეს არ არის საუკეთესო გადაწყვეტილება, მაგრამ ეს არის აუცილებელი ნაბიჯი იმისთვის, რომ უნივერსიტეტში უქვეყნო ვითარება გამოვსწორდეს“

გიორგი გოგოლაშვილი, პროფესორი:
- 2005 წელს მოვიდა ხუბუა და მაშინდელი ხელმძღვანელობა ცდილობდა უნივერსიტეტიდან გაეყარა ყველა, ვინც მათ ინტერესებს არ ატარებდა. სწორედ მაშინ დაიწყო რეფორმა კანონების უბეში დარღვევით.
- რა რეფორმები ტარდებოდა და რევევით?
- დანიშნული კონსურსები, აკადემიური საბჭოს არჩევა – ეს ყველაფერი მიმდინარეობდა დარღვევებით. ჩვენ ვითხოვდით ეს ყველაფერი მოქცეულიყო კანონის ფარგლებში. ეს იყო პრინციპული მოთხოვნა, მაგრამ ის არ სრულდებოდა. ამიტომ მაშინ უნივერსიტეტის დიდმა საბჭომ გადაწყვიტა, რომ ხუბუა უნივერსიტეტისთვის მე-უფერებელი იყო და მოვითხოვეთ მისი უნივერსიტეტიდან გადადგომა. ხუბუა, ბუნებრივია, არ დაეთანხმა ჩვენს ნიშნავდადებს. ჩვენ მასთან ძალიან პრინციპული, საქმიანი, კონკრეტული საუბარი გვქონდა, მაგრამ მან ვერ გავგვცა პასუხი ვერც ერთ კითხვაზე. სწორედ ამის შემდეგ, მან გამოიძახა პოლიცია. ჩვენ იძულებით დავტოვეთ რექტორის კაბინეტი და ავედით უნივერსიტეტის საექსტრადარბაზში, რომ მოგვეთათბირებინათ თუ როგორ გავგვეგრძელებინა მოქმედება. ჩვენ ჩვენი პირობები გვქონდა, ჩვენს გვერდით იყო საზოგადოების ძალიან დიდი ნაწილი. პოლიციის მეშვეობით მათ ჩავკეციტეს ყველა კარი, ყველა ფანჯარა და შეგვიქმნეს ყველა პირობა, რომ ვერ გავგველო და დავგვეტოვებინა უნივერსიტეტი. საპირფარეოსკენ გასასვლელი კარიც კი ჩავკეციტეს, წყალი გაგვითიშეს და როცა წყლით სავსე ბოთლებს გარედან თოკებით გვანვიდინენ, პოლიცია ამ თოკებსაც გვიჭრიდა. ასეთ პირობებში ჩვენ ერთი დღე დაღამე გაუძელით. ამ ქმედებას კვალიფიკაცია მიეცა, როგორც იძულებით თავისუფლების აღკვეთა. ეს იყო გაუგონარი ქმედება.

უნივერსიტეტის შიგნით პროფესორ-მასწავლებლებს შორის არის სხვადასხვაობების გამო იყო დაპირისპირება?
- იცით, როგორ იყო. საკონკურსო კომისიებისთვის არსებობდა პროფესორ-მასწავლებლების სამი კატეგორია: ნაწილი, რომლებსაც არავითარ შემთხვევაში არ უნდა მიეღოთ მონაწილეობა კონკურსში, არავითარ შემთხვევაში არ უნდა გამოსწორებულიყო უნივერსიტეტის თანამშრომლები, რადგან ხელმძღვანელობას არ ანყობდა. მეორე ნაწილი, რომელიც აუცილებლად უნდა გასულიყო კონკურსში და ასევე აუცილებლად უნდა გაემარჯვებინა, რადგან მორჩილები იყვნენ და ამ ფონზე თუ დარჩებოდა თავისუფალი ადგილები, გინდა მიგელო მონაწილეობა და გინდა არ მიგელო, მათთვის სულ ერთი იყო. ეს მესამე კატეგორია არ აინტერესებდათ. ჩვენ ჩვენ კოლეგებს არ ვუპირისპირდებოდით, დღემდე ვთვლით, რომ ეს ყველაფერი მათ ნამუსზე უნდა იყოს. ომის გამოცხადება არც მაშინ და არც შემდეგ არ გვიფიქრია.

დღევანდელ ცვლილებებს როგორ აფასებთ?
- რა თქმა უნდა, ეს არ არის საუკეთესო გადაწყვეტილება, მაგრამ ეს არის აუცილებელი ნაბიჯი იმისთვის, რომ უნივერსიტეტში შექმნილი ვითარება გამოვსწორდეს. ვთქვათ, მიეცა უფლება აკადემიურ საბჭოს, რომ აირჩიოს რექტორი. ისინი აუცილებლად აირჩევენ ისეთივე რექტორს, როგორც გაიხუბუა იყო. ეს ადამიანი იყო „ნაციონალური მოძრაობის“ მხარდამჭერი და მათივე ნების მორჩილი შემსრულებელი. 2004 წლიდან დღემდე, ფაქტობრივად, ყველა არჩევნები ფორმალური იყო. რატომ აქამდე არ იღებდნენ ხმას? ახლა აყვირდნენ ისინი, ვინც უნივერსიტეტში უკანონოდ მოვიდა. ეს არის მნიშვნელოვანი, თორემ, რა თქმა უნდა, ჯობია დამოუკიდებელი იყოს უნივერსიტეტი და მხოლოდ საბჭო ირჩევდეს რექტორს. მაგრამ დამოუკიდებელი იყოს უნივერსიტეტი, რადგან იმისთვის, ვინც უნივერსიტეტში უკანონოდ მოვიდა, ეს არის მისცემენ ხმას. არც ერთი გადაწყვეტილებაზე, არც ერთ აკადემიურ საბჭოს ნიშნავდადებს არ გაუხევიარ არაფერზე, რაც აქამდე ხდებოდა უნივერსიტეტში.

თუმცა გადაწყვეტილება დაგმეს უმრავლესობის ნევრებმა, ბევრმა მათგანმა განაცხადა, რომ მხარს არ დაუჭერს ამ ცვლილებას...
- ეს იმათი საქმეა ვინც ამას ამბობს. მაგრამ უმრავლესობამ ერთ კითხვაზე უნდა გასცეს პასუხი: ის, რაც ხდებოდა

2004-2012 წლებში იყო თუ არა უკანონობა? ის პროცესები, რაც ამ წლებში მიმდინარეობდა უნივერსიტეტში, უნდა გამოვსწორდეს თუ არა.
- ამ გზით გამოვსწორდება იმ გაგებით, რომ ახალმა დროებითმა მმართველობამ უნდა მოახდინოს შეფასება 2004-2012 წლებში რა მოხდა, რა გაფუჩქდა, რა დაინგრა უნივერსიტეტში. აუცილებლად უნდა შეფასდეს ეს წლები. ამის შემდეგ გარდამავალ პერიოდში უნდა მომზადდეს ოპტიმალური ვარიანტი, როგორ უნდა იყოს უნივერსიტეტი. ამის აუცილებლობა არ დადგებოდა ამ წლებში, რომ არ დაანგრეულიყო უნივერსიტეტი. ის, რაც ლიბია-ხუბუამ უნივერსიტეტში ჩაიდინეს, არის საუკ-

ლდიურად ფუჭდებოდა საქმე, მაგრამ ამას არავინ აქცევდა ყურადღებას. თუ არ იქნება მისაღები პიროვნება, ისევე უნივერსიტეტის საზოგადოება ამოიღებს ხმას. ვინც კითხვებს სვამს, მათ გასაგონად დაევსე კითხვას: ან კვიტამვილი, ან ხუბუა დემოკრატიულად იყო არჩეული? ეს ხომ თამაშია?
- თქვენ თვლით, რომ საბჭო უნდა შეიცვალოს?
- პირველ რიგში, უნდა შეჩერდეს ეს ნგრევა. ამის შემდეგ გარდამავალი პერიოდის დებულება მიეჭმება და მასში უნდა ჩაიდოს ისეთი რამ, რაც ამ ცვლილებას გაამართლებს. ამ ცვლილების პროგნოზირება ახლა ძალიან რთულია. 9 წელი ინგრეოდა უნივერსიტეტი და ექვს თვეში ვერ აღდგება. უბრალოდ, ამ ექვს თვეში ცოტა ნორმალური სიტუაცია უნდა შეიქმნას. დღეს არც ერთი დანიშნა უნივერსიტეტის ინტერესების გათვალისწინებით არ ხდება. გადამწყვეტილებები მიიღება იმის მიხედვით ვინ ვისი მორჩილია, ვინ ვისი თავყანისმცემელია. სწორედ ეს არის მთავარი კრიტერიუმი.

ასეთი მიდგომაში უნდა დამთავრდეს. კვიტამვილი არ შეიძლება ჰქონდეს პრეტენზია, რომ მას არადემოკრატიულად ექცევიან, რადგან სწორედ თავად არის არადემოკრატიულად მოსული. კვიტამვილს ჰყავდა კონკურენტი, რომელსაც ჰქონდა მეცნიერების დოქტორის ხარისხი, პროფესორის წოდება, იყო მრავალი სახელმძღვანელო, მონოგრაფიის ავტორი, ჰქონდა დიდი სტაჟი უნივერსიტეტში მუშაობისა, მენეჯერული გამოცდილება, ანუ ჰქონდა აბსოლუტურად ყველა თვისება, მაგრამ მისი კვიტამვილს გაამარჯვებინეს. კვიტამვილის კონკურენტმა მაშინ ვერც ერთი ხმა ვერ მიიღო. აი, ეს კაცი დღეს პრეტენზიას გამოთქვამს არადემოკრატიულობაზე. ვფიქრობ, ცოტა უნდა დაფიქრდეს რას ამბობს, რადგან საზოგადოებამ ყველაფერი იცის.

მაშინდელი დაპირისპირება სამდღიანი სასამართლო პროცესით დასრულდა. 10 პროფესორს, მათ შორის გიორგი გოგოლაშვილსაც ხელიგნობისთვის 100-ლარიანი ჯარიმები შეეფარდა. თავად აცხადებენ, რომ ეს მათთვის გაფრთხილება იყო, თუმცა გოგოლაშვილის განცხადებით ბრძოლა მაინც არ შეუწყვეტიათ და სასამართლო პროცესების ნაწილი დღემდე გრძელდება. ოთხი საჩივარი კი სტრასბურგშია გაზავნილი.
- ეს არ იყო ხუბუას ერთადერთი დიდი შეცდომა. მის სახელს უკავშირდება ასევე უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკის საკავიდან მეთექვსმეტე საუკუნის ქართული წიგნების დაკარგვა. ხუბუამ წიგნების გაუჩინარება თავის დროზე დადასტურა, თუმცა შეცვლილი ისტორიით. ხუბუა ბოლომდე ირწმუნებოდა, როცა წიგნები დაიკარგა, პირადად მივმართე დასახმარებლად მინავან საქმეთა სამინისტროს და პროკურატურას...
- დღევანდელი ცვლილებების მონიშნულდგეგმები მთავარ არგუმენტად სწორედ ამ ისტორიებს იხსენებენ და აცხადებენ, რომ ხუბუას პერიოდის დონინდელი ფაქტები რომ არ განმეორდეს, სწორედ ამიტომ არის საჭირო უნივერსიტეტის სრული დამოუკიდებლობა.
- ეს პროცესი რითი არის ცუდი და რა შედეგებამდე შეიძლება მივიყვანოს?

ელენე ხოშტარია, ექსპერტი:
- იქიდან გამომდინარე, რომ ექსპერტს ამ საკითხებში არ ვარ, არ მინდა ზედპირული ახალიზი გამოვიყენო. ზოგადად ორი რამე მანუხებს ამ კანონპროექტში. ერთი, რომ აქ არის ძალიან მკაფიო და უხეში ჩარევა აკადემიურ ავტონომიურობაში, რაც სასიცოცხ-

ლოდ მნიშვნელოვანია ამ სფეროს განვითარებისთვის. განათლება ერთ-ერთი დიდი გამოწვევაა დღეს. შესაბამისად, ამ სისტემაში პრემიერისგან რექტორის დანიშნვა სამომავლოდ საშობო მოვლენად მიმაჩნია. მეორე, რაც მე მანუხებს, ის არის, რომ არ შეიძლება კონკრეტულ სიტუაციაზე და რომელიცა ადამიანის გაშვებისთვის დაწერილი კანონების მიღება. მე მრჩება მთავრდებოდა, რომ ეს კანონი საშუალებას აძლევს ხელისუფლებას, რომ მოიშოროს ის რექტორები, ვინც მათთვის არ არიან სასურველი. როგორც პრეცედენტი ეს არ უნდა შედგეს. მე გგონია, რომ მთავრდებოდა მარგველაშვილის ცინიკური შეფასებისა, რომ ერთი დღე იქნება ნოსტიკვიტამვილის გადადგომა და მერე გადაივლის, მე გგონია განათლების მინისტრი ცოტა სერიოზულად უნდა მოეკიდოს ამ საკითხს. აქ არ არის საუბარი კვიტამვილის გადადგომაზე, აქ საუბარია ამ კანონის სერიოზულ კრიტიკაზე საზოგადოებრივად და იგი ვალდებულია ამას მოეკიდოს სერიოზულად და ყველაწიერი ცინიზმის გარეშე. მე იმედს ვიტოვებ, რომ მთავრობა მიხვდება, რომ ეს არის საზიანო მათთვის და ქვეყნისთვის და ამ შეცდომას გამოვსწორებენ.

როგორ მასსოვს, თავის დროზე, როდესაც უნივერსიტეტში რეფორმები მიმდინარეობდა, მაშინ ითქვა, რომ ხელისუფლებას ეს იმისთვის სჭირდება, რომ მართოს სტუდენტობა და დანიშნონ სტუდენტურ მმართველობებში ის ადამიანები, ვინც მათ ვერტიკალს დაეთანხმებოდა. დღეს „ნაციონალური მოძრაობა“, როგორც ოპოზიცია, დაახლოებით იგივე რიტორიკას ავითარებს...
- მე არ ვიცი რომ ამ საუნივერსიტეტო ცხოვრებას. მიუხედავად ამისა, მაქვს ძალიან მკაფიოდ ნეგატიური დამოკიდებულება იმ თვითმმართველობების მიმართ, რაც იყო „ნაციონალური მოძრაობის“ ახალგაზრდების მიმართ. მიმაჩნია, რომ ეს ერთ-ერთი დიდი და საზიანო შეცდომა იყო. 2006 წლიდან ეს ავტონომიურობა იყო და ლექტორს ირჩევდა აკადემიური საბჭო. ამის შეცვლა დაუშვებელია. ყველა სფეროში ერთი და იგივეს ვამბობთ. თუ ნინო მთავრობას ჰქონდა შეცდომები, ამ შეცდომებამ უნდა გამოასწოროს და ერთმანეთს აწინააღმდეგოს რალაციების კითხვა ქვეყნისთვის საზიანოსა.

„არც ერთი კალთვანი უწყებისტვის არ მიმიართავს, რადგან თავად მითვალთვალებდნენ და შესაბამისად, ავტოვის მიმართვას აზრი არ ჰქონდა“

ნანა კაკაბაძე ერთ-ერთი პირველი იყო, ვინც ივანიშვილის ახლად არჩეულ მთავრობას დაუპირისპირდა. თანაც საზოგადოების სახელით. პოლიტპატიმრებმა ბოლო 8 თვის განმავლობაში ყველაზე მაღალი აქტიურობა აჩვენეს. რა თქმა უნდა, კაკაბაძის მეთაურობით. მოკრძალებით დაწყებული მოთხოვნები მკაცრ ტონში მალევე გადაიზარდა. კაკაბაძეც და პოლიტპატიმრებიც სააკაშვილის ხელისუფლების გასამართლებას ითხოვდნენ. ამ მოთხოვნით მათ ყრილობაც დააანონსეს, რომელიც სამჯერ გადაიდო. მთავარი ორგანიზატორი თავის დროზე ამბობდა, რომ სხვადასხვა ხელისშემშლელი პირობების გამო უნებურად თარიღის შეცვლა. მესამე გადავადებისას კი დაიშურა, თუ კიდევ არ მომეცემა ყრილობის ჩატარების საშუალება, ვიტყვი, ვინ მიშლის ხელს... როგორც ჩანს, მიმხვედრი მიხვდა და ყრილობის ჩატარების ნებართვაც გაიცა. თუმცა კაკაბაძემ საიდუმლო დიდხანს ვერ შეინახა. უკვე დღეს ის ხმაშია საუბრობს, რომ მთავარი ხელშემშლელი სწორედ ახალი ხელისუფლება იყო.

სადღესოდ აქვს. უფლებადამცველი თვალთვალზე ჯერ კიდევ დიდი ხნის წინ საუბრობდა. დაახლოებით ორიოდე თვის წინ კაკაბაძემ ინიციატივა აღიარა, რომ სამართლებრივად მას პრობლემებს უქმნიან და არ არის გამორიცხული, ეს პრობლემები მისი დაკავებითაც კი დასრულდეს. როგორც ამბობენ, კაკაბაძის აქტიურობა ძალიან აღიზიანებს ახალ ხელისუფლებას, მისი რადიკალიზმის გამო. კაკაბაძის ყოველი ნაბიჯი რომ კონტროლდება, ამაზე თავადვე საუბრობს. თავდაცვის მიზნით კაკაბაძემ მხოლოდ სახალხო დამცველს მიმართა. ნანუაშვილი გაფრთხილებულია, შესაბამისად, ამ ნაბიჯით კაკაბაძემ თავი გადაიზღვია. არ არის გამორიცხული, თავად კაკაბაძემდეც მივიდა ინფორმაცია, რომ მისთვის სამართლებრივად დამცველები დაინტერესდნენ.

ნანა კაკაბაძე, უფლებადამცველი:
– არც ერთი ძალოვანი უწყებისთვის არ მიმიმართავს, რადგან თავად მითვალთვალებდნენ და შესაბამისად, მათთვის მიმართვას აზრი არ ჰქონდა. მიემართე მხოლოდ სახალხო დამცველს. მოსმენები, როგორც წინა, ახალი ხელისუფლების პირობებშიც ხორციელდება. უბრალოდ, არ მინდა, ხალხი დაგზავრო და მათში ნიჰილიზმის განცდა გაეზარდოს, მით უმეტეს, იმის შემდეგ, რაც გადაიტანეს. 1-ულ ოქტომბერს გაჩნდა იმედი და არ მინდა, საზოგადოება კვლავ სასოწარკვეთილებამ ჩავარდეს.
როგორც ჩანს, თავად კაკაბაძე უკვე სასოწარკვეთილებამია. თუმცა ამას სულაც არ შეუძლია ხელი იმისთვის, რომ სააკაშვილისთვის საბრალდებო დასკვნა მოემზადებინა. სწორედ ეს დასკვნა გადასცა კაკაბაძემ ბესელიას და კომიტეტზე მისი განხილვა მოსთხოვა. რაკი სააკაშვილს არ იჭერენ, პოლიტიკური შეფასება მაინც მიეცითო... თუმცა, როგორც პირად საუბრებში ამბობენ, ბესელია არ აპირებს არც დოკუმენტის განხილვას და მით უფრო არც პოლიტიკური შეფასების დადებას... როგორც ჩანს, ასეთი ქმედებით ცდილობს, თუკი ასეთი ქმედება მის წინააღმდეგ განხორციელდება – პოლიტიკური მოტივებით გადაფაროს. შეგახსენებთ, პირველად კითხვის ნიშნები მის მიმართ მაშინ გაჩნდა, როცა „კანონიერი ქურდების“ ამნისტირებას, ბევრ შემთხვევაში კი მათთვის პოლიტპატიმრის სტატუსის მინიჭებას ითხოვდა. ამ მიმართულებით კაკაბაძე იმდენად იყო განერვიულებული, რომ პარლამენტში ტირილიც კი დაიწყო. ტირილი კი დეპუტატებმა არა სისუსტედ, არამედ ფინანსურ დაინტერესებულად ჩაუთვალეს, ასეთი რა ვალდებულებები აქვს აღებული, რომ ტირილიც კი დაიწყო. ამ ეჭვებს პასუხი არ გასცემია.

მარიამ ნადირაძე

ქუთაისის სამხედრო ნაწილში 11 ჯარისკაცის მონაწილის ფაქტზე სამხედრო პოლიციაში სისხლის სამართლის საქმეზე გამოძიება დაიწყო. დასკვნები მომავალში, ალბათ, უსათუოდ დაიდება, თუმცა, მანამდე ამ ფაქტმა თავდაცვის სისტემაში ახალი საკადრო წმენდის სტიმულირება განაპირობა. ზოგიერთი ექსპერტი იმასაც ვარაუდობს, რომ მინისტრ ალასანიას საშუალება მიეცა, გენერალური შტაბისთვის თითოც დაეწინა, რომელიც ამ ხნის განმავლობაში მას ჩუმ საბოტაჟს უწყობდა.

თავდაცვის უწყებაში ორხელისუფლებიანობის თემა, მოდით, მოგვიანებით გავშალთ, მანამდე კი თვალი გადავავლოთ იმ დინამიკას, რაც უკანასკნელი თვეების განმავლობაში სწორედ ჯარისკაცებს შეეხებოდა: ბოლო დროს ჯარის უკმაყოფილება ნორმირებულ კვებაზე გადასვლამ გამოიწვია. ანუ, თუ მანამდე ნებისმიერ სამხედროს შეეძლო სასადილოში ნებისმიერი საკვების დაგროვება სასურველი ოდენობით, მაისიდან ჯარში დღეში სამჯერ განსაზღვრულ დროსა და განსაზღვრულ ულუფებით დაიწყეს კვება. სამინისტროს ხელმძღვანელობა ამ ცვლილებას იმით ამართლებდა, რომ მეცნიერულად შემუშავებული კვების ნორმებზე დაყრდნობით სპეციალური მენიუები შედგა, რომელშიც შედის ხორცი, გარნირი და ასე მიენოდება ჯარისკაცები. თანაც, სტრუქტურულად საკვები პროდუქტის შემოწმება ასე ხორციელდება: თავდაცვის სამინისტროს ლოჯისტიკის სამსახურში ჰყავს სპეციალური ჯგუფები, რომლებიც აკონტროლებენ საკვები პროდუქტების ხარისხს. სამხედრო ნაწილის ექიმი საკვებს ყოველდღე იღებს და ინახავს სტერილიზებულ ქილებში. მერე ამონებს და ადგენს სპეციალურ დოკუმენტს, სადაც ხარისხს აფექსირებს. დოკუმენტზე ექიმის ხელმოწერას ადასტურებს ხანოლის უფროსიც. შემდეგ კი ლოჯისტიკის სამსახური ანახს შესაბამისი აქტივ აფექსირებს. როგორც ჩანს, ამ ჩახლართულმა სექტამ მაინც ვერ ივარგა პრევენციისთვის.

მოდით, ერთად ვნახოთ, როგორ იკვებებოდა ჯარი ხელისუფლების შეცვლამდე და რა მდგომარეობაა დღეს: ეს საქმე მას „ქართული კვების კომპანია“ ებარა, რომლის 100%-იანი ნილი მფლობელი თავდაცვის სამინისტროს სსიპ-ი სახელმწიფო სამხედრო სამეცნიერო ტექნიკური ცენტრის „დელტა“ გახლდათ. ეს სწორედ ის დანესტრუქციაა, სადაც „დელორი“, „ანაკლია“ და „უპილოტო საფრენი აპარატები“ ეწყობოდა. მას ბაჩანა ახალაიას მარჯვენა ხელი, რეზო ჭარბაძე ხელმძღვანელობდა. სწორედ „დელტას“ საშუალებით ხორციელდებოდა ყველა შესყიდვა, რაც იმ დროისთვის ახალაიას დასჭირდებოდა. რეზო ჭარბაძე, როგორც ამბობენ, არჩევნების შემდეგ გაიქცა. მაგრამ „ქართული კვების კომპანია“ თითქმის სრულად ძველი შემადგენლობით ბოლო დრომდე კვებავდა ჯარს. ეს სექტა, რა თქმა უნდა, დღემდე იწვევს გარკვეულ ეჭვებს, მაგრამ, როგორც ჩანს, მხოლოდ ჯარისკაცების მონაწილის ფაქტი გახდება მისი გახსნისა და ახსნის საფუძველი.
რა თქმა უნდა, ჩვენი მკითხველი იკითხავს, უკვე რამდენი თვეა, სამინისტროში ტენდერებზე საუბრობენ და რატომ დარჩა ჯარის ამ რგოლში იგივე კომპანია იგივე შემადგენლობით?
ამას თავისებური ახსნაც აქვს: რეგიონებში დისლოცირებულ ბაზებზე სამხედროების კვების უზრუნველყოფისთვის სამინისტრომ თავიდანვე ოთხი ტენდერი დააანონსა. ამ ტენდერების მთავარი პრიორიტეტი ქართული პროდუქტის ნარმოების ხელშეწყობა უნდა

გენერალური შტაბის ჩუმი საბოტაჟი დაკლუული იქნებოდა, თუმცა მინისტრს არ ჰყავს სამხედრო მრჩეველები

ყოფილიყო. როდესაც ამ განცხადებას აკეთებდა, მინისტრ ალასანიას მამინ სოფლის მეურნეობის ან უკვე ყოფილი მინისტრი დავით კორვალიძე უმძვევდა და გვერდს. მაისიდან ჯარის კვებით მომსახურებაზე გამოყენებული ქართული პროდუქტის მთლიანი ღირებულება 15%-დან 45%-მდე უნდა გაზრდილიყო. თავდაცვის სამინისტრომ თებერვალში გამოაცხადა ორი ელექტრონული ტენდერი ჯარის კვებაზე. ორივე პარლამენტის საპროცედურო კომიტეტის ხელმძღვანელის, ირინა იმერლიშვილის მუხლის, ძალა ბებოშვილის კომპანია იმ მოიგო. ის ამ კომპანიაში ტენდერებში წინადადებების მიღებამდე ერთი დღით ადრე დაინიშნა გენერალურ დირექტორად. მას „ფუდ ლაინ ჯორჯია“ 74-მილიონიანი და 34-მილიონიანი ტენდერები მოიგო. თუმცა, მოგვიანებით ტექნიკური დოკუმენტაციის გაუმართაობის გამო მისი დისკვალიფიკაცია მოხდა... მაშინ ხელისუფლება ელიტურ კორუფციაში გიორგი კანდელაკმა დაადანაშაულა. ამ სკანდალის აგორება უცნაურად დაემთხვა ირინა იმერლიშვილის მიერ სახელმწიფო დაცვის სპეცსამსახურის საეჭვო ხარჯების შესახებ დოკუმენტების გამოშვებულებას... რაკი ტენდერების პროცესი გაჭიანურდა, დღეს ჯარს ისევ „ქართული კვების კომპანია“ კვებავს.

შემთხვევა, რომელიც ნაციონალურის „საკბილო“ გახდა. გასულ კვირასაც, ამჯერად გივი თარგამაძემ და ირმა ნადირაძემ სხვა ტენდერის თემა განიხილეს, რომლის მიხედვითაც 4 ინვარს დაფუნდებულმა კომპანია 3 კვირაში სამი ტენდერი მოიგო. კომპანია „პროგრესი პლუსმა“, რომლის 100-პროცენტული ნილი მფლობელია გენერალური რესტრუქტურის ამონაწერის მიხედვით, ვინე გიორგი სიმონიანი გვევლინება, რომელიც, როგორც გაირკვა, გააყარა აშეილის მძლიერი ვახლად და მანამდე არავითარი ბიზნესგამოცდილება არ გააჩნდა. მან მოიგო სამინისტროს ტენდერი საწმენდ საშუალებებზე (70 ათასი) ლარი, სატრანსპორტო საშუალებების ნაწილებზე (1 მილიონ 372 ათასი ლარი) და აკუმულატორებზე (238 ათასი ლარი).
ამ თემას სამინისტროდან მინისტრის მოადგილე, ზაზა ბროლოძე გამოეხმაურა: „სამსუხაროა, რომ გლოვის დღეს ირმა ნადირაძევილი და გივი თარგამაძემ არ დამალეს პირადი წილი, რომელიც ირაკლი ალასანიას მიმართ აქვთ... ეს არის მათი მხრიდან აბსოლუტურად ამორალური საქციელი. რაც შეეხება სატენდერო პროცესს, არის აბსოლუტურად ღია და გამჭვირვალე. ჩვენთვის არ აქვს მნიშვნელობა, რომელი კომპანია გაიმარჯვებს. მთავარია, მან ნამოყვინის საუკეთესო ტექნიკური პირობები და დაბალი ფასები“.

ერთი სიტყვით, ჯარისკაცების მონაწილის ფაქტი, ერთი მხრივ, ისევ პოლიტიკური პაექრობის საბაზი გახდა, თუმცა მინისტრი ალასანია, თავის მხრივ, ძალიან კატეგორიულ განცხადებებს აკეთებს:
„ბუნებრივია, დაველოდებით გამოძიებას და ყველა, ვინც უპასუხისმგებლოდ ეკიდება თავის მოვალეობას, – განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც საქმე ეხება ჩვენი ჯარის კვებას, რომელსაც მე და თავდაცვის სამინისტროს მთელი ხელმძღვანელობა ვთვლით, რომ ისევე უნდა მოეკიდოს, როგორც შენი შვილის კვება, – იქნება კანონის მთელი სიმკაცრით დასჯილი. როგორც კი გამოძიება დასრულდება და თუკი გამოიკვეთა დამნაშავეები, ჩემ მიერ აუცილებლად იქნება უმკაცრესი ზომები მიღებული და თავები დაგორდება. თავები დაგორდება ყველასი, ვინც ვერ იაზრებს, რა პასუხისმგებლობაა, როდესაც შენ გაბარა ჯარის კვება და ჯარის მომსახურება“.

ანალიტიკური კვლევების ცენტრის ხელმძღვანელი, გიორგი თავდგირიძე ჯარში არსებული მდგომარეობის შესახებ „პრაიმტიმთან“ საუბრისას სულ სხვა პრობლემასაც ხედავს:

გენშტაბი ალასანიას საბოტაჟს უწყობს

„სქამა არის უამრავი, მაგრამ ეს გამომივლის საქამა. ამიტომ პრევენცია არასდროს არ არის დახურული ტენდერი“

– „ნაციონალური მოძრაობის“ დროს შეიარაღებული ძალები თვითონ იყო დაკავებული თავისი კვებით. ანუ ჰქონდათ სახელმწიფო შპს, რომელიც ახორციელებდა ჯარის კვებას. ეს თავისთავად ბევრ კითხვას ბადებს, რადგან, როგორც ნესი, ყველა ასეთი რეფორმა მართლდება ფულის დაზოგვით. მაგრამ, საბოლოო ჯამში, როდესაც სტრუქტურა თვითონ არის დამკვეთი, შემსრულებელიც, შემმონებელიც, ბევრი შეკითხვა შეიძლება გაჩნდეს.

– **ფულის გარეცხვასთან დაკავშირებით?**

– თავისთავად, მაკონტროლებელი ორგანო შეიძლება კონტროლის პალატა იყოს, მაგრამ ამ შემთხვევაში, როდესაც არანაირი ოპოზიცია არ იყო წარმოდგენილი, რომელსაც რამე ინფორმაცია შეიძლება მიეღო, შესაბამისად, პოლიტიზებული იყო შეიარაღებული ძალები.

– **მაგრამ ჯარი კარგად იკვებებოდა...**

– ასე ვერ ვიტყვით. სხვადასხვა ნაწილში სხვადასხვა კვება იყო. ეს იყო ჯარისკაცების უკმაყოფილება. კვების ხარისხი მარტო გემო არ არის. მთავარია, რამდენად იყო უსაფრთხოება და ცუდი, როგორ იყო კალორიული შერჩეული, ეს კალორიული დეგობა ხარისხიანი საკვებით, თუ უხარისხოთი. შეიძლება ბევრი რამ დაეცვა, ანუ გარეგნული ნიშნები, მაგრამ ის შეიძლება იყოს სახიფათო საკვები. ყველაფერი სჭირდება ანალიზს, შესწავლა და ასე ზედამხედველად ძნელია, ვინმეს რამე დაბრალო.

– **დღესაც იგივე შემადგენლობა კვებავენ...**

– იგივე სისტემა შენარჩუნდა. საკმაოდ გაჯახვალდა ტენდერების საკითხი.

ფაქტობრივად, მისში ჩატარდა ტენდერების დამაგვირგინებელი აქტივები.

– **იმერლიძის კომპანია რომ გაიმარჯვა?**

– კი, ბატონო... მას ჰქონდა საუკეთესო პირობები. მერე შემონდა იურიდიული საბუთები და მერე უნდა დაწყებულიყო... მაგრამ მთავარი ის არის, რომ სისტემა თუ არ შეიცვალა, ყოველთვის იქნება ასეთი პრობლემები.

– **რა უნდა შეიცვალოს?**

– აი, მაგალითად, ელექტრონული ტენდერები: ვთქვათ, დათვალა შეიარაღებულმა ძალებმა, რომ ერთი ჯარისკაცის კვებისთვის სჭირდება 9 ლარი. ელექტრონული ტენდერით კი იმარჯვებს ის, ვინც ყველაზე ნაკლებ ფასს შესთავაზებს. ეს ხომ სწორია. მარტივ მაგალითს გეტყვით: გერმანიაში ერთი და იგივე მოდელის „ოპელს“ შორის ხაკისფრად შეღებილი შეიარაღებული ძალებისთვის დაახლოებით 60-70 პროცენტით მეტი ღირს. სამხედრო შეკვეთა ყოველთვის უფრო ძვირია. ამიტომ, როდესაც ჯარისკაცის კვებაზე საუბარი, მთავარია, რომ მას უნდა ჰქონდეს არა იაფი, არამედ უსაფრთხო კვება. მთავარია, შემოწმდეს შესაბამისი პროდუქტის ხარისხი და სანამ ეს პროდუქტი გადამუშავდება და ჯარისკაცამდე მივა, მთელი ციკლი უნდა იყოს დაკული. თვითონ დღეს არსებული სისტემა, რომელიც ძველი ხელისუფლებიდან მომდინარეობს, არ გამოირჩევა ჯარისკაცის მონამვლას. 7 თვეა უკვე გასული, მთელი ჯარის რეორგანიზაცია გასაკეთებელი. შეიძლება ასეთი ნიუანსები ვილაგას გამორჩეულ მხედველობიდან. მით უმეტეს, შეიარაღებულ ძალებში მმართველი რგოლი, მაინცდამაინც არ შეცვლილა. პრობლე-

მა სწორედ ესაა. უნდა შექმნილიყო წარმომადგენლობითი კომისია, რომელიც ჯერ შეაფასებდა სისტემურ პრობლემებს, მიიღებდა გადაწყვეტილებას, რა არის შესაცვლელი და სანამ შეიცვლება, რა უნდა გაკეთდეს უსაფრთხოების უზრუნველყოფისთვის. დღეს ყველაფერი პრობლემურია: ტენდერის ჩატარების წესი, ამის შემდგომ დადებული კონტრაქტების შემოწმების წესი.

– **არის მოსაზრება, რომ ამას შეგნებულად ბლოკავს გენშტაბი...**

– გეთანხმებით. ყველაზე დემოკრატიულ შეიარაღებულ ძალებშიც კი გარკვეული მმართველი რგოლი, რომელიც გარკვეული პერიოდის განმავლობაში არის მმართველობაში, არის გარკვეულწილად კონსერვატიული განწყობილი და აფერხებს ნებისმიერ ცვლილებას. ბლოკავს ცოტა ხნამაღალი ნათქვამია, რადგან, რომ იყოს პოლიტიკური ნება, გენერალური შტაბის ჩუმი საბოტაჟი დაიღწეული იქნებოდა. თუმცა, მინისტრს არ ჰყავს სამხედრო მრჩეველები. ვინც ჰყავს, ის ფუნქციონერია, ამიტომ გარეთა სისტემის ხედვა მას უჭირს. კერძო სფეროს დროს სხვა პრობლემები იყო, ოქრუაშვილის დროს – სხვა, ახალაის დროს – სხვა და დღეს სხვა პრობლემებია. მაგრამ პრობლემები ყოველთვის იყო. ანუ სისტემა ვერასდროს ანეიტრალებდა ახალი მინისტრის კერძო ჩანაფიქრებს. შტაბების შეიარაღებული ძალები ვერასდროს გრძობს ხელმძღვანელ პოსტებზე საკადრო ცვლილებებს. რა თქმა უნდა, ვილაგას თავისი იდეები შემოაქვს, მაგრამ ეს იდეები გადის მთელ წრეს სათანამდებობო გაცნობიერების, მსჯელობებისა და ა.შ. ეს კი იმიტომ, რომ იქ არსებობს სისტემა.

– **ეს ჯარისკაცები რომ არ მონამულაყვნენ, ეს პრობლემა კულუარებში მოიხარშებოდა...**

– ჩვენ თავიდანვე ვამბობდით, რომ ტენდერის ასეთი ფორმა მხოლოდ პარისთვის უღირს ლამაზად, მით უმეტეს, როდესაც მას არასამთავრობოები ესწრებიან.

– **მაგრამ ამ სისტემამ დღეს არგუმენტი დაუდო ოპონენტებს, რომლებიც ირწმუნებოდნენ, რომ მინისტრმა ტენდერი მოაგებინა ყარყარაშვილის ძმის კომპანიას...**

– თვითონ ტენდერი ტარდება ბრმად, მაგრამ გეტყვით სხვა რამეს: ვთქვათ, ლოტი არის 100-ათასიანი და მინისტრისგან მაქვს გარანტია, რომ მე ჩამოვიყვან მას მაქსიმალურად დაბალ ფასში... მერე კი ფორსმაჟორში ვიტყვი, რომ ბაზარი გაძვირდა და კვლავ მინისტრი დამიჭერს მხარს, რომ ფასი ავნიო. ამ საქმით მე ჯერ მოვუგებ კონკურენტებს დემინგური ფასით, მაგრამ მერე ამ ფასს ავნივე.

– **ანუ, შეთანხმება შეიძლება კულუარულად შედგეს ტენდერის დაწყებამდე?**

– რა თქმა უნდა. მე არ ვირწმუნები, რომ ეს საქმა აუცილებლად მოქმედებს, მაგრამ ფაქტია, რომ კანონი ფასის აწევის საშუალებას მძლევს. სქემა არის უამრავი, მაგრამ ეს გამოძიების საქმეა. ამიტომ პრევენცია არასდროს არ არის დახურული ტენდერი.

– **გამოსავალი?**

– უნდა შეიქმნას სამსახურები...

– **მაგრამ ამ „ორხელისუფლებიანობის“ პირობებში ეს შეიძლება?**

– მაშინ ამ სკანდალის ფონზე მუდმივად ვილაგ გვეყოლება მონამულაყი.

დღესვე უნდა გადაწყვიტოთ: თუ მე არ მაქვს ინტერესი, არ მინდა „ატკატი“, რაღაც მაქინაციათი, მაშინ ქვასავით მაგარი ვარ და ვაკეთებ იმას, რაც ჯარს სჭირდება. ვინც რა უნდა თქვას, მე ყველთვის მართალი ვიქნები. როცა ამას არ აკეთებს ხელმძღვანელი, ისმის კითხვა, რასთან გვაქვს საქმე – არაკომპეტენტურობასთან, თუ მას ამღვრეული წყალი სჭირდება? ალასანიას აქამდე ასეთი თანამდებობის გამოცდილება არ ჰქონდა და ვითვალისწინებ რა ამას, ვფიქრობ, მათ იმდენი საქმე დაეყარათ თავზე, ამ 7 თვის განმავლობაში გაუჭირდებოდა, ყველაფერში დეტალურად გარკვეულიყო. იმის მაგივრად, რომ გენერალური შტაბი მას ეხმარებოდა, ხელს უშლიან...

– **ამბობენ, რომ პრაქტიკულად თითქმის მთელი გენერალური შტაბი ყოფილი ხელისუფლების გავლენების ქვეშ არის...**

– არ მინდოდა ასეთი კატეგორიული ცყოფილიყავი, მაგრამ გეთანხმები ამ მოსაზრებაში.

– **როგორ ფიქრობთ, რამდენად ადეკვატური იყო ალასანია, როცა სამსახურიდან დაითხოვა კვების უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელი პირი და საკმაოდ მკაცრი განცხადებებიც გააკეთა?**

– ეს განცხადებები ძალიან კარგია, მაგრამ საქმე უნდა გამოჩნდეს... ბევრი მეთაური მყოლია, რომელიც ბევრს ყვიროდა, მაგრამ საქმე, როგორც ნესი, ჩუმად კეთდება, ზედმეტი დაძაბულობის გარეშე. ის უნდა ჩაუღრმავდეს თემებს. როგორი უნდა იყოს ჯარის კვება სამოქალაქო მინისტრის საქმეა, რადგან თავდაცვის პოლიტიკის გამტარებელი სწორედ ის არის.

მარიამ ნადირაძე

უკვე ლამის ორი კვირაა, ქვეყანა ახალ-ახალი სკანდალური ინფორმაციების ბადეში გაეხვია. ბუნებრივია, ჩნდება ეჭვები მოვლენების ლოგიკურ კავშირზე, მაგრამ რაც უფრო მეტი ინფორმაცია შემოდის ჩვენი ტვინების „სავარჯიშო მოედანზე“, მით უფრო იხლართება გზები...

6 ივნისი, დღის პირველი ნახევარი: ინტერნეტმომხმარებელს თავზარს სცემს ე.წ. თალიბებისგან გამოცხადებული ვიდეოს შესახებ „YouTube“-ზე ატვირთული კლიპი. მით უმეტეს, რომ რამდენიმე საათში ქვეყანა ავლანეთში ქართულ ბაზაზე განხორციელებული ტერაქტის შესახებ თავზარდამცავ ამბავს იგებს, რომელშიც გვაუწყა, რომ ტერაქტის შედეგად 7 ქართველი სამხედრო გარდაგვეცვალა... იმავე საღამოს სოციალურ ქსელში კიდევ ერთი ანალოგიური ვიდეოკლიპი ჩნდება. იწყება გამოძიება... გამოძიების ვერსიები. ერთ-ერთის მიხედვით, მოსალოდნელია ტერაქტი პრეზიდენტზე, რომელიც შემდგომ თალიბებს დაპბრალდება... მკითხველს აღარ დავლით იმის შესახებ საუბრით, როგორ აბრალებს ერთმანეთს ამ ქვეყნის ორი ხელისუფალი ხალხის ფსიქოლოგიურ ტერორს და ამ კლიპის ავტორობას. ფაქტია, რომ ოფიციალურ დონეზე დადასტურდა ინფორმაცია მისი საქართველოდან ატვირთვის შესახებ...

მეორე დღესვე „ნიუ-იორკ ტაიმსში“ გამოქვეყნდა სტატია იმის თაობაზე, თითქოს ქართველი სამხედროები ავლანეთში ადგილობრივ მოსახლეობას განსაკუთრებული ცინიზმითა და სისასტიკით ეპყრობიან. ამ სტატიის შინაარსი საოცრად ჰგავდა პათოსს, რომელიც ზემოხსენებულ კლიპში იყო წარმოდგენილი... თუმცა, „პრაიმტაიმს“ ინფორმირებული ადამიანები სრულიად საპირისპიროს უამბობენ. მათი თქმით, იმ პროვინციებში, სადაც ქართული ბაზები იყო განლაგებული, ხშირად ამერიკელი სამხედროები საკუთარ დაჯავშნილ მანქანებს ქართულ დროშას უკეთებდნენ სწორედ იმიტომ, რომ ამ დროშის დანახვაზე მათ არავინ დაესხმოდათ თავს. პრინციპში, ასეც იყო: ამ წლის მაისამდე ქართულ კონტინგენტში მსხვერპლი ძირითადად ნაღმზე ფეთქდებოდა...

მეორე იყო უშიშროების საბჭოს სხდომა... 13 ივნისს, გამთენიისას ლარიბაშვილის უწყებამ საქართველოში დააკავა მიკაელ კადიევი და რიზან ომაროვი. მათი დროებითი საცხოვრებელიდან ამოიღეს დიდი რაოდენობით ასაფეთქებელი ნივთიერება, სავარაუდოდ, პლასტიდი და ელექტროდეტონატორები, აგრეთვე, ცეცხლსასროლი იარაღი, საბრძოლო მასალა და პირადობის დამადასტურებელი ყალბი დოკუმენტაცია. სამინისტროს ინფორმაციით, ინტერპოლით ძებნილი კადიევი საქართველოს თავს 2011 წლიდან აფარებდა, მაგრამ ზოგჯერ დროებით ტოვებდა მას. სამართალდამცველები აცხადებენ, რომ ის უცხო ქვეყანაში მკვლელობის გამო იძებნებოდა და გასულ წელს ევროპის ერთ-ერთ ქვეყანაში მისი თანამზრახველი, განსაკუთრებით სამიში დამნაშავეც დააკავეს. ამაზე მეტად ინფორმაციას აღარ აკონკრეტებენ. თუმცა „პრაიმტაიმში“ თავის მკითხველს შემოთავაზებულ სტატიაში, ბუნებრივია, შეუვსებს ამ ნაკლებობას, მაგრამ ვერჯერობით ისევ ქრონოლოგიას მიეყვებით...

14 ივნისს ცნობილი ხდება, რომ კადიევი გარკვეული პერიოდის განმავლობაში ცხოვრობდა პრეზიდენტის მფარველის, ზაურ ქორთოშიძის სახლში. ქორთოშიძე იძულებული ხდება, გამოძიების გარდა, განმარტებები შეეძინოს მისცეს... ამ მოვლენების ჯაჭვს „პრაიმტაიმთან“ საუბრისას დასაწყისს კიდევ უფრო მეტად უგრძელებს კავკასიის ხალხთა კონფედერაციის ხელმძღვანელი, ზაალ კასრელიძე: „ყველაფერი ერთ ჯაჭვშია, თუმცა მისი რგოლების ჩამოთვლას თქვენ შუიდან იწყებთ. მანამდე იყო პირველი თავდასხმა ქართულ ქვედანაყოფზე, როცა სამი ადამიანი გარდაიცვალა. მეორე იყო სააკაშვილის გიზიტი ავლანეთში, 26 მაისს, რომელმ-

„მან ჩვენება მისცა ინგლისის სპეცსამსახურებს, რომ ის დაიქირავა ბერეჟოვსკიმ ერთი კონკრეტული სპეცოპერაციის ჩასატარებლად“

„თიბისი ბანკის“ ახალი პროექტი – ბიზნესის მხარდაჭერის პროგრამა „7 ნაბიჯი წარმატებისკენ!“

„თიბისი ბანკმა“ საზოგადოებას ახალი პროექტი – ბიზნესის მხარდაჭერის პროგრამა „7 ნაბიჯი წარმატებისკენ!“ წარუდგინა. ეს არის „თიბისი ბანკის“ უნიკალური პროექტი, რომლის მიზანია საქართველოში მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობა.

პროგრამა 7 სხვადასხვა კომპონენტისგან შედგება, რომელთაგანაც თითოეული მცირე და საშუალო ბი-

ზნესის მხარდაჭერას გულისხმობს. ბიზნესის მხარდაჭერის პროგრამის კომპონენტებია: უფასო ტრენინგები მცირე და საშუალო ბიზნესის წარმომადგენლებისთვის; საგანმანათლებლო ვებ-პლატფორმა, რომელიც მცირე და საშუალო ბიზნესის წარმომადგენლებისთვის სხვადასხვა საინფორმაციო რესურსებს მოიცავს; თემატური კონფერენციები, რომელიც გამოცდილების გაზიარებისა და კომუნიკაციის გააქტიურების საშუალებას იძლევა; სხვადასხვა დარგის სპეციალისტებისთვის უფასო კონსულტაციები; იურიდიული პირებისთვის ინტერნეტბანკი, მობილბანკი და SMS-სერვისი.

პროექტს „თიბისი ბანკი“ აზიის განვითარების ბანკის (ADB) მხარდაჭერით ასორციელებს.

ვახტანგ ბუცხრიკიძე, „თიბისი ბანკის“ გენერალური დირექტორი: „მცირე და საშუალო ბიზნესს ქვეყნის საქართველოში განვითარების დიდი პერსპექტივა და შესაძლებლობები აქვს. ბიზნესსექტორში ქვეყნის მასშტაბით 500 000-მდე ადამიანი დასაქმებულია, აქედან მნიშვნელოვანი წილი სწორედ მცირე და საშუალო ბიზნესზე მოდის. მცირე და საშუალო ბიზნესი ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მიმართულებაა „თიბისი ბანკ-

ისთვისაც“. ბანკი ამ ეტაპზე ემსახურება 43 000-მდე იურიდიული პირს, რომელთაც ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებაში მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვთ. მცირე და საშუალო ბიზნესის გაძლიერება, ამ პროექტის ფარგლებში, ბანკის ერთ-ერთი პრიორიტეტია“.

ნოდარ ხადური, ფინანსთა მინისტრი: „ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ ბანკები იწყებენ ასეთი ტიპის საქმიანობას. ჩვენ ბიზნესში არა მარტო კაპიტალი, არამედ ახალი ცოდნა გვჭირდება, ამიტომაც კარგია, რომ „თიბისი ბანკი“ გამოდის ინიციატივით და

უფასოდ ატარებს ტრენინგებს ბიზნესის წარმომადგენელთათვის. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ „თიბისი ბანკი“ ამ მხრივაც ნოვატორია“

ქეთი ჯულიანი, აზიის განვითარების ბანკის წარმომადგენელი: „მე მინდა დიდი მადლობა გადავუხადო „თიბისი ბანკს“. ჩვენ კიდევ ერთხელ ვადასტურებ ჩვენს მხარდაჭერას ამ პროექტის მიმართ. ეს არის მნიშვნელოვანი მხარდაჭერა საქართველოში კერძო სექტორის მეტად გაძლიერებისა და განვითარებისთვის.“

ნიქუს ჩეჩენ ტერორისტებთან?

აც შოკში ჩააგდო ყველა პოლიტიკოსი მსოფლიოში, ვისაც კი ოდესმე ჰქონია კავშირი ომთან და ძალოვან სტრუქტურებთან. მანამდე იყო ლაფანყურის სისხლიანი ოპერაცია. ლაფანყურამდე ნ თვით ადრე იყო ოფიციალური გარეგნობა გაურკვეველი წარმომავლობის ბოვიკებთან. ასე რომ, ჯაჭვი, რა თქმა უნდა, ერთია, ჩვენ ამ ჯაჭვს დავაგრძელებთ. კავკასიური (ვარცის კრიმინალური წრე). ასე რომ, დღეს ძალიან ძნელია იმის თქმა, ვინმემ ვინმეს მოუწყო ეს ყველაფერი, თუ პროცესები ვითარდება უცხო ქვეყნის სპეცსამსახურების სასარგებლოდ და მათი უშუალო მონაწილეობით.

ექსპერტი მამუკა არეშიძე კიდევ უფრო შორს მიდის და აცხადებს, რომ კადიევი იმ ცნობილ დაჯგუფებას მიეკუთვნება, რომლის ერთ-ერთი ორგანიზატორი და ხელმძღვანელი ცნობილი პაპასკირი, მეტსახელად ზონია, რომელიც საქართველოში 2010 წლიდან ჩნდება, ხდება საქართველოს მოქალაქე და შემდგომში თურქეთის სპეცსამსახურები, უაის ახმედოვთან ერთად, აკავებენ 4 ჩეჩენი ბოვიკის მკვლელობისთვის, ეს უკანასკნელი კი პანკისის 2001 წლის ცნობილი მოვლენების დროს ერთ-ერთი მთავარი ფიგურა იყო. ის არის საერთაშორისო ავანტიურისტი და ქილერი, რომელსაც სხვადასხვა ტიპის ოპერაციები აქვს მონაწილეობა მიღებული. არეშიძის თქმით, ახმედოვი ფიგურირებს ერთ ძალიან ცნობილ საქმეში. მან ჩვენება მისცა ინგლისის სპეცსამსახურებს, რომ ის დაიჭირა ბერეზოვსკიმ ერთი კონკრეტული სპეცოპერაციის ჩასატარებლად.

რაც შეეხება კადიევის მიერ „უცხო ქვეყანაში“ ჩადენილ დანაშაულებს, რომლის გამოც ის ინტერპოლით იძებნებოდა, შემიძლება: 2009 წლის 27 სექტემბერს მან და ჰაბიბ უმანანოვმა მოსკოვში „კალაშნიკოვით“ დახვრიტეს ალიმპსოლთან ალბანოვსკი და მიიმალნენ. დანაშაულის კვალზე დაიჭირეს მათი მძღოლი. 2012 წლის აგვისტოში ინტერპოლმა ბანდის კიდევ ორი სხვა წევრის აყვანის ოპერაციის დროს მოკლა ერთ-ერთი, ყველაზე მეტად ინფორმირებული ზაურბეკ მოგამედოვი. იმავე წლის ნოემბერში გერმანიაში დააკავეს თავად უმანანოვიც. მისი ოჯახი დალესტანში ერთ-ერთ გავლენიან კლანად მიიჩნევა. მისი მამა დეპუტატია, ბიძა კი – მერი. როგორც ირკვევა, მკვლელობა შურისძიების ნიშნად მოხდა. როგორც ამბობენ, გარდაცვლილმა უმანანოვს მანამდე ძმა მოუკლა. მიკაილ კადიევი კი ძებნა მანამ გრძელდებოდა, სანამ 14 ივნისს მას საქართველოში დააკავებდნენ.

ეს ინფორმაციები, ბუნებრივია, გეაფიქრებინებს, რომ საქმე გვაქვს საერთაშორისო დონის ტერორისტთან, რომელსაც, სამსუხაროდ, საქართველოში თავისუფლად გადაადგილების საშუალება ეძლეოდა წლების განმავლობაში. რაც შეეხება მთავარ დაკავებულს, ომაროვს, მისი წარსული საქმიანობის შესახებ ინფორმაცია, პრაქტიკულად არ იძებნება. ამიტომაც, ექსპერტები ვარაუდობენ, რომ ის კადიევის დახმარებ პერსონა იყო მხოლოდ.

კიდევ ერთი დეტალი: 14 მაისს პრემიერ-მინისტრთან გამართულ პრეს-კონფერენციაზე კახეთის საინფორმაციო ცენტრის ხელმძღვანელმა გელა მთივლიძემ ივანიშვილს კითხვა დაუსვა ორი დაკარგული მოჯავადის, მიქაელ ქაღვივის და მოგამედ მოგამედოვის შესახებ... პრემიერს ამ კითხვაზე პასუხი არ ჰქონდა, თუმცა მისი პრესსამსახურის თანამშრომელმა, მანანა თოქმაჯიშვილმა იქვე უპასუხა მთივლიძეს: „როგორც მსს-ს პრეს-სამსახურმა გაცხადებ, არავინ არ არის გაუჩინარებული და ეს ფაქტი მსს-ს მიერ არ დასტურდება“.

მოგვიანებით ჩვენი მკითხველი დარწმუნდება, რომ პრესსამსახური ამ შემთხვევაში არ ცრუობდა, რადგან ქვემოთ გაიამბოვით იმის შესახებ, რომ კადიევის ადგილსამყოფელის თიბაზე მისი მამა ინფორმირებული იყო. როგორც ჩანს, ამის შესახებ ინფორმაცია მსს-ს 14 მაისს უკვე ჰქონდა. მაშინ რატომ აძლევდა სამინისტრო კადიევის თავისუფლად გადაადგილების შესაძლებლობას?

ის დასტური, რომ პრეზიდენტს რომელიმე მფრინავთან პირადი ნაცნობობა უნდა ჰქონოდა.

ზაურ ქორთოშიძე კადიევთან ნაცნობობას ასე ხსნის: „მამაჩემს დაღესტნიდან დაუკავშირდა თავისი ახლობელი, რომელიც უთხრა, რომ ახლობლის შვილი, რომელიც სპორტსმენია და თბილისში ვარჯიშობს, ბინას ეძებს და დახმარებოდა. მამაჩემმა მიიხარა ამის შესახებ და მისი თხოვნით გადაეწყვიტა, დაეხმარებოდა. 2011 წელს, ჩემი შვილი, რომელიც ასევე მფრინავია, იმყოფებოდა საზღვარგარეთ. მასაც მოვეუწყვე მამაჩემის თხოვნის შესახებ და მიიხარა, რომ სანამ ჩამოვიდოდა, მის სახლში შემეშვა. შემდეგ კი ბინა მოგვეძებნა. სწორედ აქედან გამომდინარე, 3 კვირის განმავლობაში კადიევი ჩემი შვილის ბინაში ცხოვრობდა, რის შემდეგაც სხვა ბინაში გადავიდა... მას მხოლოდ სამჯერ შევხვდი, ისიც დახმარების

მიზნით. მამაჩემის ახლობლის ახლობელმა ასევე გვთხოვა, რომ სანამ მისი შვილი მოეწყობოდა, თანხით დაეხმარებოდა და 150 დოლარი მიმეცა. ერთხელ ამ მიზნით შევხვდი, მეორედ ჩემი შვილის სახლში, ხოლო ბინა მას ჩემმა მძღოლმა 2012 წლის ბოლოს, ან 2013 წლის დასაწყისში აშოვინა. ჩემს მძღოლს ის თავად დაუკავშირდა და მავი ზღვის ქუჩაზე ერთ-ერთ ბინაში გადავიდა საცხოვრებლად... როდესაც შევხვდი, მომესალმა და ქრისტიანულ რელიგიასზე დამინიშო საუბარი. მიიხარა, რომ ვაკეში კლუბ „ფალავანში“ ვარჯიშობდა...“

მამუკა არეშიძე: „ის არის საერთაშორისო ავანტიურისტი და ქილერი, რომელსაც სხვადასხვა ტიპის ოპერაციებში აქვს მონაწილეობა მიღებული“

ზაურ ქორთოშიძის თქმით, კადიევმა, რომელიც მას მიკით გაეცნო, უთხრა, რომ ლუკა კურტიანიძესთან ვარჯიშობდა...

ლუკა კურტიანიძე კი კადიევს ვერ იხსენებს და აცხადებს, რომ ის ვერც ამ გვარის იხსენებს და ვერც კადიევს ვიზიკურად (მას ფოტო აჩვენეს). „ახლო ნაცნობობა ბევრ დაღესტნელ მოჭიდავესთან მაკავშირებს, მაგრამ ეს სახელი და გვარი არაფერს მეუბნება“, - აცხადებს პოლიციის აკადემიის რექტორი.

„ფალავანთა კლუბში“ კი განმარტავენ, რომ მიკაილ კადიევი კლუბის წევრი არ არის, თუმცა არ გამოირიცხავენ შესაძლებლობას, რომ ის იქ სავარჯიშოდ მისულიყო.

ახლა კი ისევ ქორთოშიძეების ოჯახს მივუბრუნდეთ: გაგვიგონია, რომ ის პატიოსნებით არის ცნობილი, თუმცა რაკი მათი საქმიანობის გარშემო ინტერესი მაღალია, ჩვენც ჩვენს მკითხველს ზოგიერთ დეტალს დავუკონკრეტებთ: ავიაკომპანია „თუმეთი“ საქართველოში 1999 წლიდან ფუნქციონირებს. ის ექსპლუატაციას უწევს 4 საჰაერო ხომალდს: ორი MI-8 MTV-1, ერთი MI-8T და ერთი EC-155B. ამ უკანასკნელით დაფრინავს პრეზიდენტი. მისი დამფუძნებლები ძმები ქორთოშიძეები არიან, ნარბოშობით დაღესტნელები, მაგრამ დაიბადნენ საქართველოში, თუმეთის სოფელ დიკლოში. დაამთავრეს ქვემო ალავის საშუალო სკოლა. მათი უმცროსი ძმა, აფხაზეთის ომიდან დღემდე დაკარგულად ითვლება. ოჯახში თითქმის ყველა მფრინავია და ამ კომპანიაში ყველა სხვადასხვა თანამდებობაზე დასაქმებული. ამ ავიაკომპანიის დაფუძნება დროში ემთხვევა ერთ-ერთი ძმის კარიერის დასაწყისს საქართველოში.

მამილ ქორთოშიძე კრემჩუგის საავიაციო სასწავლებლის დასრულების შემდეგ სასაზღვრო ავიაციას უდგება სათავეში. 2008 წელს სასაზღვრო ავიაცია თავდაცვის ავიაციასთან გაერთიანდა. ის ალექსეევსკის ბაზის მეთაურიც გახლდათ, მაგრამ 2011 წელს ამ უწყების შეუღლებურმა ავარიამ განიცადა და დაინება. ეკიპაჟის წევრები გადარჩნენ, რომელთა შორის უკრაინული გადამღებელი ჯგუფი იყო. გამოძიება სამხედრო პოლიციამ დაიწყო და დაასკვნა, რომ ავარიის მიზეზი ბუნებრივი პირობების მოულოდნელი გაუარესება იყო. თუმცა ამ ინციდენტს მამილ ქორთოშიძის თანამდებობა შეენირა, ის მაშინდელი გენერალური შტაბის უფროსის მოადგილემ, გიგი კალანდაძემ მოხსნა... თუმცა ინციდენტამდე ერთი წლით ადრე, 2010 წლის 26 მაისს აღლუმზე სიტყვით გამოსვლის შემდეგ ის პრეზიდენტმა ლორსების ორდენით, გენერალ დევი ჭანკუტაძესთან, ნინო ახანიაშვილთან, კობა ნაყოფიასთან, ლადო გურგენიძესთან, როლანდ ახალიასთან, სუნიშვილებთან, ევა ზღულაძესთან, რამაზ ნიკოლეიშვილთან, ირაკლი ეზუგბაისასთან ერთად, დაჯილდოვდა „ქართული საფრენოსნო სკოლის შექმნის საქმეში მრავალწლიანი საქმიანობისთვის ქართულ ავიაციაში“... ასე რომ, სააკაშვილის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის განცხადება, თითქოს პრეზიდენტს პირადი ნაცნობობა არ ჰქონია მფრინავთან, შესაძლოა, ეჭვქვეშ დადგეს. თუმცა ბატონი შამილის ძმა, ზაურ ქორთოშიძე ორწევრება, რომ ისინი შევარდნაძესთანაც მუშაობდნენ და პატიამილითანაც.

ერთი სიტყვით, მთელ ამ მოვლენათა ჯაჭვის ბოლოს ერთი დასკვნის გაკეთება დანამდვილებით შეიძლება: საქმე გვაქვს ძალიან საინფორმაციო თამაშებთან, რომლის „დირიჟორები“ უცხო ქვეყნის სპეცსამსახურები არიან. ხოლო რომელი ძალა ყვება მათ ამ თამაშში, ამის ორიენტირისთვის 2 დეტალია ძალიან საყურადღებო: პირველი: ზემოთ წარმოდგენილ ჩვენს ექსპერტებს ამ მოვლენათა ჯაჭვი გამოჩნდა ერთი მოვლენა – დიციში საოკუპაციო ზოლის 200 მეტრით გადმოწევის ფაქტი, რომელიც არცთუ სახარბიელო პოზიციაში აყენებს ივანიშვილის ხელისუფლებას და მეორე: სტატია „ნიუ-იორკ ტაიმსში“, რომლის შინაარსი საეჭვოდ ემთხვევა ე.წ. თალიბების კლიბის სოფეტის შინაარსს. თუ გავითვალისწინებთ სააკაშვილის უკვე აღიარებულ კავშირებს გავლენიან პრესასთან, ამ შემთხვევაში სასწორი მის მხარეს ნამდვილად ვერ გადაიხრება...

ტვინის ყელეტის სხვა მიმართულებები კი მოდიო, შემდეგისთვის გადავდოთ, ვინაიდან მოვლენათა თანმიმდევრობა გვაფიქრებინებს, რომ ნინო კადიევი ბე-ვრი „სიურპრიზი“ გველის.

ზაურ ქორთოშიძე

საშურში ჩატარებული სპეცოპერაციის დეტალები

მირიან ბოქლიშვილი

„პრაიმტიმისთვის“ ცნობილი გახდა 9 ივნისს ხაშურის რაიონის სოფელ გომში, ულუმბოს მამათა მონასტერთან ჩატარებული სპეცოპერაციის შესახებ, რა დროსაც სამართალდამცველებმა განზრახ მკვლელობის ბრალდებით ძეზნილი პირი, 22 წლის საბა კაპანაძე დააკავეს. აღნიშნულ პიროვნებას საგამოძიებო ორგანოები 2011 წლიდან წყალტუბოში მომხდარი გახმაურებული მკვლელობისთვის ეძებდნენ. გამომდინარე იქიდან, რომ ძეზნილის დაკავება დიდი ხნის განმავლობაში ვერ მოხერხდა, გარდაცვლილ გიორგი ჯიმშელიშვილის ოჯახს გაუჩნდა ეჭვი, რომ მკვლელს ვიღაც მფარველობდა. ცოტა ხნის წინ მათ ოფიციალური წერილითაც კი მიმართეს შინაგან საქმეთა მინისტრ ირაკლი ლარიბაშვილს და მკვლელობაში ბრალდებულის დასაკავებლად ქმედითი ღონისძიებების გატარება მოსთხოვეს. ზუსტად ერთ თვეში კი ჯიმშელიშვილებს შეატყობინეს, რომ მკვლელობაში ბრალდებული დაკავებულია.

ინფორმაცია წყალტუბოს რაიონში მომხდარ მკვლელობაში ბრალდებულის დაკავების შესახებ იმერეთის სამხარეო პოლიციაშიც დაგვიდასტურეს.

ზურაბ გამეზარდაშვილი, იმერეთის, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის შს სამხარეო მთავარი სამმართველოს უფროსი:

„დაახლოებით, დაგვიდასტურეთ, რომ განზრახ მკვლელობისთვის ძეზნილი დაკავდა. დაკავების ოპერაცია შინაგან საქმეთა სამინისტროს იმერეთის, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის სამხარეო მთავარი სამმართველოსა და წყალტუბოს რაიონული სამმართველოს თანამშრომლებმა ერთობლივად ჩატარეს. გამოძიებამ დაადგინა, რომ დაკავებულმა 2011 წლის 29 იანვარს წყალტუბოში, კოლხეთის ქუჩაზე, 1986 წელს დაბადებულ გიორგი ჯიმშელიშვილს ცივი იარაღის გამოყენებით სასიკვდილო დაზიანებები მიაყენა, რომელიც შემთხვევის ადგილზე გარდაიცვალა. ბრალდებული კი შემთხვევის ადგილიდან მიიმალა. წყალტუბოს რაიონული სამმართველოს თანამშრომლებმა ბრალდებული ძეზნილად გამოაცხადეს. ჩადენილი დანაშაულისთვის მას 9 წლითა და 9 თვით თავისუფლების აღკვეთა იმევე

EXCLUSIVE

სამართალდამცველებმა მკვლელობაში ბრალდებული ულუმბოს მონასტერში აიყვანეს
ვინ გადაიყვანა საზღვარზე გახმაურებულ მკვლელობაში ბრალდებული?

ბარდაცვლილი გიორგი ჯიმშელიშვილი

ბარდაცვლილის და: „მკვლელი სარჯის საბაჟოზე მამა მარკოზა გადაიყვანა, თურქეთიდან დაბრუნებული კი მონასტერში ივალაჟოდა“

წელს დაუსწრებლად მიესაჯა. ოპერატიული ინფორმაციის საფუძველზე ჩვენთვის ცნობილი გახდა, რომ ბრალდებული თავს აფარებდა ხაშურის რაიონის სოფელ გომს. დაიგეგმა მისი დაკავების ოპერაცია, რომელიც წარმატებით განხორციელდა 9 ივნისს. ამჟამად ის ქუთაისის სასჯელსრულების მე-2 დაწესებულებაშია გადაყვანილი.

რა მოხდა წყალტუბოში ორი წლის წინათ? როგორ მოახერხა მკვლელობაში ბრალდებულმა გაქცევა და ვინ დაეხმარა საზღვრის გადაკვეთაში?

24 წლის გიორგი ჯიმშელიშვილი ქალაქ წყალტუბოში, კოლხეთის ქუჩაზე, 2011 წლის 29 იანვარს მოკლეს. იმ დღეს ჯიმშელიშვილი, მეგობრებთან ერთად, რესტორან „ნაძვებში“ იმყოფებოდა. სწორედ რესტორნიდან გამოსვლის შემდეგ ახალგაზრდებს შორის სიტყვიერი შელაპარაკება მოხდა, რა დროსაც ინციდენტში ჩაერთო საბა კაპანაძეც, რომელმაც, თვითმხილველების თქმით, დანის გამოყენებით რამდენიმე სასიკვდილო ჭრილობა მიაყენა გიორგი ჯიმშელიშვილს. თავდაპირველად სამართალდამცველებმა რამდენიმე პირი დააკავეს, თუმცა მათ მკვლელობა ვერ დაუმტკიცეს. მომხდარიდან რამდენიმე დღეში გამოძიება რეალურ კვლევად გადაიქცა, თუმცა ეჭვმიტანილი იმ დროისთვის უკვე მიმალვაში იმყოფებოდა. მან სარჯის საკონტროლო გამშვები პუნქტის გავლით ქვეყანა იმავე დღეს დატოვა, თუმცა, როგორც მოგვიანებით გაირკვა, მალევე უკან დაბრუნდა და ეკლესიას შეაფარა თავი. განაჩენში, რომლითაც საბა კაპანაძეს დაუსწრებლად მიესაჯა

თავისუფლების აღკვეთა, ვკითხულობთ, რომ მან თურქეთში გადასვლა ბიძის, დავით ვაშალოშიძისა და მღვდელ-მონაზონ დავით ფანიაშვილის დახმარებით მოახერხა, თუმცა იქვე ირკვევა, რომ სასულიერო პირი არ ფლობდა ინფორმაციას, რა მიზნით მიემგზავრებოდა საბა კაპანაძე თურქეთში.

„პრაიმტიმი“ გარდაცვლილის დას, რუსუდან ჯიმშელიშვილს დაუკავშირდა. მისი თქმით, გიორგის მკვლელობიდან 6 თვეში გარდაიცვალა მამამისიც, რომელმაც შვილის გარდაცვალება ვერ გადაიტანა.

ქალბატონო რუსუდან, ჩვენი ინფორმაციით, სამართალდამცველებმა თქვენი ძმის მკვლელობაში ბრალდებული საბა კაპანაძე დააკავეს...

– დიას, შეგვატყობინეს ეს ამბავი. ეს ადამიანი ამდენი ხნის განმავლობაში იძებნებოდა... როგორც იქნა, სამართალი აღსრულდა და ჩემი ძმის მკვლელი დააპატიმრეს. რატომღაც ამდენი ხნის განმავლობაში ვერ მოიძებნა.

რატომ ჭიანურდებოდა მისი მოძებნა? ვინმე მფარველობდა?

– ასეთი ეჭვები თავისთავად გაგვიჩნდა, რადგან თვეები გადიოდა და დამნაშავე გარეთ იყო. ვიცით, რომ მამა მარკოზა გადაიყვანა საზღვარზე. რატომღაც მან სასამართლოზე ჩვენების მიცემაზეც უარი თქვა. არ ვიცით, რატომ. ყოველთვის გვექონდა ეჭვი, რომ რომელიღაც მონასტერს იყო შეფარებული. გვაიმედებდნენ, რომ ორმოცისთვის მკვლელს იპოვიდნენ, მერე გვითხრეს, წლისთავამდე დავაკავებთო, მაგრამ დაპირება და-

პირებად რჩებოდა. ხელისუფლების ცვლილების შემდეგ იძულებული გავხდით, პირადად მიგვეწერა წერილი შინაგან საქმეთა მინისტრ ირაკლი ლარიბაშვილისთვის და დახმარება გვეთხოვა. მოგვივიდა საპასუხო წერილი, თქვენი საქმე შესწავლილია და მიმდინარეობს შესაბამისი ღონისძიებები. ზუსტად ერთ თვეში კი დააკავეს. ამ ტრაგედიას გადაყვა მამაჩემიც, რომელიც გიორგის მკვლელობიდან 6 თვეში გარდაიცვალა. ერთი თვის მოყვანილი ჰყავდა მეუღლე ჩემს ძმას, ზუსტად იმ დღით შეიტყუო, რომ ბავშვს ელოდებოდა. სამწუხაროდ, არ დასცალდა შვილის ნახვა... პატარას მისი სახელი დავარქვეთ.

– თქვენ თქვით, რომ სასულიერო პირმა გადაიყვანა საბა კაპანაძე საზღვარზე, თუმცა, როგორც ვიცით, თავად მოძღვრისთვის მკვლელობის შესახებ ინფორმაცია ცნობილი არ იყო...

– დიას, მამა მარკოზა თქვა, რომ მისთვის უცნობი იყო ეს ამბავი. მითხრა, რაღაც პრობლემა შემექმნაო, თუმცა არ დაუკონკრეტებიაო. მონასტერში იმალებოდა ორი წელი ეს პიროვნება. ვინ მიიყვანა იქ და ვინ მფარველობდა, ეგ უკვე სხვა საკითხია, თუმცა ნაკლებ საინტერესო. მთავარია, რომ სამართალი აღსრულდა და დამნაშავე დაისჯება.

P.S. ამჟამად მსჯავრდებული საბა კაპანაძე სასჯელსრულების ქუთაისის #2 დაწესებულებაშია მოთავსებული. მას სასამართლოს მიერ გიორგი ჯიმშელიშვილის განზრახ მკვლელობისთვის დაუსწრებლად უკვე შეეფარდა 9 წლითა და 9 თვით თავისუფლების აღკვეთა.

ნიკა რურუა: „მიმდინარეობს პრეზიდენტის დემონიზაცია და მასზე მიზეზული ნატოს იდეაც“

„რუსეთი არის კალინა ვერა პარტნიორი. მათ ნინას ნარკე უნდა იცოდნენ, რომ ყველა დაპირება, რომელიც რუსეთისგან წამოვა, არის ტყუილი, რადგან ჩვენ არ გვაქვს თანაბარი სავაჭრო კალა“

EXCLUSIVE

my View
ნათუნა მგალობლიშვილი

რუსეთმა ბიძინა ივანიშვილს იმედები გაუცრუა. ეს თავად ალიარა, როცა მავთულხლართები გააბეს რუსმა ჯარისკაცებმა სასაზღვრო სოფლებში. ამას არ ველოდით, განაცხადა პრემიერმა და მას შემდეგ ზოგიერთი პოლიტიკოსის მოსაზრებით ახალი ხელისუფლების რიტორიკა მოსკოვის მიმართულებით ოდნავ შეიცვალა. იგივე მოსაზრებას იზიარებს ნიკა რურუა. ყოფილ მინისტრს მიაჩნია, რომ ეს გამოფხიზლების ეტაპია და იმედი აქვს, რომ „ოცნების“ ლიდერების ბოლო განცხადებები გულწრფელია...

ნიკა რურუა:
– ნინას ხელის გაშვება არ არის სერიოზული საკმე. გამოძიების დასრულებას დაველოდით და მხოლოდ ამის შემდეგ შეიძლება საუბარი, ვინ გააკეთა ეს ვიდეო. რაც შეეხება ავტორებს, ამის გაგება უფრო ადვილია, რადგან ის მისამართი ადვილი გამოსარჩევია, საიდანაც ვიდეო აიტვირთა. ამ ვიდეოს შემკვეთს და დამამზადებელს მიზნად მონიშნა ერთი ამოცანა – სამიზნე იყო საქართველოს ნატოში განწევრების იდეა. მიმდინარეობს პრეზიდენტის დემონიზაცია და მასზე მიზეზული ნატოს იდეაც. ამბობენ, რომ სააკაშვილი არის ცუდი, შესაბამისად, მისი იდეა – ნატოც არის ცუდი, უბედურების მომტანი. ასეთი, ნაჯახით გამოჩორკნილი იდეა ჩადებული ამ კლიშეში. ვიდეო გათვლილია მინიმუმ მოსახლეობის ნერვების მოშლას, მაქსიმუმ კი – პანიკის დაწვევას.
– როგორც ჩანს, გეგმა ჩაეშალა, ყოველ შემთხვევაში ჯერჯერობით, რადგან ნატოს სანიშნავი აქციაზე მხოლოდ ერთი კაცი მივიდა თბილისშიც და ქუთაისშიც...
– ბრწყინვალე ადამიანის პოვნა ყველგან შესაძლებელია. ევროპაშიც, ავსტრალიაშიც, კანადაშიც და საქართველოშიც. მით უმეტეს, ამ ბრიყვ ადამიანს თუ დაიძირებ და ფულს გადაუხდი, გაჭირვებისა და უპრობლელობის გამო, შეიძლება რაღაც ჯგუფები შეკრიბო. მაგრამ სინამდვილეში ეს ჯგუფები იქნებიან ფასადური, უმინარსო, ერთფეროანი „საფრთხობელი“, რომელიც შეგნებულ ადამიანებს აზრს ვერ შეცვლივინებს. არა მგონია, რომ ჩვენ იმდენად მაზობილნი ვართ და სუბილუდური აღმოჩნდებით, რომ პანიკისა და სულმოკლეობის გამო უარი უთქვამთ გრძელვადიან სამომავლო უსაფრთხოების გარანტიებზე, რასაც იძლევა თავისუფალი სამყაროს წევრობა. ჩვენ სწორედ ევროკავშირისკენ და ნატოსკენ მივდივართ, ეს გზა გრძელია. ჩვენ კიდევ ბევრი რეფორმა გვაქვს გასაკეთებელი, მაგრამ უალტერნატივოა. ხარამოდგენელია, რომ ჩვენ გამოვაცხადოთ ნეიტრალიტეტი. როგორც კი ამას გავაკეთებთ, იმუთას შეგვჭმის ჩვენი არადემოკრატიული მეზობელი, როგორც ეს 1920 წელს გააკეთა. საქართველომ 1920 წელს ნეიტრალიტეტი გამოაცხადა, დავდეთ თავდაუსხმელობის ხელშეკრულება რუსეთთან და ზუ-

სტად ერთ ნელინადმი რუსეთი ტანკებით დაგვესხა თავს. მაშინ კაციმეილი არ იყო ჩვენი დამხმარე. 70 წელი ვიყავით დაპყრობილები. ასეთ სიბრძნევას იმედია, არ გავიმეორებთ.
– ნატოსთან მიმართებაში რუსეთი ისევ გააქტიურდა. მედვედევმა განაცხადა, რომ იმ შეზღუდვის საქციელზე, რომლებსაც ნატოში განწევრება სურთ, რეაგირებას მოახდენენ. 2008 წლის მუქარას ჰგავს...
– რეაგირებაში მედვედევი, ალბათ, მათთვის მიუღებლობას გულისხმობდა. ეს არის დამინების ტაქტიკა, რომელსაც რუსეთი იყენებს. თუ ქვეყანაში მოინდობა და ყველა კრიტიკიკოსი შესარულია, რომელსაც ნატო ითხოვს, რუსეთი ვერაფრით შეუძლია ხელს და ვერ მოახდენს რეაგირებას, გარდა ხმახმალი განაცხადისა.
– განცხადების იქით არ წავა?
– რა თქმა უნდა. რუსეთი ნატოს ომს ვერ გამოუცხადებს და ვერც ნატოს სევრ ქვეყნებს. რუსეთი ასე იმუქრება. ადრე თუ გვიან, რუსეთი მიხვდება, რომ ნატო მისთვის საფრთხის არ წარმოადგენს. ნატო ბევრად ძლიერია რუსეთზე და საქართველოსა და ფინეთის დამატება სურათს არ შეცვლის. ეს თვითონ საქართველოსა და ფინეთის იქნება კარგი, და არც რუსეთისთვის აღმოჩნდება ცუდი. უბრალოდ, რუსეთს უნდა, რომ გვერდით ვყავდეს ისეთი პატარა ქვეყნები, რომლებსაც მაშინ ნამოარტყამს თავში, როცა მოუწდება. სწორედ ამის დაკარგვა არ უნდა მას – მორჩილი მეზობლების. სწორედ ეს არის მთელი მათი ისტორიის სათავე. ისინი რეაგირებას მოახდენენ სწორედ ასეთი ინსტრუმენტებით, რომ იქნებ რამენაირ-

ად, ისევ და ისევ ქართველების ხელით, გატყუონ ციხე მიგნიდან.
– პრემიერისა და პარლამენტის თავმჯდომარის განცხადებები საკმაოდ განსხვავებული იყო კოალიციის ბევრი წევრის განცხადებებისგან. ფიქრობთ, რომ მათი პოზიცია უკვე მკაფიოდ დაფიქსირდა საგარეო კურსთან დაკავშირებით?
– ეს იმაზე მეტყველებს, რომ ივანიშვილიც, უსუფაძევილიც და ეს ხალხიც, ვინც ახლა ხელისუფლებაში მოვიდა, რეალობას შეეჯახნენ. ისინი უფრო რეალისტები გახდნენ.
– თქვენ ფიქრობთ, რომ მათი განცხადებები გულწრფელია?
– კი, მგონი, გულწრფელია. მგონი, მიხვდნენ, რომ რუსეთი მათ დათმობის შემთხვევაში უფრო არ დაინდობს. უფრო მეტი უბედურების მოლოდინში აღმოჩნდებიან, ამიტომ ისინი გახდნენ ოდნავ უფრო რეალისტები, ვიდრე იყვნენ. მიხვდნენ, რომ დაყვავებით, სხვა მხარეს ყურებით პრობლემა არ წყდება. პირიქით, ის იზრდება, იმიტომ რომ რუსეთში ეს სისუსტე აღიქმება. ბოლო განცხადებები ოდნავ უფრო რეალისტური იყო და მე მივყვარები მათ კიდევ უფრო გამოფხიზლებას.
– თუ ეს მართლაც გამოფხიზლებაა, ამაზე რუსეთს როგორი რეაქცია შეიძლება ჰქონდეს?
– როგორი რეაქციაც ჰქონდათ აქამდე – ისტერიული, მაგრამ ვერაფერს დაგვიშვებენ. რუსეთს რაც შეეძლო, უკვე დაგვიშვა – მოახდინა სამხედრო ინტერვენცია, ოკუპაცია ორი ქართული მიწის, შემდეგ კი ამ სისულელის აღიარება. ამით მათ კუთხეში მიიმწყვდიეს თავი. აღიარება რომ არ ჰქონდეთ გაკეთებუ-

ლი, შეიძლება სწორედ ამით დაწყობთ შანტაჟი და აუცილებლად მოახდენდნენ მანიპულირებას. მაგრამ ეს ნაბიჯი უკვე გადადგმული აქვთ. რუსეთი შეეცდება, საქართველოში არსებული პრორუსული ძალებიც გააძლიეროს და ასევე, შეეცდება, პრორუსულ ძალად აქციოს დღევანდელი ხელისუფლება. ისინი ძალიან ბევრ მაცდუნებელ ნინადადებას დაუდებენ ხელისუფლებას მაგადაზე. მინდა, დღევანდელმა პრემიერმა და დღევანდელმა ხელისუფლებამ ეს ანკესი არ გადაყლაპონ.
– შეიძლება ეს შეთავაზება ოკუპირებულ ტერიტორიებსაც შეეხოს?
– ყველაფერი შეიძლება. შესთავაზებენ ძალიან ბევრ რამეს. რუსეთი არის ძალიან ვერაგი პარტნიორი. მათ ნინასწარვე უნდა იცოდნენ, რომ ყველა დაპირება, რომელიც რუსეთისგან წამოვა, არის ტყუილი, რადგან ჩვენ არ გვაქვს თანაბარი სავაჭრო ძალა. რუსეთს შეუძლია, შეგვიპირდეს და შემდეგ „გადაგვადგოს“, თანაც დაუსჯელად. გარდა იმ დაპირებისა, რომელიც გამაგრებული იქნება საერთაშორისო თანამეგობრობით. ასეთები დიდი მანსია, რომ შეუარულდეს. თუმცა ამის მაგალითად შეიძლება იმ ნაპუნქტიანი ხელშეკრულების მოყვანა, რომელზეც რუსეთს ხელი აქვს მონერილი და მიუხედავად ევროკავშირის თანამონაწილეობისა, მანც არ ასრულებენ.
– ხელისუფლება ამბობს, რომ მთავარი ძალა – დასავლეთი ჩართეს რუსეთთან ურთიერთობისთვის, თუმცა ოპოზიცია ირწმუნება, რომ ყოფილი ჩინოვნიკების დაჭერით ივანიშვილის მთავრობა დასავლეთთან ურთიერთობას იფუჭებს...
– ყოფილი პრემიერის დაჭერა ძალიან აფუჭებს ურთიერთობებს. არანაირად არ იყო ამის კანონიერი აუცილებლობა და განსაკუთრებით პოლიტიკურადაა გაუმართლებელი, როდესაც ყოფილ მთავარს დასავლეთის მიერ მტკიცებულებით გამაგრებული განაჩენის გარეშე აკავებენ. ეს არის დიდი შეცდომა. ეს დასავლეთის თვალში აზიანებს დღევანდელი ხელისუფლების იმიჯს. ეს ნაბიჯები თვითმიყენებელი ჭრილობებია დღევანდელი ხელისუფლებისთვის.
– ფიქრობთ, რომ ისინი იძულებული იყვნენ, ეს ნაბიჯი გადაეღვათ საზოგადოების მხრიდან სამართლი-

ანობის აღდგენის მოთხოვნის გამო?
– არა, არ იყვნენ იძულებულიები. ეს მოლოდინები თავადვე შექმნეს და თავისუფლად შეიძლება ითქვას, რომ საკუთარი მოლოდინების მსხვერპლი არიან. არ შეიძლება გააჩინო შურისძიების ტალა, რადგან ის უფრო და უფრო მეტ მსხვერპლს მოითხოვს. ლოგიკურია, თუ ისეთ მონსტრს გააჩენ, რომელიც ყოველ გადმოგდებაზე ახალ და ახალ ბარტყს მოითხოვს, ის არასოდეს დანაყრდება.
– ნელან განაცხადით, რომ ახალი ხელისუფლება რუსეთთან მიმართებაში განსხვავებულ რეალობას შეეჯახა და იმიტომ შეიცვალა პოზიცია... შეიძლება იგივე დაემატათ, როდესაც ნინასწარვე წამოვიდა მერაბიშვილი, ახალაიაზე შეფასებებს აკეთებდნენ?
– კი, აქაც სხვა აღმოჩნდა რეალობა. პოლიტიკური შავი პიარი თავადვე დაიჭირეს და როგორც აღმოჩნდა, აქაც სხვა არის სინამდვილე. ამას ცხადყოფს თუნდაც ბარი ახალაიას სასამართლოები.
– საპრეზიდენტო არჩევნებზე საუბრისას ივანიშვილმა განაცხადა, რომ ნინო ბურჯანაძემ შესაძლოა, ნაციონალურს აჯობოს. ეთანხმებით ამ მოსაზრებას?
– ეჭვი მეპარება ამ ქალბატონის შესაძლებლობებში. იმიტომ რომ, ჯერ ერთი, ვიცნობ. ნინო ბურჯანაძესთან მქონდა ურთიერთობა მისი პარლამენტის თავმჯდომარეობის პერიოდში. გარდა ამისა, ასეთი პროპუტინური ვოიაჟიც ძალიან დიდი მინუსია ამ ადამიანის პოლიტიკურ ღირებულებებში. ასე რომ, ჩემი აზრით, ასეთ პოლიტიკოსს შანსები არ უნდა ჰქონდეს საქართველოში.
– როგორც ამბობენ, მარგველაშვილის რეიტინგიც საკმაოდ დაბალია სხვადასხვა კვლევაში. შესაძლოა, რომ მთელი ტური ჩატარდეს?
– მარგველაშვილსაც კარგად ვიცნობ. ის ჩემი დიდი ხნის მეგობარია, მეზობელია ვთქვა. გიორგი არ არის მარტივი ადამიანი, ის განათლებული კაცია. თუ სერიოზულად დაკავდა კამპანიით, მით უმეტეს, ივანიშვილის მხარდაჭერით, მას სერიოზული მანსები ექნება. ამ ურთიერთ რეიტინგი კი ბევრს არაფერს ნიშნავს, ეს ყველაფერი არჩევნებამდე ცოტა ხნით ადრე გაიკვევა.

„ბრიყვი ადამიანის პოვნა ყველგან შესაძლებელია: ევროპაშიც, ავსტრალიაშიც, კანადაშიც და საქართველოშიც“

გარემოს დაბინძურების პრობლემა, რაზეც „პრაიმტიმის“ ბლოგ პერიოდში სისტემატურად ამახვილებს ყურადღებას, როგორც აღმოჩნდა საქართველოს თითქმის ყველა რეგიონში მწვავედ დგას. თბილისში, ღუშეთსა და გურიაში არსებულ სიცოცხლისთვის საშიშ კერებს კახეთიც ემატება, სადაც პრობლემა იმაზე მწვავედ დგას, ვიდრე ეს ერთ რეპორტაჟში შეიძლება დაინახოთ. მიუხედავად იმისა, რომ კახეთში არსებულ ანტისანიტარიაზე, ფეკალიებით დაბინძურებულ მდინარეებზე, უკონტროლოდ დატოვებულ ნაგავსაყრელებზე, თავად ადგილობრივი პრესაც არა ერთ საგანგაშო სტატიას წერს, პრობლემა არ გვარდება, სიტუაცია უცვლელია და მინიმუმ 1 წელი არც შეიცვლება, რადგან ინფრასტრუქტურის სამინისტროს კახეთის რეგიონში კანალიზაციის გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა 2013 წლის ბიუჯეტში არ აქვს გათვალისწინებული.

მაგდა პოპიაშვილი: „ამ წელს ბიუჯეტში გათვალისწინებული ნამდვილად არ არის, მაგრამ მომდევნო წლისთვის იგეგმება თელავის გამწმენდი ნაგებობის აშენება და ამაზე სამინისტრო ინტენსიურად მუშაობს.“

– ანუ მხოლოდ თელავში იგეგმება და დანარჩენ 8 ქალაქში, სადაც საერთოდ არ არსებობს გამწმენდი ნაგებობები?

– პრობლემა ცხადია არის, უბრალოდ, იმის გამო, რომ პრაქტიკულად ნოემბერში მოვედით და დეკემბერში უკვე ახალი ბიუჯეტი დამტკიცდა, ბევრ ცვლილებას ვერ შევიტანდით, იმიტომ რომ ჩვენი ბიუჯეტის ძალიან დიდი ნაწილი გარდამავალი პროექტები იყო. შესაბამისად, ვერაფერს ახალს ვერ დავინყებდით, თანაც ეს ძალიან ძვირადღირებული პროექტებია, ამიტომ სამინისტრომ გადაწყვიტა, რომ წელს დანაშაულის ამაზე მუშაობა, მოძიების დონორები და გაისად გარკვეული პროექტები ჩასვას, პირველ ეტაპზე, კახეთის რეგიონში თელავის გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობა იგეგმება.

პრობლემას მთელი სიმწვავეთი აყენებს გარემოს დაცვის სამინისტრო და არ გამოირჩევა, რომ ფეკალური მასებით დაბინძურებულმა მდინარეებმა ალაზნამა და იორმა, შესაძლოა, ადამიანების ჯანმრთელობას საფრთხე შეუქმნას, მით უმეტეს მაშინ, როცა ზაფხულის პერიოდში, როგორც ადგილობრივებს, ისე ქალაქიდან სოფლად ჩასული მოსახლეობის ნაწილს, გასაგრძელებლად მდინარეში ბანაობის გარდა სხვა საშუალება არც აქვთ. იმ მდინარეებში, სადაც ზაფხულობით ბავშვებიც გრილდებიან და კანალიზაცია პირდაპირი დინებით ჩადის, წყალი ორგანული ნივთიერებებით ბინძურდება.

გარემოს დაცვის სამინისტროს წყლის რესურსების სამმართველოს უფროსი მარიამ მაკაროვა „პრაიმტიმისთან“ საუბარში აცხადებს, რომ ფეკალური მასებით მდინარეების ალაზნის და იორის დაბინძურების პრობლემა წლებია დგას და მის მოსაგვარებლად ექამედ არაფერი გაკეთებულა. მისივე საუბრიდან ირკვევა, რომ ამ ეტაპზე მხოლოდ დასავლეთ საქართველოს საკანალიზაციო სისტემების მოწესრიგება იგეგმება.

მარიამ მაკაროვა: „კახეთის არც ერთ ქალაქში არ არის საკანალიზაციო წყლების გამწმენდი ნაგებობები, შესაბამისად, გამწმენდის გარეშე ჩაედინება ეს წყლები მდინარეებში და მდინარის წყალი ბინძურდება, პირველ რიგში, ორგანული ნივთიერებით, აზოტით და ფოსფორის ნაერთებით. დაახლოებით იგივე სიტუაცია ნაგავსაყრელებთან დაკავშირებით, სამწუხაროდ, ძალიან ხშირად მდინარეების ნაპირზე არის მოწყობილი არალეგალური ნაგავსაყრელები და ეს ნაგავი ჩადის მდინარეში, ხანდახან პირდაპირ მოსახლეობის მიერ იყრება ნაგავი პირდაპირ მდინარეში და აქედან ხდება კიდევ უფრო მეტი დაბინძურება.“

როცა კანალიზაცია მდინარეში ჩადის, როგორც უკვე აღვნიშნე, მდინარის წყალი ბინძურდება ორგანული ნივთიერებებით, ასევე შეიძლება იყოს ბაქტერიოლოგიური დაბინძურებაც და ამ წყალს თუ ადამიანი დალევს, კარგი არაფერი დაემართება.

– როდესაც საუბარია ალაზნის და იორის დაბინძურებაზე, ეს ნიშნავს, რომ სასმელი წყლის პრობლემაც დგას?

– არა მგონია, იმიტომ რომ სასმელი წყალი აქ ძირითადად მიწისქვეშა წყალია, მდინარეებიდან, რამდენადაც მე ვიცი, კახეთში წყალს არ იღებენ. ამ წყალს ძირითადად სარწყავად იყენებენ, რაც

EXCLUSIVE

„სიმსივნური დაავადებების მატებას, ადგილობრივი ნარჩენების აალების შედეგად ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებას უკავშირებენ“

რადიო „ჭაქეთის“ ფოტოგრაფი

მოსახლეობის საზიანო არ არის, უფრო პირიქით, სასუქია, თუმცა აქ სხვა პრობლემა დგას, ამ მდინარეებში ხალხი ბანაობს და ადვილი შესაძლებელია, ვინმეს პირში მოხედეს ეს წყალი, ეს უკვე საშიშროებას ქმნის.

– რას აკეთებთ თქვენ ამ პრობლემის აღმოსაფხვრელად?

– ჩვენ მჭიდრო კონტაქტში ვმუშაობთ ინფრასტრუქტურის სამინისტროსთან და წყალმომარაგების კომპანიასთან და ვიცით, რომ სხვადასხვა ქალაქებში გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა დაგეგმილი, კონკრეტულად ვიცი, რომ თელავზე არის საუბარი, ეს იმხელა პრობლემაა, რომ ერთ დღეში ვერ მოწესრიგდება.

– თქვენ ზუსტად იცით, რომ ინფრასტრუქტურის სამინისტროს 2013 წლის ბიუჯეტში შეტანილი აქვს კახეთში გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა?

– 2013 წლის ბიუჯეტში არა მგონია. როგორც ვიცი, წყალმომარაგების კომპანიას ალბულო აქვს 500 მილიონ დოლარიანი კრედიტი აზიის განვითარების ბანკისგან, მაგრამ რამდენადაც ვიცი, წყალმომარაგება, კანალიზაციის სისტემების რეაბილიტაცია, პირველ რიგში, მოხდება დასავლეთ საქართველოში, ფოთში, ქუთაისში და ა.შ.

კახეთში ნაგავსაყრელებით და კანალიზაციის მოშლილი სისტემებით გარემოს დაბინძურების პრობლემაზე საუბრობენ ადგილობრივი გარემოს დაცვის ექსპერტებიც. კახა სუხიტაშვილი „პრაიმტიმისთან“ საუბარში აცხადებს, რომ რაც დროს გადის, პრობლემა პრობლემა ემატება, რაც უკვე მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობაზეც აისახება. სუხიტაშვილი, რომელსაც ყოველდღიური კონტაქტი აქვს ადგილობრივებთან, ამბობს, რომ ბავშვებში ალერგიის შემთხვევებმა, ზრდასრული ასაკის ადამიანებში კი სიმსივნურმა დაავადებებმა

იმდა. სოფლების მოსახლეობა ამას სწორედ ნაგავსაყრელებიდან აალებული მავნე ნივთიერებებით დაბინძურებულ ატმოსფერულ ჰაერს უკავშირებს.

კახა სუხიტაშვილი (გარემოს დაცვის ექსპერტი): „რაც შეეხება კანალიზაციებს, ეს პრობლემა ყველა მუნიციპალიტეტის ქალაქშია. მხოლოდ თელავს არ აწუხებს ეს, ცხრავე ქალაქში მწვავედ დგას საკითხი. ზოგან კანალიზაციის სისტემა არის, მაგრამ ინფრასტრუქტურა არ არის საკმარისი და ხარისხიანი. ზოგ ქალაქში კი საერთოდ არ არის, მთლიანად მოშლილია საკანალიზაციო კოლექტორები. ამ მხრივ, მეტ-ნაკლებად გემონაკლის თელავი ნარმოადგენს, სადაც შედარებით უკეთესი მდგომარეობაა, თუმცა აქაც არის უბნები სადაც კანალიზაციის სექტორი ძალიან ცუდ მდგომარეობაშია და ასევე სიღნაღის ცენტრი, სადაც ტურისტული ინფრასტრუქტურის გამო შედარებით უკეთ არის მდგომარეობა. სხვა ქალაქებზე და სოფლებზე ლაპარაკი ზედმეტია, იქ საერთოდ არ არსებობს არანაირი გამწმენდი ნაგებობა და ფეკალური მასა მთლიანად მდინარე ალაზანში ჩაედინება. გამწმენდი ნაგებობები საბჭოთა კავშირის დროს იყო, მა-

გრამ ისინი მთლიანად მოშლილია და აღარ ფუნქციონირებს. საკანალიზაციო სისტემის უზრუნველყოფა, ზოგადად, ადგილობრივი თვითმმართველობების კომპეტენციაა, თუმცა, როცა საუბარია გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობაზე, ეს ისეთი საკითხია, რომ ცენტრალური ხელისუფლების დახმარების გარეშე ვერ გაკეთდება. მე პირადად, არასდროს მსმენია, რომ აქ ვინმე ჩამოსულიყო და პრობლემას ადგილზე გაცნობოდა.“

რაც შეეხება ნაგავსაყრელებს, ეს კიდევ უფრო დიდი პრობლემაა, ვიდრე კანალიზაცია. კახეთში არც ერთი ნაგავსაყრელი არ არის, რომელიც ელემენტარულ ნორმებს პასუხობს. მაგალითად, თელავის ნაგავსაყრელი, რომელიც სოფელ გულგულის მიდამოებში მდებარეობს. იქვეა მდინარე თურდო, რომლის პირასაც არის ეს ნაგავსაყრელი განთავსებული. წყალდიდობისას ეს ნაგავი პირდაპირ მდინარეში იყრება, ქარის დროს კი ჰაერში დაფრინავს და პირდაპირ სოფელში ხვდება. გარდა ამისა, ნაგავსაყრელს აქვს თვითაალების თვისება. იმ დღეს ერთი ადგილობრივი მეუბნებოდა, ყოველ დღით ისეთი სუნი დგას, სუნთქვა შეუძლებელიაო. თვითაალების შედეგად გა-

მოიყოფა მეთანი, ამიაკი და ატმოსფერული ჰაერი ბინძურდება. ასევე, პრობლემაა ნიადაგის დაბინძურებაც და პრობლემაა მდინარის დაბინძურებაც, იმიტომ რომ ნარჩენების ლპობის შედეგად ნიადაგში გაფორმდის წყალი ჩადის მდინარე თურდოში, რომელიც ალაზანს უერთდება.“

ეს არის ძალიან დიდი პრობლემა, რადგან ამ მასშტაბით გარემოს დაბინძურება ადამიანების ჯანმრთელობისთვის ძალიან საშიშია, ათას დაავადებებს იწვევს. როგორც ადგილობრივი მეუბნებიან, ამის გამო ძალიან არის გაზრდილი ალერგიის შემთხვევები, განსაკუთრებით ბავშვებში და სიმსივნური დაავადებები ზრდასრული ასაკის ადამიანებში.“

რეგიონში ნაგავსაყრელების მოუწესრიგებლობა პრობლემას არა მარტო ადგილობრივებს, არამედ ტურისტებსაც უქმნის, შესაბამისად ზარალდება ბიზნესიც, რომელიც ტურისტების მოზიდვით არის დაკავებული. თელავის მახლობლად მდებარე სასტუმრო კომპლექს „მატო მერეს“ მფლობელი, შიზნესმენი გაა პირადადველი ამბობს, თელავის ნაგავსაყრელი დისკომფორტს მის სტუმრებსაც უქმნის, რომლებსაც კახეთის რეგიონ-

„დამაკალი ნარჩენებიდან გამომდინარე წყალი ალაზანში და იორში სვდება“

მოგას ზაფხულში სერიოზულ პრობლემას შეუქმნის

„კანალიზაციის გამწმენდი ნაგებობების არაკონსტრუქციის გამო კახეთის წხრავე ქალაქის ფეხალური მასა ჰიკლანდირ ედინარეში ჩაედინება“

„კახეთის ხეივანი“ ფოტო

„ბანაობა სასიფათოა – ედინარე ორბანული ნივთიერებებით არის დაბინძურებული!“

ის დასათვალისწინებლად სშირად უნვეთ სხვადასხვა რაიონებში სიარული.

გია პირადაძე: „ეს საკითხი გადაუჭრელი იყო წინა ხელისუფლების დროს და გადაუჭრელი რჩება ახალი ხელისუფლების პირობებშიც, პრობლემა მდგომარეობს იმაში, რომ ნაგავსაყრელების ორგანიზება კარგად არ კეთდება, ისე, როგორც წესი და რიგია. როგორც ვიცი, ამისთვის გამოყოფილია ძალიან ცოტა თანხა, რაც საკმარისი არ არის ისეთი ტიპის ნაგავსაყრელების მოწყობაზე, რომელიც ელემენტარულად დააკმაყოფილებს თანამედროვე მოთხოვნებს, რომელიც გაითვალისწინებს ნარჩენების დახარისხებას, შემდგომში გადამუშავებას, რაც იმის გარანტიას მოგვცემდა, რომ ლობის შედეგად გაფორმებული არ ჩავა მდინარეში.“

ეს არ არის ხელოვნურად მოწყობილი ნაგავსაყრელები, ეს არის მუნიციპალური სამსახურის მიერ მოწყობილი ნაგავსაყრელები, რომლებიც წესით და რიგით, უნდა იყოს უზრუნველყოფილი, შესაბამისი შენობა ნაგებობებით, თუნდაც იმ ტიპის მოწყობილობებით და ზღუდეებით, რომელიც ხელს შეუშლის ნაგავში გამდინარე სხვადასხვა შხამიანი ნივთიერებებით დაბინძურებული

წყლის გადინებას და საბოლოოდ იმ ხეობებში მოხვედრას, რომლის წყალიც ალაზანს უერთდება.

მხოლოდ ნაგავსაყრელების პრობლემა არ დგას კახეთში, ძალიან სერიოზულად დგას კანალიზაციის პრობლემა, მაგალითად, თელავში კანალიზაცია რამდენიმე ადგილას გადმოდის გარეთ, ამას შეუიარაღებელი თვალითაც კარგად ვაჩვენებ ადამიანი, იმიტომ რომ უსიამოვნო სუნი დგას.

– წყლის ხარისხი თუ მონმდება კახეთში, ხომ არ უქმნის ეს ყოველივე პრობლემას სასმელ წყალს?

– გააჩნია სად, თუ ეს არის არტეზიული წყლებიდან ამოღებული წყლები, რა თქმა უნდა, ნორმალური მდგომარეობაა, იმიტომ რომ თვითონ არტეზიული წყლის მფლობელები არიან დაინტერესებული წყლის ხარისხით, რაც შეეხება მუნიციპალურს, არ მგონია, რომ აქაც რამე პრობლემა იყოს. როგორც ვიცი, ამას მაქსიმალური ყურადღება ექცევა.

ამ შემთხვევაში, როცა ნაგავსაყრელებზე ვსაუბრობთ, დგას მდინარეების და ზოგადად გარემოს დაბინძურების პრობლემა.

– თქვენს ბიზნესს თუ უქმნის ეს პრობლემა?

– ეს პრობლემას მიქმნის მე, როგორც ამ ქვეყნის მოქალაქეს და, რა თქმა უნდა, პრობლემას უქმნის ჩემს ბიზნესსაც, იმდენად რამდენადაც, ძალიან ბევრი სტუმარი, რომელიც ჩემთან ჩამოდის, მათ სხვადასხვა რაიონებში ვატარებ... პრობლემას ქმნის ის, რომ უამრავი მოუწესრიგებელი ნაგავსაყრელი გვხვდება, რაც დამეთანხმებით, ადამიანებს მინიმუმ დისკომფორტს უქმნის. ძალიან დიდი იმედი მაქვს, რომ ამ პრობლემას მალე მოაწესრიგებენ. ამ საკითხზე უკვე მუშაობს რამდენიმე ორგანიზაცია, ვაზრობა რა შედეგები იქნება.

კახეთის რეგიონში ნაგავსაყრელების პრობლემაზე ჩვენ, მყარი ნარჩენების მართვის კომპანიის ხელმძღვანელს ვესაუბრეთ, რომელმაც უკვე დაიწყო იმერეთის რეგიონში, კონკრეტულად კი ქუთაისის ნაგავსაყრელის საკითხზე მუშაობა, რომლის ნაცვლადაც დაგეგმილია საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი რეგიონალური ნაგავსაყრელის მშენებლობა. კახეთის რეგიონის და თელავის ნაგავსაყრელს, ამ შემთხვევაში პროექტზე, რომელიც ასევე დაწყებულია, გათვალისწინებულია მხოლოდ 400 000 ლარი, რაც არანაირად არ ყოფნის მალალი დონის ნაგავსაყრელის მოწყობას.

გიორგი შუხოშვილი: „ჩვენ რეგიონალური ოფისი გავხსენით თელავშიც, გეყავს კოორდინატორები, ნაგავსაყრელებზე დაგნიშნეთ ოპერატორები და დავინყეთ სრულფასოვანი მუშაობა. თელავის ნაგავსაყრელის მიწები ჩვენს კაპიტალში იგნისის დასაწყისში გადმოვიდა და ახლა სხვა ნაგავსაყრელების მიწებიც შემოდის ნელ-ნელა. თელავის ნაგავსაყრელზე პირველადი საექსპლოატაციო სამუშაოები ჩავატარეთ. ძალიან მძიმე სურათია ამ ნაგავსაყრელებზე, იქ ტექნიკა ერთ წელზე მეტია არ შესულა. ჩვენ გავწმინდეთ გზები, ელემენტარულად იმისთვის, რომ ნაგავსაყრელებს ველოთ. გავწმინდეთ უჯრედებიც და მოვაშადათ იმისთვის, რომ იქ ნარჩენები სწორად განთავსდეს. ადგილზე გვყავს ოპერატორები, რომლებიც მიუთითებენ და გააკონტროლებენ. პარალელურ რეჟიმში თელავთან დაკავშირებით პროექტირებაზე გამოვაცხადეთ ტენდერი, რომელზეც გვყავს გამარჯვებული და ივლისის დასაწყისში გვექნება უკვე პროექტი. პროექტის მიხედვით იგეგმება თელავში ნაგავსაყრელის ფართობის შემოღობვა მთლიანად, გამშვები ჯიხურის დაყენება, სასწორის მოწყობა, ნარჩენების შეზიდვა, ზვინულების გაკეთება, გადატყენა, საიზოლაციო ფენით დაფარვა, რომ არ მოხდეს აალება და სუნიც ავიცილოთ თავიდან და ასევე შიდა გზების მოწყობა.“

– ნარჩენების დახარისხება არ შედის პროექტში?

– არა, დახარისხება არ შედის. არსებულ ნაგავსაყრელებზე, რაც გვაქვს, არსად არ მოხდება დახარისხება.

– სანრეტი ავზებიც არ იქნება?

– მოეწეობა წყალარელების სისტემები, ანუ გაიჭრება არხები, რომლებიც ნაჟურ წყლებს ააცილებს, ანუ სრულფასოვანი ექსპლოატაცია განხორციელდება.

– ეს წყალარელები ცვლის სანრეტ ავზებს?

– არა, ეს იქნება არხები, რომლებიც წყალს ააცილებს ნაგავს, რომ არ მოხდეს წყლის დაბინძურება.

– ნარჩენების ლობის შედეგად გამოყოფილი წყალი სად წავა?

– ლობის შედეგად გამოყოფილი წყალიც არხებზე გავა. ეს არის მაქსიმუმი,

რაც ჩვენ ამ ეტაპზე შეგვიძლია გავაკეთოთ.

– ანუ ეს არის მაქსიმუმი, მაგრამ ეს არ არის ის, რაც თანამედროვე სტანდარტებს პასუხობს...

– დიახ, ეს არ არის საერთაშორისო სტანდარტების. საერთაშორისო სტანდარტების ნაგავსაყრელი რომ გავაკეთოთ, ყველა არსებული ნაგავსაყრელი უნდა დაიხუროს და აშენდეს ახალი სანიტარული ნაგავსაყრელი, სადაც იქნება სორტირების ბლოკიც და სპეციალურ გეომემბრანებით დაფენილ უჯრედში მოხდება ნარჩენების განთავსება, რაც უკვე დაიგეგმა ქუთაისის მიმდებარედ, ეს იქნება იმერეთის რეგიონალური ნაგავსაყრელი, ამასთან ვგეგმავთ რაჭა ლეჩხუმის და ქვემო სვანეთის მიმხმასაც. იქნება გადამტვირთი სადგურები და ძირითადი იქნება ერთი რეგიონალური ნაგავსაყრელი იმერეთში.

– კახეთს რაც შეეხება, იგივე თელავის ნაგავსაყრელი?

– მაქსიმუმი რისი გაკეთებაც ამ ეტაპზე ამ თანხებით შეგვიძლია, არსებული მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით, უკვე მოგახსენეთ...

როგორც შუხოშვილი ამბობს, ამ ეტაპზე დაგეგმილია ტერიტორიის შემოღობვა, ნარჩენების სწორად განთავსება, შიდა გზების გაყვანა და სპეციალური არხების მოწყობა, რომლებიც წყალს ააცილებს ნაგავსაყრელის ტერიტორიას, როგორც გავიგეთ, ნარჩენების ლობის შედეგად გამოყოფილი წყალიც ამ არხებში გაივლის. თუმცა სანრეტ ავზებში გავლის გარეშე (სადაც დაბინძურებული წლის დაწრება და ქიმიური დამუშავება ხდება იმისთვის, რომ ის გარემოსთვის საშიში არ იყოს) დამპალი ნარჩენებიდან გამოყოფილი წყალი, სავარაუდოდ, ისევ იმ არხებში მოხვდება, რომლებიც ალაზანში ჩაედინება, რაც მდინარის დაბინძურების პრობლემას არანაირად არ ხსნის.

ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საკანალიზაციო გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობა, მხოლოდ თელავში, ისიც 2014 წლისთვის აქვს დაგეგმილი – რა ბედი ეწევა დანარჩენ 8 ქალაქს, უცნობია...

ხათუნა მგალობლიშვილი

არასაპარლამენტო ოპოზიცია ვადამდეულ საპარლამენტო არჩევნებს ითხოვს. „საქართველოს პატრიოტთა ალიანსმა“ ცესკოში უკვე შეიტანა განაცხადი რეფერენდუმის ჩატარების მოთხოვნით. სოსო მანჯავიძის განცხადებით, თუ საკითხი ყველა ეტაპს დროულად გაივლის, რეფერენდუმი შესაძლოა, ახალ წლებამდეც კი ჩატარდეს.

მოქმედი კანონმდებლობით, რეფერენდუმის ჩატარების უფლება მხოლოდ პრეზიდენტსა და პარლამენტს აქვს. არის მესამე გზაც. თუ რომელიმე პოლიტიკური ძალა შეძლებს 200 ათასი ხელმოწერის შეგროვებას მაშინ ცესკოს გავლით დოკუმენტი განსახილველად პრეზიდენტს წარედგინება. მანჯავიძის გათვლებით, იმ დროისთვის, როცა საჭირო რაოდენობის ხელმოწერა შეგროვდება, პრეზიდენტის პოსტზე უკვე „ოცნების“ კანდიდატი იქნება... თუმცა ნინასწარვე ცნობილია ვადამდეული არჩევნებისადმი ივანიშვილის დამოკიდებულება. პრემიერმა ერთხელ უკვე განაცხადა, რომ მოქმედი პარლამენტი ძალაში კიდევ ოთხ წელიწადს დარჩება...

სოსო მანჯავიძე, „საქართველოს პატრიოტთა ალიანსის“ ლიდერი:

საინიციატივო ჯგუფმა ცესკოში შევიტანეთ განცხადება რეფერენდუმის ჩატარების მოთხოვნით. კითხვა ასეა ფორმულირებული: გსურთ თუ არა, რომ საქართველოში ჩატარდეს ვადამდეული საპარლამენტო არჩევნები? ცესკოს აქვს ერთი თვის ვადა, რომ გავცეს არგუმენტირებული პასუხი, არეგისტრირებს თუ არა ამ საინიციატივო ჯგუფის მოთხოვნას. ამის შემდეგ სამი თვის განმავლობაში ჩვენ უნდა შევავროვოთ 200 ათასი ხელმოწერა. ხელმოწერები კვლავ ცესკოს წარედგინება, განიხილავს ხელმოწერების ავთენტიკურობას და იმ შემთხვევაში, თუ დადასტურდა მათი საჭირო რაოდენობა, ეს დოკუმენტი გადაეცემა პრეზიდენტს. იმ დროისთვის საქართველოს უკვე ახალი პრეზიდენტი ეყოლება და სწორედ მას მოუწევს ხელმოწერა. ახალ პრეზიდენტს საშუალება ექნება, გამოავლინოს, რომ ის ნამდვილად დემოკრატი მმართველია და არა ავტორიტარი.

უარის თქმის რა მეთოდები აქვს ხელისუფლებას?

რეფერენდუმზე უარი შეიძლება ითქვას მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ქვეყანაში საომარი მდგომარეობა იქნება, ან სარეფერენდუმო კითხვა არაკონსტიტუციური აღმოჩნდება. სხვა მიზეზი არ არსებობს და არც არავის აქვს უფლება, დაბლოკოს ხალხის მოთხოვნა. პრეზიდენტს ერთი თვე მიეცემა საკითხის განსახილველად და დადებითი პასუხის შემთხვევაში ორიდან ექვსი თვის ვადაში უნდა დანიშნოს რეფერენდუმი.

თუ ამ ყველა ეტაპს გაივლის თქვენი ინიციატივა, სავარაუდოდ, რა დროს მოუწევს ჩატარება?

დრო საკმაოდ დიდ პერიოდში მერყეობს. გაჩნდა, რა ტემპებში მოხდება ყველა ეტაპის გავლა. შეიძლება ახალ წლებამდეც მოხდეს, ოღონდ ეს სწრაფი ტემპით გავლის შემთხვევაში. რეფერენდუმის ჩატარების მაქსიმუმი 2014 წლის გაზაფხულია. შეიძლება დაემთხვას ადგილობრივ არჩევნებს და ამ შემთხვევაში ფინანსურადაც ნაკლები ხარჯები იქნება. სანამ საქართველოში რეფერენდუმები არ გაიმართება, ავტორიტარული სისტემა, რომელიც საქართველოში არსებობს, მუდმივად იქნება. თუ ასე გაგრძელდება, ეს ხელისუფლება ძალიან მძიმედ დაასრულებს არსებობას.

ამ საკითხთან დაკავშირებით პრემიერმა ბევრჯერ განაცხადა, რომ ვერ ხედავს ვადამდეული არჩევნების ჩატარების საჭიროებას და მისი ბოლო განცხადება იყო, რომ არსებული პარლამენტი 4 წელი გააგრძელებს მუშაობას...

პრემიერმა რაც თქვა, ეს მისი

„ახალ პრეზიდენტს საშუალება ექნება, გამოავლინოს, რომ ის ნამდვილად დემოკრატი მმართველია და არა ავტორიტარი“

EXCLUSIVE „არავინ ელოდა, რომ აღმოჩნდებოდა ჯგუფი, რომელიც ციხეებში შევიდოდა და იქიდან ციხის კაღრებს გამოიტანდა. ელოდა ვინმე ამ შედეგებს? ეს ყველაფერი ხომ გავაკეთეთ? ეს გზა ნახა ხელისუფლებამ... თუ იქნება ხელმეძღა, ბუნებრივია, ჩვენ ამას ნებისმიერ საერთაშორისო სასამართლოში გავასაჩივრებთ. ეს იქნება ავტორიტარიზმის ლუსტრაცია. რაც შეეხება ხელმოწერების პრობლემას, ჩვენ შევავროვებთ 300 ათასს, დამონებულს ნოტარიუსით, რომ არ გაბედონ და არ თქვან, სამასი ათასიდან ორასი ათასი არ ვარგოდაო. ეს იქნება რევოლუციური მნიშვნელობის საკითხი.“

მოსაზრებაა, ვნახოთ, რას იტყვის ხალხი. პრემიერის აზრი, რა თქმა უნდა, ანგარიშგასანევიანია, მაგრამ ასევე, ანგარიშგასანევიანია ხალხის ნება. ამომრჩევლებს ეს პარლამენტი, რომელიც ამჟამად არის, არ უნდა და მათ ინტერესებს არ აკმაყოფილებს.

კოალიციის წევრები მიიჩნევენ, რომ ვადამდეული არჩევნებით დიდი ცვლილება არ მოხდება პარლამენტში წარმოდგენილ ძალებში...

ასეთი განცხადებები ძალიან გამაღიზიანებელია ხალხისთვის. ვინც ამას ამბობს, გარწმუნებთ, რომ ის და მისი პარტია საერთოდ ვერ გადალახვენ საარჩევნო ბარიერს. ქართული საზოგადოების დიდი ნაწილი მათ მხარს საერთოდ არ დაუჭერს. გამოდის, კოალიციაში, ნაციონალებს გარდა, სხვა ძალებს ვერ ხედავენ. თურმე ქართველ ხალხს პოტენციური საერთოდ არ ჰქონია?

რომელი ძალები შეძლებენ ბარიერის გადალახვას, როგორ ფიქრობთ?

ჩვენ. და დარწმუნებული იყავით, რომ ძალიან მალე ჩვენ მივალნავით რეფერენდუმის ჩატარებას. რეფერენდუმზე კარგად გამოჩნდება, რა უნდა ხალხს. ახალმა გუნდმა კარგად გადაიბარა არჩევნების გაყვალბის მეთოდები. ისინი არც სიებს ცვლიან,

არც ცესკოს შემადგენლობას და ახლა უნდათ, ნაციონალების ტექნოლოგიებით მართონ ქვეყანა. არ გამოუვათ. სჯობია, რომ ეს ცივილიზებული პოლიტიკური ფორმებით მოხდეს, რეფერენდუმის გზას ვგულისხმობთ, წინააღმდეგ შემთხვევაში მოხდება ისე, როგორც მანამდე მოხდა...

მანამდე როგორ?

ოქტომბრის არჩევნებს ვგულისხმობ. ნუ გგონიათ, რომ ეს მართლა არჩევნები იყო. ეს იყო ხავერდოვანი რევოლუცია. უკმაყოფილება უკვე არის. „ნაციონალური მოძრაობა“ კი ჩამოაშორეს ხელისუფლებას, მაგრამ გაურკვეველი წარმომავლობის ძალებმა, როგორც არის, მავალითად, რესპუბლიკელები, დაიკავეს მათი ადგილი. არანაირი სამართლიანობის აღდგენა არ მიმდინარეობს და სწორედ ეს ინვეს

დიდ უკმაყოფილებას. გენერალური პროკურორი გამოდის და ამბობს, 2 ათასმა კაცმა მომმართა გაუპატიურების ბრალდებით და მეორე ნუთას იგივე პროკურორი აცხადებს, არსებული კადრები უნდა შევინარჩუნოთ... წარმოუდგენელი რამ ხდება.

ისინი ხსნიან, რატომ ვერ ცვლიან კადრებს მთლიანად...

ამას ახსნა არ აქვს. ისევ რეფერენდუმს რომ დავუბრუნდეთ, თქვენ კი ახსენით, როგორ უნდა განვითარდეს პროცესი ლოგიკურად, მაგრამ არ ფიქრობთ, რომ ამას პოლიტიკური ნებაც სჭირდება? ივანიშვილის პოზიცია ვიცით ამ საკითხთან დაკავშირებით... როგორ შეუშლის ხელს? მაშინ უნდა გამოვიდეს და თქვას, რომ თქ-

„პრემიერის აზრი, რა თქმა უნდა, ანგარიშგასანევიანია, მაგრამ ასევე, ანგარიშგასანევიანია ხალხის ნება. ამომრჩევლებს ეს პარლამენტი, რომელიც ამჟამად არის, არ უნდა და მათ ინტერესებს არ აკმაყოფილებს“

„ახალმა გუნდმა კარგად გადაიბარა არჩევნების გაყვალბების მეთოდები. ისინი არც სიებს ცვლიან, არც ცესკოს შემადგენლობას და ახლა უნდათ, ნაციონალების ტექნოლოგიებით მართონ ქვეყანა. არ გამოუვათ“

ვენ კი გინდათ რეფერენდუმის ჩატარება, მაგრამ მე არ მინდა და არ ჩავატარებო.

მაგალითად, შეიძლება თქვენ მიერ შეგროვებულ ხელმოწერებში აღმოჩნდეს შეცდომები, ცდომილებები და არ შეგროვდეს საჭირო რაოდენობა...

ჩვენც გამოცდილი ადამიანები ვართ. გვესმის, რომ ეს პოლიტიკური ბრძოლაა. ვიცით, როგორ შევავროვოთ ხელმოწერები. ჯერჯერობით ივანიშვილისთვის წინააღმდეგობის განწევის შესაძლებლობას ვერ ვხედავ. გავიმეორებ, ეს არის ხალხში დაგროვილი უკმაყოფილების ცივილიზებული გზით გადაჭრის საშუალება. ყველას უნდა ესმოდეს, რომ ეს უკმაყოფილება არსად არ მიდის. როგორც წესი, გროვდება, იზრდება და ბოლოს ძალიან ცუდი ფორმებით გამოიხატება. თანაც მოულოდნელად. აუცილებელი არ არის ქუჩაში გამოვარდნები...

რა ფორმებს გულისხმობთ?

არავინ ელოდა თავის დროზე, რომ გია გაჩეჩილაძე საკანში შევირდებოდა, მაგრამ შევირდა და ამან მთლიანად შეცვალა პოლიტიკური სიტუაცია. არავინ ელოდა, რომ „სახალხო კრება“ დაიწყებდა მოძრაობას და ეს ბევრისთვის მოწმენდილ ცაზე მების გავარდნას ჰგავდა... არავინ ელოდა, რომ აღმოჩნდებოდა ჯგუფი, რომელიც ციხეებში შევიდოდა და იქიდან ციხის კაღრებს გამოიტანდა. ელოდა ვინმე ამ შედეგებს? ეს ყველაფერი ხომ გავაკეთეთ? ეს გზა ნახა ხელისუფლებამ... თუ იქნება ხელმეძღა, ბუნებრივია, ჩვენ ამას ნებისმიერ საერთაშორისო სასამართლოში გავასაჩივრებთ. ეს იქნება ავტორიტარიზმის ლუსტრაცია. რაც შეეხება ხელმოწერების პრობლემას, ჩვენ შევავროვებთ 300 ათასს, დამონებულს ნოტარიუსით, რომ არ გაბედონ და არ თქვან, სამასი ათასიდან ორასი ათასი არ ვარგოდაო. ეს იქნება რევოლუციური მნიშვნელობის საკითხი.

ფიქრობთ, რომ ახალი პარლამენტი რადიკალურად განსხვავებული იქნება დღევანდელისგან?

უმრავლესობით ვინ შევა ვადამდეული არჩევნების დანიშვნის შემთხვევაში, ამაზე შემიძღვ ვილაპარაკოთ. პოლიტიკური ამინდი არის ძალიან ცვალებადი. ამ კოჰაბიტაციას ჩიხში შეჰყავს სიტუაცია და დაანგრევს ქვეყანას. ლუსტრაცია ხდება ყოველდღიურად და ყოველსაათობრივად. მმართველი გუნდი ლეგიტიმაციას კარგავს, მალე სახელმწიფო დაკარგავს ძალიან ლეგალური გამოყენების უნარს, რადგან არ ხდება დამნაშავეების დასჯა. ამის გარდა, კიდევ ბევრი სხვა პრობლემაა. მმართველი გუნდი არ არის მომართული ქვეყანაში რეფორმების ჩასატარებლად. ინტრიგების გარდა, არავინ არაფერზე ფიქრობს.

„უმრავლესობით ვინ შევა ვადამდეული არჩევნების დანიშვნის შემთხვევაში, ამაზე შემიძღვ ვილაპარაკოთ. პოლიტიკური ამინდი არის კალიან ცვალებადი. ამ კოჰაბიტაციას ჩიხში შეჰყავს სიტუაცია და დაანგრევს ქვეყანას“

my View

მიხეილ გოჭიკაშვილი

თავდაცვის სამინისტროში ეს ფაქტი ამ დრომდე არ გაუხმაურებიათ... როგორც ჩანს, ალასანიას უწყებაში მორიგ ხმაურს მოერიდნენ, თუმცა „პრაიმტიმისთვის“ ცნობილი გახდა იმ საკადრო პოლიტიკის შესახებ, რომელსაც უკვე შეენირა სამხედრო პოლიციის რამდენიმე მაღალჩინოსანი. „პრაიმტიმთან“ ექსკლუზიურ ინტერვიუში თავდაცვის სამინისტროს სახმელეთო ჯარების ყოფილი მთავარი სერჟანტი, ალექს გორგაძე იმ კორუფციულ სქემაზე საუბრობს, რომელსაც თავდაცვის უწყებაში კადრების დანიშვნისას აქვს ადგილი. თავად გორგაძეს ამჟამად თავდაცვის ყოფილ მინისტრ ბაჩო ახალაიასთან ერთად, ე.წ. სენაკის ეპიზოდში ასამართლებენ და ჯა-

რატომ დაიჭირეს სამხედრო პოლიციის მაღალჩინოსანი და რატომ გადაიყვანეს კადრების განკარგულებაში სერგო ჩაჩიბაია?

„სამხედრო დაზვერვაში დაინიშნა ირაკლი ალასანიას ალალი ბიკაშვილი, ვინმე ყუფუნია“

რისკაცებისთვის თავისუფლების უკანონო აღკვეთაში ადანაშაულებენ. ამბობს, რომ მისი საქმის „შეკერვას“ პირადად სამხედრო პოლიციის უფროსის მოადგილე, სერგო ჩაჩიბაია ხელმძღვანელობდა, რომელიც ცოტა ხნის წინ თავადვე გაეხვია სკანდალში და კადრების განკარგულებაში გადაიყვანეს. რა ინფორმაციას ფლობს თავდაცვის სამინისტროს ყოფილი მაღალჩინოსანი და რა ხდება რეალურად სამხედრო პოლიციაში? „პრაიმტიმი“ ალექს გორგაძეს ესაუბრა:

– პირველ რიგში, მინდა გითხრათ, რომ ბრალდებები, რომელიც მე წამიყენეს, ვითომ ვილაღე ჯარისკაცებს აღუუკვეთე თავისუფლება და გადავამეტე უფლებამოსილებას, არის სრული აბსურდი. ჩემს წინააღმდეგ საქმის „შეკერვა“ უმუშალოდ აიღეს თავის თავზე სამხედრო პოლიციის უფროსის მოადგილემ, სერგო ჩაჩიბაიამ და მისმა გარემოცვამ, კერძოდ, ვინმე კალანდიაშვილი და ცაავამ. ეს პირები უმუშალოდ ამუშავებენ მონაწილეებს. დამინებისა და წარსულში ჩადენილი დანაშაულების ამოქექვით ცდილობენ, ჩვენს წინააღმდეგ რაიმე ჩვენება მიაცემინონ. ეს სამივე პიროვნება თავად არის ნასამართლევი და თანაც საკმაოდ მძიმე ბრალდებით. ეს მოხდა 2004 წელს, მათ ბრალი წაუყენეს არასრულწლოვნის წამებისთვის, რომელიც დანაშაულის აღიარების მიზნით დენზეც კი შეაერთეს. ამის შემდეგ მათ თავდაცვის სისტე-

მასთან შეხება არ ჰქონიათ, თუმცა ხელისუფლების ცვლილების შემდეგ, ისინი თავდაცვის უწყებაში საკმაოდ მაღალ თანამდებობებზე დასაქმდნენ. როგორც ჩანს, მათ ამჯერადაც განაგრძეს უკანონო საქმიანობა. მე მაქვს ძალიან ბევრი ინფორმაცია თვითონ უწყების შიგნიდან. შემძლია, სანდო წყაროზე დაყრდნობით მოგანოლოთ ერთი ინფორმაცია, რომელსაც თავად სამინისტრო არ ახმაურებს. უბრალოდ მე იმ პირის ვინაობას არ დავასახელებ ვინც ეს ინფორმაცია მომანოდა, რადგან მას სერიოზული პრობლემები შეექმნება.

– გასაგებია... რა ინფორმაციაზეა საუბარი?

– საუბარია იმაზე, რომ სამსახურში მონაწილე ხდება გარკვეული თანხის საფასურად. სერგო ჩაჩიბაიამ სამხედრო პოლიციიდან უამრავი პროფესიონალი გაათავისუფლა, მათ ადგილზე მიიყვანა თავისი ხალხი, ოღონდ იმ პირობით რომ ხელფასის 50 პროცენტი მისთვის უნდა გადაეხადათ. ეს საქმე გასკდა, როგორც ჩანს, საქმეც აღიძრა, თუმცა დაიჭირეს მხოლოდ ვინმე მალხაზ ბოხუა, სერგო ჩაჩიბაია თანამდებობიდან მოხსნეს და კადრების განკარგულებაში გადაიყვანეს. როგორც გავიგე, ცოტა ხნის წინ ჩაჩიბაია უწყებაში აღადგინეს, ერთ-ერთი სამმართველოს უფროსის პოსტზე.

– ანუ ქრთამის სანაცვლოდ ხდება დასაქმება სამხედრო პოლიციაში?

– დიახ, საუბარია იმაზე, რომ ხე-

EXCLUSIVE

ლფასიდან ყოველთვიურად მიეცათ მათთვის 50 პროცენტი. გარდა ამისა, საკმაოდ აქტიური პრობლემაა ნაცნობობით თანამდებობებზე დანიშვნა და პროტექციონიზმი. მაგალითად, სამხედრო დაზვერვაში დაინიშნა ირაკლი ალასანიას ალალი ბიკაშვილი, ვინმე ყუფუნია. კიდევ უფრო საინტერესოა ერთი ფაქტი, რომლითაც პირადად მე გაოცებული დავრჩი.

– კონკრეტულად?

– გაერთიანებული შტაბის უფროსის მოადგილის, ვახტანგ კაპანაძის 21 წლის ქალიშვილი დაინიშნა არარსებული რეაბილიტაციის ცენტრის ხელმძღვანელად. ასეთი ცენტრი თავდაცვის უწყებაში საერთოდ არ არსებობს და შტატი ხელოვნურად შეიქმნა. კიდევ უფრო საინტერესო გახლავთ ის, რომ დანიშნისთანავე ეს გოგონა თავდაცვის სამინისტროს ხარჯებით აშშ-ში გაემგზავრა სასწავლებლად. ეს ფაქტები სრულიად საკმარისია იმისთვის, რომ შესაბამისი ორგანოები დაინტერესდნენ. თქვენი გაზეთის მეშვეობით მინდა მივმართო თავდაცვის საბჭოს, რომელიც გულმოდგინედ იძიებდა ჯა-

ვანუილტების საკითხს. დაინტერესდით ამ საქმეებით, დაინტერესდით, რეალურად რა ხდება შეიარაღებულ ძალებში. აუცილებელია, ამ ყველაფ-

და შემძლია, დაგარწმუნოთ, რომ არაფერი იმალება. მერწმუნეთ, ბათუმის ბაზაზე რამე რომ მოხდეს, ეს ამბავი ზუსტად ნახევარ საათში იქნება ცნობილი ვაზიანის ბაზისთვის.

P.S. „პრაიმტიმი“ სამხედრო პოლიციაში არსებულ ვითარებასა და სერგო ჩაჩიბაიას თანამდებობიდან განთავისუფლების შესახებ თავდაცვის სამინისტროს დაუკავშირდა. უწყების პრესსამსახურის უფროსის, ლევან ჯორბენაძის განცხადებით, სერგო ჩაჩიბაია დაკავებულ თანამდებობაზე აღარ არის, მაგრამ უწყებაში რჩება.

ლევან ჯორბენაძე: „სერგო ჩაჩიბაია, უბრალოდ, აღარ არის სამხედრო პოლიციის დეპარტამენტის უფროსის მოადგილე, თუმცა ის რჩება თავდაცვის სამინისტროში. რა თანამდებობას დაიკავებს მომავალში, ვერ გეტყვით... რაც შეეხება მალხაზ ბოხუას, მის საქმესთან დაკავშირებით სამხედრო პოლიციის დეპარტამენტის უფროსმა განმარტება უკვე გააკეთა და შეგიძლიათ, იმით იხელმძღვანელოთ“.

თავდაცვის სამინისტროში ბოხუასთან დაკავშირებით შემდეგი განმარტება გაკეთდა:

„საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო პოლიციის დეპარტამენტის გამოძიების მთავარი სამმართველოსა და საქართველოს მთავარი პროკურატურის მიერ ერთობლივად გატარებული ღონისძიებების შედეგად, დაკავებული სამხედრო პოლიციის დეპარტამენტის უფროსის ყოფილი მოადგილე, პოლკოვნიკი მალხაზ ბოხუა.

სამხედრო პოლიციის ყოფილი მაღალჩინოსანი მხილებულია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 182-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და „დ“ და ამავდროულად მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში. მალხაზ ბოხუას ბრალი ედება 2012 წლის იანვარ-აგვისტოში, სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, წინასწარი შეთანხმებით, ჯგუფთან ერთად, მართლსაწინააღმდეგოდ ქმედებით საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო პოლიციის სპეცსახსრებისთვის გამოყოფილი დიდი ოდენობით – 500 000 ლარზე მეტი თანხის მითვისებასა და გაფლანგვაში. მალხაზ ბოხუა ამჟამად დაკავებულია. საქმეზე მიმდინარეობს გამოძიება“.

„ჩემს წინააღმდეგ საქმის „შეკერვა“ უშუალოდ აიღეს თავის თავზე სამხედრო პოლიციის უფროსის მოადგილე, სერგო ჩაჩიბაია და მისმა გარემოცვამ, კერძოდ, ვინმე კალანდიაშვილი და ცაავამ“

ერზე დროული რეაგირება მოხდეს. დღეს თავდაცვის სამინისტრო ამ ყველაფერზე ხმადასმული არ საუბრობს, თუმცა 14 წელია, ამ სფეროში ვარ

ალექს გორგაძე

სახმელეთო ჯარების მთავარი სერჟანტი „პრაიმტიმის“ თავდაცვის უწყებაში არსებულ კორუფციულ სქემას უშიშრავს

შექლებენ თუ არა არსებითი კანდიდატის ირ

გიორგი ბუბაჯა: „ჩვენი მომავლისთვის, ჩვენი ქვეყნის გადარჩენისთვის ერთადერთი გზა არსებობს და ეს არის შალვა ნათელაშვილი“

my View

საბუღალტრო მენეჯერი

აპრილში ჩატარებულ შუალედურ არჩევნებში არასაპარლამენტო ოპოზიციამ, ჯამში, 49% აიღო. მაშინ, როდესაც „ოცნების“ კანდიდატმა – 39% და ნაციონალურმა – 15%. არასაპარლამენტოებმა გამარჯვება მარტო იმიტომ დაკარგეს, რომ საკუთარი ამბიციები ვერ დათმეს. მიუხედავად იმისა, რომ მონოდებები გაერთიანების აუცილებლობაზე თითქმის მთელი საარჩევნო მარათონის დროს ისმოდა, შემხვედრი ნაბიჯი ერთმანეთისკენ არავის გადაუდგამს. ეს არ ყოფილა პირველი შეცდომა, შედეგი რომ არ სცოდნოდათ, ან ვერ გაეთვალათ. ნებისმიერი ტიპის ოპოზიცია ამ გზას გადის და არათუ სხვის, საკუთარ შეცდომებზეც ვერ სწავლობს. ახლა ისინი არჩევანის წინაშე დგანან: ან გაერთიანდებიან საკუთარი ამბიციების დათმობის ხარჯზე, ან მინიმუმ ოთხი წლის განმავლობაში მოუწევთ, ისმინონ ხელისუფლებისგან, რომ „ოცნებას“, ნაციონალურების გარდა, უბრალოდ, არ ჰყავს ოპონენტი და პარლამენტსგარეთ დარჩენილი პარტიები ნულოვანი რეიტინგის მქონენი არიან...

„ყველა ვიცით, რომ „ნაციონალური მოძრაობის“ პრიორიტეტული საკითხი ამ არჩევნებში მეორე ადგილის დაფიქსირებაა“

კახი კახიშვილი, ექსპერტი:
– საერთოდ, საპრეზიდენტო არჩევნებს აქვს ძალიან სტრატეგიული მნიშვნელობა. ყველაფერი იქნება, რომ „ნაციონალური მოძრაობის“ პრიორიტეტული საკითხი ამ არჩევნებში მეორე ადგილის დაფიქსირებაა. თუ ის ამას შეძლებს, მერე ნახეთ კოპობიტაციის მოთხოვნა და მათი წევრების დაბარებები დაკითხვებზე. აქ არის მეორე მომენტიც. „ოცნებას“ აწყობს ასეთი დისკრედიტებული ოპოზიცია ოპონენტად. ეს კი ქვეყნისთვის კარგი არ არის. ამ ორ პოლიტიკურ სუბიექტს მთლიანად აქვს ოკუპირებული სივრცე, როგორც პოლიტიკაში, ასევე მედიაში. არის კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი საკითხი: რა აწყობს საზოგადოებას? საზოგადოების ინტერესში შედის სწორედ

ის, რომ ამ ხელისუფლებას ძლიერი ოპონირება გაუწიოს ასევე ძლიერმა ოპოზიციურმა ძალამ, რომ გამუდმებით არ მოუწიოს „სამ ღურაკ“-ის პრინციპის გამოყენება. ამ მხრივ, არასაპარლამენტო ოპოზიციის გაერთიანებას ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს. თუ არასაპარლამენტოები საპრეზიდენტო არჩევნებზე მეორე ადგილს დააფიქსირებენ, მაშინ მალე გარდაუვალი იქნება ვადამდელი საპარლამენტო არჩევნები.
– **მალე – რამდენ ხანში?**
– შეიძლება ერთ წელიწადში, ან რამდენიმე თვეში. ასეთ შემთხვევაში ძალიან დიდი მნიშვნელობა ექნება, რა პირობებში ჩატარდება ეს არჩევნები, რადგან დღევანდელი უმრავლესობა, თავის დროზე, როცა ოპოზიციაში იყო, გამუდმებით

აკრიტიკებდა ხელისუფლებას, საარჩევნო სისტემის, სიების, საარჩევნო კოდექსის გაუმართაობის გამო.
– **არასაპარლამენტოებს აქვთ შანსი, მეორე ადგილი დაიკავონ?**
– ყველაფერი დამოკიდებულია იმაზე, როგორ მოახერხებენ ერთი პერსონის გარშემო შემოკრებას. ჩვენ კარგად ვიცით, რომ ძალიან ბევრი პარტია და მათი ლიდერი ისე მონაწილეობს არჩევნებში, რომ ამომრჩევლებს კი არა, მათი ოჯახის წევრებსაც კი არ სჯერათ გამარჯვების. ასეთი ძალიან ბევრია. ასეთმა კანდიდატებმა დამოუკიდებლად უნდა იგრძნონ ის პასუხისმგებლობა, რაც ამჯერად მათ აკისრიათ.
– **კუკავამ გააკეთა შეთავაზება მათი მისამართით, რომ ერთი კანდიდატის ირგვლივ გაერთიანდნენ...**
– „ოცნებასაც“ და ნაციონალურსაც თავისი ამომრჩეველი ჰყავს, რომლებიც სხვას არავითარ შემთხვევაში არ მისცემენ ხმას. არის ამომრჩეველთა საკმაოდ დიდი ნაწილი, რომელსაც არც ერთი კანდიდატი არ მოსწონს. ასეთი ამომრჩეველი სწორედ ამ ფლანგში დაიწყებს სასურველი კანდიდატის ძიებას. ამ ადამიანების ხმები აუცილებლად გაიხილდება, ვთქვათ, ნინო ბურჯანაძის, ნესტან კირთაძის, სალომე ზურაბიშვილისა და კიდევ სხვა კანდიდატებს შორის. ვილაცა 3%-ს აიღებს, ვილაც – ბევრად ნაკლებს, ან ოდნავ მეტს, მაგრამ ფაქტია, რომ სწორედ ეს გახდება ნაციონალურების მეორე ადგილზე გასვლის მიზეზი. თუ არასაპარლამენტო ოპოზიცია არ გაერთიანდება, მაშინ ნაციონალური თუნდაც მინიმალური პროცენტით, მაგრამ მაინც დაფიქსირდებიან მეორე ადგილზე. ძლიერი ახლა სწორედ ის იქნება, ვინც საკუთარი ამბიციების დაძლევისა და ერთიანი კანდიდატის ირგვლივ გაერთიანებას მო-

რო ნათელაშვილი უკვე იძახის, აქეთ შემოიხიროდითო...
– სწორედ ასეთმა საუბრებმა დალუპეს. კარგად მახსოვს, სულ ასე იყო, მე შენთან არ მოვალ, ეგ-ლა მაკლია, შენ შემოგიერთდე, აქეთ მოდი, თუ კარგია და ასე შემდეგ. სწორედ ამიტომაც იყო მიშა სააკაშვილი ხელისუფლებაში ცხრა წლის განმავლობაში. ვამბობთ, რომ მიშას მმართველობა იყო ძალიან ხისტი, რეალურად კი ეს ყველაფერი სწორედ ოპოზიციის უუნარობით იყო განპირობებული. სწორედ მათ მისცეს სააკაშვილს გაძლიერების საშუალება და ყოველი დაშვებული შეცდომა სააკაშვილის სასარგებლოდ მიემართებოდა. ოპოზიციის შეცდომები კი საკმაოდ ბევრი იყო. ახლაც იგივე გრძელდება. ვფიქრობ, არის მომენტები, როცა კარგად უნდა გააანალიზო საკუთარი შესაძლებლობები. იმის მაგივრად, რომ ათი დღის განმავლობაში ტელევიზორში გამოჩნდე, ისიც ეპილოურად, სჯობია, იფიქრო მომავალ განვითარებაზე. ერთი მხრივ, ჩვენ ვიცით, რომ დღევანდელი პარლამენტი არ ასახავს საზოგადოების ინტერესს და ფაქტია, რომ ასე კიდევ ოთხი წელი ვერ გაგრძელდება.
– **პრაიმერის ჩატარებაც დასახელდა გამოსავლად, მაგრამ ყველა თავად მოითხოვს პრაიმერის ჩატარებას, სადაც, ბუნებრივია, თავადვე იქნება გამარჯვებული.**
– ჩამოიყვანონ საზღვარგარეთიდან სპეციალური ჯგუფი, ბოლოს და ბოლოს, და არის ადგილი, ვინ არის რეალურად რეიტინგული და ამის შემდეგ გადაწყვიტონ, ვის ირგვლივ გაერთიანდებიან. არა მგონია,

სასაპარლო ამენტორები გვლივ გაერთიანებას

რომელიმე პარტიის ლიდერის ინტერესებში შედიოდა თუნდაც 3%-იანი რეიტინგის დაფიქსირება. მით უმეტეს ბურჯანაძეს, რომელიც პრეზიდენტობისთვის ემზადება, მეექვსეა, უნდაოდ, 3% დაუფიქსირდეს. მათი გაერთიანება ვალდებულა უფროა. ეს არის საზოგადოების მოთხოვნა.

რამდენად ესმით საზოგადოების მოთხოვნა პოლიტიკოსებს, ეს დღემდე უცნობია. ისინი უფრო მეტად თვითგადარჩენის ინსტიქტებით მოქმედებენ. მაგალითად, შალვა ნათელაშვილს, უბრალოდ, ვერ წარმოუდგენია, რის სანაცვლოდ უნდა დათმოს საკუთარი კანდიდატურა. თუმცა ეს სულაც არ უშლის ხელს არც მას და არც მის თანაგუნდელებს, ლეიბორისტები ერთადერთ რეალურ ოპოზიციურ ძალად დაასახელონ.

გიორგი გუგავა, „ლეიბორისტული პარტიის“ წევრი:

– შალვა ნათელაშვილმა განაცხადა, რომ ჩვენ შეგვიძლია, დავიწყოთ კონსულტაციები ერთიანი ეროვნული მთავრობის ჩამოყალიბებაზე. ამ მხრივ, დღეს შალვა ნათელაშვილი უალტერნატივოა. ამას ამტკიცებს მისი განვლილი გზა, მისი შეუვალობა და მტკიცე ხასიათი. მას არ უღალატია ქვეყნის ინტერესებისთვის, მიუხედავად ბევრი კონიუნქტურისა. 2003 წელს ჩვენ ერთადერთი ძალა ვიყავით, რომელიც სააკაშვილის რეჟიმის ხელისუფლებაში მოსვლას შეენინა აღმდეგა. ჩვენ დავზარაღდით, მაგრამ, საბოლოო ჯამში, მართლმართალი აღმოჩნდით. იგივე შემთხვევა ვთქვა 2012 წლის ოქტომბერშიც. ერთადერთი ვიყავით, ვინც რეალურად დაუპირისპირდით ივანიშვილს და განვაცხადეთ, რომ „ქართული ოც-

ნება“ არაფრით არ განსხვავდებოდა ნაციონალებისგან. ჩვენი სიმართლე რამდენიმე თვეში დაამტკიცდა. ამ გაგებით ნათელაშვილი უალტერნატივოა. ჩვენი მომავლისთვის, ჩვენი ქვეყნის გადარჩენისთვის ერთადერთი გზა არსებობს და ეს არის შალვა ნათელაშვილი.

– ანუ ამ თემაზე კონსულტაციები გამორიცხებულია?

– ჩვენ მზად ვართ ნამდვილ ოპოზიციასთან კონსულტაციებისთვის. თუმცა ნამდვილ ოპოზიციასთან და არა იმ ნაწილთან, ვის დასმასაც ივანიშვილი აპირებს ხელოვნურად. ჩვენ მზად ვართ, ერთიანი ფრონტით გავიდეთ ამ არჩევნებზე და შესაძლებელია, მარგველაშვილიც კი დავამარცხოთ.

ნათელაშვილი, ამ მხრივ, საერთოდ არ პროგრესირდა. ასეთი იყო წლების წინათ და ასეთივეა დღესაც. სწორედ ამიტომაც მის მიმართ ყოველთვის იყო ეჭვები, კითხვები და ხანდახან მტკიცებულებებიც, რომ ის არჩევნებს როგორც მომგებიან ბიზნესს, ისე უყურებს. ყიდის საკუთარ სახელსა და გვარს იმისთვის, რომ ვილატას ხმები წაართვას ან ვილატ უკან დახიოს...

კახა კუკავა, „თავისუფალი საქართველოს“ ლიდერი:

– შალვა ნათელაშვილზე ყოველთვის მახსენდება ის ეჭვები, რომ ის სპეცსამსახურებთან თანამშრომლობდა და ყოველთვის მიდიოდა ნაგებულ არჩევნებში. 2008 წლის საპრეზიდენტო არჩევნებში, მაგალითად, შალვა ნათელაშვილმა უშუალოდ ვანო მერაბიშვილის დავალებით დააყენა საკუთარი კანდიდატურა, იმიტომ რომ ლევან გაჩეჩილაძისთვის ხმები წაერთმია. სხვათა შორის, ეს მისივე პარტიის წევრებმა დაადასტურეს, რომლებმაც „ლეიბორისტული პარტია“ სწორედ ამიტომ დატოვეს. მათ ჰქონდათ ინფორმაცია, რომ ნათელაშვილი სააკაშვილის ხელისუფლებასთან თანამშრომლობდა და ახლაც სიამოვნებით ითანამშრომლებდა ივანიშვილის ხელისუფლებასთან. არაფერი რთული არ არის ამ ლოგიკაში. ნათელაშვილმა სულ 4% აიღო შუალედურ არჩევნებში და ფაქტია, რომ ამ 4%-ით ის ვერ გახდება პრეზიდენტი. მაგრამ საერთო კანდიდატისთვის ეს 4% შეიძლება გადაწყვეტი ალმორჩნდეს. „ოცნებას“ რომ სერიოზული ოპონენტი არ ჰყავდეს, ამისთვის დააყენებინებენ კანდიდატურებს სხვადასხვა პარტიებს და გაუყოფენ ხმებს. სავარაუდოდ, ივანიშვილი ასეთ პარტიებს თავადვე მისცემს დაფინანსებას და ისინიც „გმირულად“ აიღებენ 3%. ნაგებული არჩევნების შემდეგ კი იტყვიან, რომ არჩევნები გაყალბდა.

კახა კუკავა:

„ვინ იქნება ერთიანი კანდიდატურა, ამას დიდი მნიშვნელობა არ აქვს. მთავარია, შედეგი ვაჩვენოთ“

– თქვენზეც ითქვა, რომ ბოლო მომენტში დააყენებთ კანდიდატურას საკუთარ თავს...
– მე არ განვიხილავ ამ შესაძლებლობას, არ დავაყენებ საკუთარ კანდიდატურას ერთიანი კანდიდატის სანაშაღმდეგოდ. ჩვენ გვაქვს კონსულტაციები, პროცესში მინიმუმ ხუთი ოპოზიციური პარტიაა ჩართული და ჩვენ, სავარაუდოდ, ერთ კანდიდატზე შევთანხმდებით. ვინ იქნება ეს ერთიანი კანდიდატურა, ამას დიდი მნიშვნელობა ჩემთვის არ აქვს. მთავარია, რომ შედეგი ვაჩვენოთ.

– თქვენთვის შეიძლება არ არის მნიშვნელოვანი, მაგრამ ბურჯანაძეს რა უნდა შესთავაზოთ ისეთი,

ბათ, მიმდინარეობს საუბრები იმაზეც, ვის რა ინტერესები აქვს და რომელი თანამდებობების მიმართ?

– თანამდებობების გადანაწილებაზე საუბარი ნამდვილად არ მიმდინარეობს, იქიდან გამომდინარე, რომ პრეზიდენტი შეზღუდული ფუნქციებით იქნება. თანამდებობებზე ვაჭრობა ქართულ პოლიტიკაში მიღებული თემაა, თორემ, ზოგადად, ეს არ არის გადამწყვეტი საკითხი. რა თქმა უნდა, ევროპაში, როცა კოალიციები იქმნება, თანამდებობები ნაწილდება, მაგრამ არა პერსონალურ დონეზე. ანდა რომ შეპირდეთ ვინმეს რაიმე თანამდებობას, მერე ვერ მოატყუებთ თუ რა? მე პირადად, თუ მხარს დაუჭერ პრეზიდენტობის კანდიდატს, საერთოდ თავშიც კი არ

რომ მან საკუთარი კანდიდატურა მოხსნას ერთიანი კანდიდატის სასარგებლოდ?

– მართალი გითხრათ, საერთოდ არ მესმის ასეთი ლოგიკის, ვერ ვხვდები, რაში ხედავენ 3%-ის „მულაშს“. 3%-ს რომ აიღებ, რა, უფრო დიდი პოლიტიკოსი გახდები, თუ რა მოხდება? თუ ადამიანს პრეზიდენტობის შანსი აქვს, პრაიმერი ხომ უფრო ადვილად უნდა მოიგოს? როცა პრაიმერის გემინია და მასში მონაწილეობაზე უარს აცხადებ, უკვე ჩანს, რა შანსები გაქვს საპრეზიდენტო მართობში.

– კონსულტაციების დროს, აღ-

მომივა, მოვიტხოვო რაიმე თანამდებობა. ან რაზე უნდა დამნიშონო? უშიშროების საბჭოში მეორე განყოფილების უფროსად?

ამ საკითხზე საუბრისას კუკავას ადგილას ბევრ კითხვას საერთოდ არ დასვამდა ნინო ბურჯანაძე. მან ზუსტად იცის, რა ან რამდენი უნდა. ექსპერტ კახიშვილის სიტყვებით რომ ვთქვათ, ბურჯანაძეს ურჩევნია, წინასაარჩევნო პერიოდში, თუნდაც ათი დღის განმავლობაში მეორეხარისხოვან გადაცემებში, ისიც ეპიზოდურად, გამოჩნდეს, ოღონდ პრეზიდენტობის კანდიდატად დასახელდეს.

ბიოპლანით თბილისში ახალგაზრდა ბიჭი გარდაიცვალა

ერეკლე სტურუა

როგორც ცნობილია, პარლამენტში ნარკოკონტროლის ლიბერალიზაციაზე უკვე აქტიურად ალაპარაკდნენ, საზოგადოების ნაწილი კი მარიხუანას დეკრიმინალიზაციას მოითხოვს. სანამ საკანონმდებლო ორგანო ამ ცვლილებებს განახორციელებს, შავ ბაზარზე საკმაოდ მოიკიდა ფეხი ე.წ. ბიოპლანმა, რომელსაც ქართველი მომხმარებლები ძირითადად ინტერნეტის საშუალებით იწერენ.

„პრაიმტიმისთვის“ ცნობილი გახდა რამდენიმე შემთხვევა, როდესაც ბიოპლანის მოწვევის შედეგად ადამიანის ჯანმრთელობის მდგომარეობა მნიშვნელოვნად გაუარესდა, მათ შორის იყო ფატალური შემთხვევებიც. დაახლოებით 25 წლის ახალგაზრდა რამდენიმე დღის წინ პლემანოვზე სწორედ ბიოპლანის მოწვევის შემდეგ გარდაიცვალა. გარდაცვლილის ვინაობას ჩვენ შეგნებულად არ ვასახელებთ, თუმცა, როგორც სტაციონარში განგვიმარტეს, ახალგაზრდას ნარკოტიკული ნივთიერების მოხმარების ნიშნები აღენიშნებოდა. ნივთიერება იმდენად მძიმე აღმოჩნდა, რომ პაციენტის გადარჩენა ვერ მოხერხდა. ბიოპლანის მოწვევის შედეგად განვითარებული პირველი სიმპტომი კრიტის შეკერა და ჰაერის უკმარისობა გახლავთ. სოციალურ ქსელებში სხვადასხვა მომხმარებლები წერენ, რომ მსგავსი შემთხვევები ბოლო პერიოდში საკმაოდ გახშირდა, რადგან ინტერნეტის საშუალებით ამ ნარკოტიკული ნივთიერების გამოწერა ვერ კონტროლდება.

საქართველოში საკმაოდ მომრავლდა ინტერნეტსაიტები, რომელთა საშუალებითაც ახალგაზრდები პლანს იწერენ, დაფასოებული ნივთიერება პირდაპირ მითითებულ მისამართზე მიდის. ყველაზე მთავარი კი აქ ის არის, რომ ინტერნეტ-პლანი არასრულწლოვნებისთვისაც ხელმისაწვდომია. ანუ ინტერნეტი არ აკონტროლებს, რამდენი წლის მოზარდი აკეთებს შეკვეთას. ის ნებისმიერ შემთხვევაში მივა მითითებულ მისამართზე, სულ რაღაც, რამდენიმე დღეში.

პლანის სახეობა ბევრნაირია. მიხედვითი წარმოდგენისთვის ისინი დაახლოებით „M&M“-ის ზომის პაკეტშია მოთავსებული და მისი საშუალო ღირებულება 50 ლარია. ანუ ნებისმიერი ახალგაზრდა 50 ლარით შეძლებს, იყიდოს 1 გრამი ნივთიერება, რომლისგანაც დაახლოებით 8-10 ლერი სიგარეტი კეთდება და მონევისას ზუსტად იგივე ეფექტს ახდენს, რო-

გორც ძლიერ პლანს აქვს. როგორც ბიოპლანის რამდენიმე მომხმარებელი ანონიმურად გვარაუტებთ გვიყვება, საქართველოში ეს ნივთიერება უხარისხო იგზავნება და, სავარაუდოდ, სწორედ ამას უკავშირდება შემდგომი პრობლემები, მათ შორის ფატალური შემთხვევებიც.

ბიოპლანს სინთეტიკურ ნარკოტიკსაც ეძახიან. მცენარეული მასაა, რომელიც ბიოლოგიურად არის დამუშავებული. პაკეტებს გარეკანზე სხვადასხვა სახის ნახატები აქვს. ზოგს „რიჟიკა“ ახატია და ეს იმას ნიშნავს, რომ მოწვევის შემთხვევაში ეიფორიულ სიცილს იწვევს. ზოგიერთ მათგანს ჩონჩხი ახატია, რაც „მოსანევის“ სიძლიერზე მიუთითებს. ე.წ. ბიოპლანი ძირითადად ამერიკიდან შემოდის. ბუნებრივია, მოზარდის ჯანმრთელობაზე მსგავსი ნივთიერებები სერიოზულ უარყოფით გავლენას ახდენს. თუმცა აღნიშნული „მოსანევის“ „დადებითი“ მხარე ის არის, რომ ნარკოლოგიური შემთხვევების შემთხვევაში ის არ ფიქსირდება. ანუ თუ ნებისმიერი სხვა „პლანი“ ორგანიზმში დაახლოებით ათი დღე რჩება და მისი დაფიქსირება მოხმარებიდან მეთავე დღესაც კი შესაძლებელია, ამ შემთხვევაში ტესტირებით ჩვენებს ახალმღილებულს ეც კი არ იძლევა. ცნობილია, რომ ინტერნეტსერვისით საკმაოდ ბევრი ახალგაზრდა სარგებლობს.

უმრავლესობის წევრის, გია გაჩეჩილაძის განცხადებით, ბოლო სამი თვის განმავლობაში საქართველოში ბევრი ნარკოგზა ჩაიკეტა, შესაბამისად, ქვეყანაში ბევრად ნაკლები ნარკოტიკული ნივთიერება შემოდის, რაც, ლოგიკურად, ნარკომანთა რიცხვს შეამცირებს. მწვანეების ლიდერი წლების განმავლობაში ეცნობოდა და აქვეყნებდა გაეროს შესაბამისი განყოფილების დასკვნებს, რომლებიც ძირითადად ამიერკავკასიის მხარეს ეხებოდა. პარლამენტის წევრი აცხადებს, რომ ჯერ კიდევ ერთი წლის წინათ საქართველოში რამდენიმე ტონა ნარკოტიკული ნივთიერება შემოდოდა და მისი საკმაოდ დიდი ნაწილი ადგილობრივ რჩებოდა.

გია გაჩეჩილაძე:
– გაეროს მონაცემებით, რეგიონში 11 ტონა ჰეროინი შემოდოდა. ეს ციფრები ოფიციალურად დაადასტურა გაერომ. ამ დასკვნებს გაეროს ადმინისტრაცია ყოველწლიურად აკეთებს. 11 ტონიდან, რომელიც ამიერკავკასიაში შემოდოდა, გარეთ მხოლოდ 7 ტონა გადიოდა, ანუ 4 ტონა რეგიონში რჩებოდა. დღეს ეს მარშრუტები დაკეტულია. ამ გზის ჩაკეტვით ნარკომანების რიცხვიც შემცირდება ქვეყანაში.

my View
სატიუნა
მაგალოაშვილი

არასაპარლამენტო ოპოზიცია ივანიშვილის პირობებში თავს განსაკუთრებით დაჩაგრულად გრძნობს. ცვლილებებს კანონპროექტში პარტიების დაფინანსების შესახებ პირად ანგარიშსწორებად აფასებენ და მიიჩნევენ, რომ ახალი ხელისუფლება ერთადერთ დაპირებას ასრულებს – შუას კრფებს...

კახა კუკავა, ჯონდი ბალათურია, შალვა ნათელაშვილი, ნინო ბურჯანაძე – ყველა მათგანის დაფინანსება ნული ლარი და ნული თეთრი გახდება იმ შემთხვევაში, თუ პარლამენტი ცვლილებებს დაამტკიცებს.

„თავისუფალი საქართველოს“ ლიდერი, კახა კუკავა გულწრფელად აღიარებს, რომ სიტუაცია ბევრად უფრო გართულდა, ვიდრე ეს სააკაშვილის ხელისუფლების დროს იყო. შედეგად კი იგივე კუკავას პარტია ოფისებს ოფისებზე ხურავს და მიმდინარე ხელფასებსაც ვეღარ არიგებს.

მოქმედი კანონმდებლობით საბიუჯეტო დაფინანსებას იღებს ყველა კვალიფიციური პოლიტიკური პარტია. ანუ ყველა ის პარტია, რომელმაც 2010 წლის თვითმმართველობისა და 2013 წლის საპარლამენტო არჩევნებზე 4% და 5% ბარიერი გადალახა. მათი წლიური დაფინანსება 150 ათას ლარს შეადგენდა. თუმცა ეს თანხა იზრდებოდა იმის მიხედვით, რა შედეგი დადო არჩევნებში ამა თუ იმ პარტიამ, რამდენი ხმა მიიღო, რამდენი დეპუტატი შეიყვანა, რამდენი ქალბატონი ჰყავს სიაში... ამ დათვლების მიხედვით, მაგალითად, ქრისტიან-დემოკრატები წლიურად 221 236 ლარს იღებდნენ, ხალხი მემარჯვენეები – 147 073 ლარს, პაატა

დავითაიას პარტია კი – 229 156 ლარს. თამაშგარეთ და დაფინანსების გარეშე იყენენ დანარჩენი არასაპარლამენტოები.

ინტერფრაქციული ჯგუფის მიერ მომზადებული ცვლილებების შედეგად, 150-ათასიანი დაფინანსება კვალიფიციური პარტიებისთვის ორმაგდება. ანუ ისინი 300 ათასს მიიღებენ. თანაც არა 4%-იანი ბარიერის გადალახვის შემდეგ – ფინანსური მხარდაჭერისთვის 3%-ც საკმარისი იქნება. ხოლო იმ პარტიებს, რომლებიც არჩევნებში 8%-ს გადალახ-

ული ოცნება“ და „ნაციონალური მოძრაობა“ ბიუჯეტიდან, ჯამში, 2 მილიონ ლარზე ცოტა მეტს მიიღებენ. საუბარია ასევე დამატებით ბონუსებზეც. მაგალითად, ერთ-ერთი ბოლო ვერსიით, დაფინანსება 300 ათასი ლარით დამატებით გაეზრდება იმ საპარლამენტო პარტიებს, რომლებსაც საკანონმდებლო ორგანოში ფრაქციის შექმნა მოახერხეს. მაგალითად, კოალიციაში თავიდან ფორუმელები სულაც არ ჩქაროდნენ ფრაქციის შექმნას. როგორც ჩანს, ამის სტიმული არ ჰქონდათ. თუმცა ბოლოს მაინც იზრუნეს საკუთარ ფინანსურ წყაროებზე...

ფინანსური სარგებლის გარეშე დარჩენილი პარტიების ოფისები კი დახურვის პირასაა...

კახა კუკავა, „თავისუფალი საქართველოს“ ლიდერი:
– ჩვენი ოფისი იხურება ამ თვის ბოლოს, 2 ათასი დოლარი უკვე ვალი გვაქვს. გარდა ამისა, მიმდინარე ხელფასები და იჯარის თანხებიც გადასახდელია. იმ კანონით, რომელიც „ოცნებამ“ შემოგვთავაზა და რომელიც რესპუბლიკელებმა მოაზადეს, ჩვენი დაფინანსება შეადგენს ნულ ლარს და ნულ თეთრს. საერთოდ აღარ მივიღებთ დაფინანსებას. თუმცა ეს პრობლემა არ გვაქვს მარტო ჩვენ. იგივე პრობლემის წინაშე დგას ყველა არასაპარლამენტო ოპოზიციური ძალა. ჯონდი ბალათურია, ნინო ბურჯანაძე, შალვა ნათელაშვილი... ყველას დაფინანსება ექნება ნული ლარი და ნული თეთრი. სამაგიეროდ სატელეტი პარტიების დაფინანსება გაორმაგდება, ასევე, გაორმაგდება მმართველი პარტიების დაფინანსება, რომელიც ისედაც მრავალმილიონიანია. ამ გაორმაგებულ დაფინანსებას კიდევ დაემატება ბონუსები – ისინი, ვისაც უკეთ ფრაქციები, დამატებით დაფინანსებას მიიღებენ.

– ფიქრობთ, რომ ეს მიზანმიმართული ნაბიჯია?
– ეს არის ბიძინა ივანიშვილის

**დავით
ზურაბიშვილი:
„ესენი გვეუბნებიან,
ახლავე, პირდაპირ
მოგვეცითო და
რის საფუძველზე
ითხოვენ ამას, ვერ
გვეუბნებიან“**

ვენ, ეს 300 ათასიც გაუორმაგდებათ და სანაცვლოდ 600 ათასს მიიღებენ. თუმცა საუბარია, რომ 8%-იანი ბარიერიც 6%-მდე დაიწვეს...

ზაქარია ქუცნაშვილი, საპარლამენტო უმრავლესობის წევრი:
– ჩვენ ესაუბრობთ, რომ 150-ათასლარიანი საბაზო დაფინანსება გაორმაგდეს და გახდეს 300 ათასი ლარი. 150-ათასლარიანი დაფინანსება თვეში 12-13 ათას ლარს ნიშნავს, რაც საქართველოში ოფისების გახსნაზეც კი არ ჰყოფნის გამარჯვებულ პარტიას. ამბოჯა საუბარი. ოპოზიციის დათვლით „ქართ-

**ჩვენ
ვსაუბრობთ,
რომ
150-ათას-
ლარიანი
საბაზო
დაფინანსება
გაორმაგდეს
და გახდეს
300 ათასი
ლარი**

**აღნიშნული
„მოსანევის“
„დადებითი“ მხარე
ის არის, რომ
ნარკოლოგიური უამოწებების
შემთხვევაში ის არ ფიქსირდება**

რჩებიან დაფინანსების გარეშე

პირდაპირი დავალება, რომ ეროვნული იდეოლოგიის პარტიები ფინანსურად განადგურდნენ.
 - რა ბერკეტები გაქვთ იმისთვის, რომ ამ წესების ამოქმედება არ მოხდეს?

- არანაირი საშუალება არ გვაქვს. თუ ინტერვიუს ბოლოში მიანერტ ჩვენი ანგარიშის ნომერს, მაგალითად დაგრჩებით. ჩვენ მივმართეთ შემომწირველებს თხოვნით, რომ შემოიტანონ თანხა ანგარიშზე. თუ საჭირო რაოდენობა შეგროვდა, მაშინ გადავიხდით იჯარას, თუ არადა, ოფისები დაიხურება. ჩვენ არ ვქმნით ამისგან ტრაგედიას. მოვადრო, როდესაც თამაშის წესები შეიცვლება. ამ მხრივ, ნამდვილად უარესი სიტუაციაა, ვიდრე ნაციონალების დროს იყო. როგორც ჩანს, ივანიშვილს ეშინია. ის საუბრობს და პირდაპირ ასახელებს, ვის ისურვებდა ოპოზიციად. დანარჩენ ოპოზიციას კი მიუთითებს, რომ მოუსპონ დაფინანსების წყაროები. ჩვენ ოპოზიციად არასდროს არ აღგვიქვამდნენ. სააკაშვილი ჩვენზე ამბობდა, რომ ვართ რუსეთის ჯაშუშები, სამაგიეროდ ნამდვილ ოპოზიციურ პარტიად მიაჩნდა გია თორთლაძე. იგივეს აკეთებს ივანიშვილი.

ქუცნაშვილი მათ საპასუხოდ ამბობს, რომ ფინანსების გარეშე დარჩენილ პარტიებს აქვთ ერთი პრობლემა - ისინი ვერ ხვდებიან კვალიფიციურ პარტიათა რიგებში. შესაბამისად, ასეთმა პარტიებმა უნდა წარმოადგინონ თავიანთი ხედვა, როგორ სურთ, განისაზღვროს კვალიფიციური საარჩევნო სუბიექტი. ასეთ შემთხვევაში ინტერფრაქციული ჯგუფი მზად არის, მათი წინადადებები განიხილოს.

გამოსავლის პოვნის აუცილებლობაზე საუბრობს „სამართლიანი არჩევნების“ წარმომადგენელი ნინო ლომჯარია. მისი განცხადებით, ყველაზე მეტად დაფინანსების მიღების წესი ისეთი პარტიებისთვის უნდა გამარტივდეს, რომლებსაც საშუალება არ აქვთ, ფიზიკური და იურიდიული პირებისგან მიიღონ ფინანსური მხარდაჭერა.

ნინო ლომჯარია, „სამართლიანი არჩევნები“:

- მე ვფიქრობ, რომ მთავარი დაფინანსება მაინც უნდა იყოს მიმართული არასაპარლამენტო ოპოზიციისკენ, რადგან რეალურად მათ სჭირდებათ დაფინანსება. პარლამენტში წარმოდგენილ ყველა პარტიას, ასე თუ ისე, აქვს დაფინანსება. განსაკუთრებით მმართველ პარტიასა და ოპოზიციასაც. თუ უკანასკნელ პერიოდს გადავავლებთ თვალს, მათ დაფინანსების პრობლემა არ ჰქონიათ. ამიტომ, თუ საბოლოოდ დაფინანსების ზრდაზეა ლაპარაკი, ალბათ, იმ პარტიებზე უფრო უნდა იყოს აქცენტი, ვისაც ფიზიკური და იურიდიული პირებისგან დაფინანსების მოძიება არ შეუძლიათ და ერთადერთი და გადამწყვეტი წყარო მათთვის შეიძლება სახელმწიფო დაფინანსება იყოს.

ამ საკითხზე თავიანთი შეხედულებები აქვთ ქრისტიან-დემოკრატებს. მათი მოსაზრებით, 300-ათასიანი დაფინანსება უნდა მიიღოს ყველა იმ საარჩევნო სუბიექტმა, რომელმაც ადგილობრივ არჩევნებში გადალახეს - 1%, საპარლამენტო არჩევნებში - 2% და საპრეზიდენტო არჩევნებში - 3%. ასევე, მათი მოთხოვნაა, რომ 500-ათასიანი დაფინანსება მიიღოს პარტიამ, რომელმაც იგივე არჩევნებში 5%-იანი ბარიერი გადალახა. გიორგი თარგამაძის გუნდი 200-ათასიან დაფინანსებას ითხოვს იმ პარტიებისთვის, რომლებმაც 2012 წლის 1-ლი ოქტომბრის არჩევნებში 0,1% აიღო.

დაფინანსების გარეშე დარჩენილი პარტიები გამოსავლის პოვნას თავადვე ცდილობენ. მაგალითად, კახა კუკავა ითხოვს, რომ შუალედურ არჩევნებში დაფიქსირებული შედეგი ჩაეთვალოს და კვალი-

ჩვენი ოპიისი იხურება ამ თვის ბოლოს, 2 ათასი დოლარი უკვე ვალი გვაქვს. გარდა ამისა, მიმდინარე ხელფასები და იჯარის თანხებიც გადასახდელია

კახა კუკავა: „იმ კანონით, რომელიც „ოცნება“ შემოგვთავაზა და რომელიც რისკუბლიკელებმა მოამზადეს, ჩვენი დაფინანსება შეადგენს ნულ ლარს და ნულ თეთრს“

იფიციურ პარტიებს შორის მოხდეს. თავისი პრობლემა აქვს ნინო ბურჯანაძესაც. ის ითხოვს, რომ კვალიფიციური სუბიექტის განმსაზღვრელად ითვლებოდეს საპრეზიდენტო არჩევნებიც. გარდა ამისა, ბურჯანაძეს

კიდევ ერთი პრობლემა აქვს. 2012 წლის ოქტომბრის არჩევნებში მან მხარდაჭერა სწორედ ივანიშვილის გუნდს გამოუცხადა და არჩევნებში მონაწილეობა არ მიიღო. დღეს კი აცხადებს, რომ „ოცნების“ გამო გამოტოვა არჩევნები, წინააღმდეგ შემთხვევაში 2-3%-ს მეც მივიღებდი... დაახლოებით იგივე პრეტენზია აქვს ჯონდი ბალათურისაც. მან ყველაგან მოხსნა საკუთარი კანდიდატურა, საბურთალოს გარდა. ეს „ოცნების“ სასარგებლოდ გავაკეთე, თორემ პროცენტებს მეც გავიზრდიდი... ყველა ეს წინადადება ივანიშვილის გასაგონად კეთდება. მხარდაჭერის სანაცვლოდ, ურეიტინგო პარტიები მაღლიერებს ელიან. ეს მაღლიერება კი მათთვის აგვიანებს. ყველა მათგანის პრეტენზიაზე პასუხი აქვს ცვლილებების ინიციატორ პარტიას. დავით ზურაბიშვილის განცხადებით, საკითხის გართულება არ ღირს, პარტიამ უნდა დადოს კონკრეტული შედეგი და დაფინანსებასაც დამსახურებულად მიიღებს...
დავით ზურაბიშვილი, „რესპუბლიკური პარტიის“ ერთ-ერთი ლიდერი:
 - ისინი ითხოვენ იცით, რას? მაგალითად, შუალედურ არჩევნ-

„თუ სახელმწიფო დაფინანსების ზრდაზეა ლაპარაკი, ალბათ, იმ პარტიებზე უფრო უნდა იყოს აქცენტი, ვისაც ფიზიკური და იურიდიული პირებისგან დაფინანსების მოძიება არ შეუძლიათ“

ებში კუკავას პარტიამ რომ მიიღო 14%, ეს პარტიას ჩაეთვალოს და ამის მიხედვით მიიღოს დაფინანსება. მაგრამ არ არის სწორი, შუალედური არჩევნების შედეგები მიღებული იყოს, როგორც პარტიის რეიტინგი, რადგან კახა კუკავას მაგივრად ყრუაშვილი რომ ყოფილიყო წარდგენილი, დარწმუნებული ვარ, 2%-ს აიღებდა მეტს ვერა. რალაც კრიტიკური მემბით ხომ უნდა მივცეთ დაფინანსება. მარტო იმიტომ დაგაფინანსო, რომ პარლამენტსგარეთ ხარ, ასე არ ხდება. რაიმე კონკრეტული შედეგი უნდა დადო. თუ რაიმე შედეგი და-

იდება, დღევანდელ დაფინანსებაზე მეტს მიიღებენ. ამ დაფინანსების მიხედვით კი სულაც არ სჭირდებათ რაიმე სასწაული შედეგის დადება. ესენი გვეუბნებიან ახლავე, პირდაპირ მოგვეცითო და რის საფუძველზე ითხოვენ, ამას ვერ გვეუბნებიან. იგივე ბურჯანაძის პარტია ითხოვს პრეზიდენტის არჩევნების შედეგებზე დაფინანსების მიღებას. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ სწორი გადაწყვეტილება იქნება, რომ თვითმმართველობის არჩევნებში მონაწილე პარტიების შედეგების მიხედვით მოხდეს დაფინანსების მიღება.

„ყაზტრანსგაზ-თბილისი“ გაზრთხილვებში

- გაუმართავი გაზის ხელსაწყოებისა და არასტანდარტული საკვამლე და სავენტილაციო არხების ხმარებისას შესაძლებელია სათავსში მხუთავი აირის – CO-ს გამოყოფა, რომელიც უფერო, უსუნო, უგემო და ძლიერ მომნამლავია. გარემოში CO-ს 0.5%-ს დაგროვება 20-30 წუთში ახდენს ადამიანზე სასიკვდილო ზემოქმედებას, ხოლო 1% შესუნთქვისას 1-2 წუთში იწვევს სიკვდილს.
- უსაფრთხოების პირობების დაუცველობა დიდ საფრთხეს უქმნის არა მხოლოდ გაზის დანადგარების მომხმარებელს, ასევე მისი მეზობლების ჯანმრთელობასა და სიცოცხლეს.

ამასთან დაკავშირებით კიდევ ერთხელ შეგახსენებთ:

- ნუ მიანდობთ გაზის დანადგარების სამონტაჟო სამუშაოების ჩატარებას პირს, რომელსაც არ გააჩნია შესაბამისი კვალიფიკაცია;
- სათავსი, სადაც დამონტაჟებულია გაზის ხელსაწყოები, უზრუნველყოფილი უნდა იქნას ვენტილაციით; გაზის ხელსაწყოებით სარგებლობის დროს ხშირად გაანიავეთ სათავსი;
- გამათბობლის ან წყალგამაცხელებლის ჩართვამდე შეამოწმეთ კვამლსადენში წევა;
- შენობაში გაზის სუნის შემჩნევისას შეწყვიტეთ გაზის მოხმარება, გადაკეტეთ გაზის ონკანები, გამოაღეთ კარ-ფანჯრები, გაანიავეთ სათავსი. არ იხმართო ღია ცეცხლი, ელექტროხელსაწყოები და არ ჩართოთ ან არ გამორთოთ შუქი.

დარეკეთ 114-ზე!

- გაზის მიწოდების შეწყვეტის შემთხვევაში აბონენტი ვალდებულია, შეამოწმოს, გადაკეტილია თუ არა ონკანები: გაზის მრიცხველთან, გაზქურასთან, წყალგამაცხელებელთან და გამათბობელ ხელსაწყოებთან;
- ნება მიეცით გაზის მეურნეობის მუშაკს, შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისის“ მიერ გაცემული სამსახურებრივი მოწმობის წარმოდგენის შემდეგ, შემოვიდეს თქვენს ბინაში მრიცხველიდან ანათვლების აღების, გაზგაყვანილობების, გაზის ხელსაწყოების დათვალიერებისა და ტექნიკური მომსახურების ჩასატარებლად.

კატეგორიულად აკრძალულია!

- საცხოვრებელ სახლებში, სკოლებში, ბაგა-ბაღებში, საზოგადოებრივი დანიშნულების შენობებში გაზზე მომუშავე ყველა სახეობის გამათბობელი და წყალგამაცხელებელი მოწყობილობების მონტაჟი და ექსპლუატაცია, რომელთა გამოყენებისას წვისთვის საჭირო ჰაერი აიღება სათავსიდან და წვის პროდუქტების განოვავ არ ხდება კვამლსადენების მეშვეობით (ვინაიდან წვის პროდუქტები სათავსშივე რჩება);
- სავენტილაციო არხების საკვამლე არხებად გამოყენება;
- არასტანდარტული და თვითნაკეთი გაზის ხელსაწყოებისა და სანთურების გამოყენება;
- გაზის ხელსაწყოებისა და გაზგაყვანილობის თვითნებური მონტაჟი, გადაადგილება, შეერთება, გაზგაყვანილობის შეცვლა, მისი გაჯის, ცემენტის ხსნარის, შპალერის, ხის პანელის, კარადების ქვეშ მოქცევა, სავენტილაციო ცხაურის დაფარვა (დაგმანვა);
- დასასვენებლად და დასაძინებლად იმ სათავსების გამოყენება, სადაც დამონტაჟებულია გაზის ხელსაწყოები, გარდა სახელმწიფო სტანდარტით გათვალისწინებული გამათბობელი ღუმელისა;
- გაზის ხელსაწყოების ჩამკეტი მოწყობილობების, საკვამლე-სავენტილაციო არხების არარსებობის შემთხვევაში ბუნებრივი გაზის გამოყენება;
- ანთებული გაზის ხელსაწყოების უმეთვალყურეოდ დატოვება;
- გაზსადენიდან ან გაზის ხელსაწყოებიდან გაზის გაჟონვის დადგენის მიზნით ღია ცეცხლის გამოყენება.

გახსოვდეთ, რომ:

- პასუხისმგებლობა საცხოვრებელ სახლებში გაზის საყოფაცხოვრებო ხელსაწყოების ექსპლუატაციაზე ეკისრებათ მომხმარებლებს.

პატივცემულ მომხმარებლებო!

გთხოვთ, დაიცვათ გაზის უსაფრთხოდ სარგებლობის წესების მოთხოვნები.

ვანო ჩხარტიშვილის დაპატიმრება იბეგმება

მარიამ ნადირაძე

სამართალდამცველებმა ამჯერად ფრთები გაშალეს და თუ სხვადასხვა ეტაპზე მხოლოდ ერთი სახეობის საქმეებით, ან ერთი ჯგუფის პერსონებით შემოიფარგლებოდნენ, ამჯერად სპექტრი უფრო გაამრავალფეროვნეს. ამ ეტაპზე, არც ბაჩანა ახალაიას და არც ვანო მერაბიშვილის ვარამს არ შეეხებოდა და სულ სხვა ვანოს შესახებ გვინდა გიამბოთ, რომელსაც, როგორც გვატყობინებენ, იგივე ბედის გაზიარებას ჰპირდებიან.

კარგად მახსოვს, როცა ბადრი პატარკაციშვილი ოლიგარქად დაბრუნდა ქვეყანაში და საქართველოში ინვესტიციების ჩადება დაიწყო, მას პრიორიტეტებს ვანო ჩხარტიშვილი ურჩევდა ხოლმე. ერთ-ერთი ასეთი პრიორიტეტი იყო ცირკის ყიდვა. ამ ინფორმაციის გაჟღერებისთანავე ჩხარტიშვილმა ერთადერთი პრეტენზია იმაზე გამოთქვა, რომ მაკლერი არ იყო. რა თქმა უნდა, როგორც ჩანს, მას გაცილებით შორს გამიზნული გეგმები ჰქონდა და ეს ფუნქცია, თუნდაც ოლიგარქის ორბიტაზე, მისთვის დამამცირებლად გამოიყურებოდა.

ასეა, თუ ისე, ვანო ჩხარტიშვილი პირველი იყო, ვინც ბადრი პატარკაციშვილის ახლო წრეში მოიაზრებოდა და ასე გრძელდებოდა მანამ, სანამ...

2008 წლის 12 თებერვალს ოფიციალურად დადგინდა, მაგრამ მაინც ბურუსით მოცულ გარემოებებში ოლიგარქი გულის შეტევით გარდაიცვალა. მას შემდეგ, აგერ უკვე 5 წელია, მისი ოჯახი პატარკაციშვილის ახლო წრისგან მითვისებული ქონების დაბრუნებას დღემდე ცდილობს. ოჯახის საპირისპირო მხარეს, ჯოზეფ კეის მსგავსად, ვანო ჩხარტიშვილიც აღმოჩნდა.

მართალია ოლიგარქის ოჯახმა ლონდონის საარბიტრაჟო სასამართლო წააგო, მაგრამ მას ბრძოლა მაინც არ შეუწყვეტია.

თავიდან მათი დავა ყულევის ტერმინალით დაიწყო. მასში პატარკაციშვილს 150 მილიონი ჰქონდა ჩადებული. სააკაშვილის ხელისუფლების მხრიდან ოლიგარქის შევიწროების გამო, მან ტერმინალის გასხვისება გადაწყვიტა. მის სახელთან დაკავშირებულმა კომპანიამ „კროლ ჰოლდინგ ლიმიტედმა“ ტერმინალი ვირჯინიის კუნძულებზე დარეგისტრირებულ „კარლინას“ მიჰყიდა. ანუ, მარტივად რომ ვთქვათ, პატარკაციშვილმა აქციათა 24,5 პროცენტი ვანო ჩხარტიშვილს გადასცა. მაშინვე ითქვა, რომ ეს ფორმალური გარიგება იყო. ჩხარტიშვილის ნაციონალური ხელისუფლება იმ დროისთვის ნაკლებად ერწოდა. უფრო მეტიც, როგორც ამბობენ, მას ხელისუფლების გარკვეულ წრეებთან ერთად საერთო ბიზნესებიც ჰქონდა აგარის შაქარში, აზოტის ქარხანასა და კაზინო „შანგრილაში“. ის იგებდა გზების ტენდერებსაც. ასე რომ, ნაციონალური ხელისუფლებასთან დაახლოებული ბიზნესმენისთვის აქციების გადაცემით პატარკაციშვილმა ჩათვალა, რომ ის თავის ქონებას გადაარჩენდა...

საქმეში ჩახედულები აცხადებენ, რომ პატარკაციშვილმა ჩხარტიშვილის რეკომენდაციით ერთ-ერთი პირი, ქვეთარაძე ალექსანდრე დოკუშინტებზე ხელმოწერის, ნილის გაყიდვის უფლებით. პატარკაციშვილის გარდაცვალების შემდეგ კი მასთან ასოცირებულმა კომპანიამ „კოპელა ვინჩერს ლიმიტედმა“ 12 მილიონ 275 ათას დოლარად გაყიდა თბილისის უნივერსალი. ამ თანხიდან ოლიგარქის ოჯახს თეთრი არ მიუღია.

დავის საგანი იყო ფოთის ნისქვილკომბინატიც, რომლის აქტივებიც გაიყიდა და თანხაც იგივე ხელნერი გაქრა. ეს ნისქვილკომბინატი პატარკაციშვილის მფლობელობაში მყოფი კომპანია „ბლუტროპიკ ლიმიტედის“ საკუთრებაში იყო. აქციების 92, 85 პროცენტზე 2 მილიონ 692 ათას 22 ლარად გაიყიდა, 2008 წლის 5 მარტს, როდესაც პატარკაცი-

რა საქმეებზე მოსთხოვს მას პასუხს გამოძიება?

EXCLUSIVE

იშვილის გარდაცვალებიდან 3 მხოლოდ კვირა იყო გასული...

იგივე ხერხით გაიყიდა ნავთობადგომები ფოთში, იმავე წლის 10 მარტს...

პატარკაციშვილის ოჯახი დაოდა ოლიგარქის კომპანია „ლაკარპას“ საკუთრებაში არსებულ „ვითიბი ბანკის“ 7,51 პროცენტის აქციებზე და „ენერჯი ინვესტის“ 34 პროცენტზე ნილზე, რომელიც 7 მილიონ 840 ათასად გასხვისდა. ეს ნილი კომპანია „კოლჩესტერმა“ მიიღო, რომელმაც მოგვიანებით გიორგი ქავთარაძეს, როგორც „ლაკარპას“ ნდობით აღჭურვილ პირს გადასცა ეს თანხა მოკლევადიანი სესხით. მალევე, ეს თანხა ვანო ჩხარტიშვილის ქალიშვილს გადაერიცხა, დოკუმენტს კი საფუძვლად ფინანსური დახმარება დაედო...

თავის დროზე პატარკაციშვილის ოჯახსა და ვანო ჩხარტიშვილს შორის დანაშაულები დავის მოგვარება ახლობლებმა ითავეს. როგორც „პრაიმტიმის“ შეიტყუო, ოჯახის პოზიციებს ლევან განჩილაძე წარმოადგენდა, ჩხარტიშვილისას კი გოგა ხანინდრავა. ეს მოლაპარაკებებიც, საბოლოოდ, კრახით დასრულდა. სამწუხაროდ, დღეს ორივე თავს არ-

იდებს „პრაიმტიმთან“ ამ თემების განხილვას.

2012 წლის დეკემბერში პატარკაციშვილის ოჯახმა მთავარ პროკურატურას მიმართა და მოითხოვა ვანო ჩხარტიშვილის წინააღმდეგ სისხლის სამართლის დევნის დაწყება. ერთ თვეში თბილისის პროკურატურამ გამოიტანა დადგენილება, რომლის მიხედვითაც ცხრა ეპიზოდზე გამოძიება შეწყდა. დადგენილების თანახმად აღნიშნული საქმეები არ შეიცავდა სისხლის სამართლის დანაშაულის ნიშნებს და დავა სამოქალაქო წესით უნდა გაგრძელებულიყო. ამ გადაწყვეტილებას სოციალური ქსელით გამოეხმაურა თავად

ვანო ჩხარტიშვილი და ახალ ხელისუფლებას სამართლიანობა მიულოცა. თუმცა, როგორც „პრაიმტიმმა“ გაარკვია, ნადრევი აღმოჩნდა ჩხარტიშვილის სისხარული, რადგან პროკურატურამ გამოძიება სხვა ეპიზოდებზე დაიწყო და სწორედ მათ ჩამოწავდალს გთავაზობთ:

აპიზოდი #1

ბადრი პატარკაციშვილის სახელთან დაკავშირებულმა კომპანიამ „კოპელა ვინჩერს ლიმიტედ“-მა, ავთანდილ წერეთლისგან თამბაქოს ქარხანა (100% პროცენტის ნილით) 8 მილიონ 762 000 ათას დოლარად იყიდა. ბადრი პატარკაციშვილის გარდ-

აცვლებიდან რამდენიმე დღეში „კოპელას“ ნილი სულ რაღაც 107 ათას 170 ლარად გადაიფორმა კომპანია „სონატა ალიანს ჯორჯიამ“ (ჩხარტიშვილთან ასოცირებული კომპანია), ხოლო შემდეგ ეს ნილი სრულად დაუთმო შპს „სმარტ გრუპს“, რომლის დამფუძნებლებიც იმ დროისთვის ვანო ჩხარტიშვილის შვილები იყვნენ - ნათია ჩხარტიშვილი-51% -ის, მიხეილ ჩხარტიშვილი კი 49% -ის მფლობელი. „სონატა ალიანს ჯორჯიამ“ პატარკაციშვილის კომპანიის ნილი ისე გადაიფორმა, რომ თანხაც არ გადაუხდია...

აპიზოდი #2

ლილოს ტერიტორიაზე არსებული მიწის ნაკვეთი გიორგი ქავთარაძის მინდობილობის საფუძველზე, გადაიფორმა „სონატა ალიანს ჯორჯიამ“. არც ამ შემთხვევაში მიუღია კომპანიას ის მიზერული თანხა, რომელიც მითითებული იყო ხელშეკრულებაში.

აპიზოდი #3

დოკუმენტების მიხედვით ირკვევა, რომ კიდევ ერთი ობიექტი, რომელიც ჩხარტიშვილმა, სავარაუდოდ, მითვისა - „კოპელას“ საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთია, კოლმეურნეობის მოედანზე - 2008 წლის 5 მარტს ისევე გიორგი ქავთარაძის მიერ გადაფორმდა კომპანია „მენეჯმენტ კონსტანტინ ლიმიტედზე“, შემდეგ კი მალევე, იგივე ნაკვეთი გადაიფორმა შპს „სმარტ ჯგუფმა“ - კომპანიამ, რომლის დამფუძნებლებიც ვანო ჩხარტიშვილის შვილები არიან.

როგორც „პრაიმტიმის“ კომპეტენტური წყარო აცნობებს, სწორედ ეს სამი ეპიზოდი გახდება ვანო ჩხარტიშვილის შესაძლო დაპატიმრების მიზეზი.

პატარკაციშვილის ოჯახის ადვოკატი, ლაშა ბირკაია ჩვენთან საუბრისას ადასტურებს, რომ ვანო ჩხარტიშვილის მიმართ გამოძიება 7 ივნისს ფინანსურ პოლიციაში განახლდა:

- გამოძიება მიმდინარეობს ყველა ეპიზოდთან დაკავშირებით, რის თაობაზეც საჩივარი შევიდა.

- რა გახდა გამოძიების განახლების საფუძველი. მგონი გასულ წელსაც ქონდათ საჩივარი შეტანილი პროკურატურაში...

- გამოძიებას განმეორებით მიმართა იმ კომპანიების წარმომადგენლობამ, რომელთა აქტივებიც იყო საქართველოში და ამ აქტივების გასხვისება მოხდა მათი ნების საწინააღმდეგოდ. მართალია, მათ ადრეც შეიტანეს საჩივარი და საქმე გამოძიებამ შეწყვიტა, მაგრამ 7 ივნისს დამატებით განცხადებით მიმართეს, წარუდგინეს დამატებითი მტკიცებულებები და ეს გახდა გამოძიების განახლების საფუძველი. ამ კომპანიების ბენეფიციარები, რა თქმა უნდა, ბადრი პატარკაციშვილის ოჯახის წევრები არიან, მაგრამ საჩივრის ავტორი არის თავად კომპანია, როგორც იურიდიული პირი.

- არსებობს ინფორმაცია, რომ შესაძლოა, მოხდეს ვანო ჩხარტიშვილის დაკავება...

- ვერაფერს გეტყვით, სამწუხაროდ. ამ ეტაპზე მხოლოდ ის ვიცით, რომ გამოძიება განახლდა.

ამდენად, „პრაიმტიმის“ ისლა დარჩენია, თავის უსაზღვროდ ცნობისმოყვარე მკითხველს აცნობოს ის, რაც თავად შეიტყო. რაც შეეხება პოზიციებს, ამას საქმის მსვლელობა აუცილებლად გამოაჩენს.

„პრაიმტიმი“ ფინანსურ პოლიციასაც დაუკავშირდა. პრესასამსახურის ხელმძღვანელი ნათია სუხიამელი ადასტურებს ინფორმაციას და აცხადებს: „საქმე ამჟამად წარმოებშია და ამ ეტაპზე დამატებითი კომენტარებისგან თავს შევიკავებთ“.

რაც შეეხება ჩხარტიშვილის ადვოკატის დიმიტრი გაბუნის განმარტებას, ის საქმის უტრსშია არ არის. მისი თქმით, ამ ეტაპზე გამოძიება ვალდებული არ არის, რომ ჩვენ შეტყობინება გამოგვიგზავნოს.

„ადრეც შეიტანეს საჩივარი, მაგრამ ახლა გამოძიებას წარუდგინეს დამატებითი მტკიცებულებები, ეს გახდა გამოძიების განახლების საფუძველი“

მარიამ ნადირაძე

უკვე სამი კვირაა გასული 24 წლის პატიმარ ლევან კორტავას გარდაცვალებიდან. გამოძიებას კონკრეტული პასუხი ჯერ არ აქვს იმასთან დაკავშირებით, ვინ გაიმეტა სასიკვდილოდ პატიმარი. შესაბამისად, ჩნდება ვერსიები. ერთ-ერთი უკანასკნელი ვერსია საკმაოდ სკანდალურია და ამის შესახებ „პრაიმტიმს“ გარდაცვლილის მამიდა უამბობს. თუმცა, სანამ ამ საუბარს შემოგთავაზებდეთ, შეგახსენებთ, რომ სასჯელაღსრულების სამინისტროს ინფორმაციით, 12 მაისს გეგუთის კოლონიაში მომხდარი ინციდენტის დროს დაშავებული მსჯავრდებული ლევან კორტავა, განუვლი სამედიცინო დახმარების მიუხედავად, 23 მაისს ცხაკაიას სახელობის ინტერვენციული მედიცინის დასავლეთ საქართველოს ეროვნულ ცენტრში გარდაიცვალა. გარდაცვალების წინასწარ დიაგნოზად ქალაქტინისა და ქალაქსხის დახურული ტრავმა, გულ-სისხლძარღვთა მწვავე უკმარისობა დასახელდა. გულ-სისხლძარღვთა მწვავე უკმარისობა – ეს იყო ყველაზე გავრცელებული დიაგნოზი, რითიც სააკაშვილის რეჟიმის დროს პატიმრები „ილუპებოდნენ“. შეიცვალა თუ არა რამე მას შემდეგ, ახალი ხელისუფლების პირობებში?

„პრაიმტიმი“ გარდაცვლილის ოჯახის ადვოკატს, ლედი კორტავას ესაუბრება:

– ეს ამბავი ერთ ისტორიას მაგონებს, რომელიც მაშინ მოხდა, როცა სააკაშვილი ოუსტიციის მინისტრი იყო. მაშინ მე ვიცავდი ერთ ადამიანს (მისივე ინტერესებიდან გამომდინარე, ვერ ვასახელებ ვინაობას). მას ჰქონდა ნარკოტიკის რეალიზაციის ბრალდება და დაკავებული იყო. ის ერთი კვირის განმავლობაში არ გამოდიოდა ოჯახთან კონტაქტზე. შესაბამისად, გაჩნდა ეჭვები. დაუკავშირდი ციხის უფროსს და პატიმართან

„სუბარდინან დანყებული, ყველაზე ალკრან საქმე. თუ არადა, ამოვთხრი ჩემს შვილს და მივუყვან ივანიშვილს მის რეზიდენციასთან...“

ვისოლმა „ქუთაისის ტორკედოს“ ახალი შეადგენლობის საზიარო პრეზენტაცია გამართა

„ქუთაისის ტორკედოში“ სიახლეა. 14 ივნისს, „ვისოლმა“ ქუთაისის ცენტრალური სტადიონის სადღესასწაულო დარბაზში, „ქუთაისის ტორკედოს“ ახალი შემადგენლობის საზიარო პრეზენტაცია გაიმართა, სადაც მინვესტორებსა და ახალწევლებს, კლუბის პრეზიდენტმა ლევან ფხაკაძემ, რამდენიმე სასიამოვნო სიახლე გააცნო. ამიერიდან ლეგენდარულ გუნდს საერთაშორისო გამოცდილების მქონე ესპანელი მწვრთნელები – ჟერარდ სარაგოზა მულე და ალბერტო ბეროკალ კორეა უხელმძღვანელებენ. მოთამაშეთა რიგებს კი ახალგაზრდა, ნიჭიერი ფეხბურთელები შეურთდებიან, რომლებმაც პირველად საქართველოს ისტორიაში, 2012 წელს, სლოვენიაში გამართულ ევროპის ჩემპიონატში (17 წლამდე ნაკრებებს შორის) ნახევარფინალამდე მიიყვანეს საქართველოს გუნდი.

როგორც ჟურნალისტებთან საუბარში ლევან ფხაკაძემ განაცხადა, ისტორია, რომელიც „ვისოლ ჯგუფში“ ახალ ფურცლებს წერს, გუნდის ახალგაზრდა, ნიჭიერი ბუნებრივად გადამხალისება განვითარების ახალ პერსპექტივებს დასახავს.

„ტორკედო ქუთაისის“ კლუბის პრეზიდენტი ლევან ფხაკაძე: „გასული ორი წლის განმავლობაში კლუბი ზედმედ დაუფლა ბრინჯაოს მედლებს. თუმცა ჩვენ ამაზე ვერ გავჩერდებით. ჩვენ არასდროს გადაგვიხვევია ჩვენი გეზიდან, ვინაიდან გვინდა „ვისოლ ჯგუფის“ მოღვაწეობა იყოს გამორჩეული და წარმატებას პატიოსანი შრომით მიაღწიოს. ახლა ჩვენ გვინდა წინ წავიწიოთ და დამსახურებული ოქროს მედლები მოვიპოვოთ. ჩვენ ვნახეთ, რომ თბილისის „ლოკომოტივის“ სათავეში ედგა ორი ძალიან ძლიერი მწვრთნელი. ისინი უკვე არიან ჩვენი მეგობრები და ჩვენი გუნდის მწვრთნელები. აღსანიშნავია, რომ რაც ჟერარდი გახდა „ლოკომოტივის“ მთავარი მწვრთნელი, ამ გუნდს არც ერთი თამაში არ წაუგია. მინდა მას იგივე ვუსურვო „ტორკედო ქუთაისში“.

სელმეკრულება გააფორმა. მის ასისტენტად დიმიტრი თოფურძე დაინიშნა. ფიზიომზადებას ალბერტო ბეროკალ კორეა უხელმძღვანელებს. მეკარეების მწვრთნელი კონსტანტინე გუგუჩავა იქნება. ექიმი – დიმიტრი ზაალიშვილი, ხოლო ფიზიოთერაპევტად კი რობერტ ზედადაიანი იმუშავებს.

ჟერარდ სარაგოზა მულე: „ჩემთვის „ტორკედო ქუთაისის“ ახალი შემადგენლობის ფეხბურთელები არ არიან უცხო მოთამაშეები. ესენი არიან ადამიანები, ვისთანაც მთელი წელიწადი ვითამაშე და ვისი იმედიც მაქვს მომავალში. მინიმუმ იმას გავაკეთებთ, რომ წინა სეზონთან შედარებით წინ წავიწიოთ, მაგრამ ამის ზევით მაქსიმუმი და მაქსიმუმი გაკეთდება. სწორედ ამისთვის ვარ მე აქ მოსული. დიდი მადლობა მინდა გადავუხადო ბატონ ლევან ფხაკაძეს, რადგან გვერდით მიდგანან

და მეწოდებიან. დიდი მადლობა ჩემს გუნდს იმისთვის, რასაც აკეთებენ ჩემთან ერთად სტადიონზე. იმის მიუხედავად, რომ ძალიან ახალგაზრდა მოთამაშეები არიან, ეს არ ნიშნავს, რომ მათ არ აქვთ გამოცდილება. მათ უთამაშიათ ძალიან მაღალი კლასის თამაშები და ჩვენ აუცილებლად გავიმარჯვებთ. ძალიან მიხარია, რომ ისეთ ქალაქში მომიწია ცხოვრება, სადაც ადამიანები ფეხბურთით ცხოვრობენ. ჩვენ ყველაფერს გავაკეთებთ იმისთვის, რომ აქ მოსული ადამიანი თამაშით იყოს გახარებული“.

მათე ცინცაძე, დავით ჯიქია, ალექო მგუვაშვილი, ნიკა ჭანტურია, გიორგი გორიზია „ტორკედო ქუთაისის“ გუნდის ახალი წევრები არიან, რომლებმაც 17 წლამდელთა ნაკრების სხვა მოთამაშეებთან ერთად შარშან ელიტარუნდის ჯგუფში ესპანეთი და ინგლისი ჩატოვეს. ბაჩო მიქავა, დავით მთიელიშვილი,

დავით უბილავა აქამდე საქართველოს 19 წლამდელთა ნაკრების წევრები იყვნენ. „ტორკედო ქუთაისის“ წყალტუბოს გუნდიდან გადმოსული თორნიკე კაპანაძეც შეურთდა, რომელმაც პირველ ლიგაში 30-მდე გოლი გაიტანა. გუნდს თბილისის „ლოკომოტივის“ ახალგაზრდა ფეხბურთელებიც შემოურთდებიან. მათ შორის: ბექა ტყემალაძე, რევაზ ჩიტეიშვილი, გიორგი გაბაძე, გიორგი გურუშვილი, რევაზ ბარაძე, ჯემალ ყანჩაშვილი, გიორგი დუმბაძე, გურამ ლიკავა, დავით გუგუჩავა, ნიკა ნიგვიცაძე და ლუკა კვიციანი. მან ყოფილ მწვრთნელთან – ჟერარდ სარაგოზასთან ერთად 15-მარტიანი წაუგებელი სერია მოაწყო და პირველ ლიგაში მეორე ადგილზე გადავიდა. ქუთაისის მერი, დიმიტრი კოპალიანი: „ძალიან მიყვარს ფეხბურთი. ამერიკაში ისეთი პოპულარული არ არის, თუმცა

მსოფლიო და ევროპის ჩემპიონატებს ხშირად ვადევნებ თვალს. ახალგაზრდობაში ხშირად დავდიოდი „ტორკედოს“ თამაშებზე. ეს ოცი წლის წინ იყო. ჩემი ბავშვობა აქ იყო და მინდა ეს გუნდი წარმატებული იყოს. ჩემი წარსულია „ქუთაისის ტორკედო“. საჭიროა უფრო პოპულარული გახდეს ფეხბურთი და ეს გუნდი. ქუთაისის ეს ტრადიცია აქვს და იმედია, ასეც მოხდება“.

„ქუთაისის ტორკედოზე“ მზრუნველობა „ვისოლმა“ 2010 წლიდან დაიწყო და გუნდის განვითარებისთვის ყოველწლიურად ოთხი მილიონი ლარის ინვესტიციას ახორციელებს. ამას გარდა, „ვისოლ ჯგუფმა“ ჯამურად უკვე 30 მილიონზე მეტი ლარი გაიღო თბილისისა და რეგიონებში ევროპული სტანდარტების სპორტული ინფრასტრუქტურის შექმნისა და ზოგადად ქართული სპორტის განვითარებისთვის.

ოზის სკანდალური ვერსია

IVE

ქუთაისის გუბერნატორი, შამაშვილი და როდესაც ის გაემართა სამინისტროს წარმომადგენლებთან შესახვედრად, ამდენმა მანქანამ მას გვერდი აუქცია და ციხისკენ გამოემართა. სხვათა შორის, აქედან დაიწყო შამაშვილისა და სააკაშვილის სკანდალური დაპირისპირება, ამ ისტორიიდან, როდესაც შამაშვილი სააკაშვილმა გალიმბული დატოვა. როდესაც ჩამოვიდნენ, მე საცოდავად ვიდექი ციხის კართან. გამოვივარდა ეს ბელმონდო და მეუბნება, ახლა მინც რა გინდა აქო, ამათთან ერთად ვარ-მეთქი. როგორც კი ქალბატონმა მაია ნიკოლეიშვილმა დაინახა, რომ პატიმარი იყო ნაკვიში, ციხის ადმინისტრაციამ მაშინვე მოიფიქრა „გამოსავალი“ და თქვა, ნარიდან ჩამოვარდაო. მერე მაიამ ნახა, რომ პატიმარს ყური ჰქონდა მოჭმული და ამ დაზიანებას პატიმარი, ბუნებრივია, ნარიდან ჩამოვარდნით ვერ მიიღებდა. ამ ამბის მერე, ამ ციხეში კარისკაციც კი არ დარჩენილა – ყველა მოხსნეს. მაშინ პატიმარი იხვეწებოდა და იმუდარებოდა, პასუხისმგებელი არ მიეცათ ადმინისტრაციის თანამშრომლები.

– რატომ?
– შეეშინდა. ეს ადამიანი ვილაცამ რალაცისთვის დასავა.

– ვინ?
– მათ, ვისაც, ასე ვთქვათ, ციხე ებარა... ამიტომაც მას შეეშინდა, რომ იგივე ხალხი ისევ შეუქმნიდა პრობლემას.

„როგორც კი „ოცნება“ მოვიდა, ციხეებში გაიშალა ნაგავის მარათონი. ახალციხის ბრიგადა ასეთ რამეს თუ აკეთებდა, ახლა თვითონ აკეთებდა. „ოცნება“ სხვას აკეთებინებს და შვილებს ნაგავში გვიკლავენ“

ლევან კორტავა

ხათუნა კორტავა

„სადისტურად სცემის, სამკუთხაღი თავი ჩავაყოლე მიწაში ბიჭს. მარჯვენა მხარეს თავის ქალა არ უჩანდა, ფეხილივით იყო. ხერხემლის ფუკაც ფეხილივით იყო. სხეულის ნაწილი არ აქვს დარჩენილი, რომ დაზიანება არ ჰქონდეს“

შეხვედრა ვთხოვე. ძალიან კატეგორიული და აგდებული პასუხი მივიღე. ახლავე დატოვე ტერიტორიაო. ბელმონდო ერეკვა მეტსახელად. საკმაოდ გავლენიანი იყო. ეს ამბავი ქუთაისის ციხეში ხდებოდა. ბელმონდო დამეფიქრა, ძალიან ცუდად დამთავრდება ჩვენი ურთიერთობაო. დაფურეკე გიორგი არველიძეს, რომელიც იმ დროისთვის მინისტრ სააკაშვილის თანაშემწე იყო და აუფსხენი, რაც ხდებოდა. როცა მიმამ ეს ისტორია გაიგო, მითხრა, ციხის ტერიტორიაზე დავლოდებოდი და ძალიან მალე, თავისი სწრაფი რეაგირების ჯგუფით ჩამოვიდოდა. ქალბატონი მაია ნიკოლეიშვილი მაშინ ექსპერტიზის ხელმძღვანელი იყო. ძალიან მალე გადაიკეტა ციხის ტერიტორია და ისინი ჩამოვიდნენ. მიმა მორბოდა წინ, დანარჩენები კი უწინაღობით ერთად მოჰყვებოდნენ. ამ დროს ინფორმაციას იღებს

ამ ადამიანისგან განსხვავებით, გარდაცვლილი ლევან კორტავა, მისი ცხოვრების წესიდან გამომდინარე, ძალიან ვაუკაცი ბიჭი იყო. ის არ იყო ის ადამიანი, ვინც თავისი ცხოვრებით მიუღებელია ე.წ. ციხის კანონებისთვის, არ იყო რელიგიური და ა.შ. მე მგონია, რომ თავიდან ბოლომდე ადმინისტრაციის ხელი ატყვია ამ ყველაფერს. თუმცა, ეს არის ვერსიები, რომელიც აუცილებლად უნდა გადაიხილოს და თავისი სახელი უნდა დაერქვას. მე ვარ ადვოკატი და ეს პროფესია მხოლოდ სამართლებრივ მიდგომებს მავალდებულებს. ვერსიების შესახებ კი, ალბათ, ოჯახი გაამბობთ...

ხათუნა კორტავა, ლევან კორტავას მამიდა:
– ბავშვი რომ სადისტურად არის მოკლული, ეს ფაქტია. როგორც კი ის ეტაპის მანქანიდან გადმოვიდა და ფეხი შედგა იზოლატორში, ინციდენტი მაშინვე დაიწყო. ყველა პატიმარი გაჰყავდა კარანტი

ნში. იმ 12 პატიმრიდან მარტო ლევანი იღუპება სადისტური ცემის შედეგად. შესვლიდან 2 საათში მიჰყავთ საავადმყოფოში. ფაქტობრივად, ის უკვე მკვდარი იყო. ტვინი იყო გაჩერებული. ერთადერთი გული მუშაობდა და შეაერთეს აპარატზე. ხერხემალი ორ ადგილას ჰქონდა გადატეხილი. დღე არ გავა, რომ პატიმრებმა არ დამირეკონ. სასჯელალსრულების სისტემაში, გეგუთის ციხე იქნება თუ სხვა დანესებულება, დღეს უკვე მოძლიერდა ქურდული მენტალიტეტი და არიან „მაყურებლები“. ამის თქმა ხმაშალა შემოიღო.

– ამაზე უკვე საუბრობენ და თქვენ ირწმუნებით, რომ ეს ინსტიტუტი მართლა ამოქმედდა ისე?
– დიხ. სააკაშვილის დროს ეს ინსტიტუტი არ იყო, იმიტომ, რომ თვითონ მაშინდელი ხელისუფლება იყო ქურდიც, „მაყურებელიც“, ჯალათიც, მკვლელიც და სადისტიც. მაგრამ, როგორც კი „ოცნება“ მოვიდა, ციხეებში გაიმართა ნაგავის მარათონი. ახალციხის ბრიგადა ასეთ რამეს თუ აკეთებდა, ამას თვითონ აკეთებდა. „ოცნება“ სხვას აკეთებინებს და შვილებს ნაგავში გვიკლავენ. ქუთაისის ციხეში „მაყურებლები“ უფრო მეტად მეგრელები არიან. გეგუთში ყველა კორპუსის თავისი „მაყურებელი“ ჰყავს. ერთ-ერთი კვანტალიანი, ზუსტად ის „მაყურებელია“, რომლის გამოც ლევანი სადისტურად ანამეს. როდესაც ლევანს ბადრაგთან ჩხუბი მოუვიდა, ის კვანტალიანი შემოვიდა და სიტყვასიტყვით ასე უთხრა: „ბიჭო, რატომ ყვირიხარ. „პალაუენი“ გვაქვს დალაგებული და ნუ გვირევი“. ლევანი მოტრიალდა და სცემდა. გაიტანეს ეს კვანტალიანი და ბადრაგი მერე ჩემს ბიჭს სასტიკად გაუსწორდა...

– ანუ, ქონოლოგიურად როგორ იყო? ეტაპიდან კოლონიაში მიყვანილ ლევანს ბადრაგმა მიაცენა შეურაცხყოფა და...
– ხონის ბადრაგი იყო. ლევანს მოვლ-

ილი ჰქონდა სასჯელალსრულების დანესებულებები. ის გეგუთში უკვე ნამყოფი იყო. ხონის დანესებულებაშიც. როცა გეგუთში დაბრუნდა, იქ დახვდა ბადრაგი, რომლებიც ლევანს იცნობდნენ. მას თავიდანვე მიაცენეს შეურაცხყოფა. ამას ჩემი ბიჭი არ მოითმენდა. ეტაპში მისულ პატიმრებს ბადრაგები ისევ აყენებენ ძალიან დიდ შეურაცხყოფას. მაგრამ ამისთვის არც ახლა ისჯება ვინმე. რამდენჯერაც მოხსნეს კუჭავა, მერე უფრო მაღალ თანამდებობაზე დაინიშნა. სხვებსაც თუ ხსნიდნენ, მერე აწინაურებდნენ. 150 კაცი გაექცათ ციხიდან და ყველა ბადრაგი დღეს უკეთეს თანამდებობაზეა.

– კუჭავა ვინ არის?
– ციხის უფროსის მოადგილე. ხუთჯერ არის მოხსნილი. ყოველი მოხსნის შემდეგ თითო საფეხურით აწინაურებდნენ. ახლა ციხის უფროსი გახადეს. ამჯერად დროებით შეწყვეტილი აქვს უფლებამოსილება, არასწორი ინფორმაცია მოგვანდოდა, – ასე განაცხადა ბატონმა სუბარმა.

– კიბზე დაგორდაო, მან უთხრა?
– დიხ. უფლებამოსილების შეწყვეტა ეყოფა მაგას? ლევანი კარანტინიდან ცოცხალი არ გაუყვანიათ. ამას მეუბნება პატიმარი. გეგუთში იმ დღეს სამინისტროს წარმომადგენელიც ყოფილა. გვარს არ ასახელებენ პატიმრები. როდესაც დანესებულებაში ასეთი რამ ხდება, თან სამინისტროს წარმომადგენელიც იქ არის, ადმინისტრაცია რას უყურებს, სერიალს?

– გინდათ თქვათ, რომ კარანტინში პატიმრებს ისევ სცემენ?
– როდესაც იქ პატიმარი შედის, აგინებენ და დუბინკებს აყოლებენ თავზე. ვისაც თავმოყვარეობა აქვს, თავს არავინ დახრის... კარანტინიდან მხოლოდ იმ პატიმარს უშვებენ, ვინც მათთვის მისაღებია, თუ არადა 3-4 საათი იქ ამყოფებენ. სამედიცინო შემონიშნა... პირადი საქმე... მერე არის დერეფანი. მისი გავლით ზონაში გადადიან. ამ დერეფანში ორივე მხარეს დგას ბადრაგი, ზოგჯერ „სვეცნაზიც“... ამ დერეფანში რომ გარბინა პატიმრები, თავზე აქვთ ხელი აფარებული, თავი რომ არ გაუეთქონ. თუ რომელიმე წაიქცა, ან ნაიბორძიკა, გადაუვლიან კატოკივით. ასფალტს რომ არ გაასწორებენ, ისე, ჩემი ბიჭი მოსაკლავად მიიყვანეს იქ. სხვებთან ერთად შეიყვანეს, რკინის საკნებში შეყარეს დანარჩენები, ლევანი კი სადისტურად სცემეს, სამკუთხედი თავი ჩავაყოლე მიწაში ბიჭს. მარჯვენა მხარეს თავის ქალა არ უჩანდა, ფეხილივით იყო. ხერხემლის ფუკაც ფეხილივით იყო. სხეულის ნაწილი არ აქვს დარჩენილი, რომ დაზიანება არ ჰქონდეს. ეს პატიმრების გაკეთებული არ არის. ეს მთავრობაც და ის მთავრობაც, ორივე განყიფა ჭირმა, პატიმრებზე იხოცავენ ხელს. კეთილი ინებონ, სოზარ სუბარისგან დანესებული, ყველაზე ალძრან სისხლის სამართლის საქმე. ამისთვის ვიბრძობ ბოლო ამოსუნთქვამდე, თუ არადა, ამოვთხრი ჩემს შვილს და მივუყვან ივანიშვილს მის რეზიდენციაში. ივანიშვილი და ის „ოცნება“ არ იყო, ცოცხების გამო, აგორებული ტალღის გამო რომ მოვიდნენ ხელისუფლებაში? ეს ყველაფერი იმიტომ მოხდა, რომ ის ცოცხები „ოცნების“ სასაკლაოთი ჩვენაცვლებინათ? ეს ის ივანიშვილი არ არის, ევროპას პირობას რომ აძლევს, საპატიმროებში ყველაფერი რიგზეაო? მე დასაკარგი აღარაფერი მაქვს. ლევანი მზე სამარეს მიაბარეს, მათი შვილები ხომ არიან დაცულები?

– ანუ, თქვენი ინფორმაციით, ბადრაგმა „მაყურებლის“ ცემის გამო მოკლა ლევანი?
– დიხ. „მაყურებლები“ უკვე ყველა კოლონისა და ციხეში არიან. რა უნდა „მაყურებელს“, კვანტალიანს კარანტინში? „მაყურებელი“ და ადმინისტრაცია „ოზბიკის“ ფულს იყოფენ და იმიტომაც აქვთ ამდენი უფლება. ეს რა, არ იცის სოზარ სუბარმა? ჩემგან გაიგებთ პირველად, რომ გეგუთში პირველი კორპუსის „მაყურებელია“ კვანტალიანი? მერე უნდა ვილაცხვანო. მესამეზე „მაყურებელს“ ვალს ეძახიან, ეტყობა, გაუვლია. მეოთხეზე კი – ქუთაისელი წრიკა.

ერთი სიტყვით, ლევან კორტავას მკვლელობის სკანდალურ საქმეში ახალი სკანდალური ვერსია ჩნდება და რაკი ეს ვერსია არსებობს, ბუნებრივია, ამით გამოიძიება უნდა დაინტერესდეს. რაც შეეხება „მაყურებლების“ თემას, ამის შესახებ „პარიტამი“ ორი კვირის წინ წერდა, სადაც, ჩვენი რესპონდენტის პროგნოზით, „მაყურებლების“ „პალაუენის მოგვარება“ ციხეებშიდან გეგავების გამოღივება მოჰყვებოდა.

„პროფილის“ ახალმა პროექტმა „ბრენდების მარათონი“ სტარტი აიღო

საზოგადოებასთან ურთიერთობის სააგენტო „პროფილი“ მისი არსებობის ათი წლის მანძილზე არა ერთ წარმატებულ პროექტს ჩაუყარა საფუძველი. ახალი პროექტი „ბრენდების მარათონი“ სპორტული შეჯიბრებაა ქართული ბრენდების შორის. რადგან ჯომარდობამ დიდი ხანია პირველობა მოიპოვა ექსტრემალური სპორტით გატაცებულ ადამიანთა შორის, ამიტომაც წელს, პირველი „ბრენდების მარათონი“ სწორედ ამ სპორტის სახეობაში ჩატარდება.

ამ პროექტის მიზანია არასამუშაო ვითარებაში, სპორტული შეჯიბრების მეშვეობით კიდევ ერთხელ შეკრიბოს და პოპულარიზაცია გაუზიოს ქართულ ბრენდებს, ხელი შეუწყოს კონკურენტების დამეგობრებასა და პარტნიორებს შორის ურთიერთთანამშრომლობას.

შაბათს, 8 ივნისს, საზოგადოებასთან ურთიერთობის სააგენტო „პროფილი“ ქართული ბრენდის დღის შუალედური პროექტი „ბრენდების მარათონი“ 9 ქართული ბრენდის მონაწილეობით წარმოადგინა. სპორტულ შეჯიბრებაში მონაწილეობდნენ პროექტის გენერალური სპონსორები - ფიპლარის სისხლის ბანკი „ჯეოქორდი“ და ავიაკომპანია Flygeorgia, ასევე, დავით გაგუას კლინიკა, „მათემოტორსი“, „პსპ“, „ენმედიცი“, Hairline international, Gulf, თბილისის გულისა და სისხლძარღვთა კლინიკა. პრესის ნაგს, რომელიც კონკურსგარეშე ჯომარდობდა, თვით პროექტის ერთ-ერთი დამფუძნებელი ნინო ცისკარაძე უწყევდა კამპიტობას.

ით ჩაებნენ. ექსტრემალურ სიტუაციას წვიმაც „უნებობდა ხელს“. 14-კილომეტრიანი მანძილის დაფარვის შემდეგ, ლოგიკურად, გამარჯვებულებიც გამოვლინდნენ: პირველი ადგილი არავის

დაუთმო კომპანია „ენმედიცი“, მეორე ადგილი წილად ხვდა „პსპ ჯგუფს“, რომელიც სულ ერთი წამით ჩამორჩა მონინაალმდევს, მესამე ადგილზე კი დავით გაგუას კლინიკის გუნდი გავიდა.

ბრენდების მარათონი გრანდიოზული პიკნიკით დასრულდა. როგორც „პროფილის“ გენერალური დირექტორი მანანა გეგვიძე და პროექტის გენერალური მენეჯერი ნინო ცისკარაძე აცხადებენ, ქართ-

ული ბრენდების მარათონი ყოველწლიურ სახეს მიიღებს. პროექტმა უკვე დიდი გამოხმაურება ჰპოვა, როგორც ქართული ბრენდების, ისე მედიის მხრიდან და სტარტი წარმატებულად აიღო.

„თბილისის მიკროავტობუსი“ მომხმარებელს ახალ სერვისს – „მიკროავტობუსი გამოქაჩვით“ სთავაზობს

CBS GROUP CAUCASUS BUSINESS SOLUTION

„სი ბი ეს ჯგუფში“ შემავალი კომპანია „თბილისის მიკროავტობუსი“ ბაზარზე ახალი ინიციატივით გამოდის. 1-ლი ივნისიდან მომხმარებელს მიკროავტობუსის დაქირავების შესაძლებლობა აქვს. დაინტერესებულ პირებს ახალი სერვისით სარგებლობა საქართველოს მასშტაბით ნებისმიერი მიმართულებით შეუძლიათ. „თბილისის მიკროავტობუსი“ აღნიშნულ ახალ მომსახურებაზე მომხმარებელს შედავითან ტარიფს სთავაზობს, კერძოდ, ტარიფები დადგინდება ინდივიდუალურად, მარშრუტისა და დაქირავების ხანგრძლივობიდან გამომდინარე. „თბილისის მიკროავტობუსი“ გახლავთ სოციალური პასუხისმგებლობის კომპანია, რომელიც ორიენტირებულია მგზავრთა უსაფრთხო,

კომფორტულ და დროულ მომსახურებაზე. ახალი სერვისის – „მიკროავტობუსი გამოქაჩვით“ დანერგვით კომპანია მომსახურების ახალ ეტაპზე გადადის. კერძოდ, ის ორიენტირებული ხდება ბაზრის გამოწვევებზე და პასუხობს ახალ მოთხოვნებს. როგორც „თბილისის მიკროავტობუსში“ აცხადებენ, „მიკროავტობუსი გამოქაჩვით“ სერვისით სარგებლობისას, კომპანია მომხმარებელს აძლევს გარანტიას, რომ მგზავრობა იქნება კომფორტული და უსაფრთხო. დაინტერესებულ პირებს შეუძლიათ, დაუკავშირდნენ დილომში მდებარე „თბილისის მიკროავტობუსის“ ავტოპარკს, შემდეგ მისამართზე: დილომი, ჯორჯ ბალანჩინის ქ. #7, ტელ.: 579 05 50 53.

Airzena

35 წუთი და თქვენ უკვე ბათუმში ხართ!

სიასლემ ავიაკომპანია
აირზენასბან!

1 აბვისტოდან
ყოველდღიური ფრენები ბათუმში!

დაგვიკავშირდით 2 505 005
ან ენვიეთ საიტს www.airzena.com

my View
თავარ პოზიცი

იანვრის ბოლოს ჩვენზე... უკვე ორი თვის ჩანოლილი იყო. ინტერვიუს მოცემებზე არ უფუყვანია, პირიქით, მონსტრული კი და მხვდა. იქვე, სანოლზე, თვლი ელექტროსაპარსისკენ გამეცა. თავი ყოველდღე მომყავს ფორმაში... როგორც ჩანს, ინტელიგენტობას ავადმყოფობაც ვერ ერევა. ფეხმა უმტყუნა, მარცხენამ, რომელმაც ამდენი წელი უერთგულა და რეჟისორი უმოქმედო გახდა. 19 ოქტომბერს 85 წლის გახდა. ნერვები მეშლება, რომ ვნევიარ და უმოქმედოდ ვარო, დარდი გამიზიარა. „ბევრი რამის გადაღება მინდა, მაგრამ არ ვიცი, მოვასწრო კი?“... ველარ მოასწრო. ვერც ლეგენდარული დათა თუთაშვილის დაკრძალვას დაესწრო, არ შეეძლო. რამდენიმე კვირის წინ რეჟისორი სუნთქვის უკმარისობის დიაგნოზით რესპუბლიკურ საავადმყოფოში მოათავსეს, 13 ივნისს კი გარდაიცვალა... გთავაზობთ „პრაიმტიმისთვის“ მოცემულ გიგა ლორთქიფანიძის ბოლო ინტერვიუს.

„დღეს ამით ვცხოვრობ“
გიგა ლორთქიფანიძე: „ასაკს კარგის მეტი არაფერი მოაქვს. პროფესიაში გამოცდილი და ძლიერი ხდები. მაგრამ სიბერისკენ წასვლის მომენტი დგება. უკვე წავედი სიბერისკენ... ეს, ორი-სამი წელიწადია ვიგარძენი. ფიზიკურად აღარ შემიძლია, რომ ძველებურად აქტიური ვიყო. განუწყვეტლივ ყოველ დღე მესიზმრება, რომ ან ჩემი ფილმების გადაღებაზე ვარ, ან თეატრში რეჟისორი ვარ. დღეს ამით ვცხოვრობ“.

სიყვარული...
„ჩემი და ქეთინოს სიყვარულის ისტორია ცოტა უცნაურია. ქეთინოზე 12 წლით უფროსი ვარ. როცა გავიცანი იმ დროს უკვე ცნობილი რეჟისორი ვიყავი, ინსტიტუტშიც ვასწავლიდი, ქეთინო მესამე კურსის სტუდენტი იყო. პირველად, მიმა თუმიანიშვილის სპექტაკლში ვნახე - გამხდარი, სიფრიფანა, ლირიული, რალაც საოცრება... გამოვედი და ვთქვი, ეს ქალი უნდა შევირთო-მეთქი. და ასეც მოხდა. მაშინ გოგოს რესტორანში წაყვანა გამოირცხვლი იყო. კინოში დავდიოდით, ფილმებს ვნახულობდით და სახლში ვაცილებდი. ბორჯომელია და თბილისში ნათესავთან ცხოვრობდა. ერთ მშვენიერ დღეს, სახლამდე რომ მივაცილე, ვუთხარი: მე ავადმყოფი კაცი ვარ, ამდენი სიარული კი არ შემიძლია, ცოლად უნდა გამოიყვანო-მეთქი. მაშინვე დამთანხმდა. ეტყობა იფიქრა, ეს ისეთი ტიპია, მეორეჯერ არ მეტყვისო... 30 წლის ვიყავი... გაგვიჩნდა ქალიშვილები, მერე გვიყვარა შვილიშვილები, უკვე შვილთაშვილები გვაყვას. მესამე ქალიშვილი, მაიკო რომ

„რთული ცხოვრება ბავიარეთ, მებრამ სიხულვილი არასდროს მქონია. მიყვარდა აღამიანი და ხელოვნება“

დაბადა, მოსკოვში ვდგამდი სპექტაკლს. ქეთინომ შემატყობინა... ჩამოვედი და ქუჩაში იამა ტრიპოლსკი შემხვდა, შვილი გამიჩნდა-მეთქი. გოგოა თუ ბიჭი? მესამეც გოგოა-მეთქი. ის დროა, ისევე უკან მოსკოვში მიდიოდეთ... ქეთინომ ძალიან განიცადა, რომ მესამეც გოგო შეგვეძინა. მე არა, შვილი - შვილია“.

- სიყვარული რა არის?
- იმ აღამიანის ცხოვრება უფრო მნიშვნელოვანი ხდება მენტის, ვიდრე საკუთარი. რომ არ ეთქვათ, ცოლი ათამაბა თავის სპექტაკლებში, ნაკლებად ვაკავებდი როლებზე. გარდა იმისა, რომ კარგი მუშაობე, დედა და ბებიია, კარგი მსახიობია. მართალი მსახიობია. 55 წელი გავატარეთ ერთად. ამ ხნის განმავლობაში იყო უთანხმოებაც, ეჭვიანობაც... ამის გარეშე არც არის საინტერესო. ეჭვიანობა ორივეს მხრიდან იყო. ერთხელ სახლიდან გაიქცა. მივაკითხე და წამოვიყვანე. ამდენი წლის მერე უკვე იმდენად ახლობლები ხდებით ერთმანეთისთვის, რომ ურთიერთობის გარკვევის დრო აღარ არის.

პროტესტი
„ბავშვობაში ვერის აბანოს უკან, ერთ პატარა ქუჩაზე, ავღურის კედლის იქით, შვი თუთის ხე იდგა. ძალიან მიწოდდა თუთა და კედელზე ავშვი... მოულოდნელად ავღური მიწყდა, გადმოვარდი და მომტყდა ფეხი, განგრენა დამეშართა და მარჯვენა ფეხი 12 წლის ასაკში დავკარგე. მაგრამ ამ აბზავს არ შეგუბებია. ფიზიკურად ვმომობდი, ერთი დღე არ დამისვენია. ახლა ნამაქცია, 85 წლის ასაკში... ის ჯანმრთელი ფეხი გადაიღალა, ამდენი წელი მასზე რომ იყო დატვირთვა. ნოლამ ძალიან დამჩაგრა. პასიური მდგომარეობა არაორგანულია ჩემთვის. ნერვებს ვერ ვთოკავ...“

მაშინ გამიჩნდა პროტესტის გრძობა. ქუჩაში ყავარჯიტი (მაშინ პროთეზი არ იყო, მოგვანებთ გავიკეთე) დავედი და ხალხს რომ ვეცოდებოდი, ვერ ვიტანდი. საკმაოდ კარგი შესახედაობის ბიჭი ვიყავი და სიბრაულზე თავს შეურაცხყოფილად ვგრძობდი. ამიტომ, პროტესტის ნიშნად, ფაქტობრივად „ხელოვნობა“ დავიწყე. არ მიწოდდა ვინმეს შეეცოდებოდი და თავდაცვის ასეთი გზა ვარჩიე. ისეთი აუტანელი მოწაფე გავხდი, სკოლებიდან მაგდებდნენ. შეიდი სკოლა გამოვიცვალე. ჩხუბი, აყალ-მაყალი, გაკვეთილის არევა... ჩემი და, მარია ლორთქიფანიძე, ხუთი წლით უფროსია ჩემზე. ის ფრიადოსანი იყო. ერთხელ ოთხი დაუწერეს და ისეთი ისტერიკა ჰქონდა, ორ ქალს მოჰყავდა. ამ დროს მე სკოლას ვიკლებდი. ერთხელ დამრიგებულმა დედაჩემი ერთ მასწავლებელს გააცნო და უთხრა - ეს მარია და გიგა ლორთქიფანიძეების დედაა. „ორივესიო? მამაც ერთი ჰყავთ?“ - ვერ დაიჯერა, რომ ჩვენ ერთი მოზალების შვილები ვიყავით. სკოლა სოფელ ქვიტორში დავამთავრე. თბილისში აღარ მედგომებოდა. თეატრალურში კი ძირფესვანად შეიცვალა ჩემი ცხოვრება, იმდენად გატაცებული ვიყავი ჩემი მომავალი პროფესიით. მანამდე დირიჟორობაც მიწოდდა. დედის ძმა ევგენი მიქელაძე იყო. ჩემს მუსიკალურ მონაცემებზე დიდი წარმოდგენის იყო, ნიჭიერად მთვლიდა. „ონ ბუტეტ დირიჟორამო“- ამბობდა. მე და მარია მის რეპეტიციებს ვესწრებოდით. ერთხელ „ლატავრას“ გენერალურ რეპეტიციაზე სახემქმლილი ადმინისტრ-

„ბევრი დამრჩა გასაკეთებელი, ფილმის გადაღებაც მინდა და სპექტაკლის დადგმაც, მებრამ ამის ფიზიკური ძალა, ფაქტობრივად, აღარ მამქვს“

რატორი შემოვიდა - ევგენი სიმონოვიჩს კითხულობენო. ბიძაჩემი მიხვდა, ცუდად იყო საქმე, ჩეკისტები ეძებდნენ. შემოვიდნენ და გაიყვანეს... ათი წლის ვიყავი, ბოლომდე ვერ მიხვდი, რა მიხდა. მარია მიხვდა და კივილი ატეხა. მამა უკვე დაპატიმრებული გვყავდა... შენია უცნაური ღიმილით მოგვიბრუნდა, ქეთუსიას (ვოლს) შეატყობინეთო. მარიაკამ ხელი დამტაცა და მანაბლის ქუჩის ბოლოსკენ გავიქეცი. სახლთან რომ მოვედი, ქეთუსია ორახელაშვილი უკვე დაპატიმრებული ჩამოჰყავდათ... რთული ცხოვრება გავიარეთ, მაგრამ სიძულვილი არასდროს მქონია. მიყვარდა აღამიანი და ხელოვნება“.

პირველი ფილმი - 50 წლის ასაკში
„რუსთავში მე გავხსენი თეატრი, 1967 წელი იყო. 12 წელიწადი ვიყავი იმ თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელი. მერე მთავრობამ დასთი დამაბრუნა მარჯანიშვილის თეატრში. მერე მარჯანიშვილი ვიყავი სამხატვრო ხელმძღვანელი. უნდა გადამელო „ჭრიჭინა“, დამდგმელ რეჟისორად დამტკიცებული ვიყავი, მაგრამ „ჭრიჭინას“ როლზე არ დამამტკიცეს მედლა ჯავახიძე, რომელიც თეატრში ამ როლს ბრწყინვალედ თამაშობდა. მე მსახიობის ისეთი ერთგული ვარ, რომ მის გარეშე ფილმის გადაღებაზე უარი ვთქვი. როლები გახანოლებშიც კი ვეროდა პარტის ცენტრალური კომიტეტი. ამის შემდეგ, კარგა ხანს, კინოში ჩემთვის არ დაუძახიათ. 35 წლისა ვიყავი... „დათა თუთაშვიას“ გადაღება რომ შემომთავაზეს, უკვე 50 წლის ვიყავი. დიდი სიხარულით დავთანხმდი“.

„თუთაშვიას“ 50 წლამდე, ალბათ, ვერც გადაიღებდით...“
- ალბათ. ცხოვრებისეული გამოცდილება უნდა მქონოდა. რაც ხდება, ყველაფერს თავისი დრო აქვს. გენიალური ნაწარმოებია ჭაბუა ამირეჯიბის „დათა თუთაშვიას“. საუკუნის რომანზე ეს იყო ჩემი პირველი ფილმი. მანამდე მარჯანიშვილის თეატრში მინდოდა მისი დადგმა, მაგრამ ამ თემის სამ საათში ჩატევა შეუძლებელია.

„დათა თუთაშვიას“
„ტრაბახად წუ ჩამომართმეთ და ასამდე პერსონაჟში ვერც ერთზე ვერ იტყვი, რომ სხვა ვინმე უკეთესი იქნებოდა იმ როლში. იდეალური განაწილებაა. ჩემი, როგორც რეჟისორის, მნიშვნელოვანი თვისება იყო როლების სწორი განაწილება, თეატრშიც და კინოშიც. ქეთინოსაც ძალიან გაუხარდა ბენუის როლის შესრულება. ერთ-ერთი საინტერესო რესო პერსონაჟია. თუ შეიძლება ქმარმა (ვოლი აქოს, ვიტყვი, რომ კარგად ითამაშა. მისი ერთ-ერთი საინტერესო როლია. საერთოდ საეტაპო ფილმა. ოთარ მეღვინეთუხუცესისთვის არ არის საეტაპო როლი? თენგიზ არჩვაძისთვის არ არის? ერთ-ერთი უბრწყინვალესი პერსონაჟია გრაფი სევედი. ოური იარევი ერთხელ მყავდა ტალინიში სპექტაკლში ნანახი და სცენარი გავუგზავნე. მოეწონა და ჩამოვიღა. შესანიშნავად ვიმუშავეთ. ნამდვილი ესტონელი იყო, რუსული ენაც უცხო იყო მისთვის. ქვეყნის პატრიოტი იყო. მიიხიბა, სცენარი რომ ნავიკითხე, მაშინვე უნდა დაგთანხმებოდი, ასეთი პატრიოტული ნაწარმოები იშვიათად მინახავსო. რუსებმა „მეფე ლიოი“ რომ გადაიღეს, ლიოი უფრო ითამაშა. დიდი მსახიობი იყო და დაცეზულობის მოუხედავად ჩამოვიდა და როლზე მუშაობას დიდი სიყვარულით შეუდგა. როდესაც დილაპარაკა, შემეშინდა. მისთვის ორგანული არ იყო რუსული. შეგიძლიათ ესტონურად ითამაშოთ და ითამაშოთ ეს სცენა-მეთქი, შეეთავაზე. გაუხარდა, ერთ საათში თარგმნა და მთელი როლი ესტონურად ითამაშა. მერე რეზო თავართილაძემ ბრწყინვალედ გაახმოვანა. მისი ხმა ძალიან მოუხდა ოურის გარეგნობას. სხვათა შორის, დიდმა მსახიობებმა ვერ გაახმოვანეს, ძლივს ვიპოვე თავართილაძე. მისი ხმის წყალობით შთაბეჭდილება რჩება, რომ ეს ესტონელი კაცი ქართულად თამაშობს“.

- კადრი, რომელიც განსაკუთრებულად გიყვართ.
- ყოველი სცენა ეტაპი იყო ჩემს სარეჟისორო შემოქმედებაში. დუქნის - კიუს სცენის გადაღებისას ვიგარძენი, როგორ ატმოსფეროში უნდა ყოფილიყო ეს ფილმი. ბრწყინვალე სცენაა. იქიდან დავიწყე ამ ნაწარმოების სპექციფიკასა და ფსიქოლოგიურ სიმდიდრეში ღრმად წვდომა. საერთოდაც, თუთაშვიას მსგავს გმირს ქართულ ლიტერატურაში ვერც კი დავასახელებ. შეიდი სერია ორ წელიწად-ნახევარში გადავიღეთ. ყველა მეყვარებული ვიყავით ნაწარმოებზე. განუწყვეტლივ ვმუშაობდით.
- ეკრანიზაციაზე ჭაბუა ამირეჯიბის აზრი როგორი იყო?

ან მოცემული გოლო ინტერვიუ

შინაქოხი

„ჩემი მოღვაწეობით უკმაყოფილო არ ვარ. ბევრი მიშრომია... მე ვფიქრობ, საინტერესო ცხოვრება გავიარე. ასეთი დატვირთვით თეატრშიც და კინოშიც - ასეთი ბიოგრაფიის კაცი იშვიათად არის“

„ერთი დღე არ დამისვენია. ახლა წამაქცია, 85 წლის ასაკში. ის ჯანმრთელი ფეხი გადაიღალა, ამდენი წელი მასზე რომ იყო დატვირთვა. ნოლაჰ ქალიან დამჩაბრა. პასიური მდგომარეობა არაორგანულია ჩემთვის. ნერვებს ვერ ვთოკავ“

- ჭაბუა მიცნობდა როგორც თეატრის რეჟისორს და ვმეგობრობდით. თავიდან ეჭვის თვალით უყურებდა ჩემთვის ამ ეკრანიზაციის ნდობას. კინოს თავისი სპეციფიკა აქვს. გახსოვთ, ფილმში ასეთი სცენა - სადგურის რესტორანში თუთაშხია და მუშინი ზარანდია ერთმანეთს რომ დაინახავენ. ეს სცენა რომანში არ არის. სცენარის მიხედვით მეხუთე სერიამ უნდა დაეწყო, სიბნელეში ერთმანეთს, ზარანდიას ოჯახში. მაგრამ მე გამიჩნდა სურვილი, რომ მათ ერთმანეთი მანამდე თვალბრუნებულნი ენახათ... ეს სცენა მოვიგონე. მავად რომ დავამონტაჟე და ეკრანზე ვუყურებდი, სიბნელეში დარბაზში ჭაბუა შემოსულა და თურმე გადაღებულ მასალას უყურებდა. სცენა რომ დამთავრდა, მისი ქვითინი გავიგონე - ხმამაღლა ტიროდა. „სალოლო, გიგა, სალოლო“... აი, მაშინ დაიჯერა, რომ ფილმი გამოვიდოდა. დღეს, ჭაბუა იქ წევს, მე - აქ. დავბერდით, რას იზამ... ოცნებად მქონდა მისი რომანის - „გორა მბორგალის“ გადასახლება. მასაც უნდოდა, მაგრამ... ჭაბუამ რომ ავტობიოგრაფია დახერხოს, ერთ-ერთი საუკეთესო გამოვა. მე მგონია, არ არსებობს ადამიანი, რომელსაც მისი მსგავსი ბიოგრაფია ჰქონდეს. ის წლებით იმარტობდა.

მოსკოვში, ცენტრალური ტელევიზიის დირექტორი ლაპინი მრისხანე პიროვნება იყო. მისი შიშით ხალხს აკანკალებდა. კომუნისტურად მოაზროვნე კაცი იყო. ლაპინი ნახულობდა ფილმის

ნახევარს ან ერთ სერიას და დასვენებას აკეთებდა, გაუშვებდა თუ არა მას არ ხზე. უცნაური მანერა ჰქონდა. არაფის ასწრებდა მასთან ერთად ფილმის ნახვას, ალბათ, რომ არაფერი გამოჰპარვოდა. დაიწყო „თუთაშხიას“ ნახვა. შვიდივე სერიას შესვენების გარეშე უყურა, ეს კი დაახლოებით ათი საათია. ტელევიზიის მმართველობა გაოცდა. მერე გვიხმობ, ადგა, გაიარ-გამოიარა და თქვა - მე კინოში ამდენი ბრწყინვალე როლი არ მინახავს, დიდი მადლობაო. საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო პრემია მივიღე. 1969-70 წლები იყო... ტელევიზიამ გაუშვა ფილმი და ჩვენების დროს მოსკოვის ქუჩები ცარიელი იყო. რეჟისორმა სერგეი გერასიმოვმა თქვა, მე და ჩემი მეუღლე, თამარა მაკაროვა „ვგიკი“-დან ლექციებიდან ვიპარებოდით, რომ სახლში ფილმისთვის მიგვავსროს. გახუთებში ინერებოდა, „დათა თუთაშხია“ რომ გადაიოდა, იმ დროს ტაქსის მძღოლები გვგმას ვერ ასრულებდნენ.

- და, ვფიქრობ, მუსიკა ამ ფილმის ერთ-ერთი მთავარი გმირია.

- მთელი ჩემი ცხოვრებაა დაკავშირებული კომპოზიტორ ბიძინა კვერნაძესთან. უსაყვარლესი კომპოზიტორი და უსაყვარლესი ადამიანი იყო. „თუთაშხიას“ მუსიკა შედგენა. მეორე ოთახში რომ გაიგონებს ადამიანი, ამბობს, „თუთაშხია“ იწყებაო. ეს იშვიათად ხდება ხოლმე. მთავარი - „დათას“ თემა - შესანიშნავია, ბეჟუნის თემა... და სიმღერა,

რომელსაც მერე მთელი ცხოვრება ვმღეროდი. მიყვარს ეს სიმღერა...

ნოდარ დუმბაძე

„ქართულ თეატრში ნოდარ დუმბაძის მოყვანა, დადგმა, ჩემი ინიციატივა იყო. პირველად მე დაედეგი „მე, ბებია, ილიკო და ილარიონი“ - ეს გასაგებებელი ნაწარმოები. მაშინ ნოდარი „ნიანგში“ მუშაობდა. არ იყო ძალიან ცნობილი. პატარ-პატარა ნოველებს წერდა. ჩვენ ერთ უბანში, ვერაზე გავიზარდეთ, ერთი ბიოგრაფიის ხალხი ვიყავით. მამა ორივეს დაჭერელი და დახვეწილი გეგავდა... ვმეგობრობდით. ერთხელ - ნახე, რაღაც დაგვხეროდა და ხელით ნანერი „მე, ბებია, ილიკო და ილარიონი“ მომცა. სახლში მოვედი და ღამე დავიწყე კითხვა. დედაჩემს და ქეთინოს ვგონათ გავაფრინე - ხმამაღლა ვტიროდი და ხმამაღლა ვიცინოდი. დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ჩემზე ამ გენიალურმა ნაწარმოებმა. უსათუოდ უნდა დავეგა-მეთქი, ვადავწყვიტე. მეორე დღეს ეს ნოდარს ვუთხარი და მიპასუხა - რას სულელობ, რა უნდა ილიკოს და ილარიონს სცენაზე? ვცდი-მეთქი. ვფიქრობ, ერთ-ერთი საეტაპო სპექტაკლი გამოვიდა, არა მარტო ჩემს შემოქმედებაში, არამედ მამინდელ ქართულ თეატრში. იმ დროს მოდამი იყო პირობითი დეკორაციები. მხატვარი ოთარ ლითინი იყო. ერთხელაც მე და ოთარი ვაკეთებდით დეკორაციების მონტაჟს; პარტნიორი სელია თაყაიშვილი შემოვიდა - ეს რა

არისო? დეკორაცია-მეთქი, ვუთხარი. ჩა...ვით მაგ დეკორაციაში, გვითხრა. ბუხარი დამიდგით, ქვასანაყი მომეცით და მიგნით სუხელი ჩამიყარეთ. ნამდვილი სუნი თუ ვერ ვიგრძენი, ისე ამ როლს ვერ ვითამაშებო. არც ისე ასაკოვანი იყო, მაგრამ ჩიფჩიფი უნდოდა და პრეტენზი ამოიღო. ამხელა მსხვერპლზე წავიდა. გასაოცრად ითამაშა... სანდრო ჟორჯოლიანი იყო ილიკო. სპექტაკლს უდიდესი წარმატება ჰქონდა. 600 სპექტაკლი ვითამაშეთ და სულ ანშლაგით ჩაიარა ყველამ. ბილეთებს ძლივს აბუღებდნენ. მერე გადავიღე თენგიზ აბულაძემ ფილმი. ამას მივაყოლე ნოდარის ასევე ბრწყინვალე „მე ვხედავ მზეს“. ქეთინო კი ენაზე, როგორც მსახიობი, ხატას როლის შესრულებით დაიბადა. მერე იყო „საბრალდებო დასკვნა“. თვითონ ნოდარს ძალიან მოეწონა სპექტაკლები. ჩემს მიმართ, უკვე როგორც რეჟისორის მიმართ, გაუჩნდა რწმენა. როცა „თეთრი ბაირალები“ გადავიღე, ნოდარი უკვე აღარ იყო... ჩემთვის ერთ-ერთი უდიდესი ტრაგედია იყო ნოდარ დუმბაძის ასე უდროოდ გარდაცვალება... გვერდიგვერდ პალატებში ვინებეთ, მეც გულის შეტევა მქონდა იმ დროს, როცა ის გარდაიცვალა. სამი წლის მერე გადავიღე „თეთრი ბაირალები“. ჩემი საყვარელი ფილმია. ისიც დახუნძლულია კარგი პერსონაჟებით. მანამდე თეატრში დადგმული მქონდა, ვიჯექი მასალაში. აკაკი ვასაძე თამაშობდა ისიდორეს. გენიალური არტისტი იყო. სცენაში - თავის ისტორიას რომ უყ-

ვება პატიმრებს და სასამართლო რომ მოუწყვეს, რეპეტიციაზე ისე მოყვა ეს ისტორია, რომ მსახიობებს ისტერიული ტირილი აუვარდა.

ნოდარ დუმბაძე იყო კაცი, რომელსაც უარყოფითი პერსონაჟიც უყვარდა. ტიგრანა არ უყვარდა? უყვარდა. დუმბაძის მოსვლა ლიტერატურაში და თეატრში დიდი მოვლენა იყო“.

რეკორდსმენი

„რეკორდსმენი ვარ, 156 სპექტაკლი მაქვს დადგმული და 6 ფილმი გადავღებულა, თითქმის სულ მრავალსერიანი - „დათა თუთაშხია“, „ნიანგი ფიცისა“, „ფიროსმანი“, „თეთრი ბაირალები“... ჩემი მოღვაწეობით უკმაყოფილო არ ვარ. ბევრი მიშრომია... მე ვფიქრობ, საინტერესო ცხოვრება გავიარე. ასეთი დატვირთვით თეატრშიც და კინოშიც - ასეთი ბიოგრაფიის კაცი იშვიათად არის. თითქმის არ არის საქართველოში თეატრი, სადაც სპექტაკლი არ დამიდგამს. ბევრი დამჩრა გასაკეთებელი, ფილმის გადაღებაც მინდა და სპექტაკლის დადგმაც, მაგრამ ამის დრო არ მაქვს. ძალიან მინდოდა პოლიკარპე კაკაბაძის „კახაბერის ხმალი“ ფილმად გადავღებო. ძალიან საინტერესო თემაა, ისტორიული, მაგრამ დღევანდელი ჟღერადობის. სერიებად გადავიღებდი“.

ინტარნეტისთვის ახალი ვებგვერდი შეიქმნა. „ქოლო“, კულტურულ-საზოგადოებრივ თემაზე ორიენტირებული. გაზეთი „პრაიმტიმი“ ამგვარს მცირე ნაწილს ბთაპაზოტში, ვრცლად კი შავიქლიათ იხილოთ მისამართზე www.jolo.ge

„თქვენ მე მაგიურ სამყაროში გადამისროლეთ“

„გუშინ სიამაყით ვიყავი სავსე“, - ამბობს ანტა რაჭველიშვილი facebook-ზე განთავსებულ სტატუსში... სიამაყე ქართულ მომღერალს უცხო მინაზე შესრულებულმა ქართულმა სიმღერამ და ფეხზე წამომდგარმა დარბაზმა მიანიჭა... მსოფლიოში აღიარებული ქართველი მეცო სოპრანო პუერტო-რიკოს დედაქალაქის სან-პუანის მსმენელის წინაშე წარსდგა. რამდენიმეწუთიანი აპლოდისმენტები „სამშობლო ჩემო“- მოჰყვა. აი, როგორია ერთ-ერთი მსმენელის შეფასება კონცერტის შემდეგ...

სარა ბიტრიზი, მსმენელი პუერტო-რიკოდან:
„ვერ ავინერტ რა განვიცადე, როდესაც თქვენი შესანიშნავი ხმა მოვისმინე. თქვენ მე მაგიურ სამყაროში გადამისროლეთ, ალბათ, უფალთან, რადგან თქვენი ხმა სწორედ ისეთია, ლეთიურ სამყაროს რომ შეეფერება. ქართული ტრადიციული სიმღერა, რომელიც ბოლოს შესრულეთ, საოცრება იყო. ვერ გავიგე სიტყვები, მაგრამ გავიგე შეგრძნება. პირველი შემთხვევაა ჩემს ცხოვრებაში, როდესაც სიმღერის მოსმენისას თვალები მეცრემლება. მადლობა, მადლობა, მადლობა! იმედი მაქვს, თქვენს ხმას კიდევ ერთხელ მოვისმენ. ღმერთმა დაგლოცოთ“...

ანტა რაჭველიშვილი: „საოცარი სადამო იყო. დაუვიწყარი კონცერტი სან-პუანში. საოცრად თბილი მაყურებელი. კონცერტის დასასრულს ბისზე თამარ სალუქვაძის „სამშობლო ჩემო“ შევასრულე... ამ ულამაზესი ქმნილების მერე მაყურებელი ფეხზე იდგა და გაგიჟებული უკრავდა ტაშს. ცრემლი მომადგა თვალზე... საქართველოს საზღვრებს გარეთ არც ისე ხშირად სრულდება ქართული მუსიკა და გუშინ სიამაყით ვიყავი სავსე. უბედნიერესი ვარ. დიდი მადლობა ამ კონცერტის ორგანიზატორს ბატონ გულიერმო მარტინესს და დიდი მადლობა პუერტო-რიკოს“.

www.jolo.ge

ნაჭრის ნაკუნებისგან შექმნილი სამყარო

ნაჭრის ნაკუნებისგან შექმნილ ულამაზეს სურათებს, ახალ, ფერად სამყაროში გადაჰყავხარ. გგონია, რომ იქ შენც ერთი პატარა ნაჭრის ნაკუნის ხარ, შენი სათქმელი... ნამუშევრები ფიქრის მორევში გითრევს... მერე კი, მოგვიანებით, როცა გონს მოგვები, აცნობიერებ, რომ ნაჭრის ნაკუნი კი არა, მისი ერთი ძაფიც კი არა ხარ, უფრო მეტიც, მის სათქმელსაც კი ვერ ჩანვდი ბოლომდე, უბრალოდ, მის წინ დგახარ და სურათს მისჩერებხარ... ასეთი შთაბეჭდი-

ლება დამიტოვა მანანა თავაძის გამოფენამ, რომელიც ბაია გალერეაში მოეწყო. მისი ხედეა დეკორატიულ ხელოვნებაში ორიგინალური და საინტერესოა. „ეს არის სრულყოფილი ნამუშევრები“ ასე შეაფასა ხელოვნებათმცოდნე ბაია ნიქორიძემ მანანა თავაძის ნამუშევრები.
ამ გალერეაში ხელოვანის ეს უკვე მესამე გამოფენაა, როგორც თავად გვითხრა, ყოველი გამოფენისას ძალიან ღელავს. გალერეაში გამოფენილი 10 ნამუშევარი, 5 თვეში დამზადდა.

„ვფიქრობ, მანანა ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მხატვარია ამ სფეროში, რადგან მის ნამუშევრებში ჩანს შესრულების მაღალი ტექნიკა და ორიგინალური სტილი. მისი ნამუშევრები ასევე ნოვატორულია, რადგან ნაჭრების ნაკუნებიდან ცოცხლდება შინაარსობრივად დატვირთული თემები“, - აღნიშნა „ბაია გალერეის“ ხელმძღვანელმა.
გამოფენა „ბაია გალერეაში“ 20 ივნისის ჩათვლით გაგრძელდება.

ელისო ბოლქვაძე და Batumi MusicFest

მსოფლიოში აღიარებული ქართველი პიანისტი ელისო ბოლქვაძე კლასიკური მუსიკის საერთაშორისო ფესტივალისთვის ემზადება. ფესტივალი, რომლის დამფუძნებელიც თავად არის, ბათუმში ჩატარდება. Batumi MusicFest ნელს 22-28 ივნისს გაიმართება. ფესტივალში მონაწილეობენ საზღვარგარეთიდან მოწვეული მუსიკოსები, ასევე ბათუმის სახელმწიფო სიმფონიური ორკესტრი და კაპელა, უცხოელი სახელგანთქმული მუსიკოსები საფრანგეთიდან, საბერძნეთიდან, გერმანიიდან, ლიტვიდან და იტალიიდან. ბათუმს

ფესტივალის გასამუშებლად სპეციალურად ესტუმრებიან საერთაშორისო ჟურნალისტები. ფრანგული არხი Mezzo, რომელიც 45 ქვეყანაში გადასცემს და 70 მილიონ მაყურებელს მოიცავს, ორი კვირის განმავლობაში გააშუქებს ფესტივალის მონაწილეებს... ფესტივალი საქართველოს კულტურის სამინისტროს და აჭარის კულტურის სამინისტროს დაფინანსებით ტარდება.
ელისო ბოლქვაძე: ფესტივალის მიზანია, ადგილობრივი მუსიკოსების აღმოჩენა, წარმოჩენა და მათი თანამშრომლობა ცნობილ ქართ-

ველ და უცხოელ მუსიკოსებთან, რაც ხელს შეუწყობს მათი პროფესიული დონის ამაღლებას. Batumi MusicFest უთუოდ გახდება საკურორტო ქალაქის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სავიზიტო ბარათი და ადგილს დაიმკვიდრებს მსოფლიო მნიშვნელობის საერთაშორისო სივრცეში. უმოკლეს ვადაში კი შევავერობის საერთაშორისო ფესტივალის ფედერაციაში... ასე რომ, 22-28 ივნისს, კლასიკური მუსიკის მოყვარულებს ბათუმის მუსიკალური ცენტრის დიდ საკონცერტო დარბაზში ველით.

ინტრიგები გახლართული „ნიჭიერთა ათწლედი“

საქმეაქლი არასრულწლოვანთა დანესებულებები

„ნიჭიერთა ათწლედი“ კულტურის სამინისტროს უპირისპირდება და პრემიერ-მინისტრის მისამართით ვრცელ წერილს აქვეყნებს. ხელოვნების სკოლის კოლექტივის განცხადებით კულტურის სამინისტრო მათ სკოლას ბოიკოტს უცხადებს. „კულტურის სამინისტრო მიზანმიმართულად და დაუფარავად უკეთებს იგნორირებას სასწავლებელს და ბლოკავს ჩვენი დირექტორის ყველა იმ პროგრესულ ნაბიჯებს, რასაც წლები ველოდით“,- ნათქვამია წერილში.

ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის ცენტრალური სამუსიკო სკოლა თითქმის ერთ საუკუნეს ითვლის. ამ სკოლაში აღიზარდნენ მუსიკოსები, რომელთაც შექმნეს მე-20 საუკუნის ქართული სამუსიკო ხელოვნების ისტორია. მათ რიცხვს ეკუთვნის: ბიძინა ჯვარაცხელიძე, დავით თორაძე, ლექსო თორაძე, ნოდარ გაბუნია, ელისო ვირსალაძე, ჯანსუღ კახიძე, ელისო ბოლქვაძე, ალექსანდრე კორსანტია, თენგიზ ამირეჯიბი, ალექსანდრე ნიჭარაძე, ლიზა ბათიაშვილი, მედეა ამირანაშვილი, ლიანა ისაკაძე, ლამარა ჭყონია, ზურაბ ანჯაფარიძე, ხატია ბუნიათიშვილი და ვინ მოთვლის კიდევ რამდენი მსოფლიოში აღიარებული ხელოვანი.

ამონარიდი პრემიერ-მინისტრისადმი მიწერილი წერილიდან
მართალია სამინისტრომ შეგვიანარჩუნა გაზრდილი ბიუჯეტი, მაგრამ მხარდაჭერა მხოლოდ ფინანსებში არ გამოიხატება. ნათლად ვხედავთ აქტიურ მუშაობას, კოლექტი-

www.jolo.ge

თბილისის ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის ცენტრალური სამუსიკო სკოლა

„ნიჭიერთა ათწლედი“

დაარსებულია 1934 წელს

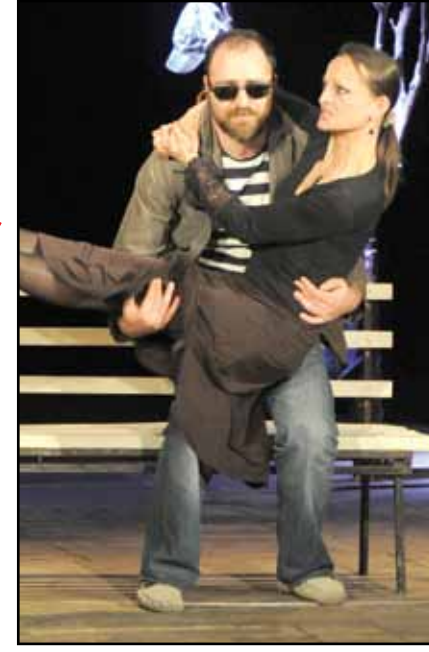
Tbilisi Zakaria Paliashvili Central Music School

since 1934

ივში განხეთქილების დასაწერგად, რაშიც გარკვეულ წარმატებას მიაღწიეს პედაგოგების მცირე ნაწილთან. ინერტია საჩივრები, რომელთაც ხელს აწერენ ათწლეულისა და კონსერვატორიის პროფესორ-მასწავლებლები და შემდგომ ირკვევა, რომ უმეტეს შემთხვევაში ადამიანები შეცდომაში არიან შეყვანილნი და ხელმძღვანელები მოტყუებითაა მოპოვებული. ეჭვი გვაქვს, მსგავსი ინტრიგების ავტორები სწორედ სამინისტროს მაღალჩინოსანთა

ნაქეზებით მოქმედებენ... ჩვენ, მუსიკოსები, წლების მანძილზე ერთგულად ვემსახურებოდით ჩვენს საქმეს, მორჩილად ვიღებდით რეალობას და მიუხედავად გაუსაძლისი პირობებისა, ვზრდიდით მუსიკოსებს, რომელთაც საკუთარი შემოქმედებით ჩვენი სამშობლო მსოფლიოს გააცნეს, როგორც მაღალი კულტურის ქვეყანა. მაგრამ დგება მომენტი, როდესაც სიტუაცია კრიტიკულ ზღვარზე

ეა და პასიურობა დანაშაულის ტოლფასია. დღეს შექმნილი საგანგაშო ვითარება გვაიძულებს, მივმართოთ ღია წერილის ფორმას და კიდევ ერთხელ გთხოვოთ, მოგვაქციოთ ყურადღება და დაგვიდგეთ გვერდში საქართველოში სამუსიკო ხელოვნების გადასარჩენად. ნუ დაუშვებთ, რომ თქვენი მმართველობისას საბოლოოდ განადგურდეს ქართული მუსიკის ეს უნიკალური კერა!!!

18 ივნისს, ავჭალის არასრულწლოვანთა დანესებულებას ნოდარ ღუმბაძის სახელობის სახელმწიფო მოზარდმსაყურებელთა თეატრი ეწვევა. არასრულწლოვანი მსჯავრდებულები რეჟისორ ხათუნა მილორაგას მიერ დადგმულ სპექტაკლს „დეჟა ვუ“-ს ნახავენ. სპექტაკლი, რომელშიც ნინო ლეჟავა და კოტე თოლორდია მოწოდებული არიან, მარტოსული ადამიანის შესახებ არის. სპექტაკლში მარტოსელი ქალისა და ქალებზე მონადირე ცოლმეილიანი კაცის ურთიერთობაა ასახული... ცხემში სპექტაკლის გამართვა, როგორც „ჟოლოსთვის“ გახდა ცნობილი, სახალხო დამცველის იდეაა. ღონისძიებას სახალხო დამცველთან, უჩა ნუნუაშვილთან ერთად სასჯელალსრულების მინისტრი სოზარ სუბარი დაესწრო.

კინოპროექტი WORLD FROM DAWN TILL DUSK თბილისში

„საქართველოში გათავისებულ მსოფლიოს“

ფილმი, რომელიც ქალაქის ცხოვრების ერთი დღე იქნება ასახული და პროექტი, რომელიც უკვე საქართველოშია. ამაზე თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტმა იზრუნა. მათი ორგანიზებით საქართველოს პოლონელი კინოპროფესიონალები ეწვევიან. ერთი თვის განმავლობაში პოლონეთის ლოპის კინოსკოლის პროფესორები მასტერკლასების სერიას ჩაატარებენ, რის შედეგადაც სტუდენტები დოკუმენტურ ფილმებს შეამზადებენ, რომელთა გიორი ქალაქია, ამ შემთხვევაში თბილისი. საპოლონო ჯაგში კი შეიქ-

მება ერთსაათიანი დოკუმენტური ფილმი თბილისზე. ჯაბა სიხარულიძე, თეატრალური უნივერსიტეტის პიარ-მენეჯერი: - საერთოდ მასტერკლასების ციკლი WORLD FROM DAWN TILL DUSK მსოფლიოს სხვადასხვა კინოსკოლების სტუდენტებისთვის ტარდება. პროექტი სამ ეტაპად არის დაყოფილი. პირველ ეტაპზე იყო პროექტის პრეზენტაცია და სხვადასხვა ფილმების ჩვენება. მეორე ეტაპი 29 ივნისს დაიწყება და სამ კვირას გასტანს, ჩატარდება მასტერკლასები, იქნება გადაღებები სტუდენტებთან ერთად, თავად პროდუქტი მზად დეკემბერში იქნება, სავარაუდოდ, დეკემბერშივე იქნება ფილმის პრემიერა საქართველოში.

საქართველოს შიშის ტექნიკის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი

my View
დავ
თავაკვირიძე

არ ვიცი კიდევ როდის ესტუმრება ეს ხელოვნების ჯადოქარი თბილისს, ის კი დანამდვილებით ვიცი, რომ განცდა, რომელიც პიანისტის მოსმენის შემდეგ გამოიყვება, კარგა ხანს დარჩება ჩემთან... მსმენელის მოჯადოება ეს მისი ხელწერაა... ნამდვილად შეუძლია თავისი მგრძობიარე ნოტებით ნაგიყვანოს იქ, სადაც ჯერ არასდროს ყოფილხარ... გამოგზავნოს ჯადოსნურ სამყაროში... წარმოსახვის ამ საოცარ უნარს პიანისტის ვირტუოზულობა გძინს და „გაიძულებს“ მისტიკური მოტივების პერსონაჟად იქცე... შემდეგ კი მხოლოდ ნეტარებაა და შენ სიამოვნების ცრემლებად იღვრები... ამ ყველაფერში მთავარი დამნაშავე ლექსო თორაძე და გემოვნებით შესრულებული „რაველია“. მორის რაველის საფორტეპიანო კონცერტი სახელმწიფო სიმფონიურ ორკესტრთან ერთად ნიკოლოზ რაჭველის დირიჟორობით შესრულდა...

აშშ-ში მოღვაწე მსოფლიოში აღიარებული ქართველი პიანისტი, უკვე რამდენიმე დღეა, საქართველოშია. მან, ნიკოლოზ რაჭველთან ერთად, დიდი ხნის წინ დაგვიტოვა პროექტი განახორციელა. ლექსო თორაძემ საქართველოში ორი კონცერტი გამართა. მონატრებულ მაესტროს ქართველი მსმენელი 14-15 ივნისს შეხვდა... რაველთან ერთად შესრულდა იგორ სტრავინსკის სიუიტა ბალეტის „ფასკუნჯი“ და გუსტავ მალერის პირველი სიმფონია.

ლექსო თორაძე ამერიკაში 1983 წლიდან ცხოვრობს. საბჭოთა პერიოდში მისი ამერიკაში „გადახვეწა“ დიდ ტკივილთან იყო დაკავშირებული. თბილისში დარჩენილი ოჯახი კაგებეს მეთვალყურეობის ქვეშ მოექცა... მისი წასვლა ოჯახის წევრებს, ახლობლებს, ნათესავებს დიდ ტკივილად ექცათ. ოჯახში ტრაგედია დატრიალდა. კაგებები დაბარების შემდეგ მამა გარდაეცვა... ამერიკაში წასვლისთვის კი სამშობლოში დაბრუნება აუხდენელი ოცნება იყო... მამინ ბევრმა გაკიცხა კიდევ ამ ნაბიჯისთვის... თუმცა, როდესაც უსმენ, ხედები, რომ ეს შემსრულებელი კომუნისტურ რეჟიმს ვერ დაემოწმებოდა, ხედები, რომ სწორედ ამან აიძულა გაერისკა და ამერიკას შეხიზნოდა... დღეს ის მსოფლიოში აღიარებული პიანისტი. მისი კონცერტები მსოფლიოს უამრავ ქვეყანაში იმართება. გასტროლები 2-3 წლით ადრე აქვს დაგეგმილი. ამჟამად, ამერიკის ინდიანას შტატის, ქალაქ საუზენდის მუსიკალური ცენტრის (უნივერსიტეტის) საფორტეპიანო ფაკულტეტის კათედრის გამგეა. თავისი სტუდია აქვს. ამ სტუდიაში ბევრი ქართველი სწავლობს...

ალბათ, დიდი ადამიანების ხიბლი უბრალოებაშია, როგორი სასიამოვნოა, როცა ამ უბრალოებას სწორედ იქ აწყდები, სადაც ყველაზე ღირებული იქმნება.

ლექსო თორაძე: - ბგერების ერთმანეთთან დამოკიდებულებას ვუსმენ და ვცდილობ, ეს დამოკიდებულება შეძლებისდაგვარად ნაგიყვანო და ვატარო აქეთ-იქით. გუშინ ერთმა ჩემმა მეგობარმა ხალხური სიმღერების არაჩვეულებრივ შემსრულებელზე თემურ ქვეხიშვილზე თქვა - სიმღერა აქეთ-იქით ატარაო. შთაბეჭდილი გამოთქმაა. რადგან მართლაც ასე იყო, ასეთი მომღერლისთვის გონაშვილის შემდეგ არ მომისმენია. სიმღერა და ხმა ბუნებრივი ჯადოა. როიალსა და ინსტრუმენტზე რთულია ამის თქმა. მაგრამ უნდა შეეცადო, რომ ატარო ეს მუსიკა აქეთ-იქით...

- რეპეტიციაზეც ზუსტად ისე იხარჯებით, როგორც კონცერტზე?

- ორგანიზმს ვერ მოატყუებ, ძალიან ვცდილობ, მაგრამ მაინც ვერ

„ბუღი მტკივნა, რომ ასეთი მოგენტები არის“

„ოჯახს რა მოუვიდა და ჩემი წასვლის შემდეგ, კალიან მალე, მამა გარდაგვიცვალა... ეს ტვირთი მე ყოველთვის მექნება“

მოატყუებ. კონცერტზე ასობით მსმენელია და ეს უფრო ძაბავს ჰაერს, უფრო ფაქიზს ხდის. ბევრი ადამიანის დრო გაქვს ხელში და ასმენინებ შენს სეირნობას ამ მუსიკასთან ერთად, ეს ძალიან ფაქიზი მომენტია. იძულებულები არიან, თავიანთი ცხოვრების დრო დახარჯონ და გისმინონ. დაძაბული სიტუაციაა, ამიტომ ორგანიზმს ვერ დააჯერებ, რომ რეპეტიცია არის კონცერტი, მაგრამ დამოკიდებულება უნდა იყოს ზუსტად ასეთი, რომ რეპეტიცია არ არსებობს ასეთი რაღაც, განსაკუთრებით, როდესაც ორკესტრთან მუშაობ და ამდენი ხალხი გისმენს, მათ უნდა დაიჯერონ, რომ ხდება გარკვეული აქტი და არა ავტოპილოტი რაღაც ტემპების შერჩევა და ფორმალური დამოკიდებულება. მთავარია, კონტაქტი დაამყარო. ამის ერთ-ერთი მთავარი ელემენტი დირიჟორია, დირიჟორმა უნდა გადასცეს ეს კავშირი, მაგრამ თვითონ ორკესტრს ხომ ესმის სოლისტი რას აკეთებს.

**„თითქმის ათი წლის შედეგ დაუბრუნდი საქართველოს“
- აქ დარჩენილებისთვის ტრაგედია იყო თქვენი ამერიკაში წასვლა, თქვენთვის?**

- ჩემთვისაც ტრაგედია იყო, თან ძალიან დიდი, მაშინ ფაქტი იყო და გეგონა, რომ მთელი ცხოვრება ვეღარ ჩამოხვიდოდი... ვინ ფიქრობდა 10 წელიწადზე. განიცდიდი ოჯახზე და

მნებასა და ქართულ რეალობაზე

გამუდმებით ფიქრობდი ოჯახს რა მოუვია?! ოჯახს რა მოუვიდა და ჩემი წასვლის შემდეგ, ძალიან მალე, მამა გარდაგვცვალა... ეს ტვირთი მე ყოველთვის მექნება. ერთი კვირით ადრე, ვიდრე გარდაიცვლებოდა, ძალიან დიდი ხანი ველაპარაკე მამაჩემს, თითქმის საათ-ნახევარი, ეს 1983 წლის 31 ოქტომბერს იყო. ჩვენი ლაპარაკი მთლიანად ჩაიწვინა, ვიცოდი, რომ ჩვენს ტელეფონს უსმენდა და ლაპარაკს მედგრადა ინერდა აქაური კაცებზე. მეც ჩემი ვერსია მინდოდა მქონოდა და მაქვს ახლაც. ამ ჩანაწერში იმას არ მეუბნება, ყოჩაღო, მაგრამ შიგნით ვგრძნობ, რომ ამბობს - მოსახდენი მოხდა, შენ ახლა შენს საქმეს უნდა მიხედო... გაახარე ის ადამიანები, რომლებიც აქ ძალიან განიცდიან და ძალიან უყვარხარო...

- როგორც ვიცი, 1983 წელს, მამამ საფორტეპიანო კონცერტი მოგიძღვნა, რომლის საქართველოში შესრულებაც გინდოდათ...

- 1983 წელს, 12 აპრილს, ლუბლიანაში დავუკარი, მაშინ იუგოსლავია იყო, ახლა სლოვენიაა. მამა იყო ამ შესრულებაზე. ამ ბოლო ლაპარაკში ჩვენ ამაზეც გვაქვს ბჭობა, პარტიტურა თან მქონდა წაღებული, მამას ვუთხარი, აქ მოთხოვნები არის, რომ შევასრულო-მეთქი. კატეგორიულად წინააღმდეგი იყო, შენ მაგის დრო და თავი არ გაქვსო. პოლიტიკური მიზეზებით გთხოვენო... მართალიც იყო, - ახალი ჩამოსული პიანისტი, რომელმაც პოლიტიკური თავშესაფარი მოითხოვა და მამამისის კონცერტს დაუკრავს... ეს არც შენ გჭირდება და არც მე, მოვა დრო და დაუკრავ. ჯერ შენი საქმე გააკეთე და მეორე... მართლაც ასე მოხდა, მაგრამ ამ მერეს 12 წელი დასჭირდა... ამის შემდეგ რამდენჯერმე მაქვს დაუკრული. მაგრამ ბევრჯერ არა, რთული შესასრულებელია. საქართველოში არ დამიკრავს. სურვილი დიდი მაქვს. ეს დროც მოვა. თვითონ მამა არაფერში ჩქარობდა. ერჩივნა 10 წელი ეცადა, მაგრამ კარგ სიტუაციაში შესრულებულიყო, ანუ ისეთ დირიჟორთან, რომლის რწმენაც ჰქონდა, რომ ის მოუვლიდა მის მუსიკას, ორკესტრს და ასე შემდეგ. ამას ბევრი ფიქრი არ უნდა, უახლოეს მომავალში აუცილებლად ჩამოვიტან ამ კონცერტს, რადგან ძალიან კარგი კონცერტია...

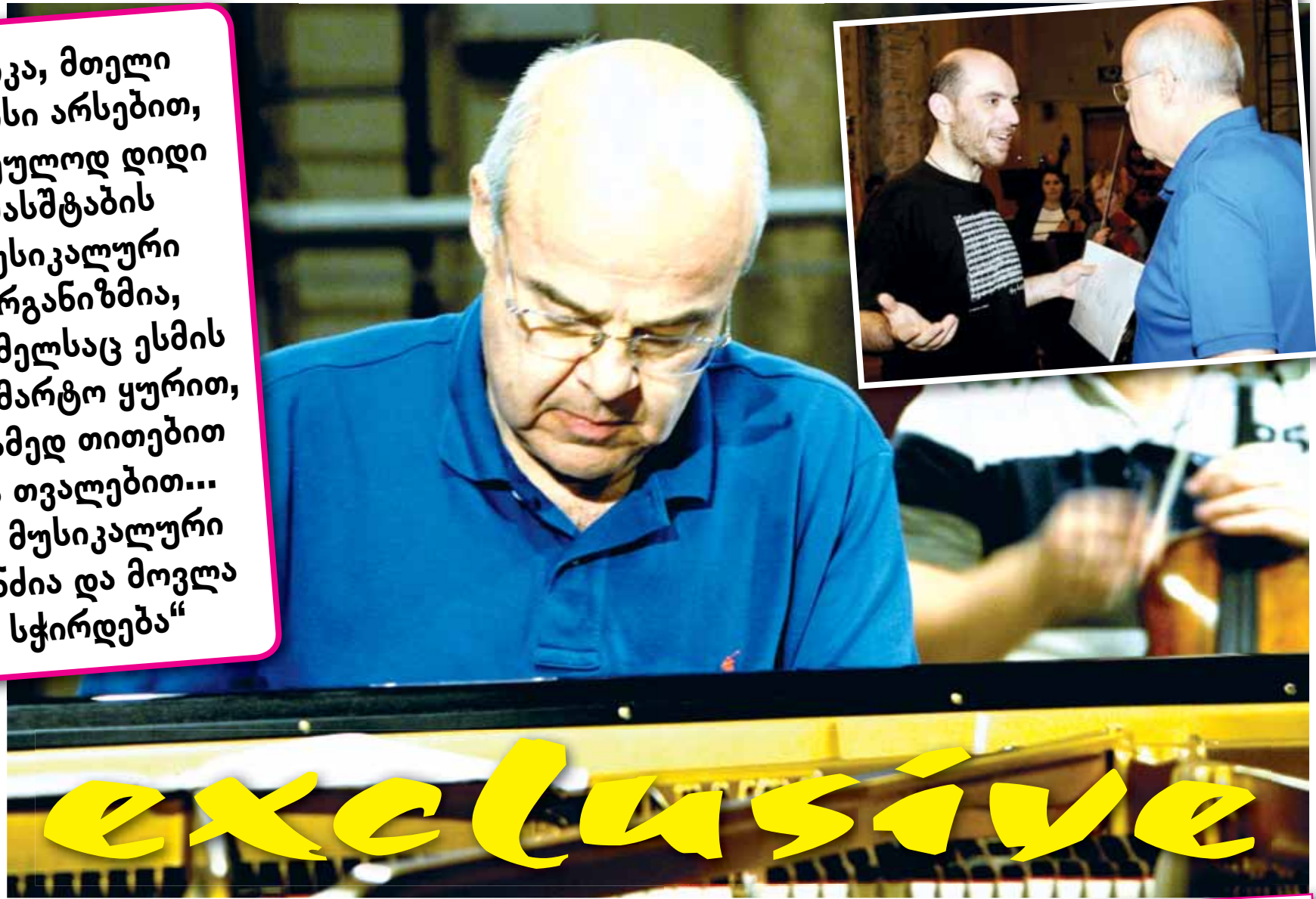
- ამ კონცერტსა და სიმფონიურ ორკესტრზე რას იტყვი?

- დიდი ხანი ვგეგმავთ ამ კონცერტს, ნიკოლოზ რაჭველის ორკესტრთან მქონდა შესრულებული რამდენჯერმე, მაგრამ მასთან ასეთი შეხვედრა არ მქონია. ეს ჩვენი პირველი ერთობლივი გამოცდა გახლავთ, რაც ძალიან მახარებს. ორკესტრი ძალიან კარგად მუშაობს. ძალიან დიდი დატვირთვით და, შეიძლება ითქვას, თავგანწირვით. რამაც დიდი შთაბეჭდილება დატოვა.

- ამ ბოლო დროს ნიკოლოზ რაჭველთან დაკავშირებული მოვლენების შემდეგ, საინტერესოა თქვენი მოსაზრება, როგორ დაახასიათებდით მას, როგორც ხელოვანს?

- ნიკა მთელი თავისი არსებით უჩვეულოდ დიდი მასშტაბის მუსიკალური ორგანიზმია, რომელსაც ესმის არა მარტო ყურით, არამედ თითებით და თვალებით... რასაც ხედავს, ის ესმის კიდევ, რასაც მიეკარება, იმას გრძნობს... ძალიან უნიკალური ორგანიზმია ნიკა და მოვლა სჭირდება. ჯერ ახალგაზრდაა ძალიან. დირიჟორი ბევრად უფრო გვიან ყალიბდება. ამიტომაც სჭირდება მოვლა ამისთანა მუსიკალურ განძს, რომელსაც ერთი ადამიანი წარმოადგენს. ბევრი წინააღმდეგობები აქვს, მაგრამ მერე ფიქრობ, რატომ არ უნდა ჰქონდეს წინააღმდეგობები?! ვინც კი ოდესმე მართლა სერიოზულად რამის გამკეთებელი იყო, წინააღმდეგობა ყველას ჰქონდა. ქართული წინააღმდეგობა არა მაქვს ლაპარაკი, ზოგადად მსოფლიოში. იგივე რაველისა თუ დებუსის

„ნიკა, მთელი თავისი არსებით, უჩვეულოდ დიდი მასშტაბის მუსიკალური ორგანიზმია, რომელსაც ესმის არა მარტო ყურით, არამედ თითებით და თვალებით... ის მუსიკალური განძია და მოვლა სჭირდება“

exclusive

ჩათვლით. დებუსიზე ჩაიკოვსკი იცინოდა... კომპარიაო... ეს მაშინ, როცა ჩაიკოვსკი უკვე ჩაიკოვსკი იყო, ვიდრე გარდაიცვლებოდა სამი წლით ადრე. ასევე იყო ბერლიოზი, სანამ აღიარებდა სხვაგან არ მიიღო, საფრანგეთში კაცად არ თვლიდნენ... ამიტომ არ უნდა გაგიკვირდეთ, პირიქით, უნდა გაგიხარდეთ... აჟიოტაჟები ბევრია მსოფლიოში... არადა თბილისს ჰქონია, რომ განსაკუთრებით თბილისშია...

- ამერიკაშიც ხშირია ამგვარი დაპირისპირებები?

- მთელ მსოფლიოში ასეა, შიდა კულტურული ძალების ბრძოლა ყველაგან არის. მაგრამ არა პოლიტიკოსებსა და მუსიკოსებს შორის, არამედ შიდა ორგანიზაციაში, მაგალითად, ბრძო-

ლა ორკესტრისა და ადმინისტრაციის, ან დირიჟორის... ასეთი რაღაცები ყველგან ხდება. ჩვენ, უბრალოდ, ცოტანი ვართ, პატარები ვართ, ერთმანეთს ძალიან კარგად ვიცნობთ და ეს გადადის პირად ელემენტებზე... თან ჩვენთან არის საბჭოური გადმონაშთი, როდესაც მინისტრი ან თუნდაც პრეზიდენტი ერევა მხატვრულ ცხოვრებაში, იმაში, რაშიც აბსოლუტურად არაფერი გაეგება. დირექტიული ბრძანებები მიმდინარეობს ზემოდან, რაც სხვადასხვა ორგანიზაციებს მუშაობაში უშლის ხელს, ამით აქეზებს ერთმანეთს და მიდის ერთმანეთის არასანტიერესო, ბანალური შეურაცხყოფები... გული მტკივა, რომ ასეთი მომენტები არის...

ლა ორკესტრისა და ადმინისტრაციის, ან დირიჟორის... ასეთი რაღაცები ყველგან ხდება. ჩვენ, უბრალოდ, ცოტანი ვართ, პატარები ვართ, ერთმანეთს ძალიან კარგად ვიცნობთ და ეს გადადის პირად ელემენტებზე... თან ჩვენთან არის საბჭოური გადმონაშთი, როდესაც მინისტრი ან თუნდაც პრეზიდენტი ერევა მხატვრულ ცხოვრებაში, იმაში, რაშიც აბსოლუტურად არაფერი გაეგება. დირექტიული ბრძანებები მიმდინარეობს ზემოდან, რაც სხვადასხვა ორგანიზაციებს მუშაობაში უშლის ხელს, ამით აქეზებს ერთმანეთს და მიდის ერთმანეთის არასანტიერესო, ბანალური შეურაცხყოფები... გული მტკივა, რომ ასეთი მომენტები არის...

ლექსო თორაძემ დაამთავრა მოსკოვის სახელმწიფო კონსერვატორია, იაკოვ ზაკის, ბორის ზემლიანსკისა და ლევ ნაუმოვის ხელმძღვანელობით. არაერთი საერთაშორისო ფესტივალის მონაწილე და კონკურსის გამარჯვებულია. 1983 წელს, მოსკოვის დიდი თეატრის სიმფონიურ ორკესტრთან ერთად, საგასტროლო მოგზაურობის დროს, ქალაქ მადრიდში, პიანისტმა მიმართა აშშ საელჩოს და მოითხოვა თავშესაფარი. მას შემდეგ საუდ ბენდის ინდიანას უნივერსიტეტი პროფესორია და ამავედროულად ხელმძღვანელობს საფორტეპიანო სტუდიას, რომლის შემადგენლობაშიც არაერთი უნიჭიერესი ქართველი შემსრულებელია და უდიდესი აღიარებით სარგებლობს მსოფლიოში. დღეისთვის ალექსანდრე თორაძე აქტიურ შემოქმედებით მოღვაწეობს ენევა და თანამშრომლობს მსოფლიო რანგის ორკესტრებთან და დირიჟორებთან.

ნუგზარ შარია საქართველოში

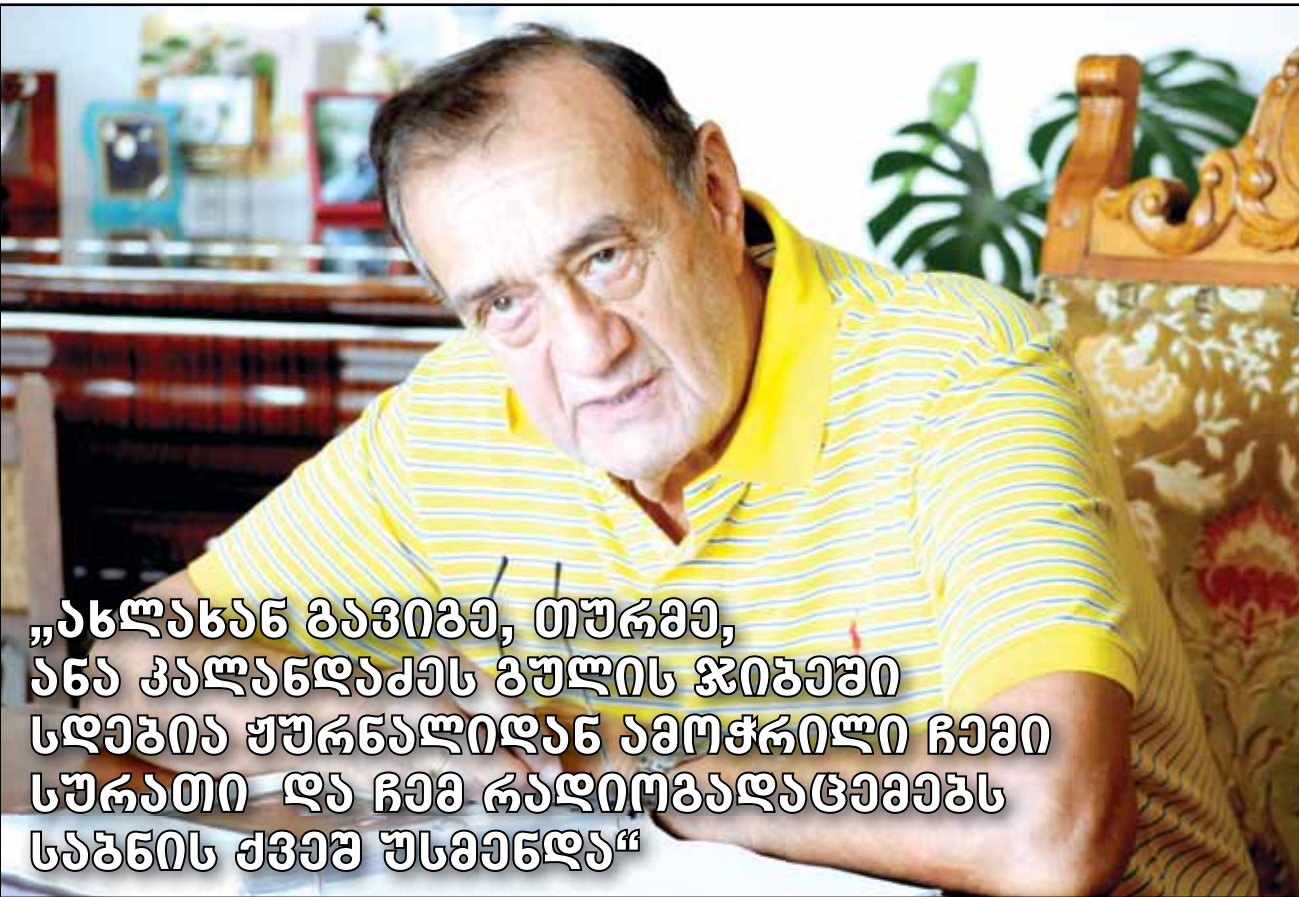

თვე-ნახევარია „ხევისბერი გოჩას“ ლეგენდარული ონისე - ნუგზარ შარია - თბილისშია. კახი კავსაძისა და გივი ბერიკაშვილის საოუბრო სალაშროზე ვნახე და გამიხარდა - ჩვენ ერთ-ერთი. „მე მივდივარ იქ, სადაც მელიძეებიან. ბატონმა რეზო ჩხეიძემ მითხრა - უნდა ჩამოხვიდეთ, დავექვი თვითმფრინავში და ჩამოვფრინდით“. კონკრეტული მისია აქვს და სამშობლოში რჩება მანამ, სანამ ამ მისიას არ შეასრულებს. ორი ფილმის გადაღებას აპირებს - „წმინდა ნინო“ და „ქეთევან წამებული“. 2005 წლის ათი ოქტომბრით თარიღდება პატრიარქის წერილი, რომელიც წერს, რომ მიესალმება ნუგზარ შარიას ინიციატივას ინგლისურ ენაზე გადაიღოს ფილმები - „წმინდა ნინო“ და „ქეთევან წამებული“. საავტორო უფლება შეერთებული შტატების კონგრესმა მიანიჭა. მას შემდეგ ნუგზარ შარია მხოლოდ ამ პროექტზე მუშაობს. ის გახლავთ სცენარის ავტორი და რეჟისორი. პროექტის სამხატვრო ხელმძღვანელი რეზო ჩხეიძეა, ხოლო გენერალური კონსულტანტი, როგორც თავად ამბობს - პატრიარქი. ფილმებში გამოყენებული იქნება უწმინდესის მუსიკა.

პროექტი მთლიანად ქართულია, ქართული შემოქმედებითი ჯგუფით, მხოლოდ ინგლისურ ენაზე. იქნება ქართული ვერსიაც. „ამ სამ მილიონ-ნახევარიანი ერის კულტურას მსოფლიო ნახავს. ამიტომაც ვიღებთ ინგლისურ ენაზე. თანაც ქართველი მსახიობები ამერიკელ მსახიობებს სჯობს“. როლები თითქმის განაწილებული აქვს. წმინდანების - წმინდა ნინოსა და წმინდა ქეთევანის როლებზე, როგორც ამბობს, პატრიარქის თქმით ტიპაჟები სოფლებში უნდა აარჩიოს. აპირებს გადაიღოს პირი პაოლი პავლიონის მანერაში - ვიზუალური აზროვნებით, დიალოგებით ნაკლებად დატვირთული. პროექტი მზად არის, დაფინანსებას ელოდება. „მე ჩემი მისია დავამთავრე. ახლა მათზე დამოკიდებული“.

43 წელია ემიგრაციაში ცხოვრობს, ამერიკაში. საზღვრის უკანონო გადაკვეთისა და ანტისაბჭოთა აზროვნებისთვის ყოფილ საბჭოთა კავშირში მისი დახვეწის მუხლით გასამართლება უნდოდათ. ამაზე მსახიობი და რეჟისორი თავად ყვება. მე კი მასთან სახლში ერთი ისტორიული შეკრების მომსწრე ვაყავი. იქ დამხვდნენ კახი კავსაძე და გივი ბერიკაშვილი, მოგვიანებით შემადგენლობას ჯემალ ლალიანი შემოუერთდა. მწელი წარმოსადგენი არ არის, როგორ გავიხარებდი. ჩემთვის ჩუმი და დევნილი და ამ ისტორიული შეხვედრის ჩანერაზე ნებადართულმა ბუმბერაზების საუბარი თქვენთვის ნამოვიღე. ნუგზარ შარია მსახიობებს თავის პროექტსა და მათთვის განკუთვნილ როლებზე ესაუბრა.

სტუმრად ნუგზარ შარიასთან
ნუგზარ შარია: - ძებო, შვიდი წლის წინ ამერიკიდან სცენარებით რომ ჩამოვედი და პატრიარქმა მათი გადაღების კურთხევა წერილობით მომიცა, ამის შემდეგ ის ბატონ ბიძინა ივანიშვილს მათ დავეინახებო და მოვლაპარაკე. ახლა კი ბატონ რეზო ჩხეიძის თხოვნით ჩამოვედი. მან მითხრა - უნდა მოხდეს, ჩემი, შენი, პატრიარქის და ბიძინა ივანიშვილის

„ახლახან გავიგე, თურმე, ანა კალანდაძეს გულის ჯიბეში სდებია შურნაღიდან ამოჭრილი ჩემი სურათი და ჩემ რადიოგადაცემებს სახლის ქვეშ უსმენდა“

„როგორც ბატონმა რეზო ჩხეიძემ შეაფასა, ორივე ფილმი 15 მილიონი დოლარი ჯდება. თუ ეს ფილმები ინგლისურ ენაზე იქნება გადაღებული, სისხლით მოგინერთ ხელს - მილიონებს მოიტანს. შევეცა პატრიარქისგან ინგლისურ ენაზე. ბატონი ბიძინა მართალია. მან, რეზო ჩხეიძის ვარსკვლავის გახსნაზე ბატონ რეზოს უთხრა, ფილმში ამდენი მილიონი რომ ჩავდო, საქართველოს მოსახლეობა სულ 3 მილიონ-ნახევარია და შემოსავალს ვერ მომიტანსო. ამიტომ ინგლისურ ენაზე უნდა გადავიღო, რომ ის მსოფლიოს ინგლისურ ენაზე ქვეყნებში გაიყიდოს. ამ ფილმებით მსოფლიო გაიცნობს საქართველოს. მე ვარ პოლიუფონი პროფკავშირის წევრი. პოლიუფონის მსახიობების გასამრჯელო თქვენ გასამრჯელოსთან

რის უოლტ დისნეისთან. უხედავ შემეხდა, რა არის ამ საბჭოთა პრესაში ფაქტობრივად რომ გამოიყენებო? მერე შემოხედა - არა, თქვენ მსახიობი ხართ, ჟურნალისტი არ ხართო. რა გავაკეთო თქვენთვისო, მკითხა. თქვენს რეპუტაციას დამასწარი თქვენი. დავგესნარი და აღმოვაჩინე, რომ დისნეი ყველას აზრს ეკითხებოდა და ითვალისწინებდა. ეს საუბარს დამამახსოვრდა. მეც მაინტერესებს ყველა თქვენგანის აზრი.

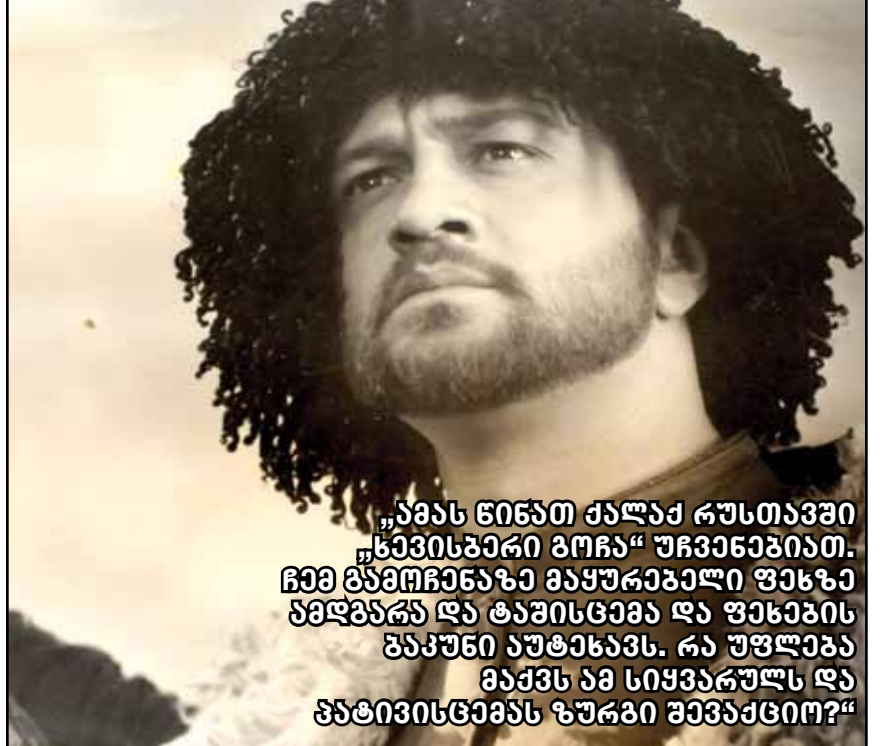
კახი კავსაძე: - როგორ ფიქრობ, რამდენი დაჯდება ეს ფილმები?
ნუგზარ შარია: - როგორც ბატონმა რეზო ჩხეიძემ შეაფასა, ორივე ფილმი 15 მილიონი დოლარი ჯდება. თუ ეს ფილმები ინგლისურ ენაზე იქნება გადაღებული, სისხლით მოგინერთ ხელს - მილიონებს მოიტანს. შევეცა პატრიარქისგან ინგლისურ ენაზე. ბატონი ბიძინა მართალია. მან, რეზო ჩხეიძის ვარსკვლავის გახსნაზე ბატონ რეზოს უთხრა, ფილმში ამდენი მილიონი რომ ჩავდო, საქართველოს მოსახლეობა სულ 3 მილიონ-ნახევარია და შემოსავალს ვერ მომიტანსო. ამიტომ ინგლისურ ენაზე უნდა გადავიღო, რომ ის მსოფლიოს ინგლისურ ენაზე ქვეყნებში გაიყიდოს. ამ ფილმებით მსოფლიო გაიცნობს საქართველოს. მე ვარ პოლიუფონი პროფკავშირის წევრი. პოლიუფონის მსახიობების გასამრჯელო თქვენ გასამრჯელოსთან

შედავრებით უზარმაზარია. ნიკოლ კიდმანმა ეკრანზე პირი რომ გააღოს, 25 ათასი დოლარი ღირს. ამ დროს თქვენთან შედარებით ეს გოგო 25 კაბიკოც არ ღირს.
კახი კავსაძე: - მე მომწონს, კარგად არცისტობს. 25-ს არა, 24-ს მივეცემდი! ნუგზარ, ვთქვათ, ბატონმა ბიძინამ დალო 15 მილიონი, როდის ფიქრობ ფილმის გადაღების დაწყებას?
- იმწუთში დაიწყება, როცა თანხმობა იქნება. მე მაგისთვის ვარ ჩამოსული.

26 წლის ასაკში დამსახურებული არტისტი
ნუგზარ შარიას თავისი დიდი და საინტერესო ბიოგრაფია დოკუმენტებად ერთად აქვს თავმოყრილი. სპეციალურად „პრაიმ-აიშისთვის“ 72 წლის მსახიობი თავის ისტორიას ჰყვება.
„ჩემი პირველი რეჟისორი მიხეილ ჭიაურელი იყო. 15 წლის ვიყავი „ოთარანთ ქერის“ რომ იღებდა. მე მოჯირითე ვიყავი. წინანდალში ვიღებდით, 1 სექტემბერს მამამ რომ ჩამომაკითხა, სკოლა იწყებოდა. დამიტოვე შენი შვილი, კარგ მსახიობად გავზრდიო, უთხრა. მერე სოფიო ჭიაურელთან, მალხაზ გორგილაძესთან, არიანა შენგელაისთან ერთად ვითამაშე ფილმში „ენგურის ნაპირებზე“. ჭიაურელმა მითხრა, ეგ ფილმი არ ვერგა, თუმცა შენ აღმოჩნე ხარო. ეგ

საჭოთა კავშირის მოლატე
„მერე იყო რუსეთი... უმაღლესი სარევიო-სორო კურსები დავამთავრე. სამი წელი ცხოვრობდი სარდაფში. რეჟისორებს საერთო საცხოვრებელი არ აძლევდნენ. ლეონიდ ტრაუბერგის მონაწილე ვიყავი. არ უნდოდა ჩემი მიღება, შენი გარეგნობის ქართველი კაცი რესტორან „არაგვიში“ იქიფებს და ქალებში დროსტარებას გადაწყვებო. გადავიღე სადილობო ფილმი „მუადლე“, რომელიც ანტისაბჭოთა ფილმად მონათლეს. იქიდან თბილისში დაბრუნებული აღარსად მიმიღეს: არც კინოსტუდიაში, არც თეატრში, სცენარის დამბლოკეს, შტატები არ ჩამრიცხეს, ხელფასი არ მომცეს. ფარაჯანოვმა სომხეთში გამიშვა სათამაშოდ. მერე მუა აზიაში ვიყავი, 18 ფილმი ვითამაშე. იქაც მომხსნეს როლიდან. ალბათ, ნიჭით ვჯობნიდი... ამიტომ 1970 წელს საფრანგეთში პოლიტიკური თავშესაფარი ვითხოვე. 15 წუთში მომცეს. მხოლოდ ღმერთი იყო ჩემს გვერდით. გოგი ჩხეიძემ შემეცვალა. თერთმეტ თვე-ნახევარი დავყავი პარიზში.
1976 წელს ანდრე გრომოკომ საბჭოთა მოქალაქეობა გამიშვეს, საჭოთა კავშირის მოლატისა და საზღვრის უკანონო გადაკვეთის ბრალდებით. დახვეწილი მომისაჯეს... მოსკოვიდან საქართველოში გამოგზავნეს ჩემი საბუთები. ამით მოსკოვმა ხელი დაიბანა. ანუ თუ გამასამართლებდნენ, აქ უნდა დავხვედრებო. ცხოვრებულ დედა და ძმა ზვიად გამსახურდიასთან მივიღებ. მაშინ არ იყო პრეზიდენტი. პროკურატურაში შეიტანეთ საქმე ნუგზარის რეაბილიტაციის შესახებო, ურჩია. 1989 წელს თბილისის სამართლებრივ დახვეწის მუხლი მომიხსნა. მერე ბატონმა ზვიადმა მომიწვია საქართველოში, საბჭოთა საელჩო კი ვინას არ მძლევდა. მოსკოვმა არ იცოდა, რომ მე რეაბილიტირებული ვიყავი.“

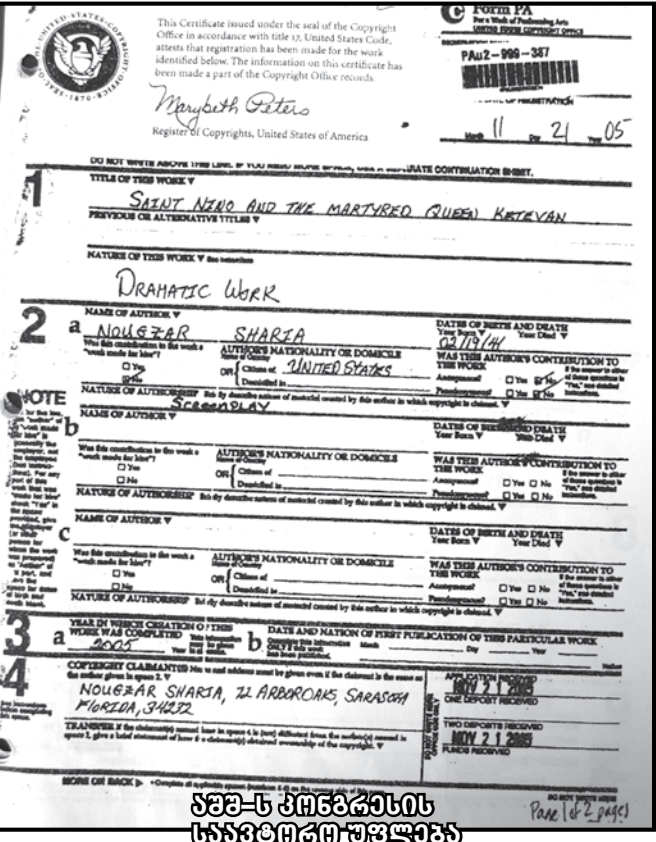
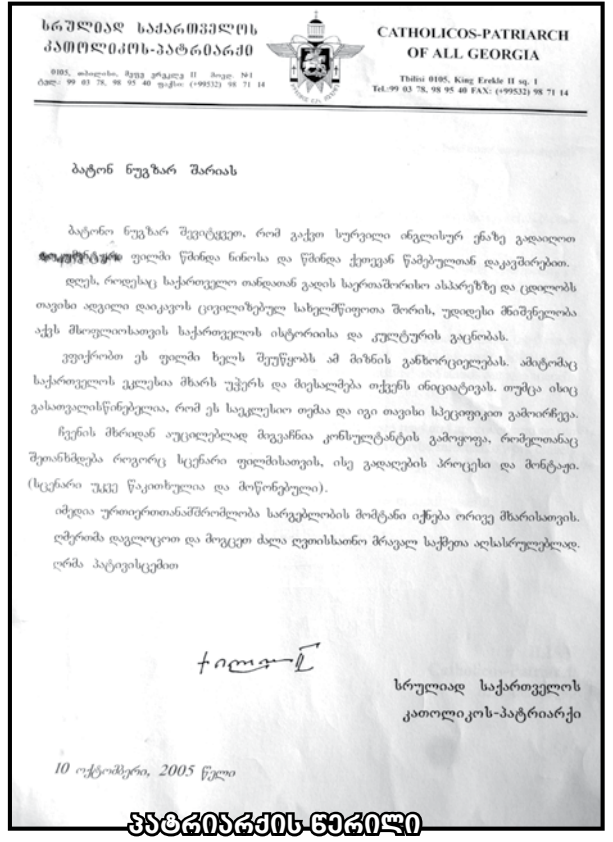
ანა კალანდაძე
„ამერიკის ელჩმა პარიზში მითხრა, რატომ დარჩით აქ? მოსკოვი დავამთავრე სარეჟისორო. ჩავედი საქართველოში და იქ ყველა კარი დამიხურეს-მეთქი. გამოდის, უმუშევრობის გამო ითხოვეთ თავშესაფარი.“

„ანას წინაშე ქალაქ რუსთაველი წვიმისხარი გოჩა“ ურქანავით. ჩემი გამორჩენაზე ვაყურადობდი ფეხზე ამდგარ და ტაშისცემა და ფეხების გაკეცილი უშუალოდ. რა უფლება მაქვს ამ სიყვარულს და ვატივისცემას ზურგი შევპაციო?“

როლი დაივიწყე; თუ ბედი გენია და მეორე როლი შემოგთავაზებს, ტექნიკა ერთი ფილმიდან მეორეში უნდა გადაიტანო. 19 წლის ვიყავი, პირველკურსელი. ეს სიტყვები საბჭოთა კავშირში ჩამრჩა. ასე ვითამაშე 37 ფილმში. 26 წლის ასაკში დამსახურებული არტისტის ნიშანი მიმიწვეს. ყოფილ საბჭოთა კავშირში ჩემი კონტრაქტი მამის დავასარულე.
სიკო დოლიძის „პალიასტომის ტბაში“ ყნაილი დარჩა ვითამაშე. ასეთ დამთხვევა იყო. გულზე ივანე ეკითხება - სათი გაგინვია დარჩია? რა ვიცი, ბატონო, ნავალ, ქვეყანა დიდიაო. ასე ასრულდა ჩემს ცხოვრებაში, აქედან ნასვლა მომიხდა...
„ხევისბერი გოჩა“ ქართული კინოელოგების ნიშნად არის ქცეული. გადაღებულ მთელი სცენარი სარეპეტიციო დარბაზში თავიდან ბოლომდე გავიარეთ. ამიტომ გამოვიდა ფილმი. უკვე ნამუშევარი გვექნოდა მასზე. რუსთაველის თეატრში ერთადერთი როლი ვითამაშე „ამირანში“ აკაკი ხორავასთან და ლილა აბაშიძესთან ერთად. პრემიერაზე აკაკი ხორავამ მუხლზე მაკოცა.“
- ძალიან სიმპათიური მამაკაცი იყავით და ალბათ, ქალთა არმია თავს გეხვიათ...
- დედამ მითხრა ერთხელ, შენ ქალებმა დაგლოპეს და ალბათ, ისე ქალები თუ გადაგარჩენენო. გამოვიდა, რომ ქალებმა გადამაჩინეს... ქალები საკითხში მთელი ჩემი ცხოვრების მანძილზე ძალიან კორექტული ვიყავი. ჩემი პოპულარობითა და გარეგნობით არასდროს მისარგებლობა.

ვფრთხილდები, თუ ვინ იქნება ის ქალი, რომელიც ჩემს ცხოვრებაში მთელი ჩემი ცხოვრების მანძილზე ძალიან კორექტული ვიყავი. ჩემი პოპულარობითა და გარეგნობით არასდროს მისარგებლობა.
- მითხრა, თუ ვინ იქნება ის ქალი, რომელიც ჩემს ცხოვრებაში მთელი ჩემი ცხოვრების მანძილზე ძალიან კორექტული ვიყავი. ჩემი პოპულარობითა და გარეგნობით არასდროს მისარგებლობა.
- მითხრა, თუ ვინ იქნება ის ქალი, რომელიც ჩემს ცხოვრებაში მთელი ჩემი ცხოვრების მანძილზე ძალიან კორექტული ვიყავი. ჩემი პოპულარობითა და გარეგნობით არასდროს მისარგებლობა.

ორი ფილმის გადაღებას გეგმავს

**„მე რომ უცხოეთში
დავრჩი - აქ ბომბი
ბასკდა, ნუგზარ შარია
უცხოეთში დარჩაო.
რომ ვერაფერი
მოიფიქრეს - უნიჭოდ გამო-
მაცხადეს. თუ უნიჭო კაცი ნავიდა, მოგი-
ლოცავთ-მეთქი, პასუხს ვუთვლიდი. ახლა
თქვენ წერეთ სცენარები და თქვენ ითამა-
შეთ-მეთქი. ამას ნინათ ქალაქ რუსთავეში
„ხევისბერი გოჩა“ უწევნებიათ. ჩემს გამოჩე-
ნაზე მაყურებელი ფეხზე ამდგარა და ტანის
ცემა და ფეხების ბაკუნი აუტეხავს. რა უფ-
ლება მაქვს ამ სიყვარულს და პატივისცემას
ზურგი შევქციო?“**

„წმინდა ნინოს“ და „ქეთევან წამებულის“ ფილმების სცენარები ჩემი მოპრიანება არ არის, პატრიარქის კურთხევა მაქვს. მე მივდივარ იქ, სადაც მელოდებიან“

**EMILIO
SANTANA
EXCLUSIVE**

დარჩე. გამოვიდა, რომ ეს მოვხებრხე. არც ერთი სცენარი ჩემი სურვილით არ გამიკეთებია. „შავი მურატი“ ტოლსტოის ქალიშვილის სურვილით გადაკეთე. არც „წმინდა ნინოს“ და „ქეთევან წამებულის“ სცენარია ჩემი მოპრიანება, პატრიარქის კურთხევა მაქვს. ხომ ვამბობ, მე მივდივარ იქ, სადაც მელოდებიან.

მე რომ უცხოეთში დავრჩი - აქ ბომბი გასკდა, ნუგზარ შარია უცხოეთში დარჩაო. რომ ვერაფერი მოიფიქრეს - უნიჭოდ გამო-მაცხადეს. თუ უნიჭო კაცი ნავიდა, მოგილოცავთ-მეთქი, პასუხს ვუთვლიდი. ახლა თქვენ წერეთ სცენარები და თქვენ ითამაშეთ-მეთქი. ამას ნინათ ქალაქ რუსთავეში „ხევისბერი გოჩა“ უწევნებიათ. ჩემს გამოჩენაზე მაყურებელი ფეხზე ამდგარა და ტანის ცემა და ფეხების ბაკუნი აუტეხავს. რა უფლება მაქვს ამ სიყვარულს და პატივისცემას ზურგი შევქციო?

- მთავარი ნოსტალგიის განცდა ოკუპანის გადაღმა?

- არც ერთი წამი საქართველოს გარეშე არ მიცხოვრია, მიუხედავად იმისა, რომ 43 წელი აქ არ მიცხოვრია. ვმუშაობდი რადიო „თავისუფალ ევროპაში“, რადიო „თავისუფლები“, „ამერიკის ხმასი“, ნიუ-იორკის ტელევიზიაში, ვამინგტონის ტელევიზიაში, „ნიუ-იორკ ტაიმსში“...

გახლავართ ბარაკ ობამას მიერ თეთრი სახლის აკრედიტებული წარმომადგენელი საქართველოს საკითხებში. მაქვს მისი წერილი - „დარწმუნებული ვიყავი გვერდში ამოგვიდგებოდი ამერიკის შეერთებული შტატების წინსვლაში დიდი დემოკრატიის სენ“. გაცხებული ვიყავი, რომ მე ნობელის პრემია მომანიჭეს - ობამებისგან 2009 წლის 15 დეკემბერს მოსალოცი წერილი მივიღე - „იმედი მაქვს თქვენთან მჭიდრო პოლიტიკურ-მორალური კავშირით შევძლებ ამერიკულ ხალხს დიდი სამსახური გაუწიო ყველა იმ საკითხებში, რის წინაშეც ჩვენი ერი დგას, რისთვისაც მადლობას გიხდით. იმედია, თქვენთან ერთად მძიმე ამოცანას დაველევ“. ასევე მაქვს ბილ კლინტონის აკრედიტაცია და მილოცვა პენსიაზე ადრე გასვლასთან დაკავშირებით. ამერიკელი ხალხის სახელით მადლობას მიძღვნის ჩემი ღვაწლისთვის რადიო „თავისუფლები“ მუშაობისთვის. მაქვს ზვიად გამსახურდიას სამუდამო აკრედიტაცია, როგორც საქართველოს წარმომადგენლის ამერიკის შეერთებულ შტატებში. იდუარდ შევარდნაძის მთავრობისგან მონიჭებული მაქვს სრული აკრედიტაცია, რასაც მაშინ საქართველოს ელჩი თედო ჯაფარიძე ადასტურებს. მადლობას მიძღვნის მარშალი მალიკაშვილი, რომ მე 25 წელი ვითანამშრომლე რადიო „თავისუფალ ევროპასთან“ და რადიო „თავისუფლებასთან“, „ამერიკის ხმასთან“.

ფორფიტა სახელწოდებით „ნუგზარ შარია და მისი გიტარა (საბჭოთა ანდერგრაუნდი)“ 1973 წელს, ამერიკის კულტურის სამინისტროს და ამერიკის მამინდელი პრეზიდენტის რიჩარდ ნიქსონის მიერ გამოიცა. ნიქსონმა პირადად გადასცა ლოკონდ ბრუქნეს ეს 50 ფორფიტა. ამ ალბომში ვისოცკის შემოქმედებას ვასრულებ.

როდესაც ჩარლზ სპენსერ ჩაპლინი გარდაიცვალა, 1977 წლის 27 დეკემბერს, „ნიუ-იორკ ტაიმსში“ დაიბეჭდა ჩემი სტატია სათაურით „დღე, როდესაც სტალინმა ჩაპლინის ფილმებს სიცხელი აუკრძალა“. შტატების მამინდელმა ელჩმა სტალინს ჩაპლინის „დღი დიქტატორი“ აჩვენა. ძალიან მოეწონა კადრები, სადაც მუსოლინი და ჰიტლერი ამნეთი ადიან. ბავშვით იცინა. მაგრამ გაიგონა თუ არა მონოლოგი - დიქტატორების დრო დამთავრდაო, სტალინმა თქვა - ჩაპლინები არ მჭირდებაო. ამ სტატიაში ამერიკის ხმასთან გაუთავებელი წერილები მოჰყვა. 300 მილიონმა ადამიანმა გაიგო, რატომ იქნა აკრძალული ჩაპლინის ფილმები საბჭოთა კავშირში.

ბროდვეის თეატრის სცენაზე სექტაკლი „ძია ვანია“ მუსიკალურად გავაფორმე. ამის შემდეგ ნიუ-იორკის ბროდვეის თეატრის ისტორიაში შემიყვანეს, როგორც საუკეთესო მუსიკალური გამაფორმებელი.

დიუკ ელინგტონის და ლუი არმსტრონგის პროდიუსერი იყო ჯო გლეიზერი. იგივე სახელისა და გვარის იყო პროდიუსერი, რომელთანაც მე ჩემი ფორფიტა ჩავწერე. ამიტომ გლეიზერის გამო მოუხმინა ჩემს ფორფიტას დიუკ ელინგტონმა. გასაცნობად სახლში მიმინვია. ჩვენ ერთად დაფუ-

კარით „მზე შინა და მზე გარეთა“. ჩემი თხოვნით ნოტები დანერგა და ხელი მოაწერა. ეს ნოტები მუზეუმში ინახება. ელინგტონი თავის ანდერში წერს: „როდესაც ნიკი (ასე დამარქვა) მარია უკრავს ფორტეპიანოზე, ის არ უკრავს თითებით, ის გულით უკრავს“. მან ორი თეთრი როიალი მაჩუქა, ერთი მის ბინაში დევს ნიუ-იორკში, არ წამოიძლია. მეორე ჩემს სახლშია ფლორიდაში.

1976 წელს ჩემი უცვარი გასტროლები მოეწყო ისრაელში. თვითმფრინავი თელ ავივი უნდა დამჯდარიყო, რომ უცებ ქრისტე გამომეცხადა! ღიმილით თითქოს მასთან მიხმობდა. დაახლოებით 200 ადამიანი დამხვდა ტრაპან - ქართველი ებრაელობა და სკანდინავიელები - ნუგზარ, ნუგზარ! იმ დროს დახვრეტა მქონდა მისჯილი და ეს ყველაფერი ხომ არ მელანდებო-მეთქი, ვფიქრობდი. ჩემი სოლო კონცერტები იყო დაგეგმილი და ათი ათასი ბილეთი ათი დღით ადრე იყო გაყიდული. ათი კონცერტზე სულ 50 ათასი მაყურებელი დაემსწრო. ისინი ჩემთან კი არა, საქართველოსთან მოვიდნენ...

გარდა იმისა, რომ 4 პრეზიდენტის მიერ აკრედიტებული გახლავართ, ვარ იერუსალიმის დროშის მფლობელი. ისრაელის საპატიო მოქალაქე. საქართველოს, აშშ-ს მოქალაქე. ქუთაისის საპატიო მოქალაქე... მაგრამ ყველაზე ძვირფასი ჩემთვის ანა კლანდაისის ისტორია...

**„დიდი ზნეობითი ზნეობა-მინისტრი
ლამილ ჯოჯოი ნიკო ნიკოლაძის
შეხვედრა: მინ ხანთ თქვენ და კა არის
თქვენი ცხოვრების მიზანი, რაზეც
ნიკო ნიკოლაძემ უხანსხა: მე ვარ
ქართული და მიწა ვიყი შეხვედრა ქართული“**

შვილები

„21 სექტემბერს ჩემი უფროსი ქალიშვილი, 43 წლის ნესტან შარია გარდაიცვალა. 22 სექტემბერს უნგრეთში დიდ ოპერაციას ვიკეთებდი და ეს დამიმაღეს. ეჭვი ჰქონდათ კობოზე და არ აღმომაჩნდა. ოპერაციის წინ რომ ეს ჩემთვის ეთქვათ, ამას ნამდვილად ვერ გადავიტანდი. ნორმალური ადამიანი სთვის ძნელად გასაგებია რასაც ახლა ვიტყვი: ვინაიდან ჩემმა ქალიშვილმა უჩემოდ 43 წელი გაატარა, ის ჩემთვის დღესაც ისეთივე ცოცხალია, როგორც ორი წლის წინ იყო. ის უჩემოდ გაიზარდა. ჩემთვის ჩემი შვილი არ არის გარდაცვლილი, ის ჩემთანაა.“

ნესტანის დედა, მსახიობი ლია გუდაძე, ჩემი პირველი მეუღლე იყო. ჩვენ ახალგაზრდები ვიყავით და მალე დავშორდით. ორ წელზე ნაკლები გავატარეთ ერთად. მერე ირა ჭილაძე შევიერთე ცოლად. მასთან ერთად მანამ ვიცხოვრე, სანამ უცხოეთში წავიდოდი. ჩემი ვაჟი ზურიკო ორ წლინახევრის დავტოვე“...

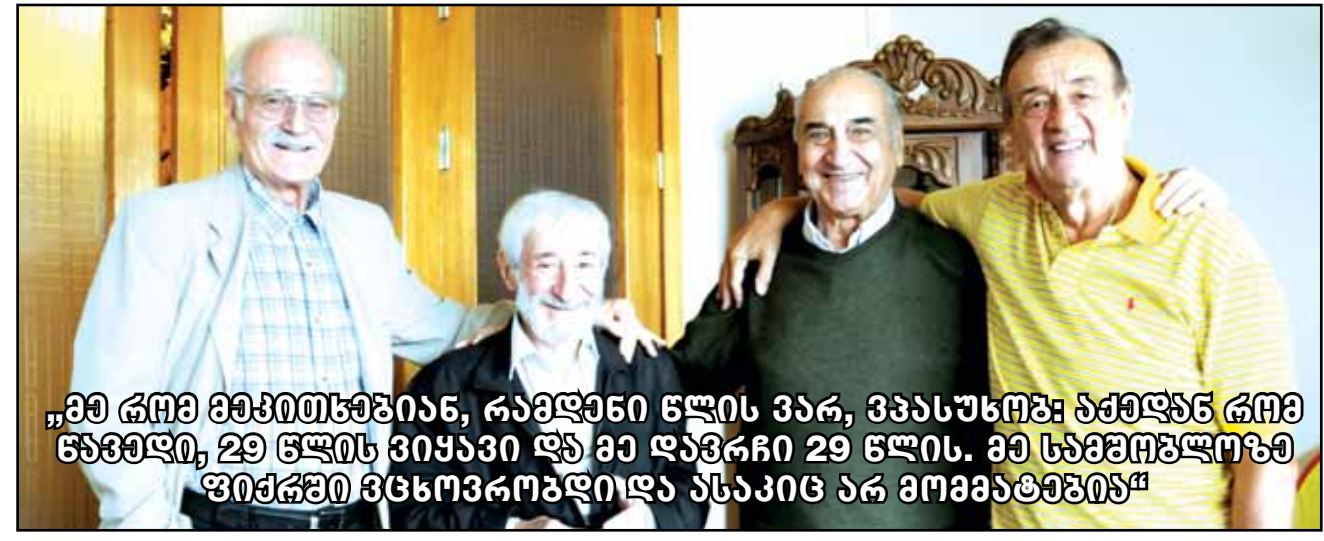
სიყვარული

„1994 წელს ჩემს ცხოვრებაში გამოჩნდა სერბი მართლმადიდებელი, ის

ახლა ჩემი მეუღლე - სოფია შარია გახლავთ. 1995 წლიდან ფლორიდაში ერთად ვცხოვრობთ. ამჟამად თავის სამშობლოში, იუგოსლავიაში გახლავთ. საქართველოში იყო ჩამოსული. 16 წლის იყო დასავლეთ ბერლინში რომ ჩავიდა და გერმანულ რესტორანში დაიწყო მუშაობა. დღეს 11 რესტორნის მენეჯერია. მიუხედავად იმისა, რომ ჩემთვის ეთქვათ, ამას ნამდვილად ვერ გადავიტანდი. ნორმალური ადამიანი სთვის ძნელად გასაგებია რასაც ახლა ვიტყვი: ვინაიდან ჩემმა ქალიშვილმა უჩემოდ 43 წელი გაატარა, ის ჩემთვის დღესაც ისეთივე ცოცხალია, როგორც ორი წლის წინ იყო. ის უჩემოდ გაიზარდა. ჩემთვის ჩემი შვილი არ არის გარდაცვლილი, ის ჩემთანაა.“

ნესტანის დედა, მსახიობი ლია გუდაძე, ჩემი პირველი მეუღლე იყო. ჩვენ ახალგაზრდები ვიყავით და მალე დავშორდით. ორ წელზე ნაკლები გავატარეთ ერთად. მერე ირა ჭილაძე შევიერთე ცოლად. მასთან ერთად მანამ ვიცხოვრე, სანამ უცხოეთში წავიდოდი. ჩემი ვაჟი ზურიკო ორ წლინახევრის დავტოვე“...

სიყვარული? ცხოვრების მამოძრავებელი ძალაა. სიყვარული თუ თავდება, ცხოვრებაც თავდება. იმ 43 წლის მანძილზე მე სამშობლოს სიყვარულმა მომცა ცხოვრების იმპულსი და ძალა. მე რომ მეკითხებიან, რამდენი წლის ვარ, ვასახუბო: აქედან რომ წავიდე, 29 წლის ვიყავი და მე დავრჩი 29 წლის. მე სამშობლოზე ფიქრში ვცხოვრობდი და ასაკიც არ მომმატებია“...

„მე რომ მივითხვებიან, რამდენი წლის ვარ, ვასახუბო: აქედან რომ წავიდე, 29 წლის ვიყავი და მე დავრჩი 29 წლის. მე სამშობლოზე ფიქრში ვცხოვრობდი და ასაკიც არ მომმატებია“

იური ბერიშვილის პერსონალური გამოფენა გალერეა „შარდენში“

ის არის მხატვარი, რომელიც ფერსა და გრძნობებზე ნადირობს და თავისი ნახატებით ამბობს გიყვება. მისი ტილოები „გაიძულევენ“, რომ იაზროვნო, იქ დაუფერებელი რამეები ხდება... ვისაც თანამედროვე მხატვრობა უყვარს, იური ბერიშვილის ნახატები მისთვის უცხო ნამდვილად არ არის. ხოლო მას ვისაც საოცარ ფერებში მოგზაურობა სურს, გალერეა „შარდენს“ უნდა ეწვიოს. იური ბერიშვილის ნახატები ამ გალერეაში 14 ივნისს გამოიფინა და კიდევ 10 დღე გაგრძელდება. 2010 წლის შემდეგ მხატვარი პერსონალურ გამოფენას პირველად აწყობს.

იური ბერიშვილი: „გამოფენა ყოველთვის მიხარია, რადგან საბოლოო ჯამში გრძნობ, რომ რეალობაში ცხოვრობ და რეალისთვის ემზადები. ბოლოს ეს კულმინაცია - გამოფენაა. ბოლო და ბოლოს ეს მიზეზია იმისთვის, რომ შეხვედე ადამიანებს, ურთიერთობები... აქ არიან შენი მეგობრები, ნაცნობები, ცოტა უცნობებიც... თანაც ხედავ გამოფენის ხარისხს. თუ გამოფენა კარგი გააკეთე, რეალურად მასტერკლასი გამოგდის, სარკის ეფექტი აქვს... კარგ ნივთს როცა

„გამოფენას პირობითად „იეროგლიფი“ დავარქვნი და შინაგანად კაღვებს, კატებს და ცხოველებს ვუკლვნი, კალიან მეცოდებაინ“

exclusive

ვატურად უპასუხო... ხატვა ღვინის-მაგვარია, გათრობს, ოლონდ ეს ჯანმრთელი ღვინოა... პახმელია არა აქვს... ის ვილაქ კი, ეტყობა პახმელიაზე ლაპარაკობს. მე პახმელიაზე არასოდეს ვლაპარაკობ, რადგან ხატვის შემდეგ არასოდეს მქონია.

„თხემით-ტერფამდე ხელოვანი და უნიჭიერესი ადამიანი“ - ასე აფასებენ მას გამოფენაზე შეკრებილები. ხელოვანს, რომ საზღვრები არ სჭირდება, ეს ყველაზე მეტად მისივე ნახატებში ჩანს. ნიშანდობლივია ის ფაქტიც, რომ მხატვარი თავის ნახატებს ჩარჩოში არასოდეს სვამს და ერთი უცნაურობაც, სახელოსნო არასდროს მქონია. იური ბერიშვილი თურმე პროფესიონალი რაგბისტიც არის. რაგბს უმაღლეს ლიგაში თამაშობდა. მერე არჩევანის წინაშე დადგა და მხატვრობა აირჩია. ისიც მითხრეს, მისი შემოქმედება დღეს უცხოეთში ბევრად უფრო დაფასებულია, ვიდრე საქართველოში... გამოფენილია ბევრ ქვეყანაში და ყველაზე მნიშვნელოვან გალერეებში. მისი ნამუშევრები ამერიკისა და ევროპის ცნობილ კოლექციებშია, ასევე, ვაშინგტონში მსოფლიო ბანკის კოლექციაში, სადაც საქართველოდან და დსთ-დან მანამდე არც ერთი მხატვარი არ მოხვედრილა.

განსაკუთრებულად მოგვწონს. ამიტომ 2-3 ნახატი ძველია. მისი პერსონალური გამოფენა ჩვენს გალერეაში უკვე ორჯერ იყო. ახლა მესამედ იმართება. ძალიან მოგვწონს ეს მხატვარი, ესთეტიკურ სიამოვნებას გვანიჭებს, ძალიან გვიყვარს და ამიტომაც ვფენთ ხოლმე. მისი ნამუშევრების ფასი 800-დან 2 500 დოლარამდეა. იური იმდენად კარგი მხატვარია, რომ ეს ფასი მისი შემოქმედებისთვის იაფიც არის. რომ არა ჩვენი ქვეყნის ეკონომიკური მდგომარეობა, შეიძლება, რომ გაცილებით ძვირი ღირდეს“.

ლიან დიდი მხატვარია, დღეს ის ისეთ რამეს აკეთებს, რასაც არავინ. იმიტომ რომ დღეს ჩვენ რეალურად ისეთ სიტუაციაში ვიმყოფებით, როდესაც მხატვრობამ არა მარტო დატოვა კლასიკური ფორმები, არამედ მხატვრობა, როგორც ასეთი, აღარცა გვაქვს, თუ გადავავლებთ თვალს იმას, რაც თანამედროვე აქტუალურ ხელოვნებაში ხდება, ასეა. აქტუალური ხელოვნება გამოირიცხავს მხატვრობას. იურა არის ერთ-ერთი, რომელთანაც ფერი არის შენარჩუნებული. ეს ჯერ კიდევ არის ფერწერა“.

ზაზა შათირიშვილი, ფილოსოფოსი: „იურა ბერიშვილი, ჩემი აზრით, ძა-

გია მირზაშვილი: „იური ბერიშვილის გამოფენა ფერწერის ზეიმი“

„სატვის პროცესი ღვინისმაგვარია, გათრობს, ოლონდ, ეს ჯანმრთელი ღვინოა... პახმელია არა აქვს“

ნაკითხავ და დადებითი ემოცია გეუფლება, ასეა. აქ 80% ბოლო პერიოდის ნამუშევრებია“.

- **ამბობენ, იური ბერიშვილი უცხოეთში უფრო იყიდებაო.**

- მართალია, საქართველოში ცოტა ნაკლებად იყიდება ნახატები. აქ საერთოდ ჭირს გაყიდვა. რადგან მომჭირნე კოლექციონერები არიან. ფულის დახარჯვა ეძლევათ... თუ ნახატი გაიყიდა, ესაც კარგია. თუმცა, ეს უკვე სხვა საკითხია, როგორც რუსები ამბობენ, „შკურნიე ვაპროსი“. ეს არის ისეთი თემა, რომელიც არ არის სალაპარაკო, რადგან ხელოვნებაში ბევრად საინტერესოა სხვა ფაქტები და არა ტყავი...
- **ე.ი. სხვა მხატვრების მსგავსად გამოფენა არ განერვიულებთ.**

- არა. უკვე იმდენჯერ მქონდა გამოფენა, რომ აღარ განვიცდი, პირიქით, ამით სიამოვნებას ვიღებ. ნერვებს იცით რა მიშლის? ის, რომ ქალაქი უნდა დააკრა, რაღაც უნდა დაანებო... აი, ამაზე ნერვიუ-

ლობ და ფიქრობ, ნეტავ მყავდეს მენეჯერი, ან ის, ვინც ამ საქმეს გააკეთებს და მე ბევრად მშვიდად ვიქნები.

- **ამ რანგის მხატვარს, მიკვირს, რომ მენეჯერი არ გყავთ.**

- ჩვენ სხვა ქვეყანაში ვცხოვრობთ, სხვა რეალობაში. მონეობილ ქვეყნებში ჩვენი დონის მხატვრებს მენეჯერები ნამდვილად ჰყავთ. თუმცა ახლა ამაზე ლაპარაკი დივივა, რომ მთვარის, მარსისა და დედამიწის კლიმატები განვიხილოთ...
- **რამდენად სასიამოვნოა ხატვის პროცესი? ზოგიერთ ხელოვანს თქმით სიამოვნება შედეგს მოაქვს... ამბობენ, პროცესი ნვალბა არისო...**

- ჩემ შემთხვევაში არა. ეს ინდივიდუალურია... ჩემთვის სიამოვნებაა, აბა, რისთვის ვხატავ? როცა ვხატავ, ვითიშები. მთელი ცხოვრება ასე ვარ. რეალობაში ზოგჯერ ჩემი თავის შეგრძნებას ვკარგავ. ეს სადაც 2-3 საათი გრძელდება, ზოგჯერ ერთი დღეც... გააჩნია... ჩემთვის ეს პრობლემა არ არის. პრობლემა იცით რაშია? ხატვის მერე ქუჩაში რომ გახვალ. უნდა ჩამოხვიდე, აზრზე მოხვიდე და ადექ-

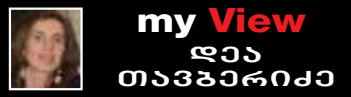
კოლექციები და ფონდები:
მსოფლიო ბანკი, ვაშინგტონი, აშშ ნორტონ და ნენსი დოდჯების ნონკომ-ფორმიზმის ფონდი, ზიმერლის თანამედროვე ხელოვნების მუზეუმი, აშშ კოლორადოსის თანამედროვე ხელოვნების ფონდი „ახალი ხელოვნების კოლექცია“, ნიუ-ჯერსი, ნიუ-იორკი, აშშ. საქართველოს თანამედროვე ხელოვნების მუზეუმი, საქართველოს ეროვნული გალერეა, აშშ-ს საელჩო, გერმანიის საელჩო, „ქორთიარდ მარიოტი“, „მაგთი GSM“ - თბილისი...

გია მირზაშვილი: „იური ბერიშვილის გამოფენა არის ფერწერის ზეიმი. ის ერთ-ერთი საუკეთესო მხატვარია. სულ წინ და წინ მიიწევს, ვითარდება. ერთ ადგილას არ ჩერდება. ეს მის შემოქმედებას ახასიათებს. მისი ნახატებით ყოველთვის აღფრთოვანებული ვრჩები... მაღლობა ამისთვის იური ბერიშვილს. ეს ნახატები ბევრმა დამთვალიერებელმა უნდა ნახოს, რადგან ისევე ვიტყვი, ეს ნამდვილად ფერწერის ზეიმი“.

ია დვალი, გალერეა შარდენის ერთ-ერთი დამფუძნებელი: „იური ბერიშვილი მშ-იანელების ერთ-ერთი საინტერესო და თვალსაჩინო წარმომადგენელია. აქ ძირითადად აბსტრაქციაა წარმოდგენილი. ახალ ნამუშევრებთან ერთად ვთხოვეთ ის ნახატებიც გამოიფინა, რომლებიც ჩვენ

„დღევანდელი კონცერტი თუ შემოქმედებითი დანაშაულია, დამხვრითი!“

my View
დავ
თავაკვიანი

ბრავო და აღტაცებული შეძახილები დიდხანს გაგრძელდა... დარბაზი ფეხზე იდგა და ასე უხდოდა მადლობას ახალგაზრდა დირიჟორს და სიმფონიურ ორკესტრს. კონცერტის შემდეგ კი დადებით ემოციებს ერთმანეთს უზიარებდნენ. კარგად შესრულებულმა მალერის სიმფონიამ თითქოს შეისრულა ის ტკივილი, რომელიც თვეებია ნიკოლოზ რაჭველის გულშემამტკივრებს აწუხებთ... კონცერტამდე დარბაზს ეუნჯა, რომ ეროვნული ცენტრის მუსიკოსებმა დებულებაში შეტანილი ცვლილებები მთავრობაში გაასაჩივრეს, რადგან კულტურის სამინისტრომ ეს ცენტრის ადმინისტრაციასთან შეუთანხმებლად განახორციელა. მის განხილვამდე დოკუმენტის მოქმედება ერთი თვით შეჩერდა. გასაჩივრებული დებულების თანახმად ეროვნულ ცენტრს შემოქმედებითი დანაშაულისთვის მაკონტროლებელი ოთხკაციანი საბჭო დაენიშნა... „დღევანდელი კონცერტი თუ შემოქმედებითი დანაშაულია, მაშინ დამხვრითი!“ - მითხრა ერთ-ერთმა მსმენელმა... სადირიჟორო პულტთან ნიკა რაჭველი იდგა, როიალთან მსოფლიო რანგის პიანისტი - ლექსო თორაძე და მთელი განცდით უკრავდა ორკესტრი...

გელა ჩარკვიანი: „ეს არის ურთულესი სიმფონია და ჩემთვის იყო დღესასწაული, რადგან ბრწყინვალე შესრულებით მოვიმინე. რაჭველმა არა თუ გაართვა თავი, უფრო მეტიც... ის უნიჭიერესი ახალგაზრდაა, რომელიც ყველაფერს ართმევს თავს. აი, ეს არის ყველაზე უცნაური. ასეთი პროდუქტიული მუსიკოსი, რომელსაც მუდმივად შეუძლია ამხელა მოცულობის სამუშაო შესასრულოს და პრაქტიკულად ყველა უანრი იმპროვიზაციის, მე ბევრი არ ვიცი... ის უდიდეს პოპულარიზაციას უწევს, როგორც აკადემიურ მუსიკას, ასევე ყველა სხვა პოპულარულ მუსიკას. ეს არის მისი როლი ჩვენს ხელოვნებაში და მე მადლობის მეტი არაფერი მეთქმის. ვფიქრობ, რომ მთელმა საზოგადოებამ მადლობა უნდა უთხრას მას“.

ნანი ბრეგვაძე: „ნიკოლოზ რაჭველი ბრწყინვალე ხელოვანია. არ ვიცი სიმფონიურ ორკესტრზე ვილაპარაკო თუ ესტრადზე... ძალიან დიდი გემოვნების პატრონია. არაფრისგან არ აჩვეულებრივ ნაწარმოებს აკეთებს, მას შეუძლია ისე გაზარდოს კომპოზიტორი და ისე შეგაყვაროს, რომ გაგაოცოს... მინდა ნიკოლოზს გამარჯვება ვუსურვო ყველა საქმეში, მე ყოველთვის მის გვერდით ვიქნები, რადგან ნიჭს დიდ პატივს ვცემ, ნიჭიერი ხალხი მიყვარს. საოცარი კონცერტი იყო, ხომ ნახეთ რაც მოხდა, ძალიანაც რომ მოენდომებინა ნიკას, ცუდი არ გამოუვ-

ზვიად პოლქვაძე:
„საუკეთესო კონცერტი იყო, რაც ოდესმე ვინახავს თუ მოვისმენია. რაც შეეხება ორკესტრს ბევრად წინ წასულია და ბევრად უფრო მაღალ დონეზე ჟღერს“

გელა ჩარკვიანი:
„ვფიქრობ, რომ მთელმა საზოგადოებამ მადლობა უნდა უთხრას მას“

იღოდა. ამიტომ ყოველთვის მივესალმები მის გამარჯვებას. საერთოდ ვჯობა, რომ ყველამ თავისი საქმე აკეთოს“...

თაკო ჩარკვიანი, მუსიკათმცოდნე:
„უნიჭიერესი კაცია ნიკა რაჭველი. ვეებერთელა სამუშაოა განუწერი ორკესტრთან. ამ ნაწარმოებს ეპოტინება მსოფლიოს ყველა დიდი ორკესტრი და ყველა კარგი დირიჟორი. სიმართლე გითხრათ, როდესაც გავიგე, რომ რაველის სიმფონია უნდა შესრულებინა, შემემინდა კიდევ, დიდი განაცხადი იყო. დღეს კი მივესალმები ამ განაცხადს. საერთოდ, ჩვენ, ქართველები, მაქსიმალისტები ვართ, ამიტომ აქ მესმის - კარგია, მაგრამ ზუბენ მეტა, აბადო... მე კი ვიტყვი, თუ ამ კონცერტმა ეს შედარება გამოიწვია, ყოჩაღ, ნიკა რაჭველს...“

- დაპირისპირებასთან დაკავშირებით?
- ნიუანსებში გარკვეული არა ვარ, შეიძლება იმ დაპირისპირებაში რაღაც გარკვეული სიმართლეც ჰქონდეს ვილაცას, მაგრამ ეროვნული ცენტრი მოდის ნიკა რაჭველთან ერთად და ეს ფაქტია. ამას

თაკო ჩარკვიანი: „ნიკა რაჭველი ნიჭიერი მუსიკოსია და ნიჭიერი ხალხის ასე მოცილება არ გვარგებს“

ვაჟა აზარაშვილი: „ნიკოლოზმა დღეს კიდევ ერთხელ დაამტკიცა, რომ როგორც ხელოვანი და შემოქმედი უნიჭიერესია და მე მის გვერდით ვარ“

ვაჟა აზარაშვილი, კომპოზიტორი:
- ნიკა, ჩემი სტუდენტიც იყო და იმთავითვე იქცევა ყურადღებას, როგორც ნიჭიერი მუსიკოსი. წლების მანძილზე ვადევნებ თვალს, კონცერტებზეც ხშირად ვესწრები და მხოლოდ ერთი რამ შემიძლია ვთქვა - ის ნიჭიერი კაცია. ძალიან ორიგინალურად აორკესტრებს ბევრ რამეს. ამას წინ ერთ-ერთი „კონტრაპუნქტი“ იყო, მეც ვმონანილობდი და ძალიან კმაყოფილი დავრჩი ჩემი ნაწარმოების შესრულებით. საერთოდ, იმეოთადად არის ხოლმე კომპოზიტორი კმაყოფილი. ნიკას და მის ნიჭიერ სოლისტებს მადლობა ამისთვის. დღეს კი უმაღლეს დონეზე შესრულდა რაველის სიმფონია. ეს არის ურთულესი კომპოზიტორი და კიდევ ერთხელ დაამტკიცა, რომ როგორც ხელოვანი და შემოქმედი უნიჭიერესია და მე მის გვერდით ვარ...“

21-სა და 22 ივნისის ეროვნულ მუსიკალურ ცენტრში გენიალური კომპოზიტორის გია ყანჭელის ნაწარმოებები შესრულდება მათ შორის, „სტიქსი“...

ნანი ბრეგვაძე:
„მინდა ნიკოლოზს გამარჯვება ვუსურვო ყველა საქმეში, მე ყოველთვის მის გვერდით ვიქნები, რადგან ნიჭს დიდ პატივს ვცემ“

„რუსთავი 2“-ის თინეიჯერუ

თამარ გონგაძე

“რუსთავი 2” 15 ივნისს გინვეთ კომპანის დაბადების დღეზე თინეიჯერული ასაკის ბოლოს დღის აღსანიშნავ წვეულებაზე - ასეთი იყო მოსაწვევი, რომელსაც ბუდა ბარში მისული სტუმრების ხელში დაინახავდით. მშვიდობის ხიდიდან წვეულების ლოკაცია მშვენივრად ჩანდა - წითელი ხალიჩა, სცენა, სტენდი და უზარმაზარი ტორტი. ტორტი ამ წვეულებაზე ცალკე თემა იყო. მას ტრიუმფალური თაღის ფორმა ჰქონდა. ტრიუმფი და გამარჯვება ხომ არ არის არც აკლია. არხის დაბადების დღეზე უამრავმა სტუმარმა მოიყარა თავი. აქ ნახავდით თითქმის ყველას, ვისაც კი “რუსთავი 2“-ში უშუშავია... გარდა ამისა, იყვნენ ჟურნალისტების მეგობარი სტუდენტები. წვეულება 20 საათზე “საქართველოს ვარსკვლავის” კონკურსანტების კონცერტით დაიწყო. მუსიკალური პერფორმანსების ფონზე სამახსოვრო ფოტოების გადასაღებად ბანერთან და სამ მეტრიან ბრწყინვალე ტორტთან ერთმანეთს ყველასათვის ნაცნობი სახეები ცვილიდნენ. ამასობაში სცენა ჯგუფ “გამოუვალი მდგომარეობის” ბენდმა დაიკავა. ეს იყო ამ ბენდის პირველი სოლო კონცერტი სერიალის - “ჩემი ცოლის დაქალების” გადასაღები მოედნის გაერთ. ათის ნახევარზე მთავარ ინტრიგას მივყავართ - ამნეთი დიკო ჯოჯუა და ზალიკო უდუმაშვილი ტორტს გასაჭრელად მიუახლოვდნენ. ტორტი ხიდის ქვეშ იყო მოთავსებული. მტკვრის ჯებირები შუშხუნამ ააჭრელა. “კურირის” წამყვანების უჩვეულო გარემოში დანახვამ სტუმრების გახალისება გამოიწვია. წამყვანებმა იპოზირება და დათქმულ დროს გიორგი გაბუნას “კურირის” ეთერში ტორტის გაჭრით ჩაერთნენ. ეს იყო ყველაზე არაორდინალური ტორტის ყველაზე არაორდინალური გაჭრა, რაც კი მიხიანავს. ამ დროს რივის ცა ფეიერვერკებმა გადააჭრელა. იყო მილოცვები, ბევრი დადებითი და პოზიტიური ემოცია... ყველაზე ორიგინალური კი მაინც 19 წლის იუბილარი არხისთვის ალბომის გამოშვების იდეა იყო. ალბომის პრეზენტაცია ბუდაბარში შედგა. დეტალებზე ორგანიზატორები ჰყვებიან, ისინი კი ბევრი არიან: ოთარ ქირია, მაია ლომიძე, გიორგი ლაფერაშვილი, სალომე ბენაშვილი, თამარ ჩანტლაძე, ბექა მჭედლიძე...

ოთარ ქირია: რუსთავი 2-ის აუდიო ლოგოების - გადაცემების ქუდების მუსიკების ჩანერის იდეა მე გამიჩნდა. ის აპრილის ბოლოს სიგარეტის მოწვევის დროს მოვიდა... იდეა ხელმძღვანელობას მოეწონა და დავიქოქეთ. დაბადების დღის აღნიშვნა 8 ივნისს გეჭონდა დაგეგმილი, თუმცა არავის გვინდოდა, ავლანეთში დაღუპული ბიჭების გამო. აუდიო ლოგოები სამმა დიჯეიმ გააკეთა და ალბომად გამოვუშვი. ალბომს ქვია “რუსთავი 2” ბით.” 19 თინეიჯერული ასაკის ბოლო წელია. რახან დიჯეის თემა იყო - ბოლომდე ავინყვიტოთო, ვთქვით. დისკის გადაცემა პომპეზური რომ გამოსულიყო, ივენითიცი მივაბით და წვეულებაზე გამოვიდა...

მაია ლომიძე: ყველაზე დიდი ინტრიგა ეს ალბომია. ძალიან დიდი იმედი გვაქვს საზაფხულო კლუბებში დაუკრავენ. მასზე 19 ტრეკია, ისეთი დრაივით, რომ მართლა გამოხატავს ჩვენს რიტს და მაჯის ცემას. ჩვენი ტორტი კი

ნამდვილი მონოლითია. მისი ავტორი სინამდვილეში არქიტექტორია.

გეგა ფალავანდიშვილი: ვულოცავ ყველას. წარმატებული ყოფილიყოს მუდამ. დიდი ხანია არხი ლიდერია, მინიმუმ 19 წელი კიდევ ლიდერი იქნება.

ნიკა გვარამია: ვეცდებით 20 წლიდან უფრო სოლიდურები და აკადემიურები ვიყოთ, თუმცა ძველებურად დაბალანსებული და ხარისხიანი. მე მიყვარს ჩემი არხი. იმედი მაქვს ყველაფერი კარგად იქნება. ტორტი არხის მსაგვსად გამორჩეულია.

გიორგი ქორქია: მივულოცავ მშობლიურ არხს. სხვა ტელევიზიებთან შედარებით ბევრად მეტი თავისუფლება აქ მაქვს. პირველად აქ მომეცა საავტორო გადაცემის გაკეთების საშუალება, პირველმა აქ ნავიყვანე რეალური მოუ...

აკაკი გოგიჩაიშვილი: ეს ფაქტიურად ჩემი დაბადების დღეა, 1997 წლიდან ამ არხზე ვმუშაობ. სახლში უფრო ნაკლებად ვარ, ვიდრე ამ ტელევიზიაში. ვულოცავ...

დიმა ობოლაძე: დღეგრძელობას და დიდახსს არსებობას ვუსურვებ. 20 წლის კიდევ უფრო განვითარებული ვიქნებით. ყველა გულმემატიკვარს ვულოცავ...

გიორგი ლაფერაშვილი: ის, რაც დილის თათბირზე დაბადებული იდეა იყო ამ წვეულებაზე ძალიან კარგად განხორციელდა. ვულოცავ ყველას!

ზაალ უდუმაშვილი: ათი წელია რუსთავი 2 ზე ვმუშაობ. სიტყვებით ძნელია ემოციების გადმოცემა. თითქოს 19 წელი არაფერია, მაგრამ საქართველოსთვის ძალიან ბევრია. როდესაც წამყვანი პოზიცია გიჭირავს, ეს საამაყოა. ორი დღესავით გაიბრძინა ამ დრომ...

დიკო ჯოჯუა: ამ არაჩვეულებრივი და უმაგრესი გუნდის წევრი 7 წელი ვარ. ეს ჩვენი ოჯახია. ბედნიერი ვარ, რომ ამდენი სტუმარი გვყავს.

ვასო ფხაკაძე: რუსთავი 2 ქართულ სატელევიზიო სივრცეში პიონერია. ჯერ ეს არხი აკეთებს, მერე მისგან იღებენ სხვები. ეს რეალობაა. ვულოცავ ყველა თანამშრომელს, დიდი მადლობა მშობლიურ არხს, რომელმაც გამოგზავრა. ვინც ეს არხი დაეფასათ ყველა აქ ვართ.

ვანიკო თარხნიშვილი: სიმღერ-სიმღერით ვულოცავ დაბადების დღეს, ჩვენი ჯგუფის პირველი კონცერტით. რეიტინგებს ვუსურვებ და წარმატებას ვულოცავ.

დავით კიკალიშვილი: 18 წელია ამ არხის ნაწილი ვარ. ყველაფერ კარგს ვუსურვებ. აღმაფრენას დაღმარენა მოჰყვებოდა მაგრამ მაინც ვფიქრობ, რომ რუსთავი 2-მა თავისი პოტენციალი შეინარჩუნა. არხი კვლავაც ლიდერია. ისე, თვალის დახამამებაში გაიბრძინა ამ წლებში. ძალიან რომანტიული პეროდი გექონდა. უკვე ზრდასრული ხალხი ვართ, არხი თინეიჯერულ ასაკს გამოემშვიდობა.

პაატა იაკობაშვილი: ყველაზე მაგარი სატელევიზიო არხის ყველაზე მაგარი დაბადების დღეა აქ. იმედია ბევრ დაბადების დღეს გადავიხდით.

ნინო შუბლაძე: თინეიჯერობის ბოლო წელი გვაქვს. თინეიჯერული საღამოა მიუხედავად იმისა, რომ სოლიდურობა არ გვაკლია. ავლნიშნეთ პოლიტიკისა და პოლიტიკოსების გარეშე - ჩვენს მეგობრებთან, თანამშრომლებთან და პარტნიორებთან ერთად.

ბაია დვალისხილი: როგორც გაიარეს

ეს 19 წელი და რა ლიდერული ბულებებიც ქონდათ იმაზე კიდევ უფრო მაღალ საფეხურზე ასულიყვნენ და გაძლიერებულიყვნენ. წარმატებას ვუსურვებ. ჩემი ცხოვრების ნაწილი გახდა ეს არხი. მინდა ყველაფერი კარგი ვუსუყო.

ირაკლი მაისურაძე: მიხარია, რომ ამ არხის ნაწილი ვარ. ყოველთვის სიმალღეზე იდგა. მე ყოველთვის ვიზრუნებ, რომ რუსთავი 2 ყოველთვის იყოს ლიდერი და ერთი თაობით მაღალი ტელევიზია, ვიდრე კონკურენტები არიან. არხს ვუსურვებ იმ შრომისმოყვარე ადამიანებს, რომლებიც დღეისთვის არსებულ რეიტინგს მრავალი წელი უნარჩუნებს. მსოფლიოში ცნობადობის გაზრდას ვუსურვებ.

თეა ადიშვილი: ეს არის ტელევიზია, რომელსაც საზოგადოების გულის ცემაზე მუდმივად უდევს ხელი. ის ყოველთვის ის ტელევიზია იყო, სადაც მინდოდა მუშაობა. 5 წელია ამ ტელევიზიის ნაწილი ვარ. დღესაც რომ მოიხდეს მისი დატოვება ჩემი ცხოვრების ნაწილად რჩება.

გელა ჩარკვიანი: არხს დღეგრძელობას ვუსურვებ ისე როგორც ადამიანს. ადამიანს შეზღუდული აქვს ცხოვრება, ტელევიზიას - არა. რუსთავი 2 ღირსია მარადიული ცხოვრების. ბევრ გამოცდას გაუძლო და კიდევ გაუძლებს, ძლიერია.

ნანუკა შორაოლიანი: ყველაზე მაგარი არხია. მომწონს რომ ვხედავ ძველ და ახალ კურიერლებს. სოფო მეგრელიძე ამბობდა 2002 წელი მეგონა, პროგრამას ჩაყრი და კურიერის გადაღებებზე გაგიშვებთო. ბევრი უნახავი კურიერული ვნახე და ძალიან გამიხარდა.

ნათია ბანძელაძე: ამ არხის მიმართ ყოველთვის განსაკუთრებული გრძობა მაქვს. ჩემი სულის ნაწილი აქ არის. ბრალს ნუ დამდებენ სუბიექტურობაში. ეს არის არხი რომელმაც სტერეოტიპები დაანგრია და ახალი მოდური ტენდენციები შემოიტანა სატელევიზიო სივრცეში. აქ მუშაობენ ადამიანები რომლებმაც იციან რა არის გუნდური პრინციპი. იციან როგორ უნდა დადონ რეიტინგი და იციან რა უნდა მის მაყურებელს. მე ბედნიერი ვარ რომ ერთი პატარა აგური მეც მაქვს დადებული ამ არხზე. 5 წელი ვიყავი და საამაყო ის წლები ჩემთვის. დღესაც ბევრს ისევ რუსთავი 2-ში ვგონივარ. ეს ამ არხის სიძლიერზე მეტყველებს.

ისა, თ...
გაირბი

ლი იუზილა - არსი 19 წლისაა

„თინეიჯერული
საღამოა
მიუხედავად
იმისა, რომ
სოლიდურობა
არ გვაკლია“

ვალის დასამსახურებელი
ნა ამ წლებში“

**ლევსო
 თორაძე
 წარსულზე,
 წელმონებასა
 და ქართულ
 რეალობაზე**

exclusive

იური ბერიშვილი:
 „როცა ვხატავ,
 ვითიშები. მთელი
 ცხოვრება ასე ვარ.
 ზოგჯერ რეალობაში
 ჩემი თავის
 შეგრძნებას ვკარგავ“

**„რთული ცხოვრება
 გავიარეთ, მაგრამ
 სიძულვილი
 არასდროს მექონია.
 მიყვარდა ადამიანი
 და ხელოვნება“**

**გიგა
 ლორთქიფანიძე -
 საწოლიდან მოცემული
 ბოლო ინტერვიუ**

EXCLUSIVE

**ნუგზარ
 შარია
 საქართველოში
 ორი ფილმის
 გადაღებას
 გეგმავს**

